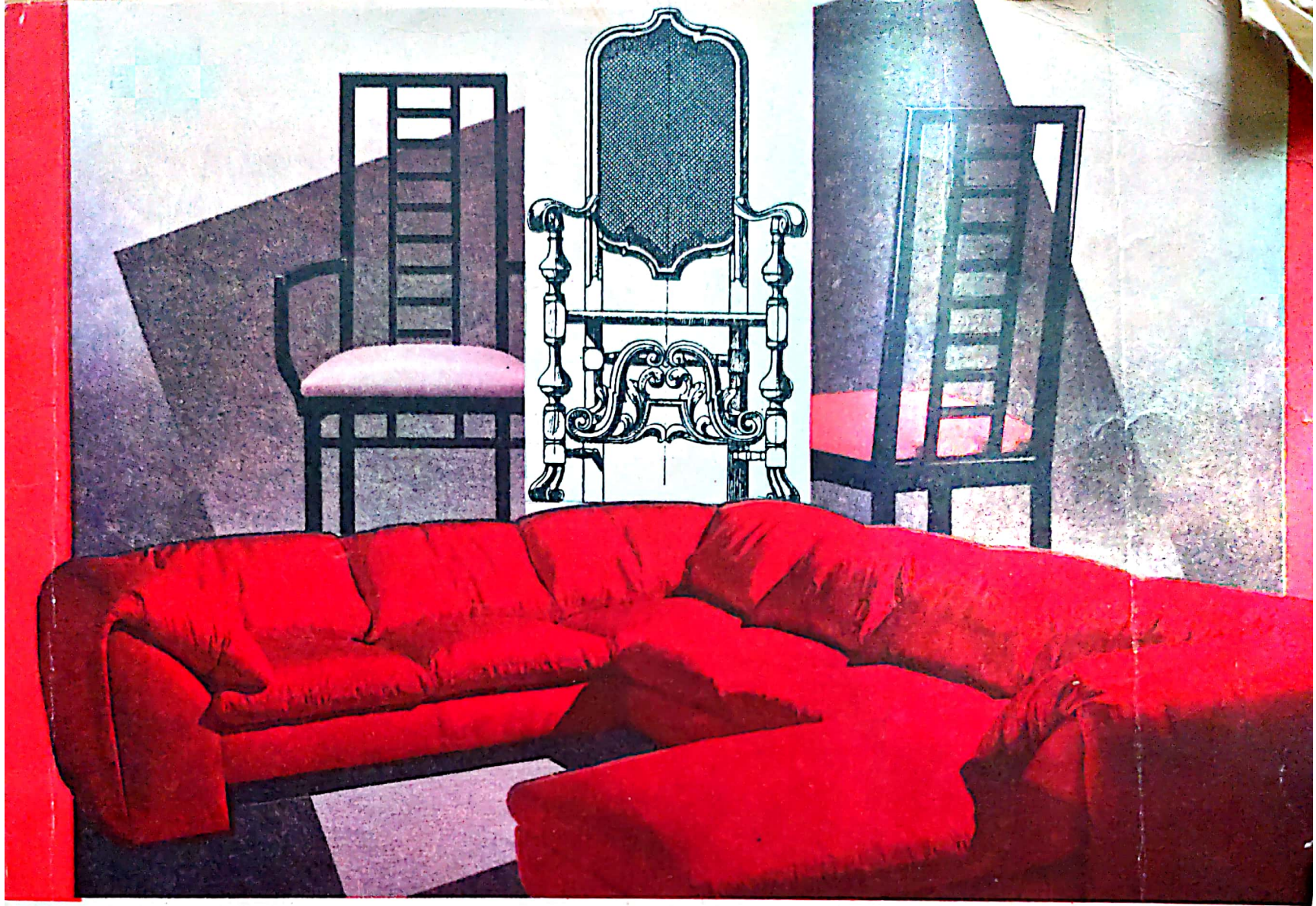

• AMENAJĂRI INTERIOARE • AMENAJĂRI INTERIOARE •

camera de zi

Scanned with OKEN Scanner

Dr. arh. Daniela Rădulescu

camera de zi

Editura Tehnică
București, 1988

Scanned with OKEN Scanner

CUPRINS

Cuvînt înainte	3
Evoluţia specificului şi organizării camerelor de zi	7
Amenajarea spaţiilor pentru activităţile de zi din locuinţe	29
Funcţiuni principale – soluţii adaptabile	
Tipologia generală a camerelor de zi	29
Valoarea spaţiului interior	
Organizarea relaţiilor cu zonele adiacente	52
Mobilier şi decoraţie	67
Ambianţă şi stil	119
Unitate stilistică	
Continuitate stil modern – stil postmodern	119
Bibliografie	131

Scanned with OKEN Scanner

Cuvînt înainte

Amplul program de edificare a zonelor rezidențiale, corespunzător, cantitativ, creșterii demografice, iar calitativ evoluției conceptului de locuire, conform necesităților secolului nostru, impune în paralel o activitate intensă de instruire a populației, în scopul creării unor ambianțe interioare optime.

Folosirea integrală a suprafețelor de locuit, selectarea formelor de mobilier și de decorație adecvate spațiilor existente și funcțiunilor, formarea unor variate opțiuni particulare precum și a unei atitudini estetice corecte față de ansamblul elementelor de interior din apartamente constituie instrumente rafinate pentru o organizare mai eficientă a problemelor existenței.

In această scurtă incursiune privind amenajările zonelor de zi din locuințe, încercăm să răspundem la unele dintre întrebările enunțate. Studiul abordează componentele principale ale arhitecturii de interior, ilustrînd concretizarea unor gînduri și observații, finalizate pe parcursul lucrării în variate modele funcționale și expresive, fără a avea pretenția de epuizare a multiplelor aspecte legate de această tematică.

De fapt, în epoca actuală, a fantasticei mobilități în timp și spațiu a ideilor, a relativității lor, a opiniilor tot mai diverse și contradictorii vehiculate de mass-media, este greu de presupus o rezolvare „estetică" fondată pe un singur punct de vedere. Schițele de interior, prezentate în paralel cu opinii creative personale, nu sînt oferite drept „rețete" sau prescripții obligatorii, ci reprezintă soluții indicatoare și unele noutăți din sfera decorativului, modele care pot sugera rezolvări interesante celui care reprezintă ultimul arhitect al locuinței și anume beneficiarul ei.

Principala discuție se va purta în jurul problemei unității stilistice. Trăim într-o perioadă cu caracter eclectic, bazată pe un sistem de gîndire neunitar, asemănătoare într-un anumit sens sfîrșitului secolului al XIX-lea, o perioadă cu aerul unui „baroc modern". Înțelesul clasic al noțiunii de unitate stilistică este modificat substanțial, ridicîndu-se numeroase semne de întrebare. Se suscită dialoguri, apar controverse și deci se finalizează variate răspunsuri.

Importanța deosebită acordată calității expresive a mediului ambiant din spațiile de locuit este determinată de faptul că arhitectura de interior are valențele unei forțe capabile de modelare a spiritului uman, o funcție adresată, în egală măsură, afectivului și intelectului, valorificînd astfel resursele psihice profunde ale locatarilor, care aspiră către o existență din ce în ce mai elevată.

Scanned with OKEN Scanner

Cercetări sociologice recente evidențiază această remarcă, subliniind că locuința, în care fiecare individ își petrece mai mult de jumătate din existență, are o deosebită influență asupra stării lui de sănătate, a nivelului educațional, asupra randamentului în muncă.

Armonia întregului complex al mediului construit influențează deci capacitatea umană într-o măsură mult mai mare decît fusesem deprinși să admitem anterior, arhitectul fiind un coordonator, un făuritor de forme expresive originale, pus în fața unor probleme noi, unele necunoscute încă.

În afara exigențelor de ordin economic, social și de confort obișnuit individual, interiorul locuinței trebuie să corespundă unor imperative psihologice, ergonomice precum și activităților integrate în noțiunea de loisir.

Spațiile de locuit, de cele mai multe ori neavînd dimensiuni prea mari, se organizează atît pe criterii funcționale cît și pe criterii estetice.

În acest sens, proiectanții nu se ocupă numai de volume, suprafețe și materiale, ei vor ca formele spațiale să influențeze potențialul psihic uman, semnificînd idei și sentimente, pentru ca în final spațiul propriu-zis să poată intra în domeniul artei pe o treaptă corespunzătoare valorii sale reale.

În ansamblu, interioarele, funcție de activitățile pe care le asigură și de talentul celui care le organizează, pot căpăta calități variate: sobrietate, relaxare, veselie, meditație, dinamicitate, oferind prilejuri de intimitate sau de facilitare a comunicării, a dialogului, a conversației și destinderii.

Pe de altă parte, în ambianța locuinței, luînd o atitudine, urmărind o imagine, ascultînd o muzică, făcînd un gest, o persoană este influențată nu numai de spații și obiecte, ci și de culori, lumini, sunete și ritmuri. În arta amenajărilor de interior, o nouă orientare, constructivismul optic, urmărește, prin folosirea cu predilecție a fenomenelor luminoase și a efectelor cromatice, crearea unor atmosfere speciale, încărcate de armonii multiple coloristice și jocuri subtile de nuanțe.

Modelarea spațială trebuie să corespundă, de asemenea, vieții sociale în permanentă evoluție, problema uzurii morale rapide a fondului construit fiind deosebit de complexă. Deoarece este dificil a imagina de la început toate acțiunile casnice și dorințele viitoare posibile, este indicat să se proiecteze o compoziție generală adaptabilă în perspectivă, prin asimilarea noilor necesități și acomodarea lor condițiilor existente. Nevoia de schimbare este diferită de la om la om și în consecință distribuțiile sau mobilările spațiilor de locuit se vor organiza în sisteme variate, ușor flexibile.

Fluctuațiile modei, de la mobilierul greoi reprezentînd stiluri clasice, la mobilierul ușor, modern, conceput pe criterii economice, cuprinde un evantai multiplu de opțiuni. În acest sens, studiile amenajărilor de interior se departajează funcție de nivelul cultural, de personalitatea sau de stilul de viață al fiecărui locatar și al familiei sale.

Arhitectura reprezintă expresia tridimensională a comportamentului uman, înțelegînd că în interiorul unui spațiu creat se permite desfășurarea diversității comportamentale.

Scanned with OKEN Scanner

O analiză detaliată ne-ar putea conduce la depistarea anumitor reguli caracteristice diferitelor comportamente, a relațiilor celor mai favorabile față de obiectele înconjurătoare precum și la posibilitatea definirii corespunzătoare a spațiilor, a pieselor de mobilier și la luarea deciziilor corecte în selectarea formelor oferite cumpărătorilor.

Posedăm deci darul de a făuri imagini spațiale, dar ne vom bucura de această înzestrare numai în măsura în care sîntem conștienți de aptitudinile noastre adevărate, aptitudini estetice și practice, pentru a reuși în final ca ambientul nou creat să influențeze favorabil modul nostru de viață.

În particular, fiecare individ își modifică mediul său înconjurător după o normă personală, determinantă pentru activitatea sa. Raporturile multiple organism-mediu, o țesătură fantastică de relații dialectice, definesc prin complexitatea lor valorile spațiale optime, variabile subiectiv. Fiecare persoană are deci în prezența unei ambianțe date condițiile sale favorabile de activitate, maniera sa proprie de a-și realiza și menține echilibrul fizic și psihic, determinările interioare ale acestui echilibru fiind impuse de o multitudine de factori precum și de atitudinea generală față de lumea exterioară.

În contextul discutat, arhitectura poate fi înțeleasă ca o bio-știință, ca un dialog bio-fiziologic dintre om și mediu, în sensul modern al noțiunii, care presupune că în spatele proceselor de viață, se ascund structuri de bază biologice și sociale, compoziția spațială devenind rezultatul unei căutări creative de soluții arhetipale.

Astfel, sarcina biotehnologilor din specialitățile arhitecturii trebuie să abordeze rezolvarea, pe modele matematice, a unor perspective și tendințe în acest domeniu, coroborînd datele tehnice matematice cu datele biologice, rezultate din studiul comportamentelor unor indivizi sau grupuri, în funcție de nivelul lor de civilizație. Reactivitatea biologică, controlul comportamental, eficiența muncii și controlul dozării efortului fizic sînt unele dintre problemele care pot fi stăpînite prin aceste studii.

Optimizarea unor interioare (pereți glisanți pentru combinarea de noi spații, colorit variat și fiziologic al pereților și mobilierului, reglarea optimală a unor temperaturi și umidități, cu prezența unor regimuri ionice adaptate cerințelor, montaje fonice și antifonice diferențiate), în funcție de condițiile solicitate de odihnă – activitate – distracții, și multe altele, ar contribui în mod eficient la creșterea randamentului muncii, a calității vieții, la perfecționaea sistemelor de relații interumane, aducînd, direct și imediat, mari beneficii culturale, economice și sociale.

În concluzie, realizarea unui confort corespunzător tuturor acestor imperative presupune un studiu atent, care să urmărească calitatea vieții biologice și calitatea mediului spiritual, care să se concretizeze în norme moderne, fizice și psihologice, de locuibilitate și de spiritualitate.

Scanned with OKEN Scanner

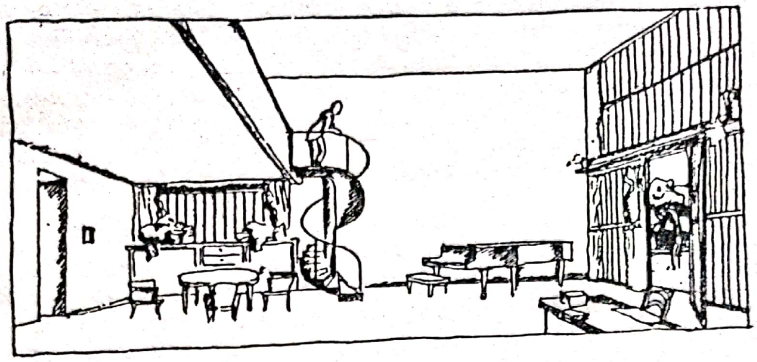

_a

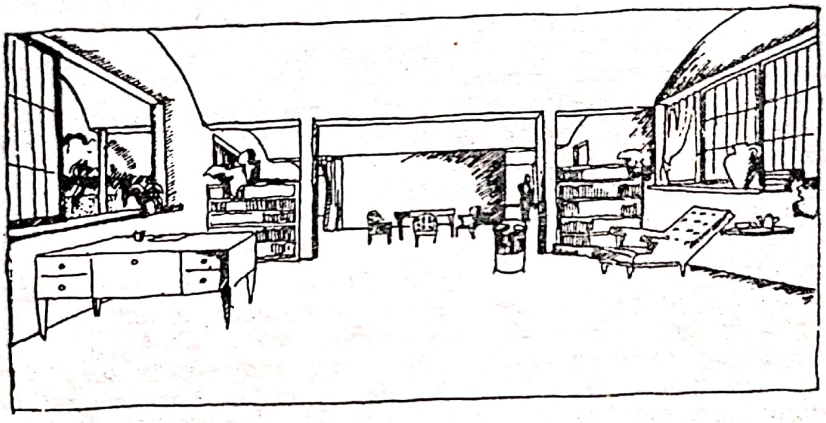

_b

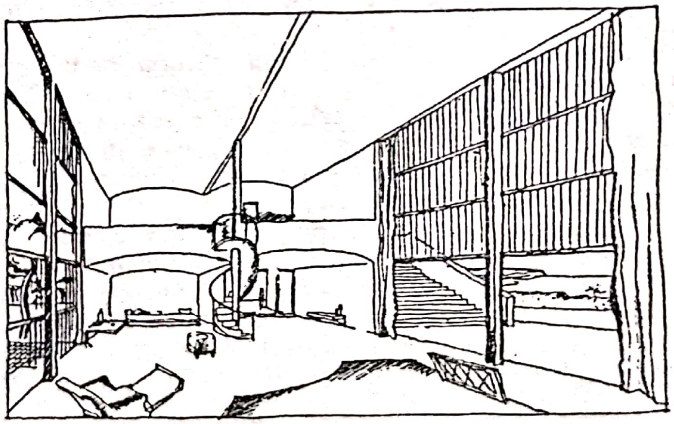

_c

Interioare desenate de Le Corbusier:
a – locuință de serie, „Citrohan"; *b* – interiorul locuinței „Monol"; c – salonul unei vile la mare.

Scanned with OKEN Scanner

Evoluţia specificului şi organizării camerelor de zi

Locuinţa, principalul program de arhitectură, reprezintă pentru specialist în primul rînd surprinderea şi rezolvarea unei serii complexe de necesităţi, cu variate şi subtile întrepătrunderi, vizînd niveluri diferite de confort, corespunzătoare standardelor şi imperativelor actuale.

În interiorul locuinţei sînt distribuite următoarele „domenii":

- zona accesului;
- zona activităţilor de zi;
- zona de odihnă (de noapte).

Zona activităţilor de zi include aşa-numitul „living", sau cameră de zi, tema principală a acestei lucrări.

Conceperea spaţială a camerei de zi, care în general determină şi organizarea generală a casei, a condus în decursul timpului la variate şi uneori chiar surprinzătoare soluţii. Pornind de la locuinţele mari, vile, duplex-uri şi pînă la tipul obişnuit de apartament, care configurează sistemul modern de locuinţă colectivă, camera de zi a constituit punctul de atracţie pentru arhitectul solicitat să ofere beneficiarilor creaţii spaţiale şi funcţionale optime.

Ne-am propus o succintă trecere în revistă a evoluţiei specificului modului de structurare a camerelor de zi, pe diferite coordonate de timp şi spaţiu, pentru a putea pune în evidenţă, cu mai multă pregnanţă, valoarea momentului actual.

Arhitectura modernă, care îşi face intrarea în scenă la începutul secolului, a reprezentat o poziţie de avangardă, bazată pe abandonarea limbajului formal tradiţional, pe simplificare şi pe gustul pentru abstracţie. În anii săi de aur, nici unul dintre marii arhitecţi ai mişcării moderne nu a rămas insensibil la tema locuinţei (de exemplu: Mies von Der Rohe[1], Le Corbusier[2], F. L. Wright[3], R. Neutra[4] etc.).

---

[1] LUDWIG MIES VAN DER ROHE (1886–1969), arhitect american de origine germană.

[2] LE CORBUSIER – CHARLES EDOUARD JEANNERET (1887–1965), arhitect, urbanist, designer, pictor şi teoretician francez de origine elveţiană.

[3] FRANK LLOYD WRIGHT (1869–1959), arhitect american.

[4] RICHARD NEUTRA (1892–1970), arhitect şi urbanist american de origine austriacă.

Scanned with OKEN Scanner

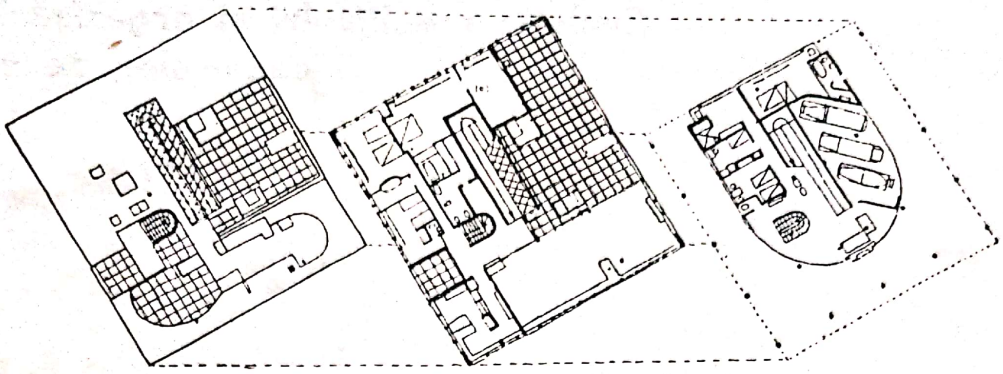

Vila Savoye – Poissy, arh. Le Corbusier, 1929–1931.

Refuzul convenienţelor, diferit înţeles de promotorii noilor concepţii, şi totalitatea soluţiilor realizate pe această temă ilustrează, pe de o parte, originalitatea multiplului evantai de posibilităţi formale, iar, pe de altă parte, contradicţiile existente în gîndirea de ansamblu a modernismului.

Printre personalităţile care îşi fac debutul cu modele ale locuinţei moderne, fără îndoială cel mai important este Le Corbusier; dintre realizările sale, vila Savoye de la Poissy este poate cea mai expresivă. Declarată monument istoric din 1959, această vilă reprezintă manifestul noii arhitecturi: ample deschideri către exterior, fereastra continuă şi înscrierea în natură, sporirea înălţimii camerei de zi, toate aceste noi elemente generînd inedite senzaţii spaţiale, întrepătrunderea interior-exterior, îmbogăţirea paletei impresiilor, a vibraţiilor de lumină sau culoare şi, în ansamblu, perspective interioare generoase, pline de animaţie.

Vila Stein–Garches este mai puţin caracteristică din punct de vedere tipologic dar mai interesantă din punct de vedere sociologic. Importanţa mesajului său izvorăşte nu numai din simplificarea elementelor, ci şi din recodificarea formelor şi proporţiilor. De asemenea, prin rezolvarea de ansamblu, Le Corbusier se opune modului de viaţă burghez şi încearcă să ne propună un alt mod de viaţă, conturat de stilul modern.

Le Corbusier va fi atras, în afară de marea locuinţă, vila particulară, şi de proiectarea locuinţei de masă, a locuinţei colective, preconizînd ideea „imobilului cu vile". Concepţia sa se defineşte impecabil: în locul a numeroase case, unităţi izolate, care presupun o mare risipă de teren şi echipare tehnică, recomandă apartamentul tip duplex (parter-etaj, pentru separarea activităţilor de zi faţă de zona de odihnă). Living-ul devine un spaţiu cît se poate de amplu, proiectat pe înălţimea a două niveluri şi extins cu o terasă – grădină. Acesta este prototipul construit de Le Corbusier la Marsilia, denumit „unitate de locuit de mărime conformă", care cuprinde 337 de apartamente, pentru circa 1 600 persoane, precum şi toate dotările necesare: creşă, grădiniţă, hotel, dispensar, străzi comerciale interioare etc.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

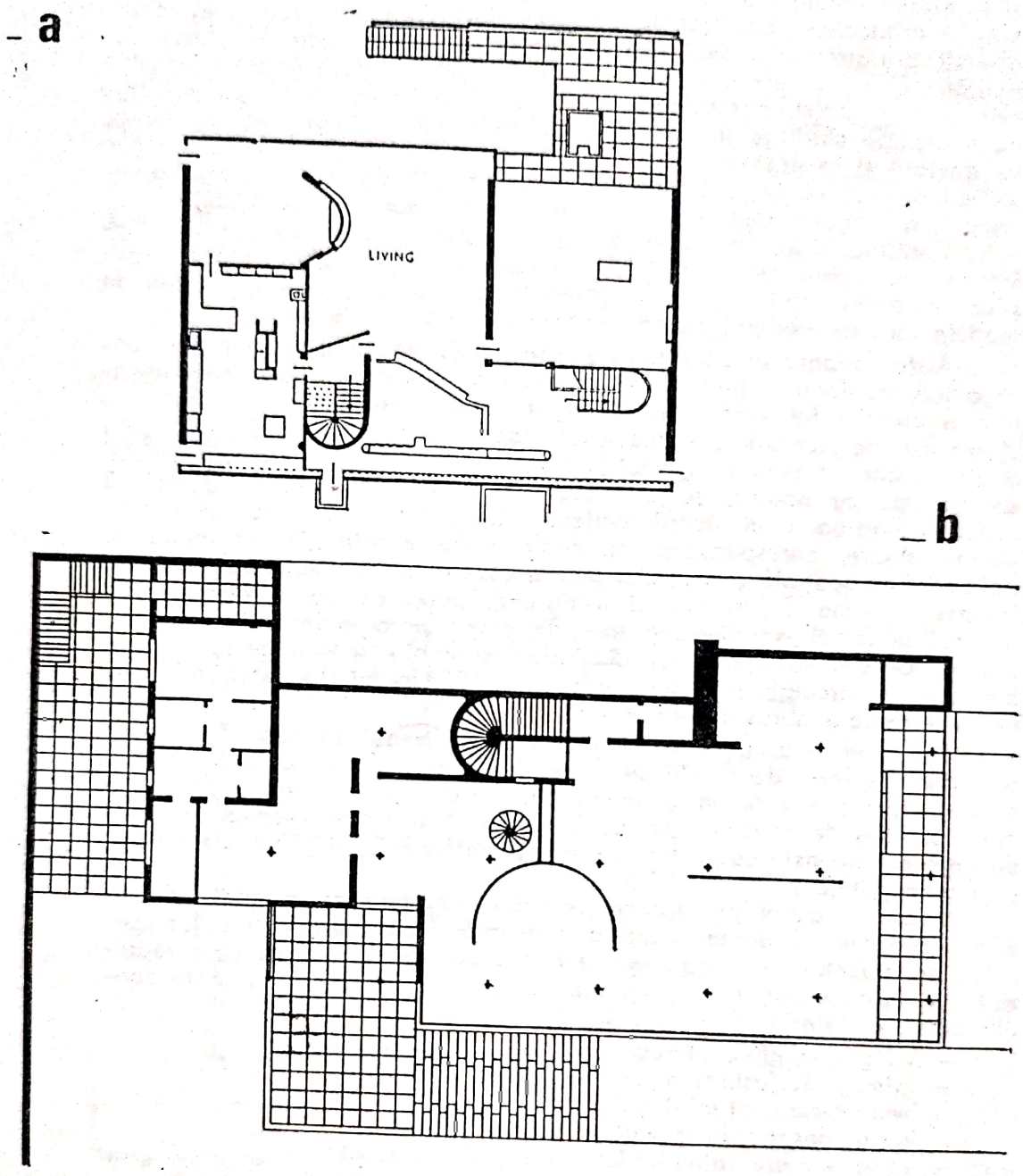

Living – spațiu continuu:
a – Casa Stein la Garches, Franța, arh. Le Corbusier și Pierre Jeanneret, 1927; *b* – Casa Tugendhat, Brno, Cehoslovacia, arh. Mies van der Rohe, 1930;

Deşi acest imobil „s-a bucurat" de numeroase critici, unele bineînţeles întemeiate (dormitoare foarte înguste, imposibil de mobilat, baia şi bucătăria neluminate şi neventilate direct etc.), totuşi deschide un drum nou în arhitectura locuinţei, reprezintă o încercare interesantă, în scopul diversificării sistemelor de locuire colectivă, prin conceperea multifuncţionalităţii, care va deveni obiectivul principal al societăţii noastre în plină evoluţie. De altfel, autorul, care întotdeauna şi-a exprimat convingerile cu o deplină claritate şi francheţe, pe baza unei îndelungate experienţe, ne declară şi în acest caz: „voi instala deci locuinţa în inima binomului individual plus colectiv. Libertatea individuală fiind asigurată prin apartament, voi organiza tot ceea ce viaţa colectivă poate să pretindă".

Contribuţia lui Le Corbusier în proiectarea de locuinţe este bineînţeles completată de realizările, de asemenea, remarcabile, ale numeroşilor arhitecţi celebri ai timpului respectiv, fiecare îmbogăţind registrul de modele spaţiale moderne cu amprenta personalităţii sale.

Astfel, alianţa dintre natură şi construcţie, sau mai exact arhitectura organică, conform definirii sale consacrate, reprezintă tema fundamentală a creaţiei lui Frank Lloyd Wright, temă magistral demonstrată de „Casa de pe cascadă". Ideile sale materializate sugerează împăcarea dualităţii interior-exterior, spaţiul interior rezultat fiind nu numai în relaţie de opoziţie cu natura, cu exteriorul, ci şi de unificare; se apreciază astfel realizarea unui acord perfect între arhitectura casei şi natura înconjurătoare, corespunzător materialelor de construcţie, posibilităţilor de modelare spaţială şi scopului pentru care a fost proiectată. În detaliu, în interiorul marelui spaţiu al living-ului, puţin ascuns privitorului din accesul principal, se diferenţiază, prin organizarea mobilierului şi amenajarea decorativă: spaţiul de destindere şi studiu, spaţiul de luat masa, traseele de circulaţie, precum şi sectorul dialogului cu exteriorul, respectiv terasele generos dimensionate.

De asemenea, Mies van Der Rohe, realizează în casa Tugendhat un living deosebit de amplu şi un spaţiu continuu, cu o desăvîrşită simplitate. Valoarea estetică a interiorului rezultă dintr-o suită de locuri funcţionale şi de conexiuni logice între ele. Pentru Mies, sensul armoniei decurge din această capacitate de a impune formelor o geometrie simplă, uşor perceptibilă.

Urmărind astfel principalele realizări caracteristice mişcării arhitecturale moderne, se poate cristaliza o sumară departajare a tipurilor specifice de poiectare şi organizare a camerelor de zi, cameră care reprezintă, în toate cazurile, sectorul principal, către care converg toate spaţiile adiacente din interiorul unei locuinţe:

- living – spaţiu continuu;
- living – desfăşurat în jurul unui patio interior;
- living central cu rol distribuitor;
- living conceput în spiritul arhitecturii organice;
- living – spaţiu articulat faţă de restul încăperilor;
- living cu forme variate (spaţii opuse unghiului drept);
- living – pe 2 niveluri în apartamente tip duplex;
- living – în apartamente obişnuite.

Desigur, lista poate continua. Am dorit numai să ilustrăm multitudinea concepţiilor arhitecturale moderne, destinate spaţiului principal al locuinţelor, spaţiu rezervat variatelor activităţi de recreere şi odihnă activă.

Scanned with OKEN Scanner

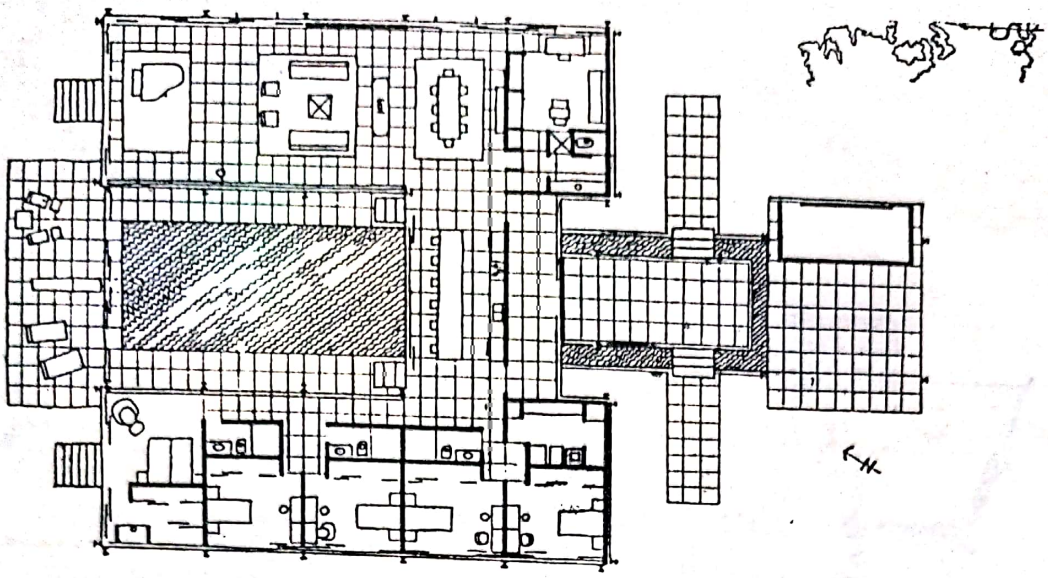

Living desfășurat în jurul unui patio interior: Casa Dafne, Hillsborough – California, S.U.A., arh. Craig Ellwood, 1960.

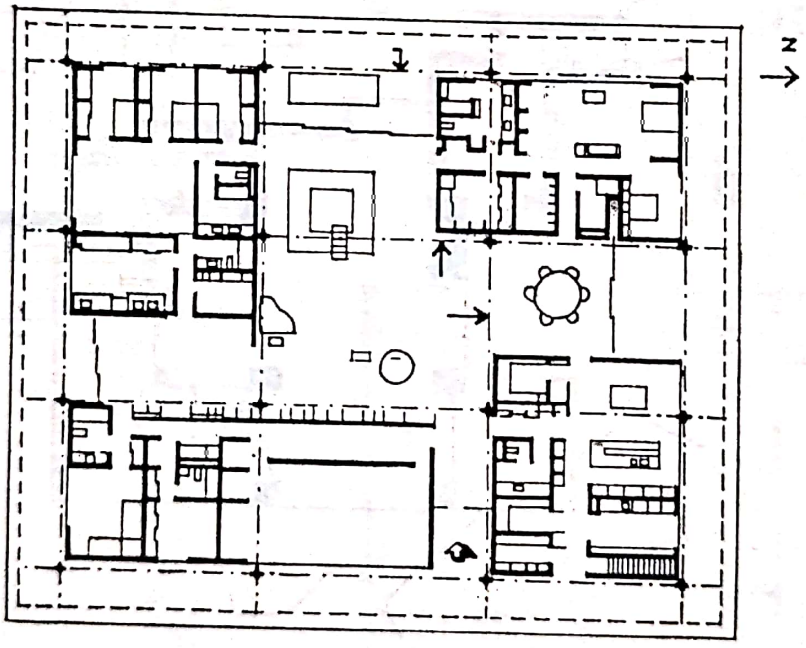

Living central cu rol distribuitor: Casa Irwin Miller, Columbus – Indiana, S.U.A., arh. Eero Saarinen, 1953–1957.

Scanned with OKEN Scanner

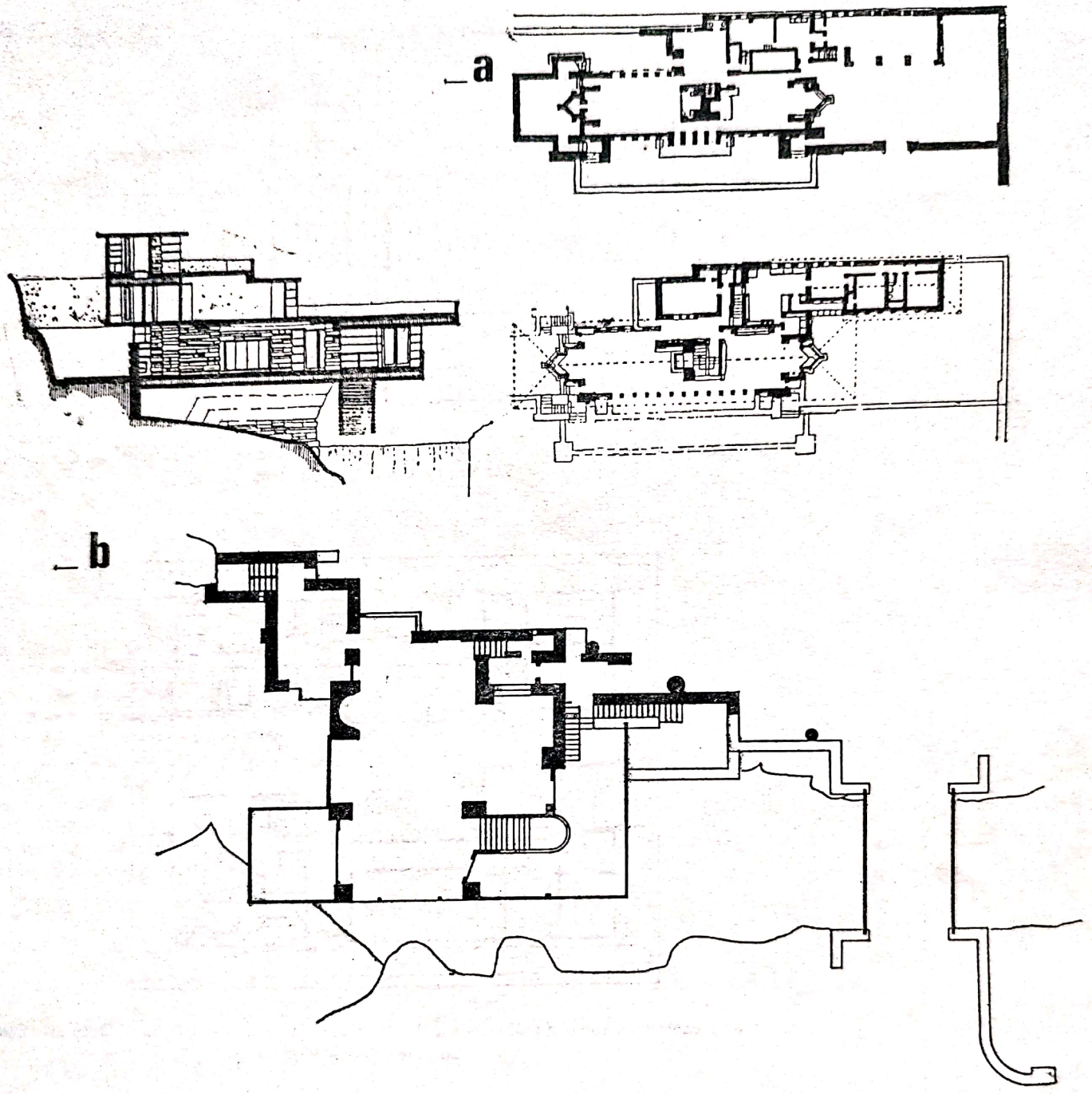

Living conceput în spiritul arhitecturii organice:
a – Casa Robie, Chicago – Illinois, S.U.A., arh. Frank Lloyd Wright, 1909; *b* – Casa Kaufmann – „Casa de pe cascadă", Bear Run – Pennsylvania, S.U.A., arh. Frank Lloyd Wright, 1937 (secțiune, plan etaj).

Scanned with OKEN Scanner

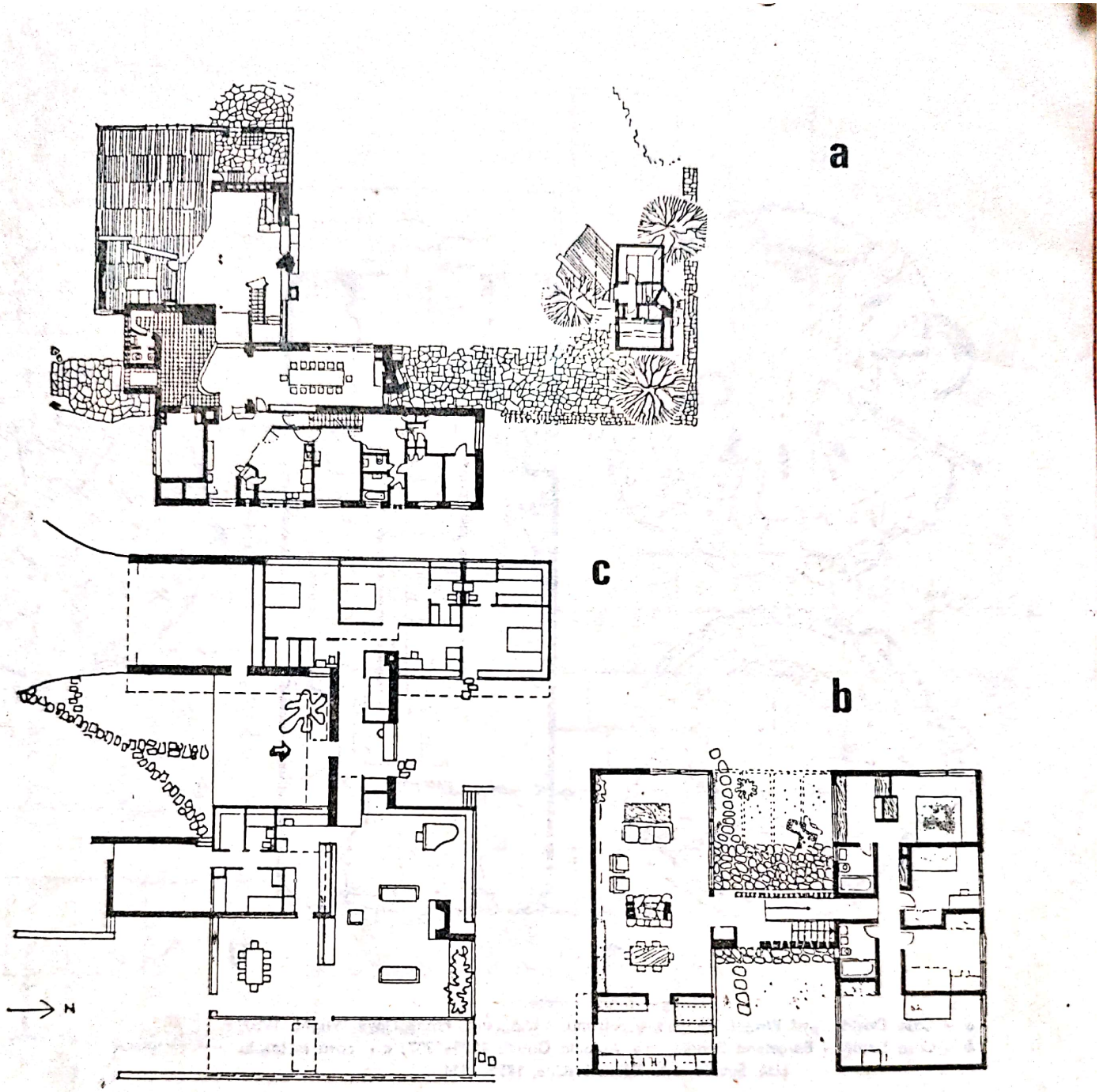

Living – spațiu articulat față de restul încăperilor:
a – Vila Maîrea, Noormarkku, Finlanda, arh. Alvar Aalto, 1938; *b* – „Casa binucleară" – arh. Marcel Breuer, 1943; *c* – Casa Robinson, Williamstown, Massachusettes, S.U.A., arh. Marcel Breuer, 1946–1947.

Scanned with OKEN Scanner

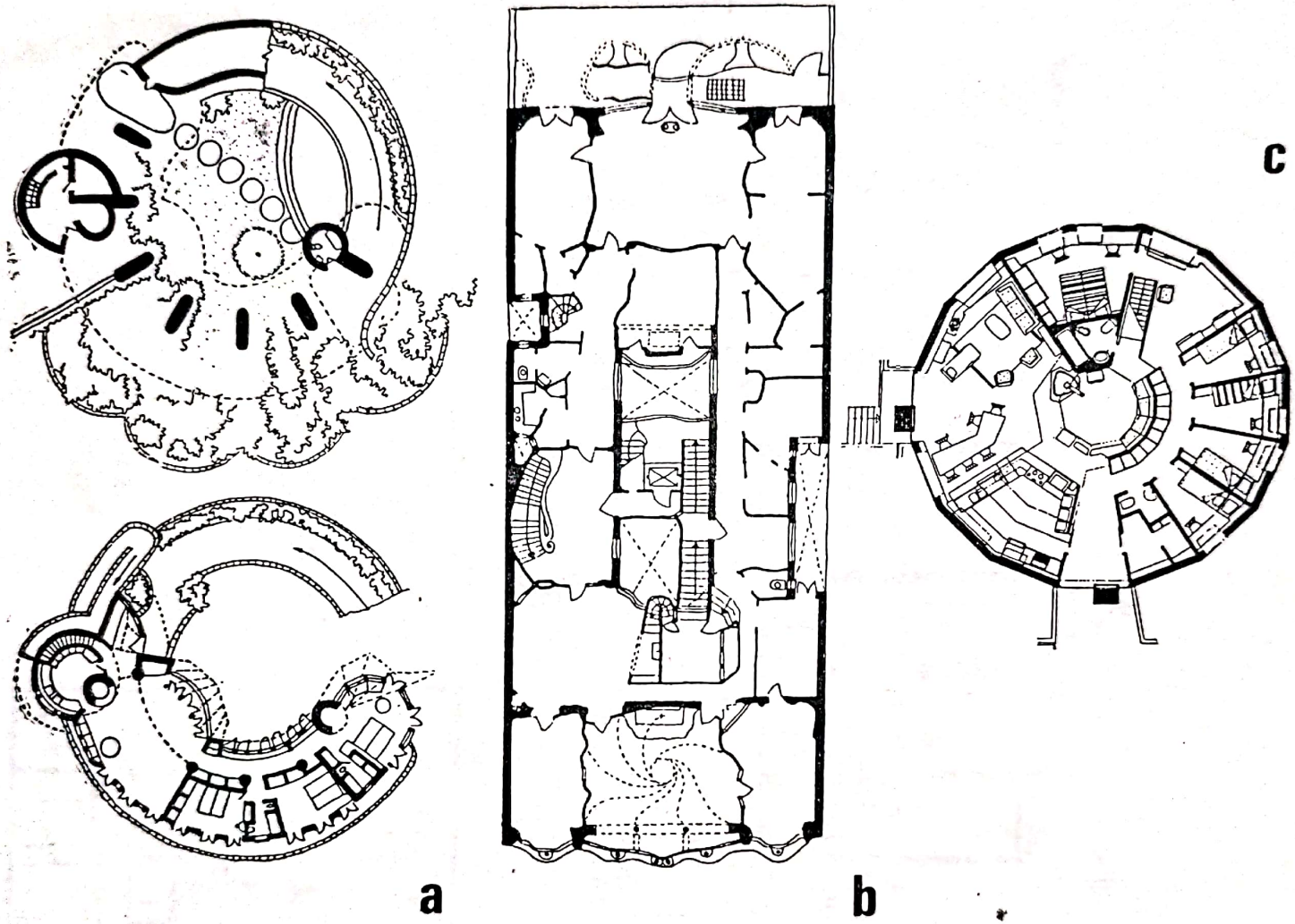

Living – forme variate:
a – Casa David Lloyd Wright, Phoenix – Arizona, S.U.A., arh. Frank Lloyd Wright, 1950; *b* – Casa Battló – Barcelona Spania, arh. Antonio Gaudi, 1905–1907; *c* – casă în insula Lisö, Suedia, arh. Ralph Erskine, 1955–1956.

Scanned with OKEN Scanner

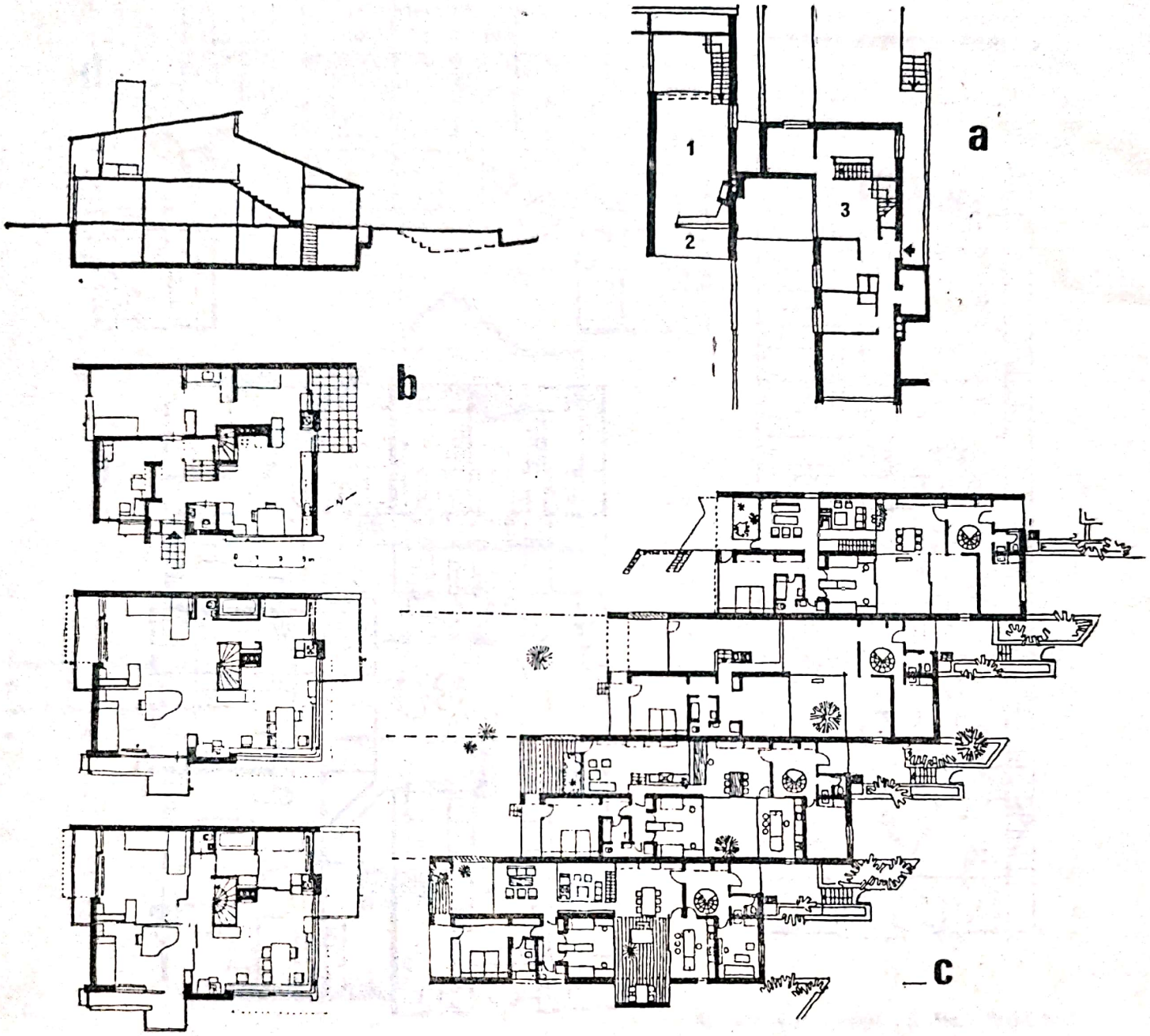

Living in apartamente tip duplex:
a – locuințe înșiruite (plan-secțiune), Copenhaga, Danemarca, arh. Arne Jacobson, 1950 (*1* – living; *2* – balcon; *3* – sufragerie); *b* – Casa Schröder-Utrecht, Olanda, arh. G. Rietveld, 1924; *c* – locuințe înșiruite – Stretten, R.F.G., arh W. Belz – H. Kammerer.

Scanned with OKEN Scanner

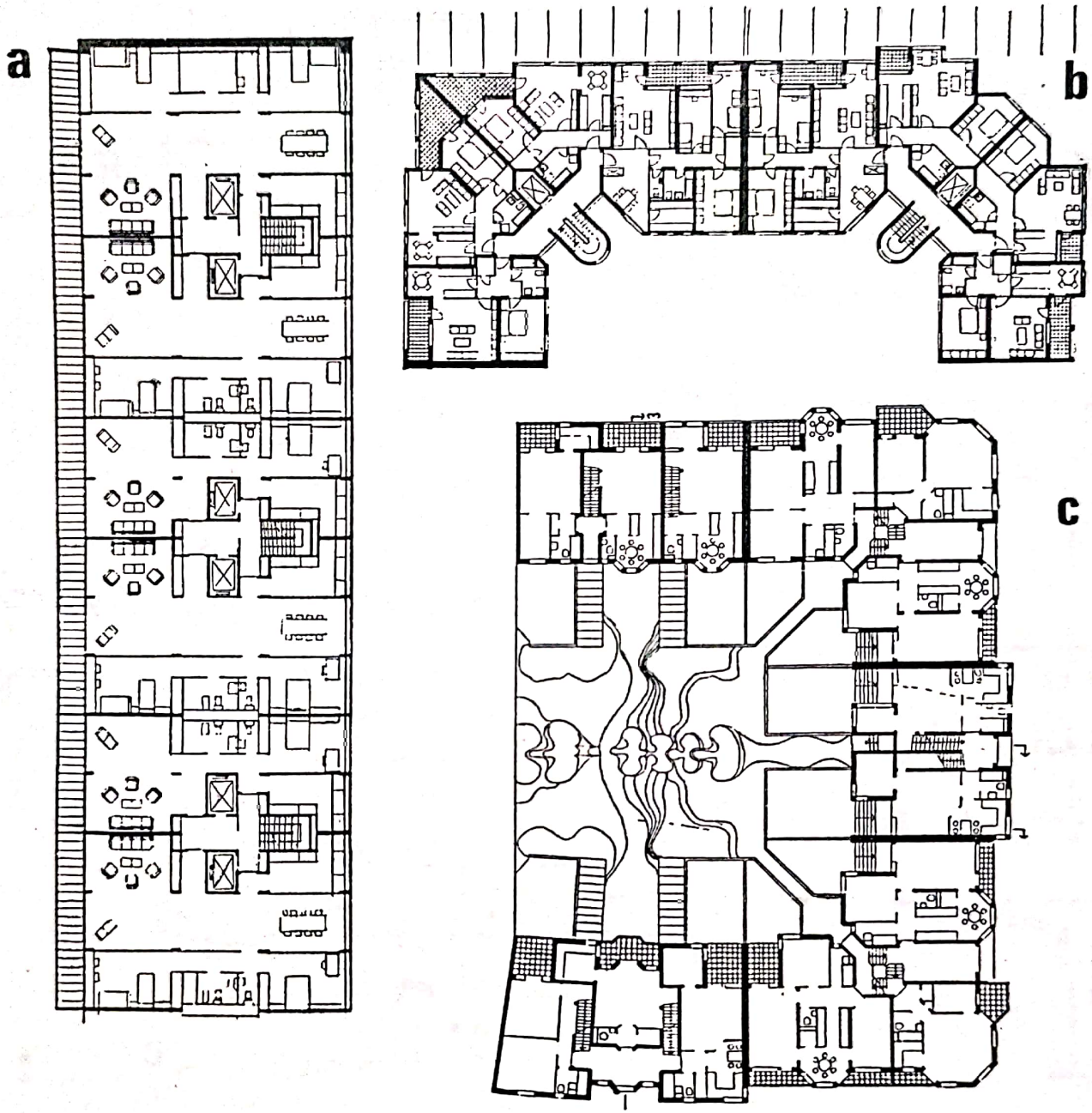

Living în blocuri de locuințe colective:
a – bloc de locuințe pe bulevardul Lannes-Paris, Franța, arh. J. Ginsberg; *b* – ansamblu de locuit – Berlin-Wilmersdorf, R.F.G., arh. Christine Jachmann, Klaus D. Krebs, Monika Krebs, 1980.

Scanned with OKEN Scanner

Perioada maeştrilor, a clasicismului arhitecturii moderne, a trecut. Postmodernismul îşi impune cu din ce în ce mai multă autoritate locul său în istorie. Noii maeştri, faţă de care lipseşte timpul necesar, pentru ca opinia beneficiarilor şi critica de specialitate să-şi poată finaliza concluziile, doresc şi ei să convingă, prin construcţiile şi scrierile lor, de necesitatea schimbărilor estetice, pornite din insatisfacţiile generate de unele aspecte ale stilului modern. Proiectele lor de locuinţe reprezintă, de asemenea, manifeste în acest sens. Exemplele abundă, din care însă nu vom spicui decît cîteva modele realizate de arhitecţii Robert Venturi[1], Mario Botta[2] etc.

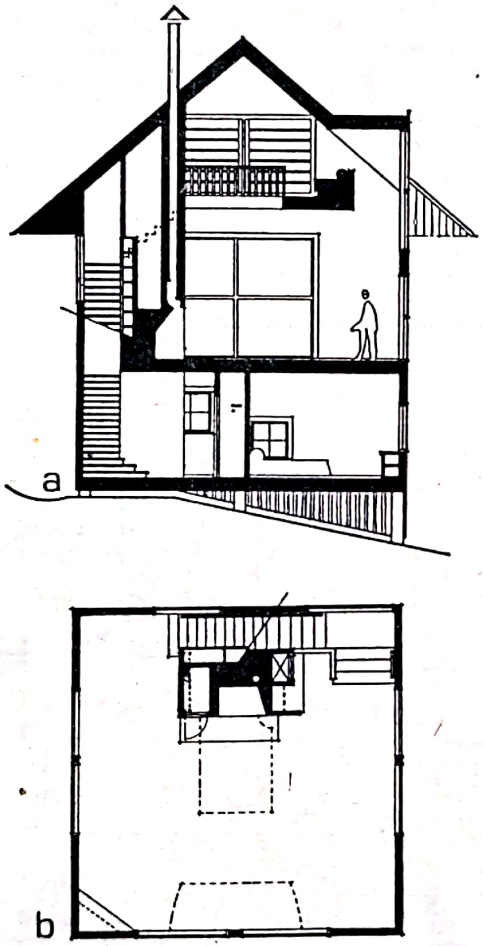

Locuinţe postmoderniste; Casa Tucker – New York, arh. Robert Venturi, 1975: *a* – secţiune; *b* – plan etaj.

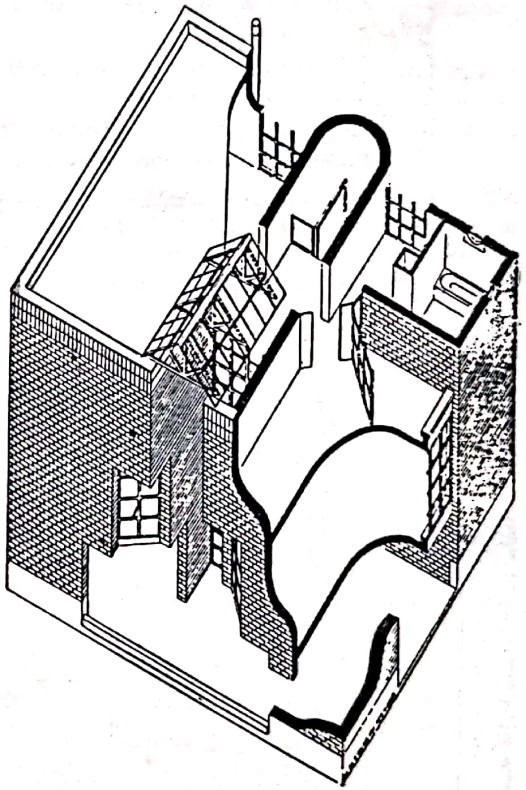

Locuinţă la Pregassona, arh. Mario Botta, 1979.

[1] ROBERT VENTURI (n. 1925), arhitect american.
[2] MARIO BOTTA (n. 1943), arhitect elveţian.

Scanned with OKEN Scanner

Spațiile interioare ale acestor locuințe noi sînt îmbogățite cu imagini modelate sculptural sau cu numeroase aluzii de forme tradiționale. Funcțiunea nu mai este singura din care izvorăște frumusețea. Apar forme noi, unele exagerate, complicate și ușor criticabile, dar altele de o surprinzătoare expresivitate, de o fantastică strălucire.

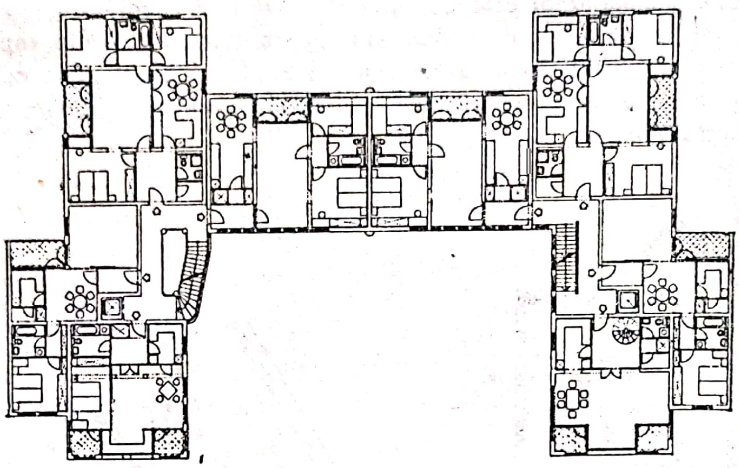

Ansamblu de locuit – Berlin – Kreuzberg (casa nr. 9) – arh Bob Krier.

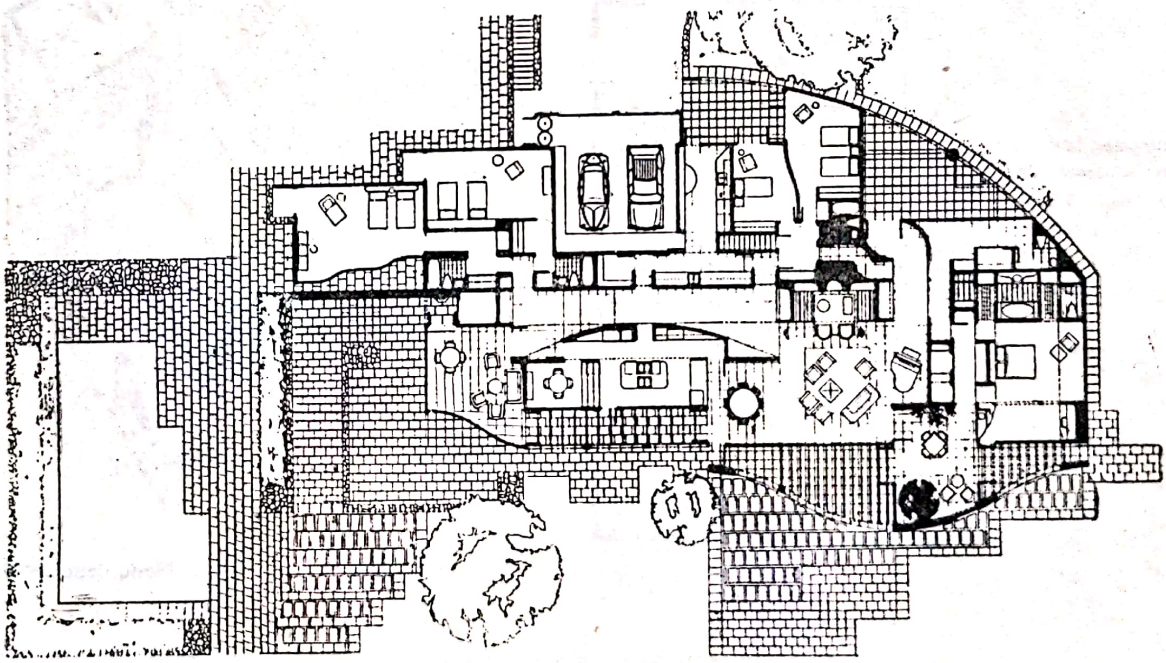

Casa Westchester County – New York, arh. Robert Stern – John Hagmann.

Scanned with OKEN Scanner

În România, stilul internațional, po nit de la Corbusier și Mies, a avut un deosebit răsunet, reușindu-se astfel să se proiecteze un număr însemnat de construcții valoroase (locuințe particulare sau blocuri de locuințe), de către o pleiadă de arhitecți remarcabili: Horia Creangă, Duiliu Marcu, I. D. Berindei, G. M. Cantacuzino, Octav Doicescu, Haralamb Georgescu, Marcel Iancu.

Semnificativ pentru rezolvarea zonelor locuibile, din acea perioadă — este diferențierea camerei de zi unice, cu care sîntem astăzi obișnuiți, în 3 camere distincte (așa cum se poate remarca în exemplele ilustrate): un hol sau salon pentru primire, conversație și recreere, o sufragerie — spațiu pentru luat masa și un birou — spațiu pentru studiu. Cele trei spații, generos dimensionate, asigură în același timp accesul către zonele adiacente, astfel încît traseele de circulație, culoarele, sînt minime iar în unele exemple lipsesc. De fapt, zona de zi este practic mărită considerabil, prin includerea suprafețelor de circulație. Acest lucru este posibil și datorită existenței, în cadrul secțiunii de locuințe adoptate, a unei scări secundare de serviciu, care asigură accesul la bucătărie și dependințe.

Am reamintit acest detaliu din proiectarea apartamentelor noastre realizate în perioada dintre cele două războaie mondiale, deoarece apreciez că poate redeveni un obiectiv demn de studiat pentru conceperea locuințelor de perspectivă. Voi reveni asupra acestei probleme.

Treptat, acest sistem de organizare a spațiilor de zi s-a modificat, deoarece creșterea demografică și numărul mare de familii care nu beneficiau de o locuință confortabilă au impus programului de edificare a zonelor rezidențiale după 23 August 1944 acoperirea rapidă a unui deficit deosebit de mare.

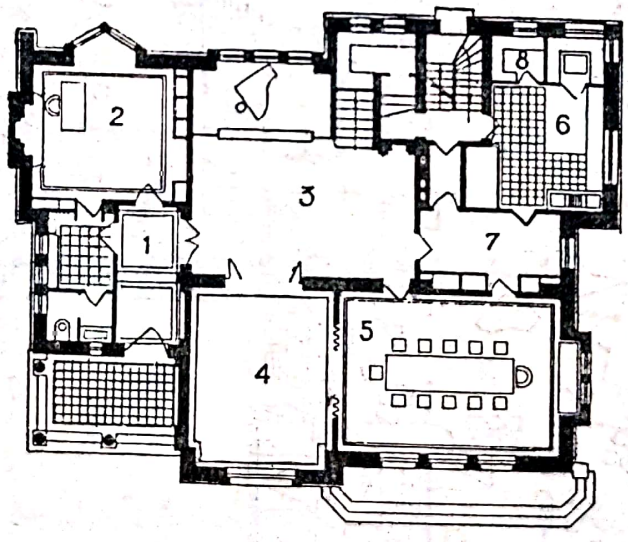

Locuință la Reșița, arh. Duiliu Marcu:
1 — vestibul; *2* — birou; *3* — hol; *4* salon; *5* — sufragerie; *6* — bucătărie; *7* — oficiu; *8* — cămară.

Scanned with OKEN Scanner

Asigurarea tuturor oameni or muncii cu locuinţe adecvate unor condiţii optime de viaţă, oferite de evoluţia tehnico-industrială modernă, a constituit una dintre principalele misiuni ale noii soicetăţi care se clădea. Astfel, majoritatea apartamentelor construite conform legislaţiei în vigoare reprezentau locuinţe confortabile, dar restrînse spaţial. Suprafeţele interioare minime rezultau şi din necesitatea amplasării unui număr cît mai mare de apartamente în jurul unui nod de circulaţie verticală (scară + lift), evident tot din considerente economice.

In acest context, arhitecţii au fost confruntaţi cu probleme deosebite pentru asigurarea tuturor exigenţelor solicitate de acest important salt. Blocurile de locuinţe au început să se diferenţieze în blocuri unicat şi blocuri tip, de serie, iar ulterior în blocuri prefabricate. Deci, modelul imobilului – unicat, din perioada dintre cele două războaie mondiale, proiectat cu deosebită migală, care personifica opera de artă a arhitectului respectiv, a devenit un obiect din ce în ce mai rar.

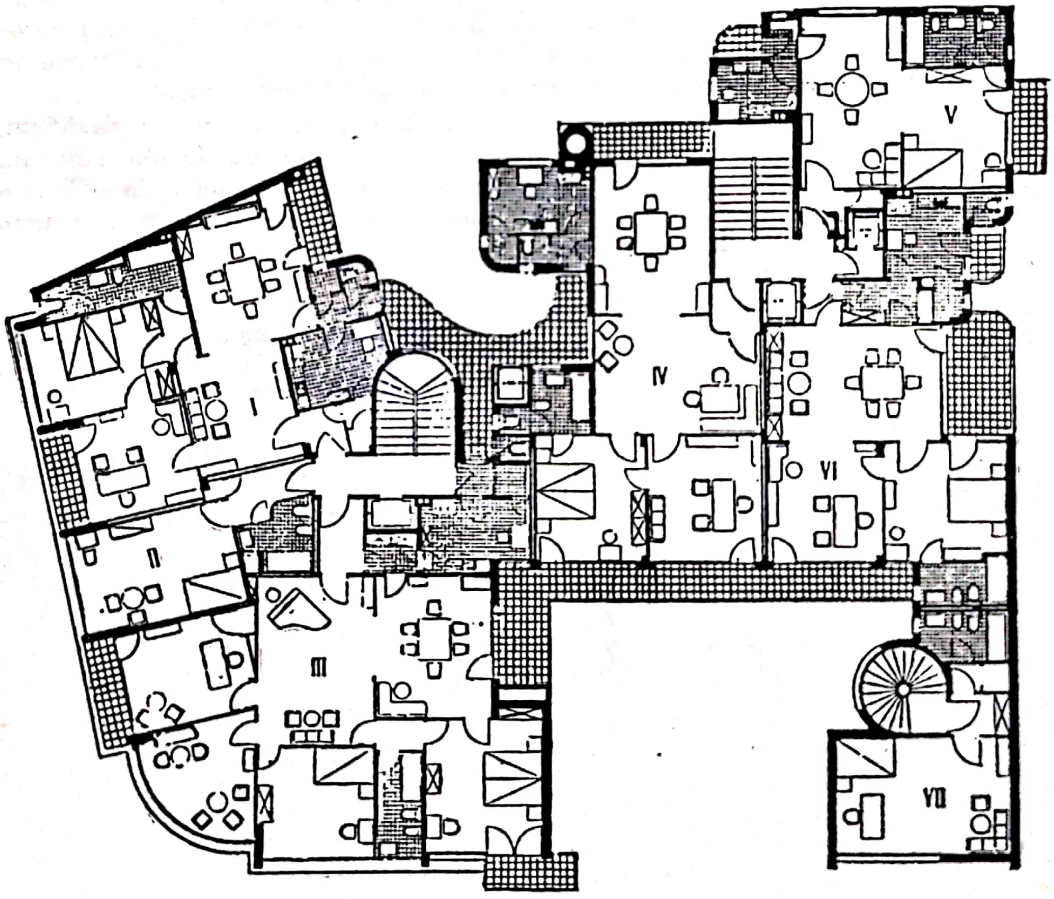

Bloc de locuinţe, str. Dr. Sion nr. 9, Bucureşti, arh. Duiliu Marcu.

Scanned with OKEN Scanner

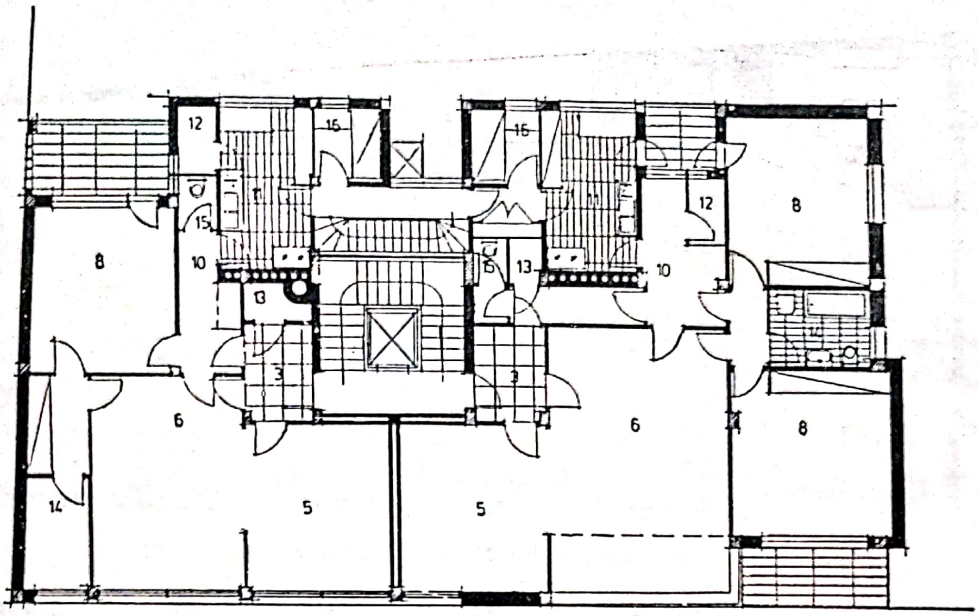

Bloc de locuinţe, str. Lemnea nr. 12, Bucureşti, arh. Horia Creangă:
3 – vestibul; *5* – birou; *6* – living-sufragerie; *8.* – dormitor; *10–16.* bucătărie şi anexe.

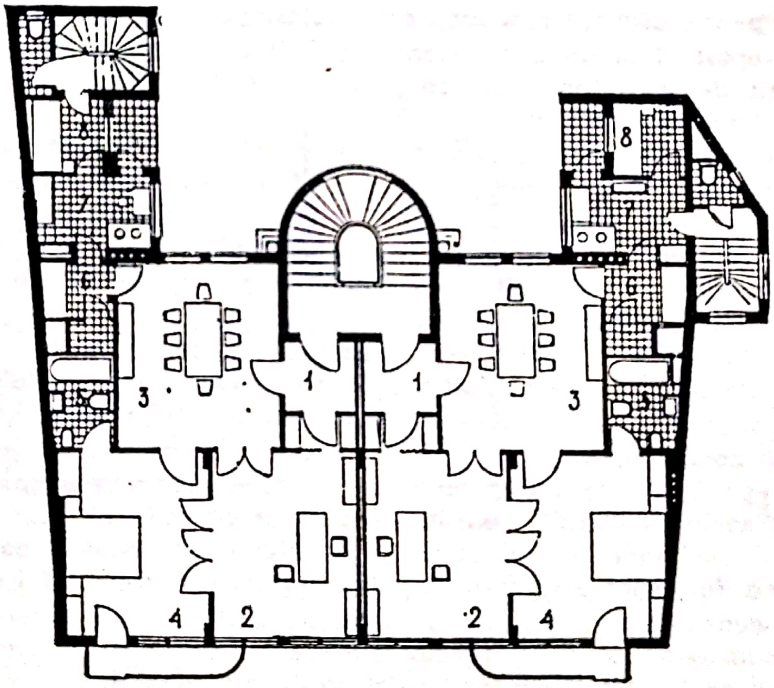

Bloc de locuinţe, str. Ştirbei Vodă nr. 92, Bucureşti, arh. Duiliu Marcu:
1 – vestibul; *2* – birou; *3* – sufragerie; *4* – dormitor; *5* – baie; *6, 7, 8* – bucătărie şi anexe.

Scanned with OKEN Scanner

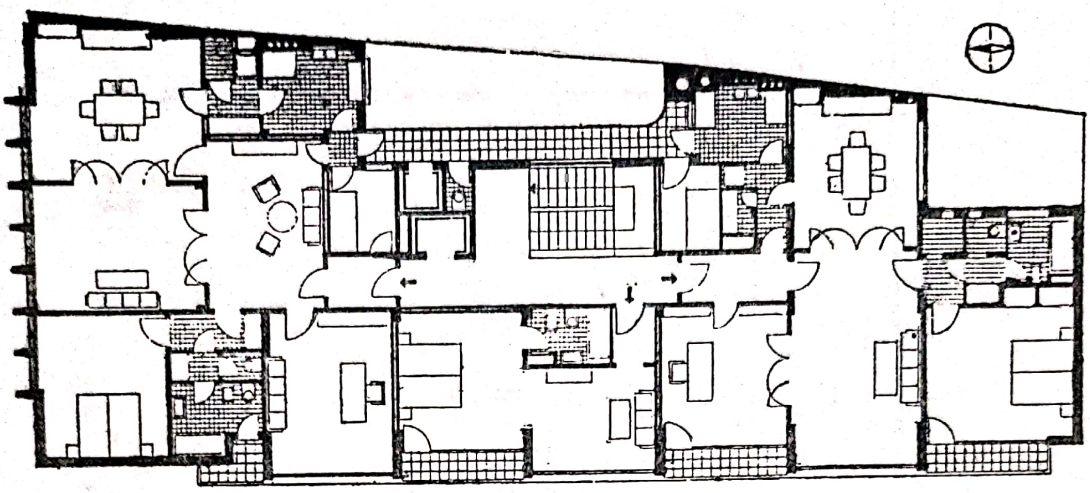

Casa magistraţilor, Bucureşti, Bd. Magheru nr. 14, arh. Duiliu Marcu.

Această fantastică producţie de masă, de fapt oraşe noi, cartiere noi, a determinat un nou tip de apartament, caracteristic perioadei 1950–1975. În interiorul său, spaţiile sînt deosebit de judicios distribuite, iar camera de zi, care reprezintă piesa principală a locuinţei, a inclus tot sectorul activ: spaţiul de primire-recreere, spaţiul pentru luat masa şi spaţiul pentru diverse preocupări extraprofesionale.

Treptat, tipul de apartament a suferit cîteva etape de transformări, deosebit de importante, corespunzătoare creşterii bugetului naţional şi evoluţiei nivelului de trai:

– în prima etapă, conform decretului nr. 447/1976, s-a urmărit mărirea spaţiilor de gospodărire şi echipare, respectiv băi, bucătării, cămări, locuri de depozitare etc.;

– în etapa următoare, pe baza legii 8/1977, s-au concretizat numeroase măsuri privind asigurarea durabilităţii, siguranţei în exploatare, funcţionalităţii şi calităţii construcţiilor;

– în ultima perioadă, s-a realizat diversificarea tipurilor de locuire, funcţie de variaţiile de confort, şi, de asemenea, mărirea totală a suprafeţelor locuibile şi utile, conform decretelor nr. 216/1981 şi nr. 256/1984.

În concluzie, în prezent, arhitectura românească a locuinţei, aflată într-o epocă de maximă potenţare, împlinirile pe multiple planuri (economic, social, cultural), constituind temeiul obiectiv al acestui progres, a impus îmbogăţirea calitativă a modelelor de locuire, conturîndu-se valoarea deosebită a confortului individual, ca şi a confortului civic.

Această scurtă ilustrare a evoluţiei specificului locuinţei în general şi a camerelor de zi în special trebuie să precizeze şi caracteristicile modului de locuire din mediul rural. Problema se profilează cu o deosebită acuitate, avînd în vedere impresionantul efort care se depune în momentul de faţă în institutele de proiectare, pentru sistematizarea şi determinarea cu exactitate a vetrei satelor de pe tot teritoriul ţării. Proiectele

Scanned with OKEN Scanner

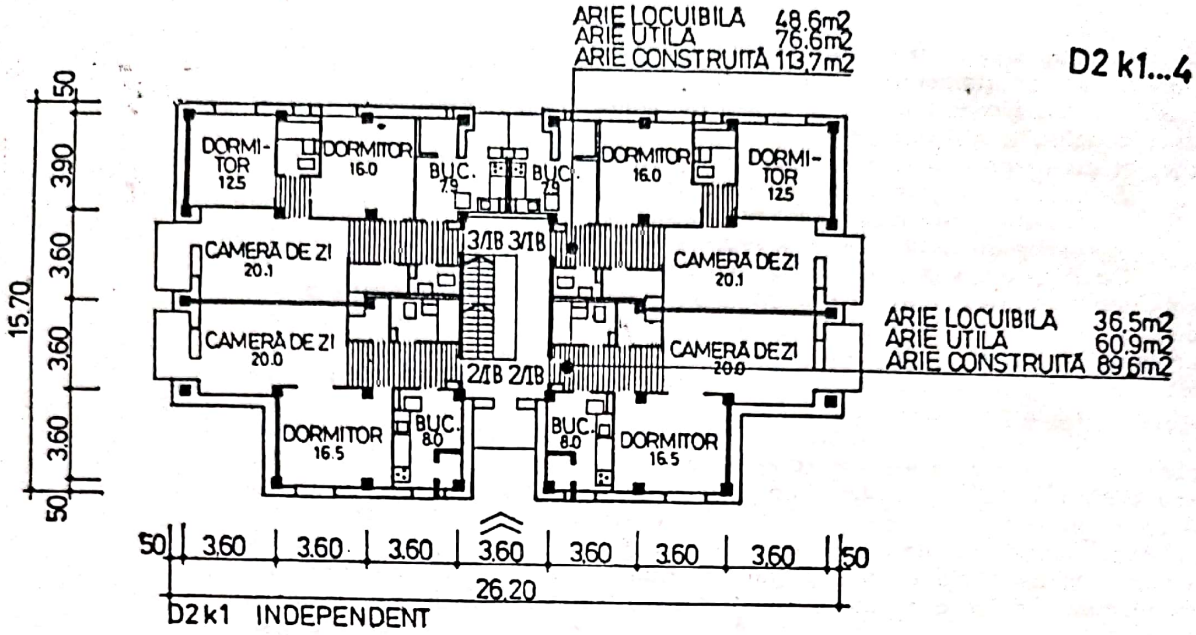

Living în secțiuni tip de locuințe, „Institutul Proiect București", 1986.

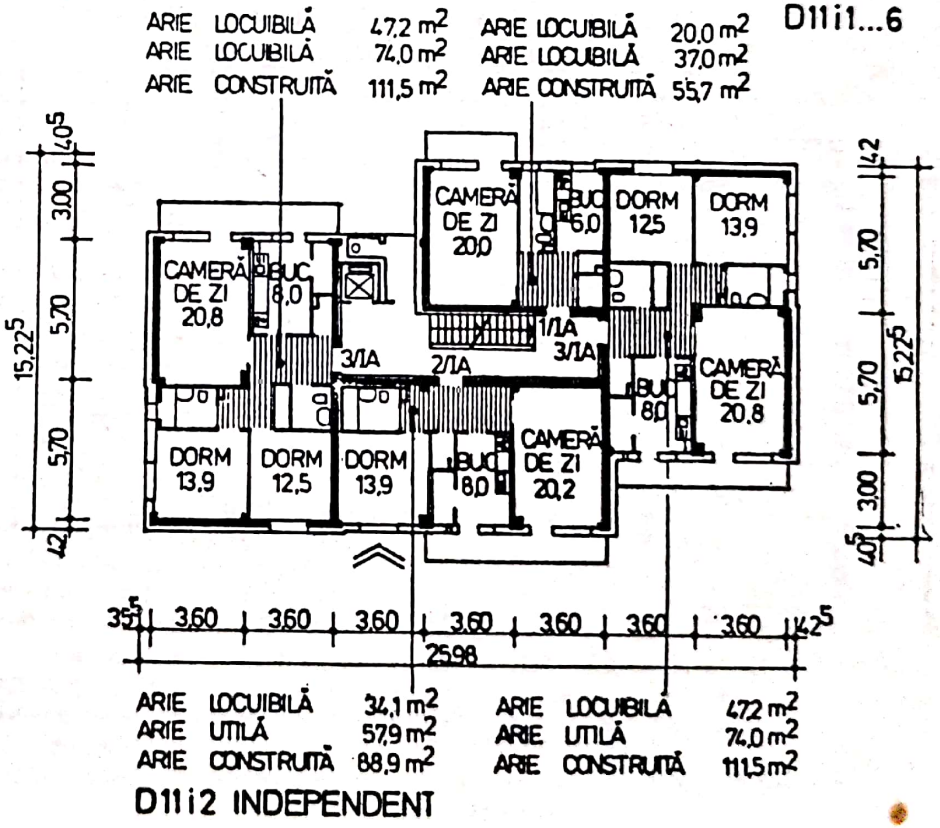

Scanned with OKEN Scanner

de ansamblu sînt completate cu studii detaliate pentru desemnarea categoriilor de apartamente specifice activităților și modului de viață din mediul rural. Dezbaterile în jurul acestei teme sînt în plină desfășurare, deci concluziile nu sînt perfect definte. Totuși, unele aspecte s-au evidențiat cu pregnanță și se bucură de sufragiile majorității specialiștilor.

Se studiază în general două tipuri de locuire:

– locuința individuală cu lot personal;

– blocuri de locuințe – cu P + 3 și P + 4 etaje.

Dacă în cazul acestor blocuri mici de locuințe, problemele sînt asemănătoare apartamentelor din mediul urban, diferențierile nefiind de distribuție interioară a încăperilor, ci numai de detaliu (de mobilare, de echipare și de folosință), în privința locuințelor cu lot individual varietatea și diversitatea aspectelor de rezolvare funcțională și expresivă specifice ruralului sînt numeroase.

Astfel, urmărind cu atenție structurarea caselor populare, se poate observa în general o lipsă a spațiilor de circulație: există uneori o tindă sau o sală, restul camerelor fiind comandate, se circulă din una în alta. Aceasta probabil din economie de spațiu. Țăranul, care își construia cu mijloace proprii locuința, nu cunoștea toate „rafinamentele" funcționalismului. El beneficia de tot spațiul construit, exclusiv pentru camerele de locuit, fără pierderi acordate traseelor necesare decomandării.

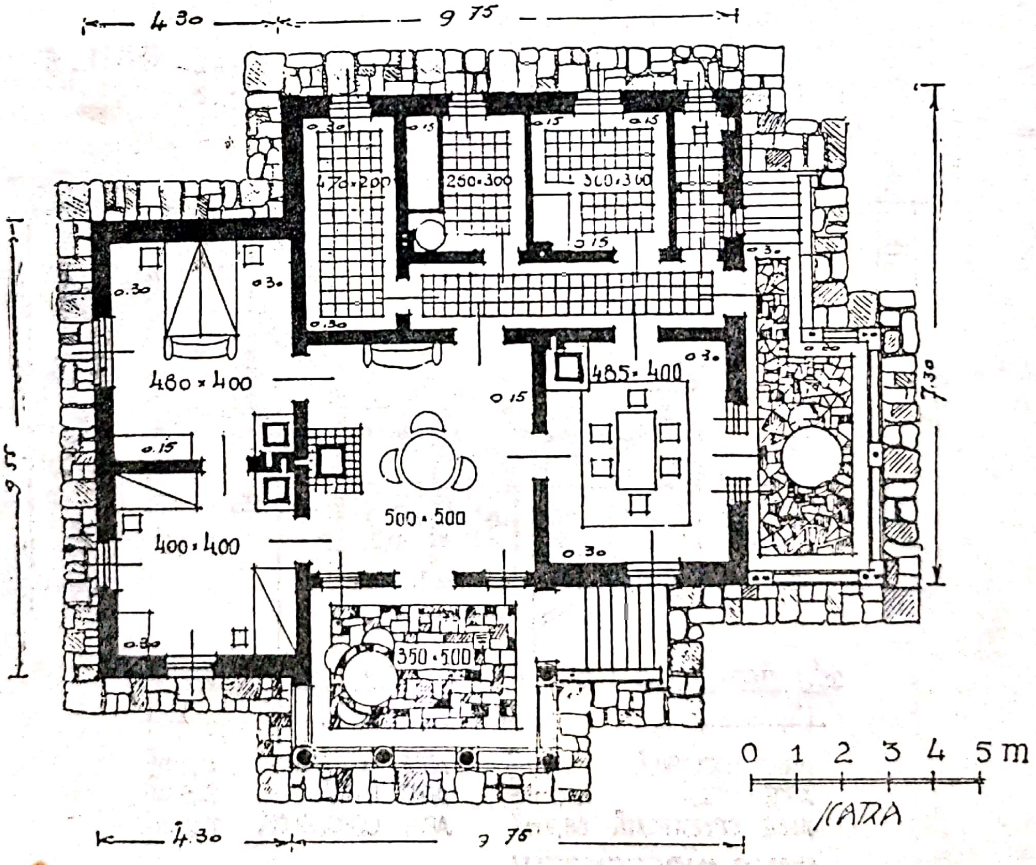

Locuință rurală.

Camera de zi din mediul urban se traduce în casa rurală prin „camera curată", tradițională, sau, cum se mai obișnuiește să se spună, odaia mare, căsoaia etc. Această încăpere, deși este mobilată cu paturi și cu masă de sufragerie, nu este folosită pentru dormit sau luat masa zilnic, ci numai pentru anumite primiri, pentru oaspeții mai speciali ai casei. Spațiul său interior este de fapt o expoziție de lucruri: ștergare, perdele, perne țesute sau cusute, tablouri etc. În anumite regiuni se montează pe pereți policioare pe care se așază farfurii, talere, ulcele sau numeroase alte vase. Toate aceste obiecte nu se întrebuințează decît la zile mari: o aniversare sau o petrecere organizată în familie, o nuntă sau un botez. Atunci se scot paturile din cameră și se așază mesele, astfel încît să se poată primi cît mai multe persoane.

Analizînd modul de trai specific satului, proiectanții noilor locuințe individuale au propus, printre alte variante, amplasarea camerei de zi — „camera curată" la etajul superior, despărțind-o de bucătărie, cu care în mod obișnuit era în relație directă.

Această locuință tip duplex, așa cum se poate urmări în imaginea alăturată, cuprinde la parter: vestibulul de acces, bucătăria, mai amplu dimensionată decît în mediul urban și cu legătură directă spre curte, cămara, accesul la pivniță și o cameră care, funcție de ocupația proprietarului casei, poate fi întrebuințată și utilată corespunzător unui atelier de lucru, cu deschiderea spre stradă. Camera de zi (curată), care în general iarna nu este folosită, din economie de combustibil, este rezolvată la etaj, peste gangul de acces spre lotul individual. Acest living rural, dimensionat conform normelor în vigoare, are avantajul unei duble vizibilități — spre stradă și spre grădina cu anexele gospodărești proprii. Deci, totalitatea activităților zilnice ale săteanului se desfășoară la parterul locuinței, iar zona de noapte rămîne la etaj. De fapt, „camera mare" ar putea fi amenajată și ca un living obișnuit din mediul urban, pentru primire, conversație, destindere și studiu. Dar, în general, această propunere este rezolvată funcție de multiplele aspecte ale modului de viață specific satului.

Important pentru gîndirea interiorului camerei de zi din mediul rural este contextul special în care se desfășoară activitățile zilnice, ceea ce influențează în primul rînd registrul său de funcțiuni. În acest sens, relațiile camerei de zi cu spațiile adiacente, respectiv zona accesului și bucătăria, sînt diferite față de cele din locuința urbană. Rolul vestibulului și holului este preluat de tradiționala tindă, îmbogățită uneori cu o prispă, sală sau foișor, iar bucătăria devine piesa principală a locuinței, în care sînt incluse multe dintre funcțiunile camerei de zi urbane. În bucătărie, care atinge suprafețe de 14–16 m², este luată masa zilnic de membrii familiei și chiar de oaspeții obișnuiți ai casei, este locul de conversație, de destindere, fiind mobilată corespunzător.

Astfel, conceperea ansamblului cameră de zi plus anexele ei: prispa, foișorul, tinda, bucătăria și curtea creionează trăsătura semnificativă, dominantă a tipului de locuință sătească.

Pe de altă parte, soluționarea partiurilor pornește de la specificul localităților rurale sau urbane mici, specific definit de ocupația locuitorilor săi — agro-zootehnie, industrial-agrară, mică industrie etc.

În prezent, drumul este deschis proiectanților, pentru ilustrarea într-un termen scurt a numeroase rezolvări originale. Dacă locuințele

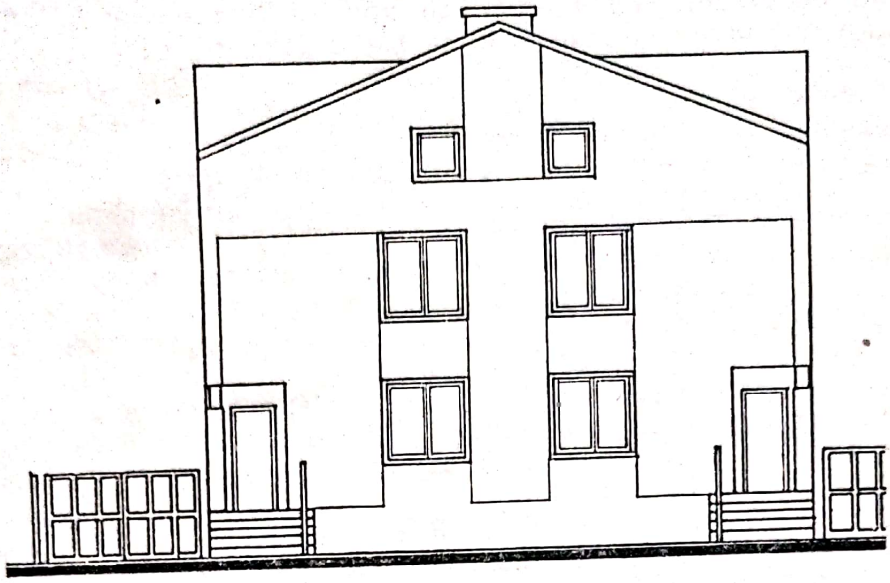

Studiu – locuință rurală cu lot individual, 3 camere.

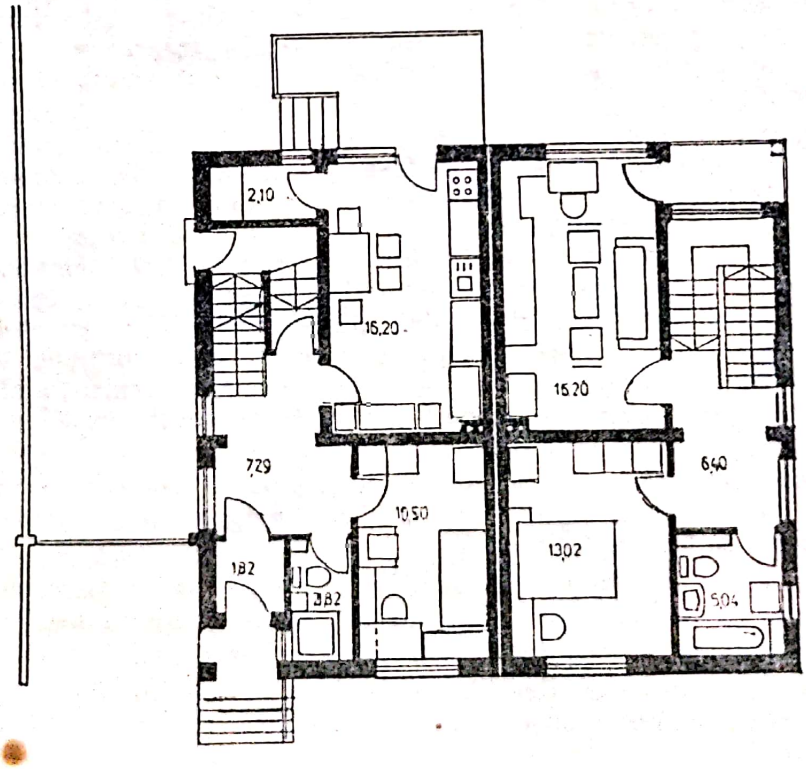

Scanned with OKEN Scanner

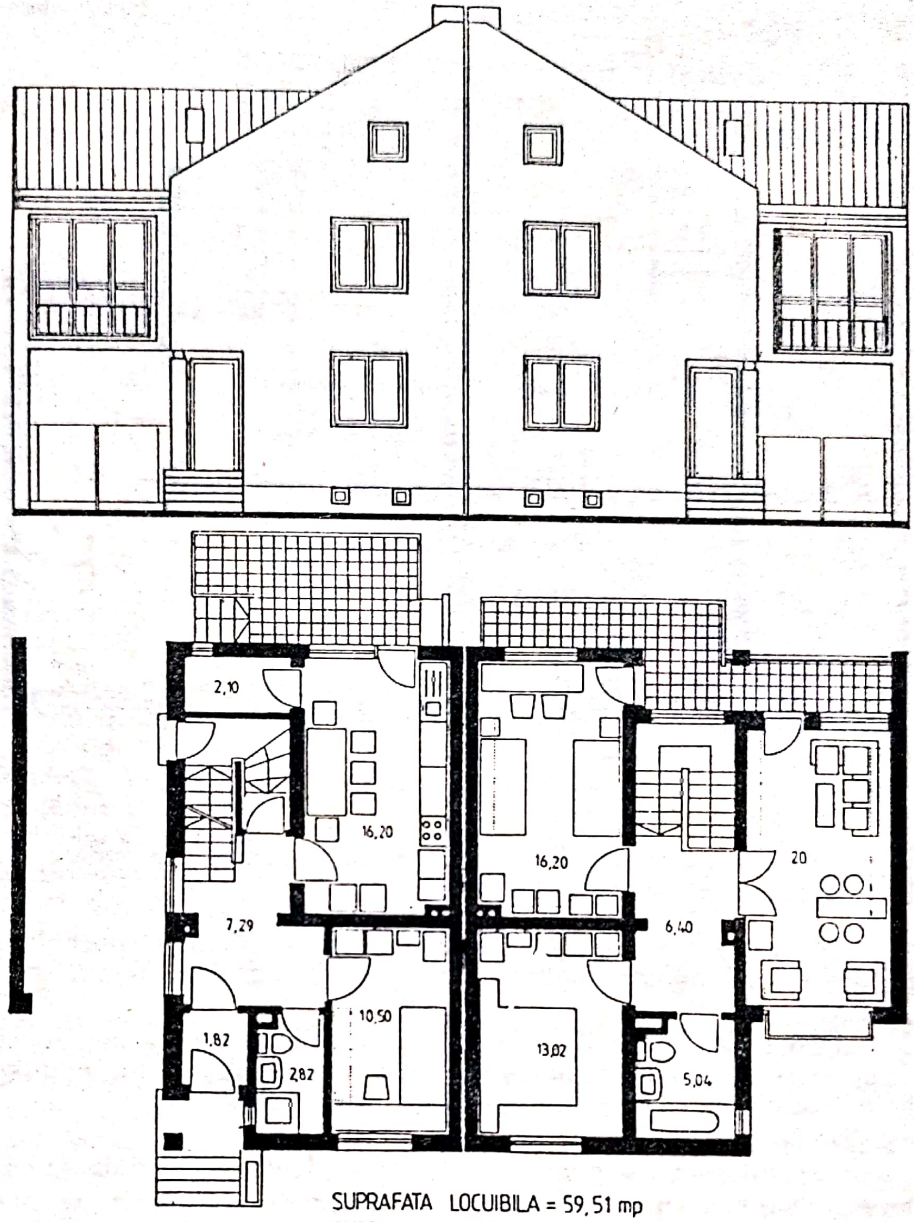

SUPRAFATA LOCUIBILA = 59, 51 mp
SUPRAFATA UTILA = 91, 02 mp
SUPRAFATA CONSTRUITA DESFASURATA = 145, 70 mp

Studiu – locuință rurală cu lot individual, 4 camere.

rurale existente, majoritatea realizate de meşteri populari, au reuşit, pe parcursul istoriei noastre, să devină monumente de artă reprezentative ale culturii din diferite regiuni, incontestabil sistematizarea şi proiectarea raţională actuală, concepută conform cerinţelor şi tehnologiei avansate moderne, trebuie să conducă mai departe aceste reuşite; să se concretizeze în ansambluri şi construcţii valoroase, care să îmbunătăţească

Studiu – locuință rurală cu lot individual, 5 camere.

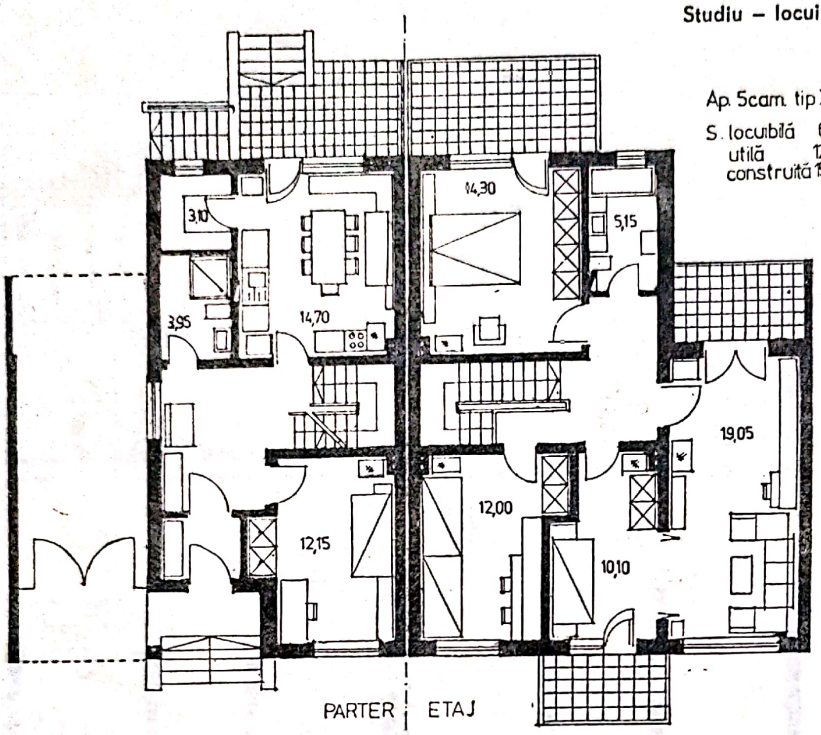

modul de trai al săteanului și să reprezinte punctul de vedere al societății noastre, în permanentă evoluție.

Expunerea acestor aspecte, caracteristice modului specific de viață pe diferite coordonate spațiale și temporale, sugerează totodată noi perspective.

Conceptul de locuire, un sistem diversificat de scheme funcționale, complex coordonate pe mai multe trepte de integrare: individuale, familiale, sociale, economice și culturale, este supus mișcării inovatoare și creativității.

Creativitatea, în general, este dependentă de variabilitatea a doi termeni: ideația și tehnologia. Tehnologia, considerată de specialiști drept cauza și efectul ritmului vertiginos de dezvoltare a societății, reprezintă și principalul factor care influențează creativitatea. Explozia tehnologică și informațională a impus prefabricarea de serie și de consum. Conținutul binomului tipizare-industrializare diferă de la o treaptă la alta, evidențiindu-se, de fiecare dată, și deficiențe și succese.

Se activează intens, în momentul de față, pentru depășirea multor carențe existente și se impune pentru perspectiva apropiată realizarea unui nou salt calitativ, în dauna cantitativului, prin care cercetarea, în urma unui lung proces de selecție și adaptare, să reușească să supună tehnologia, prin valoarea capacității sale creative, prin extrapolarea spre originalitate.

Scanned with OKEN Scanner

Amenajarea spaţiilor pentru activităţile de zi din locuinţe

Funcţiuni principale — soluţii adaptabile
Tipologia generală a camerelor de zi

Teoria funcţionalistă modernă, cu dezvoltarea standardizării, aduce fără îndoială avantaje remarcabile, dar impietează într-o anumită măsură valoarea design-ului arhitectural. Elaborarea de către Le Corbusier a „modulorului", încercare de adaptare matematică a dimensiunilor spaţiului la scara fizio-psihologică a omului, a reprezentat şi reprezintă o regulă valabilă de armonie pentru spaţiul de locuit.

Considerînd casa „o maşină de locuit", Le Corbusier a dorit să precizeze cît de important este ca locuinţa să fie atît de perfect echipată, corespunzător tehnologiei avansate, încît să uşureze la maximum posibil, prin concepţia sa de ansamblu şi prin relaţii impecabile între spaţii şi mobilier, modul de viaţă al beneficiarului său. Dar privită de mulţi specialişti superficial, incomplet, şi confundîndu-se uneori cauza cu efectul, această ideie a fost considerată drept principala vinovată de trista monotonie a ansamblurilor de locuinţe moderne şi de uniformizarea modelelor de viaţă ale diferitelor categorii socio-culturale de oameni.

Dacă locuinţa, prin distribuirea interioară a spaţiilor, prin mobilarea şi echiparea sa, reuşeşte să devină într-adevăr o maşină şi să funcţioneze ca o maşină, fără prea multe defecţiuni, este un fapt meritoriu, îndelung căutat şi de puţine ori realizat, chiar după trecerea unui secol. Nici chiar proiectele lui Corbusier de locuinţe nu au reuşit să fie la înălţimea principiilor sale, în primul rînd din punctul de vedere al beneficiarilor. Deci, concepţia sa rămîne valabilă şi astăzi teoretic, dar practic există încă probleme. Această „maşină" funcţionalistă nu împiedică însă pe nici un proiectant sau locatar să ofere spaţiului în acelaşi timp şi valoarea expresivă necesară. Astfel, forma şi funcţiunea să se împletească într-o unitate conceptuală semnificativă, într-un sistem în care aceşti termeni de bază, cu valoare complementară, să fie permanent în mişcare evolutivă, dirijată de lupta lor contradictorie.

Scanned with OKEN Scanner

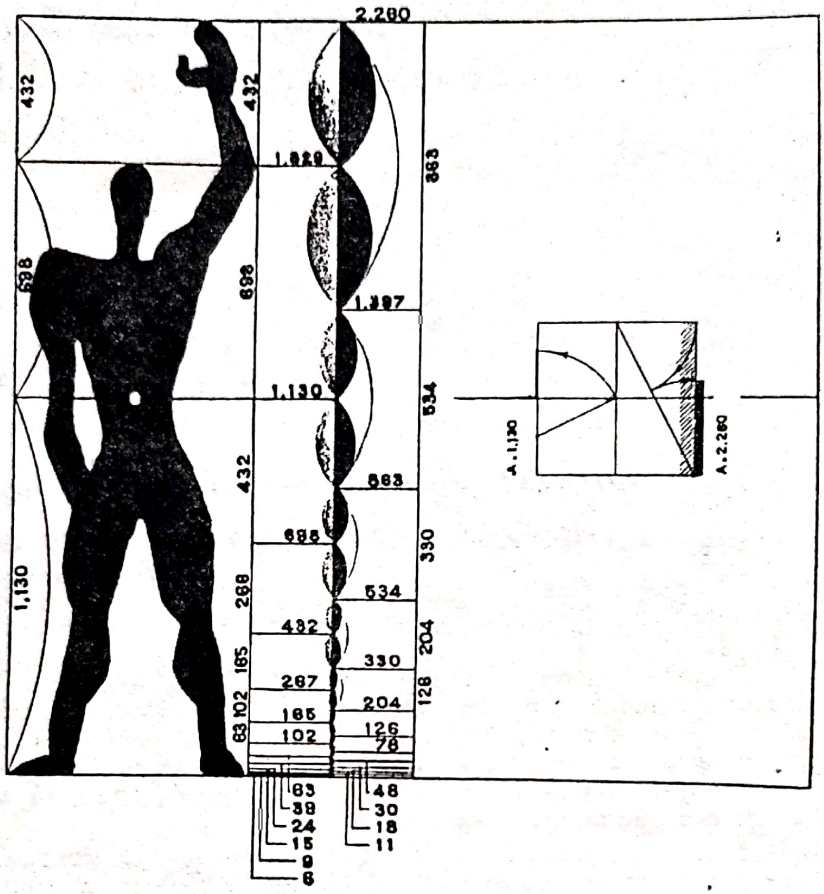

„Modulor", scară armonică raportată la dimensiunile omului, utilizată pentru proporționarea elementelor de construcție și de mobilier.

Monotonia arhitecturii moderne nu a rezultat din respectarea funcționalității, ci din suficiența ei, care a condus la lipsa interesului pentru creativitatea formelor expresive. În concluzie, noua distribuire a spațiilor sub aspectul funcționalității trebuie corelată și cu valențe plastice sugestive, rafinat nuanțate sau pitorești, de asemenea cu studii socio-psihologice, biologice, tehnico-industriale și bineînțeles economice.

Prin acest studiu ne-am propus să pătrundem treptat în problemele ambientale ale camerelor de zi, astfel încît analiza și sinteza observațiilor sau imaginilor propuse să se concretizeze în trei etape: în primul rînd, enunțarea funcțiunilor principale și a tipologiei generale a camerelor de zi; apoi, caracterizarea spațiului interior propriu-zis precum și a relațiilor sale cu zonele adiacente; în final, studiul subansamblurilor, al detaliilor de mobilare și al problemelor de culoare, lumină și decorație.

Actele fizice și psihice ale modului de viață au un sens, ele nu se definesc ca o sumă de procese exterioare, ci ca o extindere, dezvoltare temporală și spațială a unor structuri interioare subiective. Totalitatea

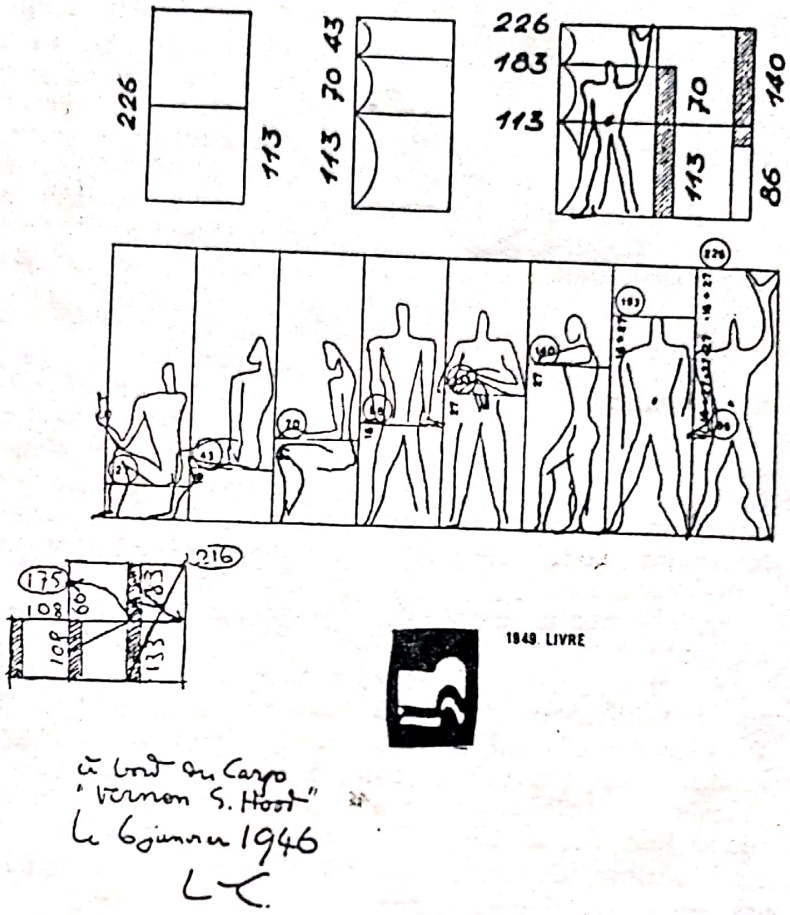

comportamentelor care definesc o persoană nu reprezintă numai o aparenţă, ci se constituie într-un fenomen semnificativ. În acest sens se poate aminti o remarcă mai veche: „orice organism este o melodie, care se cîntă ea însăşi".

Capacitatea de programare a tuturor modelelor de locuire, corespunzătoare tonalităţii şi afectivităţii diverşilor locatari, este bineînţeles limitată. De aceea, discutarea şi ilustrarea unor amenajări interioare caracteristice, studiate pe multiple tipuri de apartamente moderne, se bazează pe nevoi şi dorinţe umane general-valabile. În acelaşi timp, gama de soluţii concretizate este cît mai variată, pentru a putea acoperi, în măsura posibilităţilor, aspiraţiile şi exigenţele diferitelor tipuri de personalităţi umane.

Intrînd într-un apartament, putem să percepem spiritul celor care îl locuiesc, concepţia lor despre viaţă, gradul de cultură şi civilizaţie, nivelul material, preocupările şi activităţile preferenţiale etc. Impresia este de ansamblu, are valoare intuitivă, dar poate fi justificată printr-o serie de detalii semnificative. Această impresie, transpusă în imagini, modele, gînduri, reflectă un cumul de informaţii specifice, izvorîte din toate elementele mediului ambiant, constituind o sinteză în mintea noastră. Este o sinteză dependentă de nivelul de cunoaştere al fiecărui spectator, o sinteză variabilă funcţie de date subiective şi obiective. Dacă nivelul de

înțelegere, cunoaștere și apreciere a realității – sensibilitatea estetică – reprezintă elementul subiectiv, elementul obiectiv poate fi determinat de modul de percepție psihologică la nivelul celor 5 simțuri, la nivelul activității fizice integrale a corpului nostru. Pe parcurs, funcție de capacitatea de prelucrare și de asociație interioară, apar detalii și date noi, care pot contribui la modificarea treptată a imaginii inițiale.

Pornind de la observația și gîndurile mai sus menționate, pentru a păși mai departe în miezul studiului, este important să precizăm această premiză esențială: omul sau grupul familial, social, și mediul său ambiant formează un sistem unitar, a cărui structură și echilibru se bazează pe relații de comunicare. Modul în care o persoană vede, observă și simte lumea se constituie treptat, pe baza mesajelor pe care le transmit formele înconjurătoare. Informațiile spațiale și audio-vizuale penetrează spre profunzimile sistemului nervos, determinînd reprezentări intuitive, în afara unui control conștient. Aceste imagini, senzații, viziuni, unele chiar aspecte fragmentate, urcînd spre pragul conștientizării, devin elemente semnificative culturii societății respective, devin structuri statornice, de bază, care determină modul de comunicare local și influențează comportamentele.

Astfel, mediul ambiant, care include mediul fizic, funcțional, social, informațional și simbolic reprezintă modele de viață concretizate spațial. Viața cotidiană, privită ca o amplă scenă de spectacol, solicită, impune, prin fondul construit, ordonări de forme și volume, care să definească și să influențeze rolul și locul, certitudinea și personalitatea spectatorilor. Fiind într-o perpetuă mișcare, mediul ambiant, prin masele, suprafețele, culorile, luminile și ecourile sale, reflectă și subliniază sensuri, valori de cunoaștere, valori de cultură specifice, fundamentale. În particular, creează dorințe, dirijează aspirații și idealuri, îndrumă gîndurile și comportamentele, satisface sau dezamăgește.

În concluzie, calitatea mediului ambiant determină în mod direct calitatea vieții.

În noua calitate a vieții, ca noțiune complexă, așa cum este ea concepută de ideologia actuală, se prevede includerea unor cerințe, interese și valori, cu sens superior, prin care calitatea vieții ajunge o rezultantă a istoriei culturii naționale, un rod al funcționalității valorilor tradiționale, dar și un proces dinamic, deschis spre viitor, mereu perfectibl.

Calitatea vieții cuprinde mai multe nivele structurale:

– nivelul biologic: interese, nevoi de existență și perpetuare biologică, în relație cu nivelul cultural și contextul social;

– nivelul antropologic: interese, nevoi și comportamente bazate pe relațiile interumane ale cîmpului psihic, biologic și socio-cultural;

– nivelul social: interese, tendințe, valori social-ideologice, convertite în scopuri personale;

– nivelul cultural-axiologic: interese, valori care redau sensuri și semnificații creativ stimulatoare.

Toate încercările constructive își propun să satisfacă aceste multiple aspecte ale calității vieții; se fundamentează în general pe ritmul vital al omului, pe variabilitatea dintre orele de muncă și destindere, pe nevoile comunității și ale libertății spirituale individuale. Deci normele fun-

Scanned with OKEN Scanner

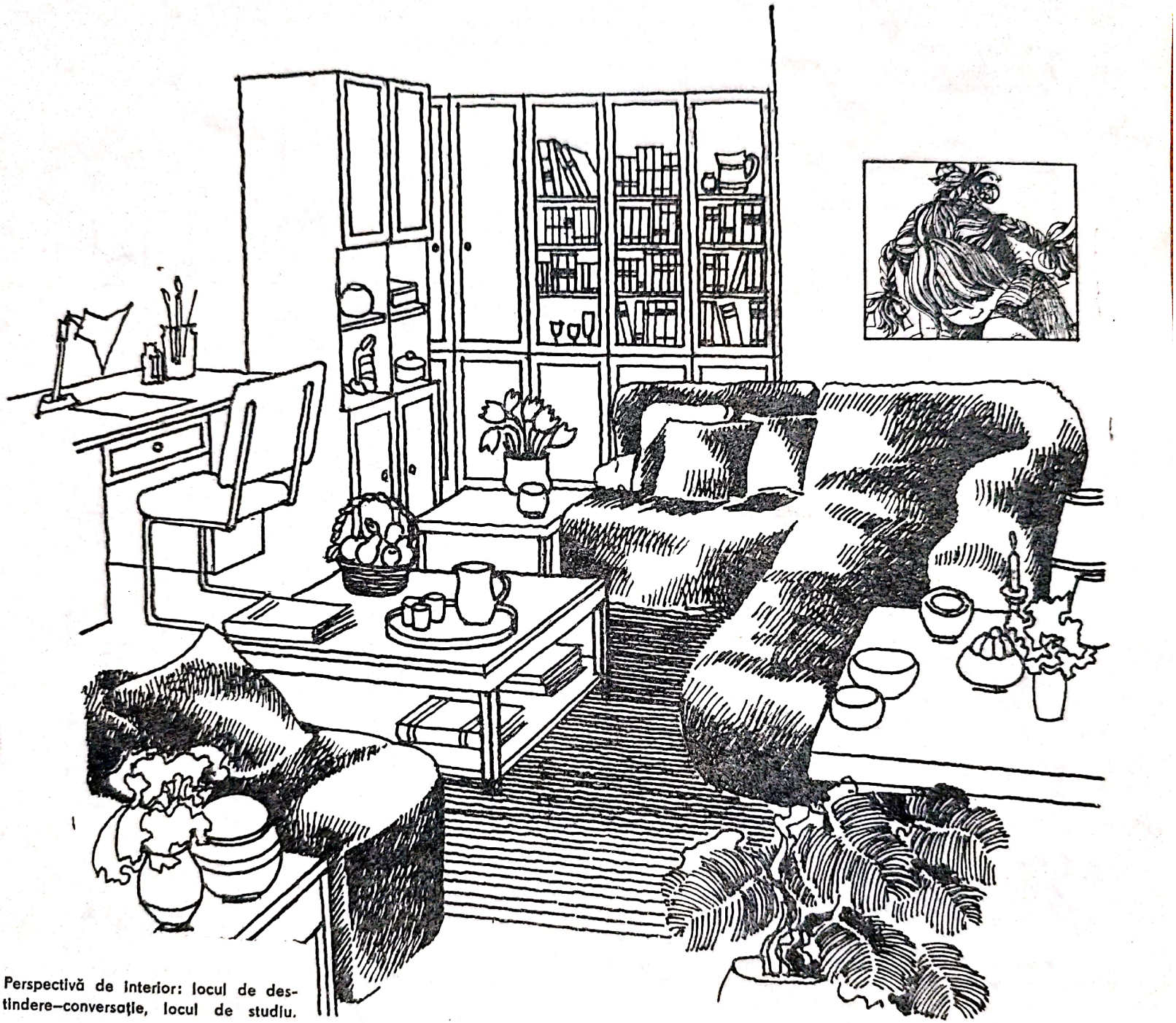

Perspectivă de interior: locul de destindere—conversație, locul de studiu.

Scanned with OKEN Scanner

damentale specificului uman urmăresc pe de o parte munca, cheltuirea de energie, iar pe de altă parte repaosul, recuperarea forţelor vitale. Alternanţa eforturilor diverse, a sarcinilor care privesc responsabilitatea şi formaţia profesională, combinată cu alternanţa activităţii de distracţie, recreere, refacere fizică şi intelectuală, trasează un grafic, a cărei ascendenţă este direcţionată de progresul tehnic şi material.

In detaliu, cercetări sociologice diverse ne furnizează elemente privind necesităţile ambientale interioare, care pot asigura confortul modului de locuire modernă, atît exigenţe, necesităţi sociale, generale, cît şi necesităţi psihologice individuale.

Aceste necesităţi creează, în termenii temei arhitecturale – funcţiuni, care în continuare, prin procesul de proiectare, se convertesc în spaţii, fiinţează locuri.

In particular, în cazul în discuţie, spaţiile pentru activităţile obişnuite din locuinţe, respectiv din camera de zi, funcţiunile sale principale, conturate pe parcursul timpului, sînt:

– loc de destindere, primire şi conversaţie;
– loc de studiu;
– loc de luat masa.

Funcţiunile respective se identifică cu spaţiul rezervat, bine definit, unitar conceput, locul unde scopurile individuale se combină cu scopurile sociale. Activităţile sînt facilitate de dispunerea, organizarea şi ierarhizarea pieselor de interior. Morfologia elementelor se bucură de un limbaj fondat pe tipologii variate, cu un conţinut personal sau social, uşor identificabil.

Două dintre funcţiunile menţionate, respectiv locul de muncă şi sectorul de destindere, de petrecere a timpului liber, au un specific de animaţie, sociabilitate, spre deosebire de locul de studiu, care impune un pronunţat caracter intim. Amenajarea şi detalierea acestor două domenii trebuie să asigure comunicarea, înţeleasă ca raporturi sociale între persoane, şi comunicarea ca o apropiere de mediul informaţional şi natural, astfel încît, în ambele sensuri, acest dialog să fie încununat de creativitate şi de munca în comun. De fapt, datorită multiplelor informaţii furnizate de aparatura modernă audio-vizuală specială de interior (televizor, radio, picup, magnetofon, video şi radio-casetofon etc.), locuinţa devine un loc totodată public şi privat, o şcoală, un centru de informare, un loc teatral, caracteristica spaţială fiind în acelaşi timp intimă şi universală.

Precizarea acestor 3 locuri reaminteşte problema enunţată în primul capitol, respectiv modul rezolvării zonei de zi în blocurile construite în ţara noastră, în perioada dintre cele două războaie mondiale. Cele 3 camere: salonul, biroul şi sufrageria, s-au transformat, în apartamentul modern, în 3 locuri, sau zone spaţiale, în cadrul aceleiaşi încăperi, sau, simplificînd, în 3 ansambluri de mobilier.

Aceste zonificări de bază pot fi îmbogăţite în diverse situaţii şi cu alte funcţiuni secundare, complementare sau ocazionale, uneori surprinzătoare. De fapt, în evoluţia gîndirii locuinţei este previzibilă amplificarea numărului de funcţiuni, de scenarii umane, o dată cu reducerea săptămînii de lucru şi creşterea implicit a cuantumului de timp petrecut în casă.

Scanned with OKEN Scanner

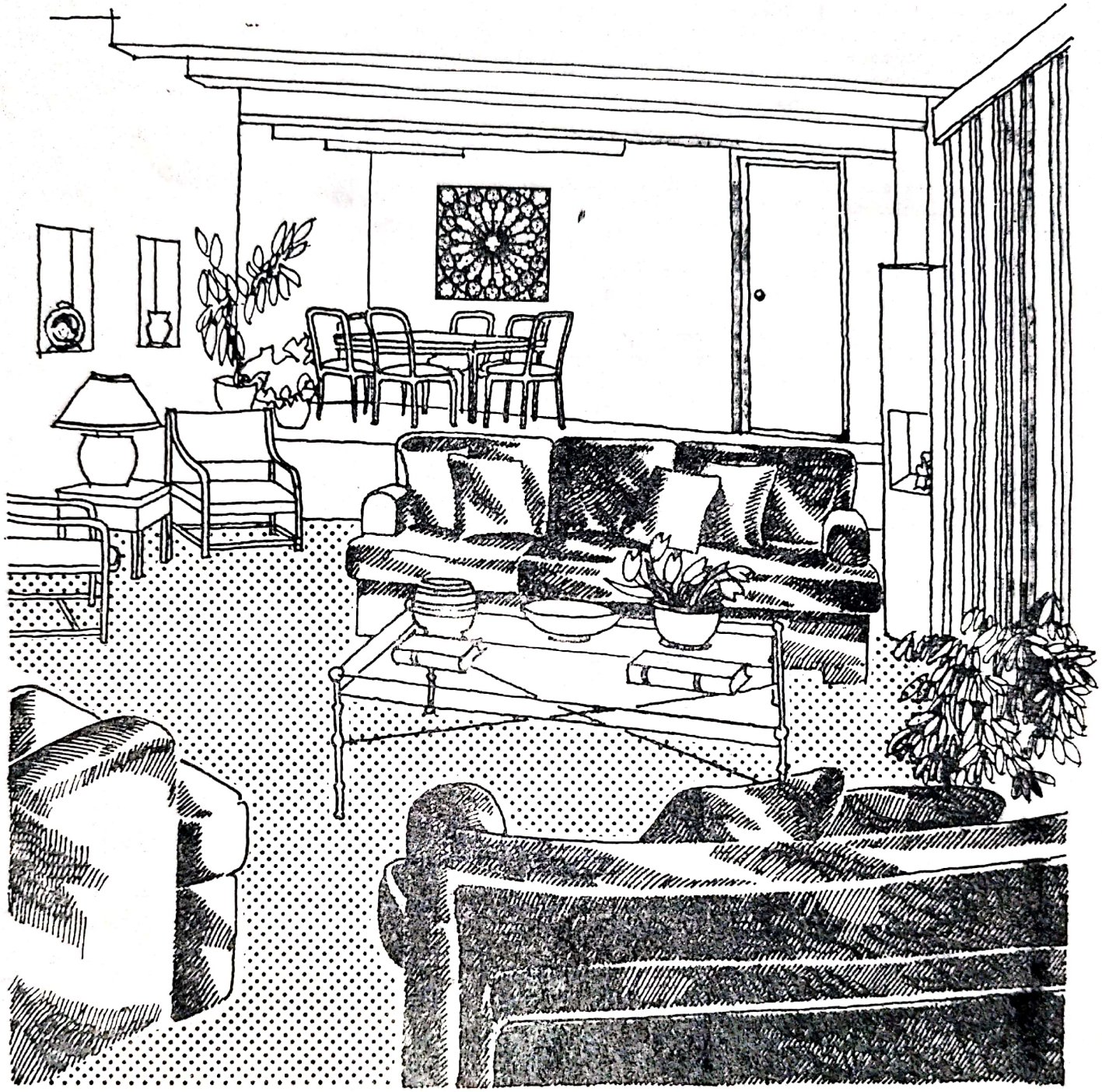

Perspectivă de interior: locul de destindere, conversație – locul de studiu.

Scanned with OKEN Scanner

Arta amenajărilor de interior presupune pe de o parte separarea, departajarea celor 3 funcţiuni principale, dar pe de altă parte unificarea lor. Se realizează astfel o continuitate spaţială, care este funcţional-complexă şi vizual-simplă şi care trebuie să îmbogăţească, să depăşească sistemul de funcţiuni dezintegrate, strict zonificate. Deci, scopul principal al organizării interioare este împlinirea, în final, a unei unităţi stilistice, unitate care să se bazeze pe orgonicitatea, convergenţa şi conlucrarea dintre activităţi, conform unui principiu constitutiv creativ, ales de autor. In acest sens, experienţa trăirii ambianţei interioare va permite corelarea zonelor funcţionale, astfel încît fiecare activitate nu numai să se poată desfăşura liber, nederanjată de vecinătăţi, ci să potenţeze şi manifestarea celorlalte.

Pe baza acestei concepţii organice, unitare, se pot dezvălui spaţii şi cîmpuri, diferite de cele trei, menţionate anterior, şi anume:

– *spaţiul de contact*, de schimb, între două funcţiuni alăturate, porţiunea în care se poate conlucra, coopera;

– *spaţiul de „spectacol"*, de desfăşurare propiu-zisă a unei anumite activităţi. Am denumit acest spaţiu – de „spectacol", apreciind că dezvăluirea, materializarea în timp şi spaţiu a unei acţiuni, vizualizarea sa, are, de fapt, privită din exterior, aerul unui program de spectacol, uneori cu aspect de sărbătoare şi animaţie, iar alteori cu caracter intim.

– *spaţiul de crculaţie* – traseele care separă zonele funcţionale propriu-zise şi le asigură accesibilitatea.

Referindu-ne la spaţiul de „spectacol", de desfăşurare funcţională, se poate observa un fapt deosebit de frecvent: dintre cele trei activităţi principale una poate deveni dominantă în raport cu celelalte, funcţie de exigenţele, aspiraţiile şi preocupările locatarilor. De exemplu, în camera de zi a unei familii în care locul rezervat pentru servit masa este folosit numai ocazional, fiind redus la simpla prezenţă a unei mese pliante retrase, ascunse vederii, iar locul de studiu individual, respectiv un birou, nu este neapărat necesar, el existînd poate într-o cameră alăturată, funcţiunea dominantă rămîne spaţiul de conversaţie şi destindere. Astfel, toată camera de zi va fi mobilată corespunzător acestei destinaţii: cu un ansamblu de canapele şi fotolii, o măsuţă joasă şi o bibliotecă, care va include şi aparatura modernă audio-vizuală.

Sectorul de contact, de schimb între diferite destinaţii, este cel mai important în cadrul preocupării actuale de proiectare a multifuncţionalităţii, noţiune care conduce la economii deosebite de spaţii şi echipamente. Aceste alianţe între zone adiacente se realizează uneori prin locuri goale, iar alteori prin piesele de mobilier amplasate astfel încît să poată deveni bi sau trifuncţionale.

Calitatea acţiunilor de a fi convergente, de a coexista într-un sistem relaţional favorabil ridică deci problema polivalenţei şi adaptabilităţii formelor.

Flexibilitate – polivalenţă, subiect larg dezbătut, totodată combătut şi adulat, a supus proiectarea la adoptarea uneia dintre variantele sau etapele următoare: supleţe în utilizare, adaptabilitate, transformabilitate, mobilitate totală şi extensibilitate. Deci locuinţa totalmente polivalentă, spaţio-temporală programabilă pare visul acestei societăţi în perpetuă

Scanned with OKEN Scanner

mişcare, evoluţie. Schimbarea permanentă a necesităţilor modului de viaţă, pornind de la numărul şi componenţa membrilor unei familii, care ocupă un apartament, şi pînă la modificarea accelerată a gradului de dotare şi echipare tehnică, care asigură bunul mers al „maşinii de locuit", reprezintă indicatori tematici foarte importanţi.

Compartimentarea flexibilă poate asigura locatarilor, pe de o parte, existenţa unor spaţii intime, izolate, cît mai diversificate, corespunzătoare aptitudinilor tuturor categoriilor sociale active, iar, pe de altă parte, un spaţiu comun plurifuncţional cu rol social de comunicare, de petrecere a timpului liber, de întrunire a membrilor familiei şi a oaspeţilor.

Dar întrebarea care se impune cu fermitate este următoarea: unde trebuie să înceapă şi unde să se limiteze adaptabilitatea interioară. Uneori poate apărea ca un joc gratuit, cu detalii complicate, nejustificate şi deci neeconomice.

Adoptarea unei *flexibilităţi rezonabile*, cu un echilibru păstrat în domeniul utilului, pare răspunsul cel mai adecvat la această întrebare. In acest sens, putem cita asigurarea posibilităţii de comunicare şi necomunicare alternativă între diferite spaţii (de exemplu: relaţia camera de zi, un loc special amenajat pentru luat masa şi bucătăria sau relaţia camera de zi – un dormitor alăturat). In cadrul rezolvării acestor relaţii variabile între diferitele elemente constitutive, conform funcţiunilor schimbătoare, principalul obiectiv al studiului reprezintă dialectica dintre volumul general, un modul caracteristic (spaţial, de mobilier sau coloristic) şi ţesătura interioară.

Diversificarea funcţiunilor, activităţilor şi cerinţelor moderne solicită nu numai creşterea gradului de flexibilitate spaţială, ci impune în paralel cercetarea şi întrebuinţarea unor noi tipuri de materiale şi de compartimentări (pereţi din P.F.L. furniruit, uşi glisante, uşi pliante, mobilier înzidit sau mobilier cu fundalul izolant termic, folosit în locul pereţilor despărţitori etc.).

Simplificarea şi redimensionarea echipamentelor este dublată astăzi de proiectarea liberă a distribuţiei încăperilor, funcţie de structura constructivă. De fapt, sistemul constructiv reprezintă factorul esenţial care favorizează sau împiedică adaptabilitatea şi multifuncţionalitatea locurilor interioare.

Tema elementelor de structură constituie un lait motiv, care va reapare în acest studiu în diferite etape: în analiza referitoare la tipurile camerelor de zi, în cadrul căreia sistemul constructiv este apreciat ca o variabilă importantă pentru desemnarea specificului acestor spaţii locuibile; în prezentarea posibilităţilor de majorare a suprafeţei camerei de zi, majorare determinată şi de relaţiile sale cu zonele adiacente; şi în descrierea detaliilor de mobilare şi decoraţie.

Incercarea de ilustrare a celor trei funcţiuni principale de activităţi zilnice, a organizării şi flesibilităţii zonelor în care se desfăşoară, este strîns legată şi de indicarea unei tipologii a camerelor de zi. In general, modelul de rezolvare a spaţiilor de zi reprezintă una dintre datele fundamentale de concepere în ansamblu a apartamentelor, ca şi de diferenţiere a lor. Aceasta deoarece camera de zi deţine suprafaţa cea mai mare locuibilă şi polarizează în acelaşi timp toate sectoarele adiacente. Mai mult, în unele situaţii favorizate de sistemul constructiv şi impuse de dinamica structurală a familiei, camera de zi poate de-

Scanned with OKEN Scanner

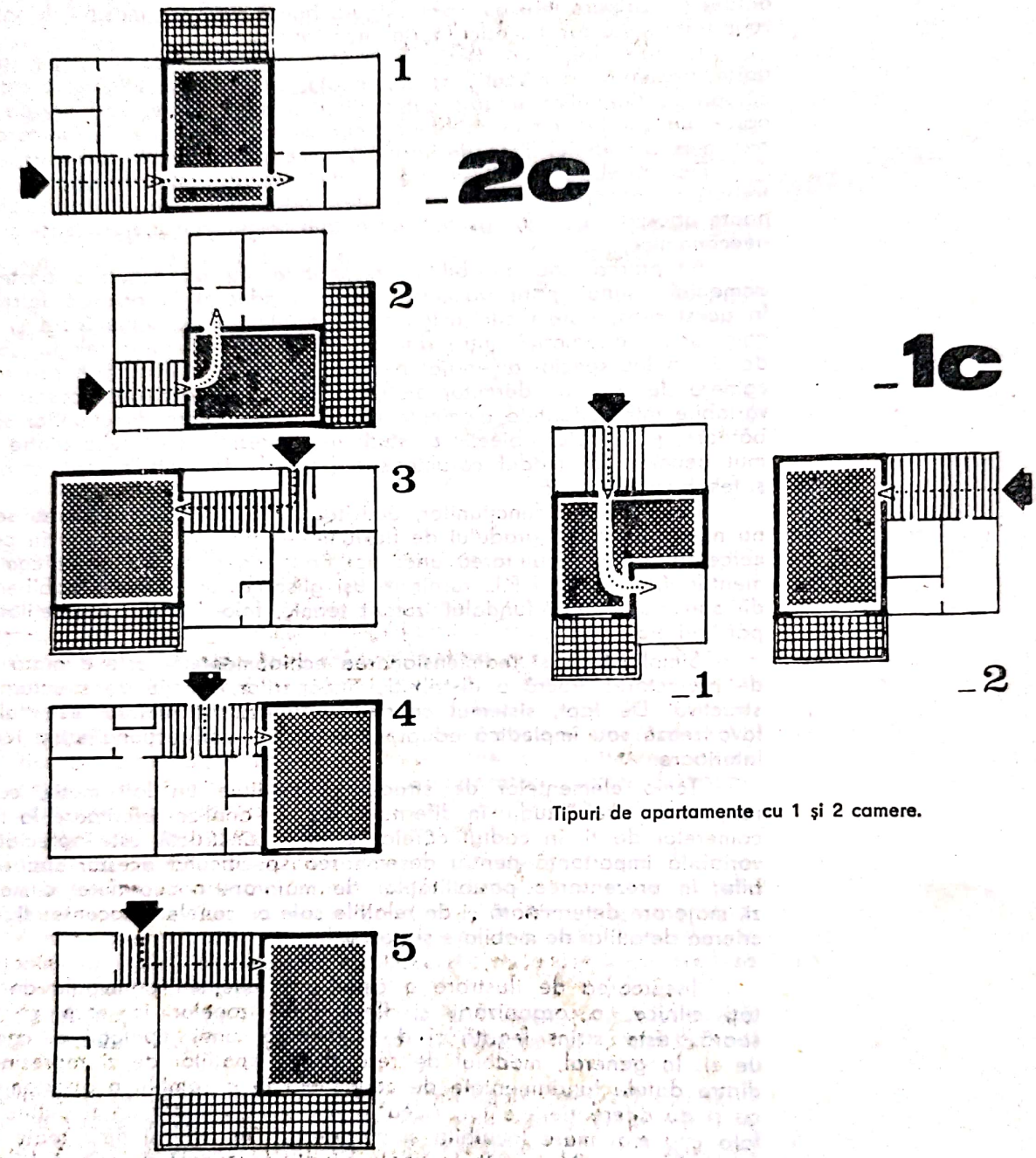

Tipuri de apartamente cu 1 şi 2 camere.

Scanned with OKEN Scanner

veni un amplu spațiu continuu, spațiul dominant al casei, căruia i se „anexează" holul, bucătăria, baia sau dormitoarele, un spațiu central, liantul care asigură accesul la toate celelalte funcțiuni interioare.

Pentru stabilirea unor tipuri caracteristice de apartamente, am analizat secțiunile de locuințe folosite în proiectare și în execuție, în momentul de față. Astfel, pe baza unui inventar al elementelor tip de locuire, diferențiate prin numărul de camere (1, 2, 3, 4 și 5), ca și pe compararea, clasarea și regruparea lor, am finalizat următoarea clasificare, cu caracter ilustrativ și nu neapărat exhaustiv:

– 1 cameră: 1. varianta cu comandarea bucătăriei;
2. varianta cu decomandarea bucătăriei.

– 2 camere: *Comandare*
1. varianta lineară;
2. varianta de colț;

Decomandare
3. varianta cu accesul pe dormitor;
4. varianta cu accesul pe bucătărie; camerele despărțite;
5. varianta cu accesul pe bucătărie, camerele alăturate.

3 camere: *Comandare*

1. varianta lineară, cu o cameră comandată, accesul pe bucătărie;
2. varianta lineară, cu o cameră comandată, accesul pe dormitor;
3. varianta cu dublă orientare, o cameră comandată, accesul lung;
4. varianta de colț – o cameră comandată, accesul scurt pe bucătărie;
5. varianta de colț – o cameră comandată, accesul scurt pe bucătărie, traversarea oblică a camerei de zi;
6. varianta lineară – o cameră comandată, accesul scurt pe dormitor, traversarea pe diagonală a camerei de zi;
7. varianta lineară, cu comandarea a 2 camere;

Decomandare

8. varianta lineară, accesul scurt pe camera de zi;
9. varianta cu dublă orientare, accesul lung, camera de zi – ultima încăpere;
10. varianta de colț, accesul scurt pe camera de zi;
11. varianta cu dublă orientare, accesul pe camera de zi, majorată cu suprafața unui dormitor;
12. varianta de colț, accesul prin hol pe camera de zi, apartament special;
13. varianta lineară, accesul pe anexe, camera de zi separată de dormitoare;
14. varianta de colț, accesul pe anexe, camera de zi alăturată dormitoarelor;
15. varianta cu dublă orientare, accesul pe anexe, camera de zi vizavi de bucătărie.

Scanned with OKEN Scanner

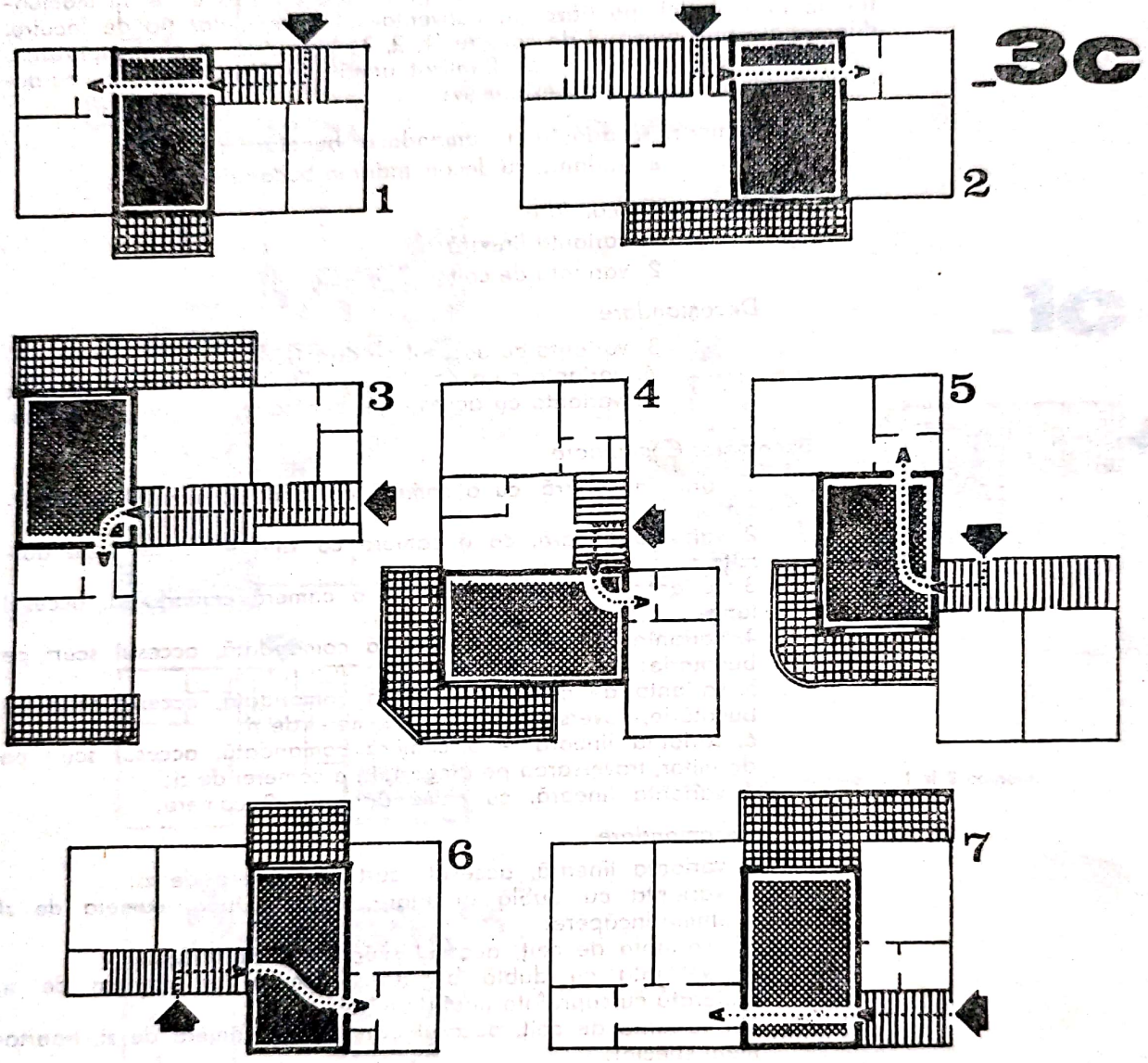

Tipuri de apartamente cu 3 camere (cu comandare).

Scanned with OKEN Scanner

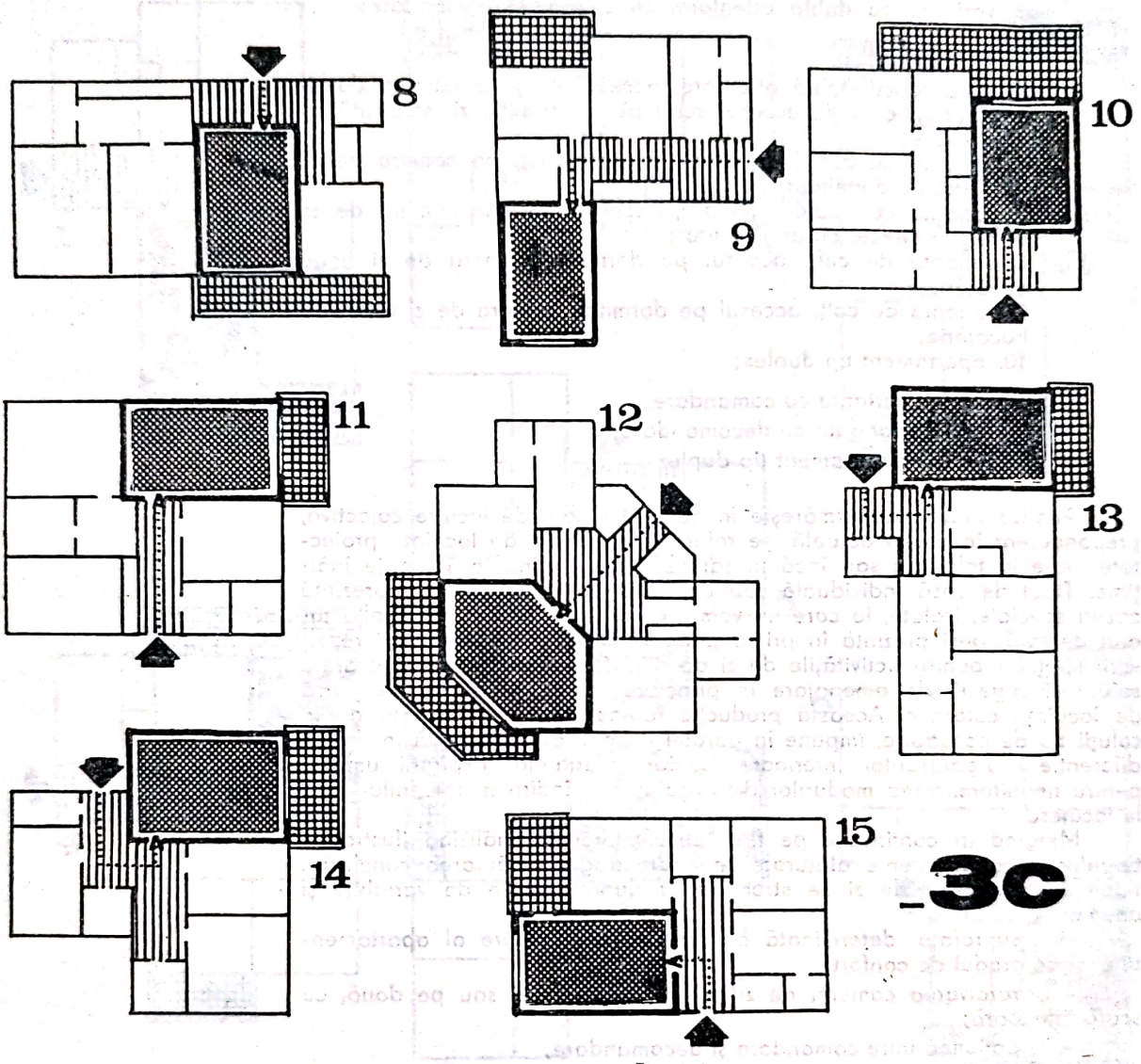

Tipuri de apartamente cu 3 camere, (cu decomandare).

Scanned with OKEN Scanner

– 4 camere: *Comandare*

1. varianta de colţ, cu o cameră comandată;
2. varianta cu dublă orientare, cu 2 camere comandate;
3. varianta cu dublă orientare, cu 3 camere comandate;

Decomandare

4. varianta cu dublă orientare, accesul lung pe camera de zi;
5. varianta de colţ, accesul scurt pe camera de zi, separată de dormitoare;
6. varianta cu dublă orientare, accesul scurt pe camera de zi, separată de dormitoare;
7. varianta cu dublă orientare, accesul scurt pe camera de zi, în relaţie directă cu un dormitor;
8. varianta de colţ, accesul pe dormitor, camera de zi lingă bucătărie;
9. varianta de colţ, accesul pe dormitor, camera de zi vizavi de bucătărie;
10. apartament tip duplex;

– 5 camere: 1. varianta cu comandare;
2. varianta cu decomandare;
3. apartament tip duplex.

Analiza prezentată urmăreşte în general modul de locuire colectivă, preponderent în etapa actuală, se referă la blocurile de locuinţe proiectate, date în folosinţă sau încă în şantier – cu 4 pînă la 10 etaje înălţime. Tipul de casă individuală sau casele vechi reamenajate reprezintă cazuri speciale, izolate, la care nu vom face referire decît accidental. Studiul de faţă, deşi prezintă în prima parte o evoluţie a specificului rezolvării spaţiilor pentru activităţile de zi de diferite capacităţi, de fapt oferă soluţii şi sugestii de amenajare în principal pentru producţia de masă de locuinţe colective. Această producţie fantastică, care porneşte de la soluţii tip de construire, impune în paralel o activitate educativă în scopul diferenţierii organizărilor interioare, conform variatelor aspiraţii umane, pentru neuniformizarea modurilor de viaţă şi de gîndire a oamenilor care le locuiesc.

Mergînd în continuare pe firul observaţiilor şi analizînd ilustraţiile tipurilor de apartamente alăturate se poate trage următoarea concluzie: tipologia camerelor de zi se structurează după o serie de variabile şi anume:

– 1. suprafaţa, determinată de numărul de camere al apartamentului şi de gradul de confort;

– 2. rezolvarea camerei de zi pe un singur nivel sau pe două, cu scară interioară;

– 3. opţiunea între comandare şi decomandare;

– 4. forma camerei;

– 5. poziţia accesului;

– 6. direcţia luminii naturale, orientarea şi relaţia cu exteriorul;

– 7. structura constructivă;

– 8. posibilitatea majorării camerei de zi cu următoarele spaţii: holul, dormitorul sau bucătăria.

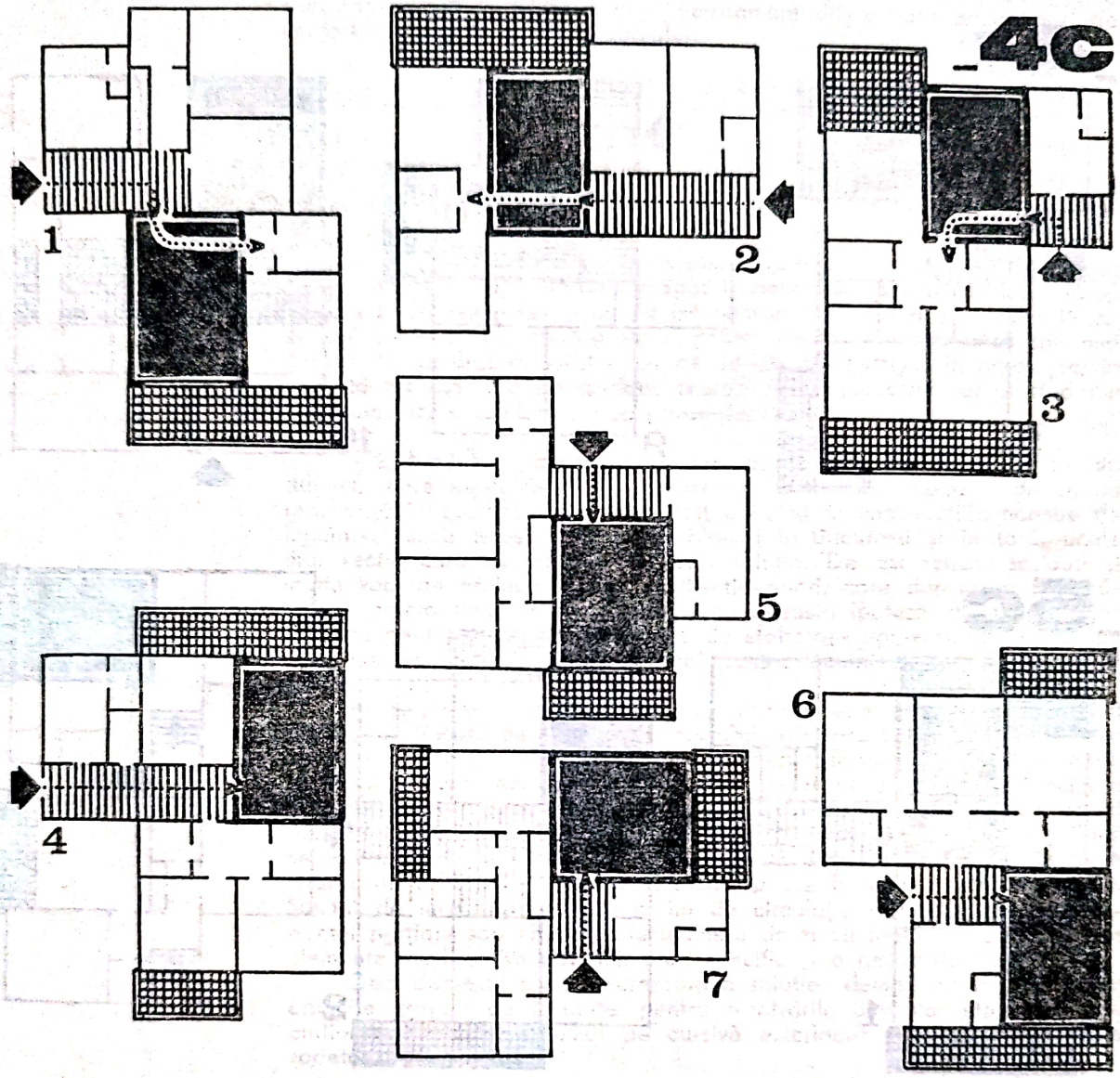

Tipuri de apartamente cu 4 camere.

Scanned with OKEN Scanner

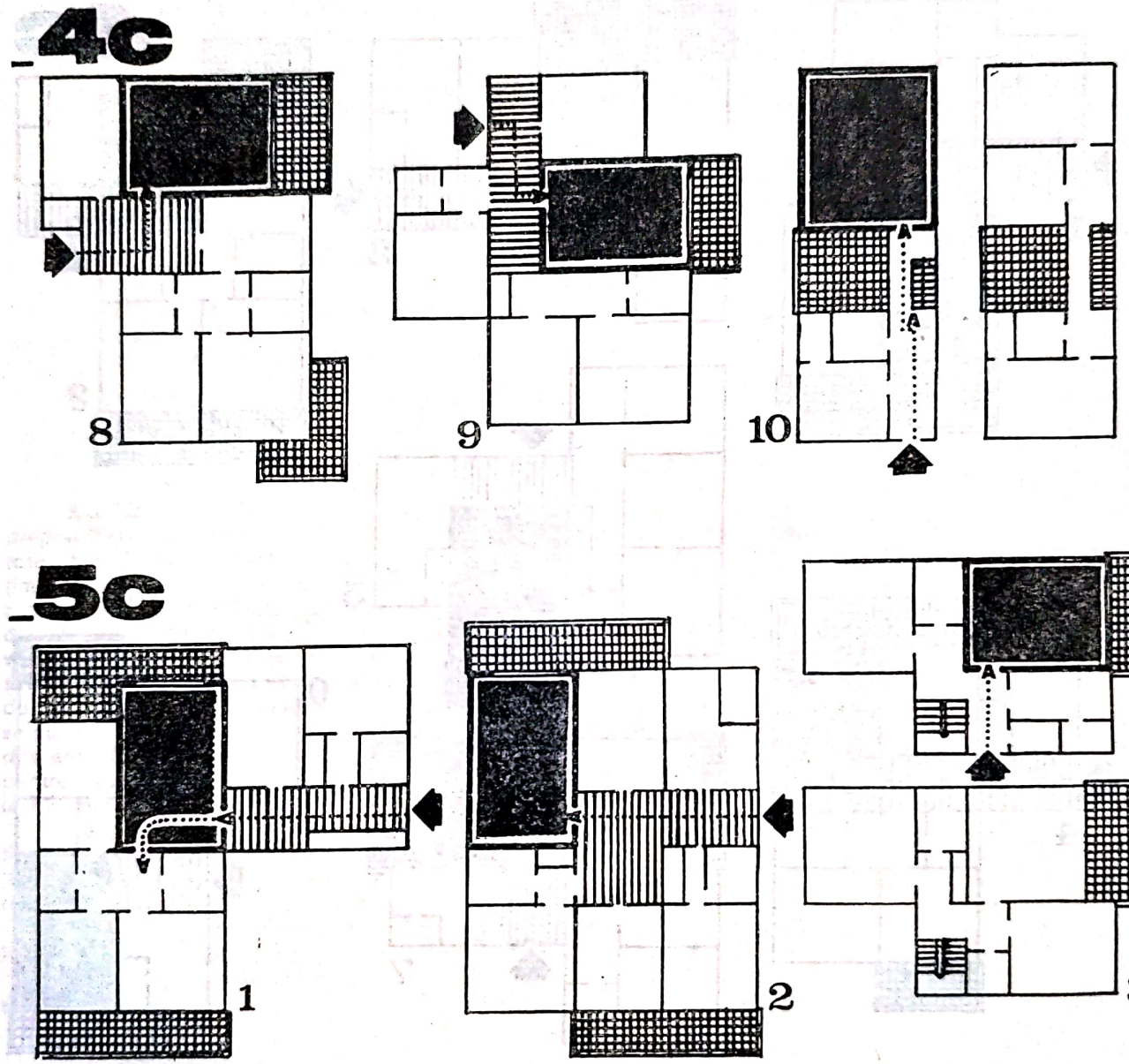

Tipuri de apartamente cu 4 și 5 camere.

Scanned with OKEN Scanner

Urmează o succintă descriere a principalelor probleme care decurg din aceste variabile.

– 1. Normativele în vigoare, respectiv decretul nr. 256/1984, indică suprafaţa totală locuibilă a unui apartament diferenţiată pe 3 tipuri de confort: I, IA, şi IB, conform tabelului:

	1 cam.	2 cam.	3 cam.	4 cam.	5 cam.
I	14	30	40	50	62
IA	20	34	46	56	68
IB	–	36	48	58	70

In cadrul acestei suprafeţe normate, funcţie de distribuţia interioară, de raportul dintre spaţiile utile şi spaţiile de circulaţie şi de dimensionarea corectă a dormitoarelor (min. 10 m² pentru 1 persoană şi – min. 12 m² pentru 2 persoane), camera de zi poate rezulta mai spaţioasă sau mai redusă, în general în jurul cotei de 18–20 m². Cîştigul în acest joc, în această dispută dintre suprafeţe, reprezintă scopul principal al studiului din proiectare şi validează succesul arhitectului.

– 2. Modul de concepere a unui apartament pe două niveluri (tip duplex), care influenţează direct aspectul interior al camerei de zi, nu reprezintă în prezent o variantă mult utilizată în construcţiile noastre de locuinţe. Există totuşi o serie de blocuri în Bucureşti şi în ţară, unele mai vechi, care au adoptat această soluţie. De asemenea, se aud şi multe voci de proiectanţi, cu predilecţie tineri, care doresc să îmbogăţească paleta tipurilor de locuire şi cu această ipoteză. Numai în noile proiecte pentru mediul rural în curs de elaborare apare drept una dintre cele mai frecvente soluţii, în special pentru locuinţele individuale cu lot personal.

In străinătate, apartamentul tip duplex este mult proiectat şi în general se bucură de aprecierile favorabile ale locatarilor. De fapt, pentru familiile cu număr mare de persoane, deci pentru apartamentele mari, cu 4–5 camere, reprezintă un model interesant de locuire. Principala obiecţie care i se aduce este de ordin economic şi decurge din costul ridicat, întreţinerea dificilă şi pierderea de spaţiu din sfera utilului pentru amplasarea scării interioare. Această scară se poate desfăşura în cadrul unui hol special proiectat sau poate fi inclusă camerei de zi. Efectul de mişcare datorat nodului de circulaţie verticală, prezenţa supantei parţiale sau chiar totale (camera de zi cu înălţime dublă), aceste elemente constructive determină un specific şi o ambianţă aparte.

Deci duplexul poate reprezenta o soluţie demnă de studiat pentru anumite grupuri de locuinţe, pentru rezolvările ultimelor etaje ale blocurilor sau pentru sistemul pe cursivă exterioară, oferind o mai mare varietate în ansamblu.

– 3. Opţiunea pentru comandarea sau decomandarea unui apartament ridică problema traversării camerei de zi.

Deşi comandarea a fost utilizată pentru variante de locuinţe deosebit de restrînse, economicoase şi în general a apărut drept un sistem lipsit

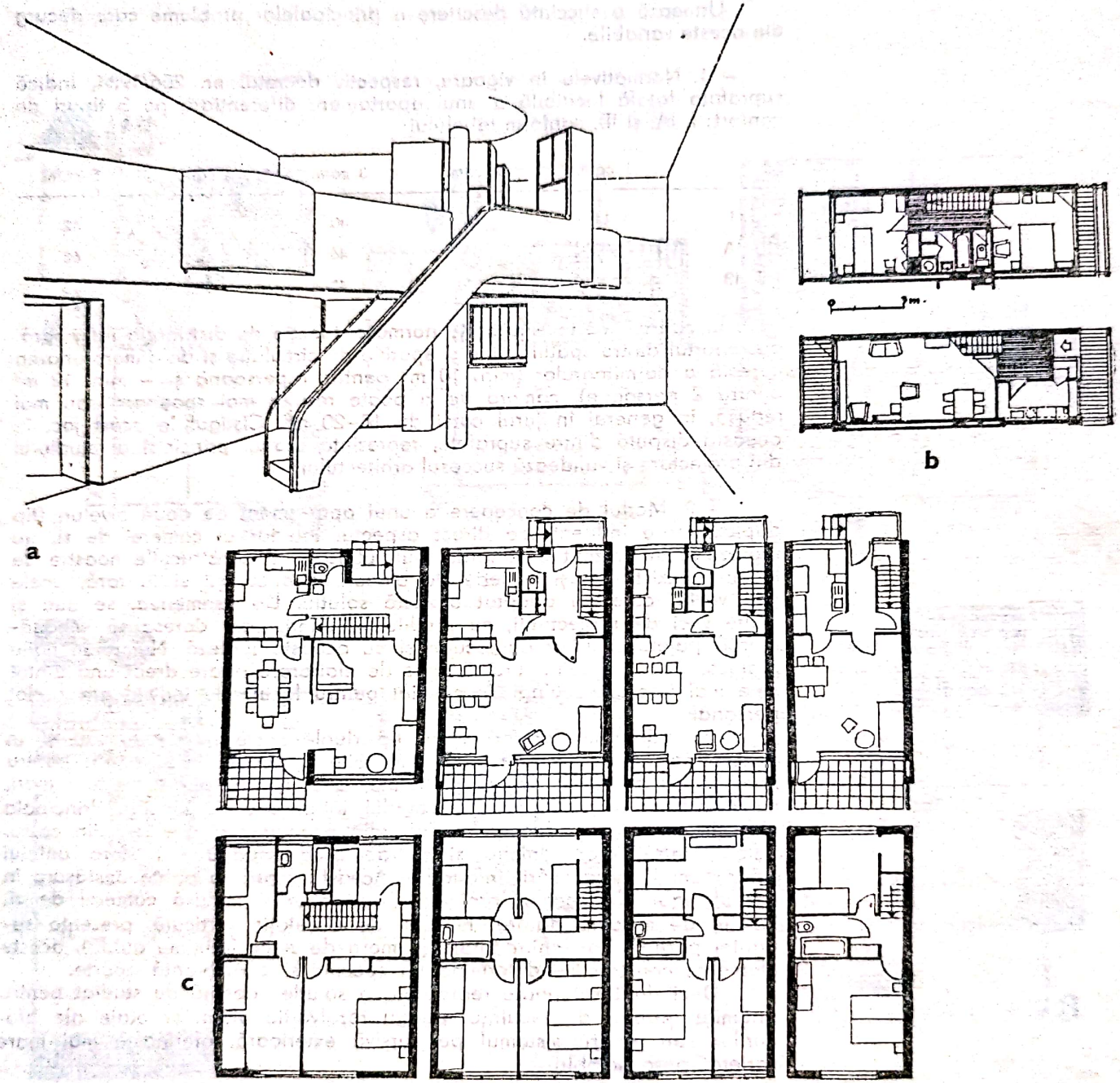

Apartamente tip duplex:
a – perspectivă interioară într-un duplex, locuință de serie pentru artiști, arh. Le Corbusier, 1924; *b* – duplex pe cursivă (galerie exterioară), Ronchampton, Londra, 1952–1959; *c* – duplexuri înșiruite din ansamblul Neubühl, Zürich, 1930.

Scanned with OKEN Scanner

de confort, discuția pe această temă poate continua. În momentul în care camera de zi nu reprezintă un loc de dormit permanent, ci numai ocazional, traversarea sa nu mai prezintă nici un inconvenient. Mai mult, am constatat și din rezolvările înaintașilor, că mărirea corespunzătoare a living-ului prin dispariția traseelor de circulație, living care asigură comandarea restului încăperior, a reprezentat o soluție mult apreciată.

Concluzia acestor observații este faptul că nu decomandarea sau comandarea influențează gradul de confort al unui apartament, ci modul fericit de îmbinare a spațiilor interioare, conform normelor, funcție de experiența și inspirația proiectantului.

Schițele alăturate evidențiază variate tipuri de camere de zi comandate:

– a. cu traversare dreaptă directă, în lungul laturii mici a camerei de zi:

– b. cu traversare pe colț – minimă;

– c. cu traversare oblică – traseu scurt (în lungul laturii mici a living-ului), în două variante, funcție de accesul principal;

– d. cu traversare oblică – traseu lung (în lungul laturii mari a camerei de zi);

– e. cu traversare pe diagonală, prin mijlocul camerei.

Schemele de camere de zi din apartamentele decomandate vor fi discutate în relație și cu alte variabile: configurația încăperii, accesul etc.

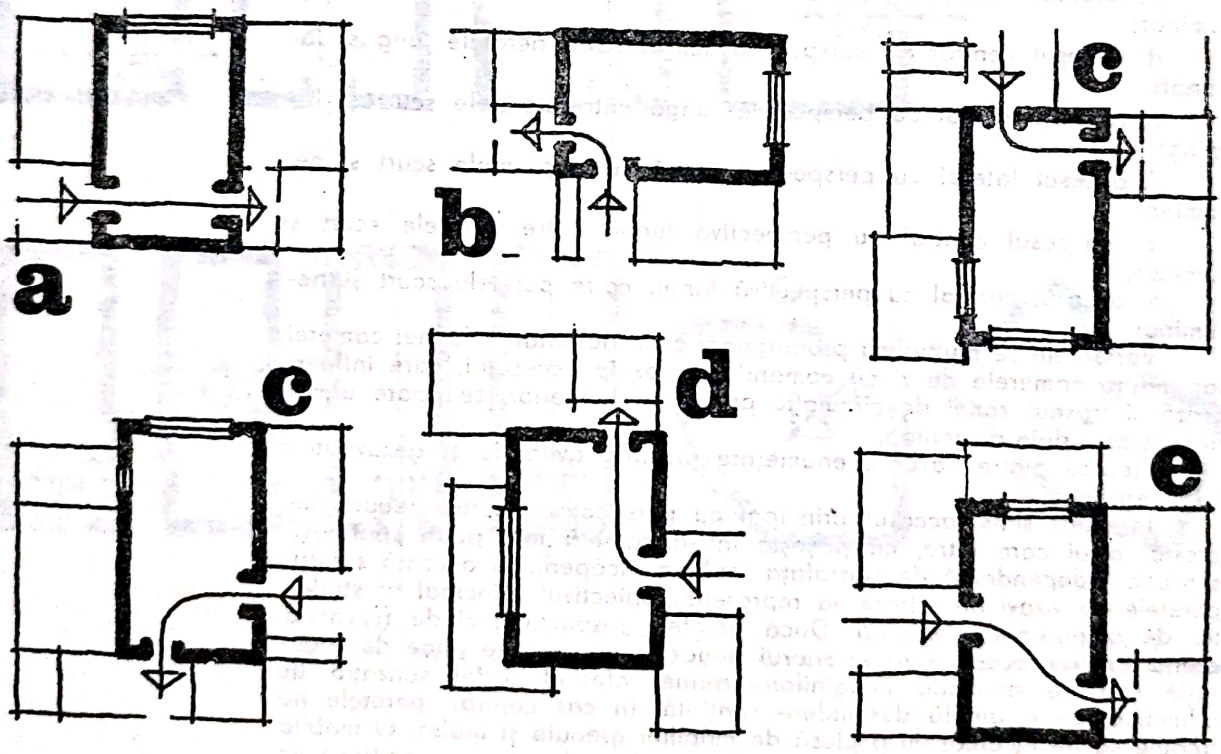

Scheme de traversare a camerelor de zi din apartamente proiectate cu comandare.

Scanned with OKEN Scanner

– 4. Forma camerei de zi este în aproape 90% din cazuri dreptunghiulară, cu un raport adecvat între laturile sale, corespunzător în primul rînd posibilităţilor de iluminare. Se proiectează totuşi şi camere de zi pătrate, dreptunghiulare mult alungite (cu disproporţie între dimensiuni) sau cu forme variate, rezultate din structurarea în ansamblu a secţiunii de locuinţe: rotunde, pentagonale, cu un perete înclinat etc. În general, formele cele mai utilizate, adică cele dreptunghiulare şi pătrate, sînt şi cele mai apreciate şi mai uşor de organizat. Există însă şi variante speciale, care oferă multiple avantaje. De exemplu, camerele foarte înguste şi lungi, dar cu dublă orientare şi cu circulaţia pe mijloc, cu rol de zonificare interioară, sînt camere care se bucură de o luminare optimă, o mobilare diversă şi o ambianţă interesantă.

– 5. Poziţia corectă a accesului principal în camera de zi este una dintre problemele aparent minore, dar care în realitate este deosebit de sugestivă pentru captarea integrală a spaţiului şi atmosferei specifice interioare.

Astfel, printre diferitele ipoteze se pot menţiona:

a. accesul lateral cu perspectivă scurtă către peretele lung şi neluminat;

b. accesul lateral cu perspectivă scurtă către peretele lung şi luminat;

c. accesul central cu perspectivă scurtă către peretele lung şi neluminat;

d. accesul central cu perspectivă scurtă către peretele lung şi luminat;

e. accesul lateral cu perspectivă lungă către peretele scurt şi luminat;

f. accesul lateral cu perspectivă lungă către peretele scurt şi neluminat;

g. accesul central cu perspectivă lungă către peretele scurt şi luminat;

h. accesul central cu perspectivă lungă către peretele scurt şi neluminat.

Variantele se multiplică proporţional cu variabilitatea formei camerei, iar pentru camerele de zi cu comandare, poziţia accesului, care influenţează şi traseul zonei de circulaţie prin spaţiul interior, se poate urmări în schemele deja prezentate.

Fiecare dintre cazurile enumerate prezintă avantaje şi dezavantaje caracteristice.

În acest sens, accesul principal cu perspectivă scurtă creează impresia, celui care intră, că păşeşte într-o cameră mai puţin spaţioasă, senzaţie independentă de suprafaţa reală a încăperii. În această situaţie peretele de vizavi de intrare va reprezenta obiectivul principal al studiului de amenajare interioară. Dacă peretele respectiv include fereastra, atunci privirea scapă spre exteriorul bogat în perspective pline de vegetaţie sau de animaţia imaginilor urbane, oferind astfel senzaţia de adîncime, de o amplă deschidere spaţială. În caz contrar, peretele nu trebuie să fie încărcat cu o piesă de mobilier greoaie şi înaltă. O mobilă joasă, judicios amplasată, peretele deschis la culoare sau poziţionarea unei oglinzi pot constitui metode salutare.

Scanned with OKEN Scanner

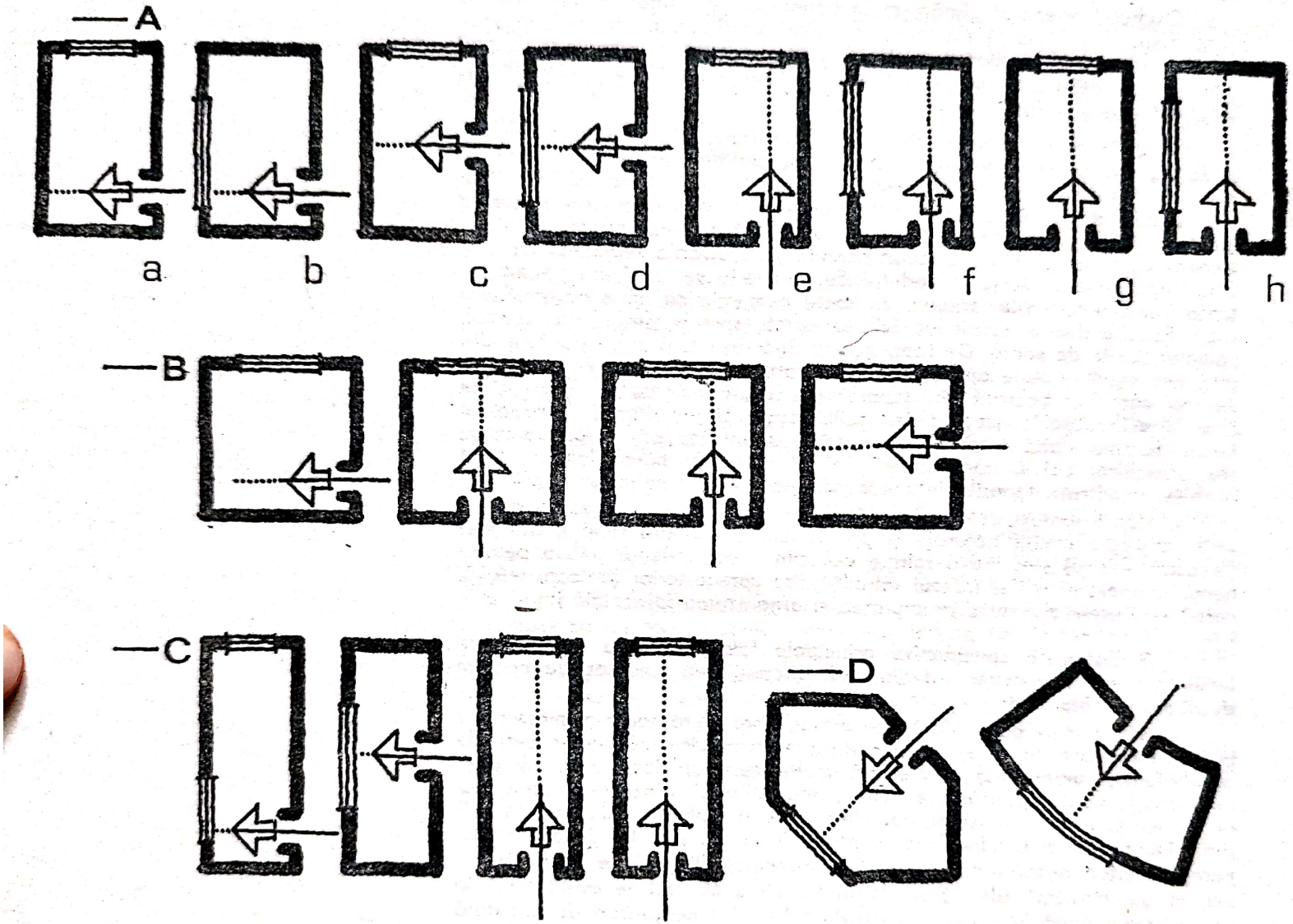

Forma camerelor de zi și poziția accesului în relație cu direcția luminii naturale:
A – forme dreptunghiulare; *B* – forme pătrate; *C* – forme dreptunghiulare mult alungite;
D – forme variate.

Scanned with OKEN Scanner

Pe de altă parte, accesele principale cu perspectivă lungă asupra intregii încăperi prezintă avantajul spaţialităţii, dar impun mai multă atenţie organizării subansamblurilor de interior, ierarhizării lor, pentru a nu crea impresia unui amalgam de forme.

Studiul în general urmăreşte închegarea unei unităţi ambientale, în care abundenţa pestriţă de forme şi culori să dispară, iar forţa creatorului să dirijeze amenajarea interiorului spre o armonie simultană, exprimată prin claritate, ordine, simplitatea volumelor, puritatea proporţiilor şi eleganţa detaliilor decorative.

– 6. Calitatea şi cantitatea luminii naturale, dependentă de orientarea camerelor, reprezintă unul dintre factorii hotărîtori pentru realizarea unor interioare agreabile. Spaţiile orientate către E, S–E, S, S–V şi V se bucură de prezenţa soarelui, elementul vital esenţial pentru ambianţa locuinţei, un număr variabil de ore. Din nefericire, planurile de sistematizare a ansamblurilor de locuit precum şi rezolvările secţiunilor cu mai multe apartamente în jurul nodului de circulaţie verticală nu permit, cu toată bunăvoinţa proiectantului, ca toate camerele să fie orientate favorabil. Rezultă deci şi spaţii locuibile orientate spre N, spaţii întunecoase, complet lipsite de soare. De fapt, pentru Bucureşti şi o mare porţiune din ţară nici estul nu este apreciat, nu din cauza luminii, ci a vînturilor puternice, care bat frecvent din această direcţie. Pentru camerele orientate spre N este absolut necesar un studiu atent al jocurilor de culoare şi forme. Lumina slabă a nordului se poate intensifica prin folosirea culorilor deschise, calde, capabile să reflecte cît mai multă lumină, fiind absolut neindicate tonurile întunecoase, reci, pentru pereţi şi mobilier.

In acest context al discuţiei mai este important de sesizat o observaţie: direcţia luminii naturale şi poziţia accesului (mai simplu, dialogul fereastră – uşă) sînt într-o relaţie de strînsă dependenţă, într-o permanentă cooperare; astfel traseul intrare-ieşire spre exterior (balcon, terasă, curte) este esenţial pentru structurarea şi organizarea favorabilă interioară.

– 7. Sistemele constructive principale folosite pentru blocurile de locuinţe, care bineînţeles influenţează diferenţierea tipurilor de camere de zi, sînt următoarele:

a. structuri pe cadre de beton armat, care oferă cea mai mare flexibilitate interioară, dar prezintă dezavantaje economice (consumuri mari de oţel-beton şi manoperă) şi creează multe necazuri locatarilor, datorită unor detalii necorespunzătoare. Astfel, apar stîlpi şi grinzi interioare, uneori de foarte mari dimensiuni, care împiedică o mobilare adecvată în colţurile încăperilor şi conduc la o pierdere de spaţiu util. Pe de altă parte, pereţii interiori despărţitori, realizaţi în principal din fişii de b.c.a. (beton celular autoclavizat), ale căror rosturi (la circa 60 cm) se evidenţiază la scurtă vreme după finisarea şi zugrăvirea lor, sînt neajunsuri deocamdată nerezolvate în proiectare şi care pot fi remediate de locatari. Unele metode de retuşare sînt foarte complicate: completarea peretelui cu o plasă de rabiţ continuă şi retencuirea lui; altele sînt mai simple: folosirea pentru finisare nu a zugrăvelii obişnuite, ci a tapetelor variat colorate, sau amplasarea pe pereţii respectivi, funcţie de abilitatea locatarului, a diverse piese de mobilier (biblioteci, dulapuri etc.) sau decorative (tablouri, oglinzi, corpuri de iluminat etc.);

Scanned with OKEN Scanner

b. structuri pe diafragme – structuri rigide, care delimitează strict spațiile finite interioare, spații nemodelabile;

c. zidărie portantă;

d. structuri mixte, celulare;

e. sisteme prefabricate, cu panouri mari sau cu celule spațiale, care utilizează, de asemenea, partiuri arhitecturale înghețate, cu spații fragmentate. Panourile, asamblate prin monolitizare, sînt panouri pentru fațade și panouri pentru pereții interiori, iar celulele spațiale, care pot fi cu schelet (din cadre spațiale și planșee prefabricate) sau din elemente spațiale cu pereți portanți, sînt folosite în special pentru băile spațiale.

Sistemul prefabricării și industrializării este din ce în ce mai extins, pentru satisfacerea ritmului rapid de execuție, utilzarea rațională a utilajelor, reducerea manoperei și eliminarea proceselor umede.

Totuși, sînt încă multe probleme pentru depășirea stadiului actual al industrializării: tehnologia nu avansează în stilul cerut, prefabricarea este încă greoaie și creează multe deficiențe în execuție, ca și în exploatare (probleme de infiltrații și condens în încăperi etc.), iar industrializarea rămîne deocamdată mai scumpă.

– 8. Majorarea suprafeței zonelor locuibile proiectate pentru activitățile din timpul zilei reprezintă una dintre principalele obiective ale studiului secțiunilor tip de apartamente, avînd în vedere multitudinea și multiplicarea continuă a aspirațiilor și a tipurilor de acțiuni, care se pot desfășura în interiorul camerei de zi. Desigur, această variabilă, așa cum am mai precizat, este strict dependentă de sistemul constructiv. În enumerarea tipurilor constructive se poate remarca și existența unor structuri fixe, rigide, care nu permit flexibilitatea, adaptabilitatea spațiilor interioare. Astfel, în momentul acesta nu vom relua discuția decît asupra categoriilor de apartamente rezolvate pe structuri modelabile.

De fapt, dezbaterea acestui parametru definitoriu pentru constituirea tipologiei camerelor de zi este mult mai lungă; rezolvările spațiale care pot apărea sînt numeroase și unele deosebit de interesante. Schițele exemplificate încearcă să acopere o gamă cît mai amplă de posibilități, pentru a oferi locatarilor modalități multiple și variate de adaptare, de transformare a locuinței, funcție de obiectivele fiecăruia.

Discutarea lor se completează cu analiza relațiilor directe dintre camera de zi și spațiile adiacente, care reprezintă scopul și tematica pasajului următor.

Scanned with OKEN Scanner

Valoarea spațiului interior.
Organizarea relațiilor cu zonele adiacente

Incercăm să parcurgem o nouă etapă, să facem trecerea de la stabilirea funcțiunilor principale și a tipurilor generale de camere de zi către spațiul propiu-zis interior. În paralel cu studiul teoretic, imaginile ilustrate vor face saltul de la schemă la plan.

Valoarea spațială este o noțiune complexă, greu de elucidat și de stăpinit. Ea scapă în general tuturor încercărilor de definire foarte precise. Dacă conturarea ei în principiu este dificilă, este și mai greu de stabilit, funcție de nenumăratele opțiuni, preferințe sau puncte de vedere particulare. Gustul estetic, capacitatea de apreciere a valorilor artistice, se formează în timp și este dependent de maturizarea, de gradul de cultură al fiecăruia.

În această lucrare sînt prezentate și analizate doar unele reguli de amenajare, ipoteze cu caracter universal-valabil, valabilitate stabilită prin experiență și care în final pot oferi calități estetice ambientului respectiv. In general, dacă știința se bazează pe legi, arta se concretizează prin respectarea unor reguli. Deși aceste reguli se formulează pe baza intuiției legilor materiei și ale spiritului, ele totuși au un caracter perisabil. Sînt dependente de contextul general, de circumstanțele sociale, economice și culturale, variabile în timp.

Concretizarea în spațiu, conform modei actuale, corespunzător diferitelor necesități funcționale și gusturi artistice, cu conștiința dimensiunii implacabile a timpului, cu conștiința deci a uzurii morale a locuinței, concomitent cu exigența stringentă de a zămisli forme locuibile, reprezintă senzația permanentă de nesiguranță și uneori de insatisfacție, pe care o incearcă proiectantul cînd se așază la planșetă. El trebuie să fiinţeze locuri, spații, să ofere vitalitate structurilor rigide pe care le proiectează, trebuie să rezolve cerințe modificabile, prin elemente și volume fixe. În acest context, deosebit de dificil, arhitectul de fapt „se strecoară", și rezolvă problemele numai parțial. El creează forme transformabile numai în anumite limite, în cadrul cărora doar organizarea subansamblurilor de interior poate fi permanent adaptabilă structurii dinamice a familiei sau variabilității gusturilor.

O cameră în care păşim este în primul rînd apreciată din punct de vedere global, se sesizează valoarea spațiului său interior și apoi este examinată ca înveliș, pe suprafețe, detalii și culori. Spațiul continuu interior cuprinde două categorii de prezențe: spațiul gol și obiectele solide,

Scanned with OKEN Scanner

aflate într-un complex de relații, de interdependență. Consider drept principalul obiectiv al organizărilor ambientale problema realizării corecte a acestor conexiuni, a limbajului adecvat dintre plin și gol, a raporturilor și proporțiilor favorabile dintre volume și locurile dintre volume.

Printre regulile generale propuse de psihologia percepției se numără presupunerea că preferăm soluțiile spațiale cele mai simple, deoarece le simțim mai direct, contribuind la o senzație clară de ordine. Astfel, valorile ambientale optime pornesc de la imaginarea unei anumite forme de ordonare, senzația de dezordine, dezorganizare, determinînd percepții nesatisfăcătoare.

Ordinea presupune compoziție. Configurația, compoziția de ansamblu se structurează pe baza organizării și ierarhizării următoarelor elemente de interior:

- elemente de spațiu;
- elemente de volum și masă;
- elemente de suprafață;
- elemente de suport;
- elemente de detaliu decorativ;
- elemente de lumină și culoare.

Succesul este astfel asigurat de asocierea lor funcție de o regularitate combinatorie, de inspirația și creativitatea artistului. Regularitatea și ordinea interioară vor fi conform unor dependențe funcționale și unor jocuri diverse de forme, în relație de rezonanță între ele. În detaliu studiul compozițional urmărește elementele menționate pe baza unor considerente esențiale: variabilitate și ritm al motivelor decorative, stabilirea elementelor dominante și secundare, precizarea zonelor de contrast, comparativ cu cîmpurile uniform gradate, ușor nuanțate.

A fost făcută uneori observația că mare parte din locuințele moderne personale ale arhitecților „suferă" de prea multă organizare, sistematizare. Totul este compus, gîndit conform numeroaselor reguli învățate și totuși, uneori, tocmai pentru că ansamblul interiorului este perfect coordonat, echilibrat, materialele și culorile corect asamblate, în final imaginile spațiale rezultate creează impresia unor planșe desenate, unor soluții rigide, lipsite de viață, deci lipsite de spontaneitate, de mici dezechilibre, de constraste stilistice, jocuri de culoare inovatoare sau de improvizații salvatoare.

Astfel, un echilibrat concurs între compoziție și spontaneitate, spontaneitate care izvorăște din personalitatea și vitalitatea locatarului, este o propunere pe care o susținem, o concepție care pare mai apropiată de acea estetică specifică, particulară a interiorului, mult dorită de fiecare.

În concluzia observațiilor menționate pînă acum, se poate spune că o valoare spațială optimă se dezvoltă pe baza următoarelor efecte:

- spațiu amplu, deschis, corect luminat;
- ordine interioară rațională;
- ierarhizarea elementelor de interior;
- proporții adecvate între plin și gol;
- economie de spațiu prin folosirea sa intensivă;
- claritatea și simplitatea volumelor;
- compoziția interioară bazată pe reguli de proporție, variație, ritm, contrast, dominanță etc.;

Scanned with OKEN Scanner

– jocul dintre compoziție și spontaneitate;
– eleganța și unitatea detaliilor decorative;
– realizarea noțiunii de confort material și spiritual.

Pe de altă parte, surprinderea și analizarea relațiilor dintre camera de zi și sectoarele adiacente constituie un factor deosebit de important, care contribuie la modelarea, organizarea sau amenajarea interioară și îi precizează valoarea sa spațială. În cest sens, vom analiza pe rînd:

– relația camera de zi – holul (vestibulul) de acces;
– relația camera de zi – bucătărie;
– relația camera de zi – camerele de dormit;
– relația camera de zi – spațiile exterioare (terase, balcoane etc.).

Relația camera de zi – holul sau vestibulul de acces este principalul factor care, funcție de rezolvarea sa, oferă sau nu perspectivă asupra întregului apartament. Holul de intrare este prima carte de vizită a locuinței, care dirijează de fapt și circulațiile către toate spațiile interioare. De aceea, el prezintă dezavantajul unor pereți fragmentați de multe uși sau diferite deschideri. Astfel, obiectivele amenajării sale urmăresc, în primul rînd, unificarea imaginii de ansamblu, contracarînd aceste numeroase goluri, și în al doilea rînd să capteze imediat atenția privitorului către principala cameră a locuinței: – camera de zi. Poziția accesului față de camera de zi, problemă deja menționată, revine în discuția noastră pentru a-i sublinia încă o dată importanța. Intrarea cu fața, cu perspectiva liberă, deschisă către camera de zi, este soluția cea mai indicată, comparativ cu intrarea pe bucătărie, dormitor, pe direcția unui culoar foarte lung, camera de zi fiind ultima încăpere sau în alte situații chiar pe anexe (baie, WC, cămară etc.), variante care, deși se utilizează, diminuează considerabil calitatea spațială a apartamentului. În aceste cazuri, incovenientele respective solicită inspirația locatarului care reorganizează interiorul, pentru remedierea lor. Pe scurt, s-ar putea sugera pentru accesul dirijat spre bucătărie următoarele metode:

– Încadrarea ușii de intrare în bucătărie într-un context parietal, care să o facă să devină oarecum „invizibilă" (de exemplu, capitonarea sa cu același tapet care îmbracă pereții).

– Schimbarea modelului de ușă, care se folosește uzual în execuție, și anume ușa plină cu un ochi mic de geam, cu o ușă plină complet, sau cu o ușă vitrată complet. Ușa plină, furniruită identic cu mobilierul holului, are același scop ca prima ipoteză, de a scoate puțin din obiectivul principal bucătăria, iar ușa vitrată are avantajul luminării holului, de obicei întunecos, dînd senzația că în spatele ei se află de fapt o cameră de locuit.

– A treia variantă se referă la tipul de mobilare, de dotare decorativă (lămpi, perdele, accesorii etc. sau de echipare tehnică a bucătăriei. Astfel, dacă bucătăria reprezintă piesa către care se dirijează accesul principal, se poate transforma prin modul ei de amenajare într-un fel de mică sufragerie de zi.

Pentru accesul principal orientat către un dormitor, soluțiile compoziționale sînt strict dependente de modul de folosire a dormitorului respectiv, în cadrul familial concret. Dacă dormitorul reprezintă o cameră de o persoană și este organizat ca un birou sau dacă el chiar comunică spațial cu living-ul nu mai sînt probleme speciale. Apar dificultăți numai dacă

Scanned with OKEN Scanner

Relaţia camerei de zi cu holul de acces, bucătăria şi spaţiile exterioare. Posibilităţi de majorare a suprafeţei camerei de zi (variante: *a, b, c, d, e, f, g, h, i*).

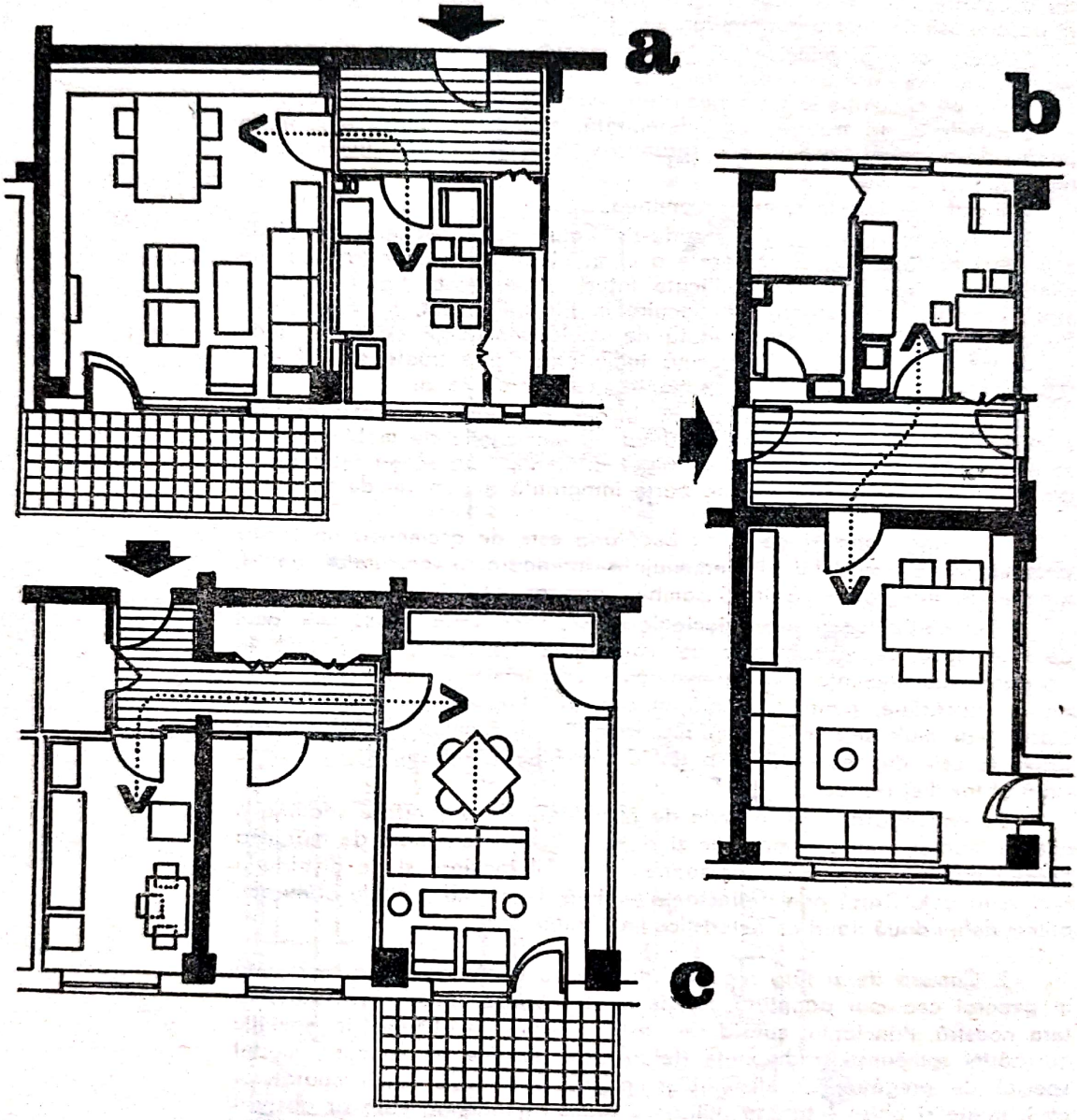

Bucătăria separată de camera de zi:
a – bucătăria alături de camera de zi; *b* – bucătăria vizavi de camera de zi; c – bucătăria la distanţă de camera de zi.

Scanned with OKEN Scanner

camera aflată în discuție necesită mai multă intimitate, fiind ocupată de un copil sau de un bătrîn. În această situație, se pot utiliza metode de diminuare a interesului pentru comunicarea hol-dormitor, sugerate și pentru bucătărie, sau există uneori soluții favorizate de posibilitatea schimbării poziției ușii de intrare în dormitor.

Pentru accesul principal dirijat pe un culoar foarte lung, se propun metode de micșorare a dimensiunii sale: ori oprirea sau desființarea acestui spațiu de circulație la un moment dat, camera de zi devenind o cameră cu comandare, ori tratarea sa diferențiată, creindu-se cîteva puncte de interes de-a lungul traseului său (grupuri variate de mobilier, lumină diferențiată etc.).

Și astfel, ipotezele ar putea continua.

În privința spațiului său propriu-zis, holul este în general destul de mic, deci posibilitățile de majorare a camerei de zi cu suprafața sa sînt destul de reduse. Sînt exemplificate totuși apartamente tip, mari de 4 sau 5 camere, sau variante de locuire în blocuri unicat, a căror distribuție interioară a fost condiționată de unele construcții existente, unde holul devine într-adevăr o prezență importantă, care poate să îmbogățească plurifuncționalitatea și spațialitatea camerei de zi.

Este important de menționat că, în aceste situații, holul este de fapt dublat de existența unui vestibul, dotat cu elementele de mobilier necesare intrării (de exemplu cuierul), altfel ar fi neplăcut să se intre direct din exterior în holul care devine parte integrantă a camerei de zi.

– *Relația camerei de zi cu bucătăria* este de asemenea un factor determinant al modului de amenajare interioară a camerelor de zi, funcție de integrarea sa în ansamblul apartamentului.

Una dintre funcțiunile principale ale camerei de zi, și anume locul de luat masa, reprezintă zona de legătură cu bucătăria. În general, în interiorul unei locuințe este rezervat un spațiu minimal de luat masa zilnic, în bucătărie, pentru membrii obișnuiți ai familiei, și un alt loc de masă, mai mult sau mai puțin reprezentativ, în camera de zi, a cărui rezolvare este dependentă de spațiul disponibil existent sau de modul de viață al familiei respective.

Se evidențiază astfel o serie de posibilități de organizare spațială a acestei legături dintre camera de zi și bucătărie, determinate de mărimea apartamentului, de numărul persoanelor care îl locuiesc și de distribuția interioară deja fixată prin proiectarea inițială. Urmărind schițele alăturate, putem defini două tipuri caracteristice importante:

1. Camera de zi fără legătură directă cu bucătăria, care reprezintă în general cea mai adoptată soluție pentru apartamentele construite în țara noastră. Principalul considerent este sistemul de alimentație, specific bucătăriei românești tradiționale (feluri caracteristice de mîncare, modul special de pregătire al alimentelor, puțina folosire a semipreparatelor etc.), poate și obișnuința sau utilizarea redusă a hotelor, care ar absorbi mirosurile dezagreabile. De aceea, bucătăria, chiar dacă este amplasată lîngă camera de zi, nu comunică direct cu ea, altfel aburul și aromele de la mîncare ar circula nestingherit prin casă. Masa se poate servi în li-

Scanned with OKEN Scanner

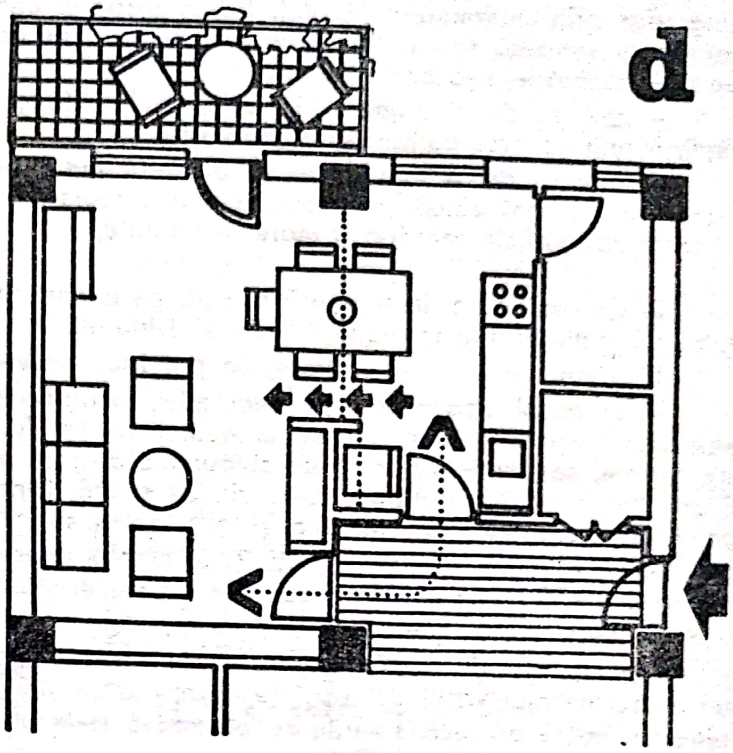

Variante *d*, *e* – comunicare între bucătărie și camera de zi, un singur loc de luat masa.

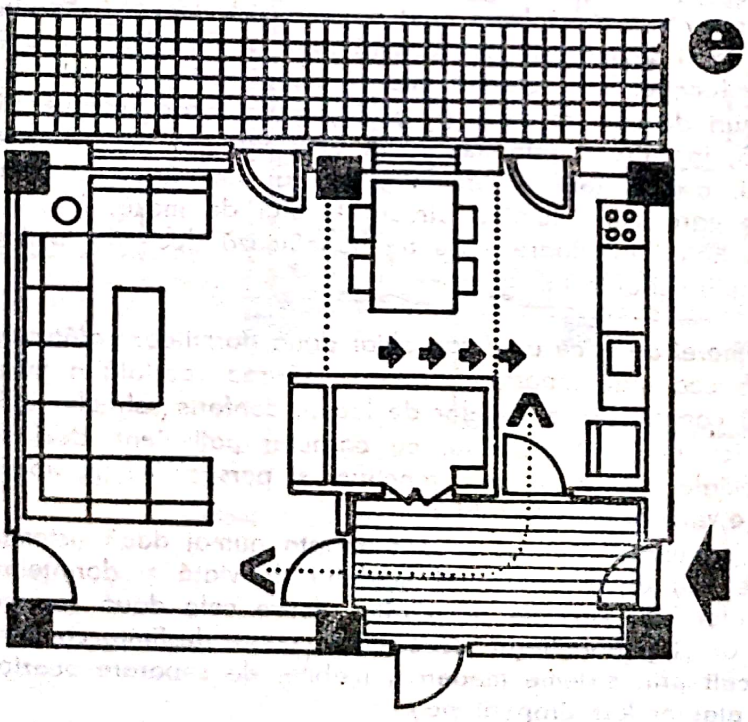

Scanned with OKEN Scanner

ving, dar prin intermediul holului. Există însă, în cadrul acestui gen de soluție, și variante mai puțin favorabile pentru asigurarea relației camera de zi – bucătărie, așa cum se poate menționa:

– camera de zi amplasată vizavi de bucătărie, servitul mesei fiind realizat prin traversarea holului (varianta *b*),

– camera de zi amplasată la distanță mare de bucătărie, servitul mesei fiind și mai dificil, deoarece traseul parcurs de persoana care îndeplinește acest oficiu este foarte mare (varianta *c*).

2. Camera de zi în legătură directă cu bucătăria, ipoteză care oferă totodată și majorarea spațiului interior al living-ului.

Urmărind variantele ilustrate, se pot face cîteva observații:

– În cazul apartamentelor mai mici, pentru cîștigarea integrală a spațiului interior al camerei de zi numai pentru funcția de recreere și destindere, se poate organiza un singur loc de luat masa, cu dublă folosință: din bucătărie pentru mesele zilnice și din living pentru ocazii deosebite (de exemplu variantele *d* și *e*). Aceste soluții solicită din partea celui care își amenajează locuința și studierea unor eventuale modalități de închidere, față de bucătărie sau față de camera de zi.

– Pentru apartamentele mai mari, acest spațiu special de luat masa se poate individualiza, devenind un sector bine definit, care amintește tipurile mai vechi de locuințe, rezolvate cu sufragerie independentă. Bineînțeles, în această situație se păstrează și locul minim de masă din bucătărie.

Este o soluție care se află în obiectivul proiectanților pentru noile tipuri de apartamente, deoarece conduce la majorarea substanțială a camerei de zi, reprezentînd o rezolvare mult apreciată de locatari. Spațiul pentru activitățile de zi se mărește cu această zonă, mobilată și amenajată corespunzător funcției sale, oferind interesante și variate imagini de interior. Aceste tipuri de camere de zi (*f, g, h*) se realizează uneori prin proiectarea inițială, iar alteori prin modificări ulterioare, în general prin micșorarea holului, a spațiilor de circulație sau a bucătăriei. Sînt favorabile variantele care oferă lumină directă locului de masă, față de cele organizate în holuri interioare, care nu beneficiază decît de lumină artificială (de exemplu varianta *h*).

– *Relația camerei de zi cu unul sau chiar două dormitoare alăturate* reprezintă legătura cea mai importantă pentru mărirea spațială a livingului. Prin această comunicare a zonelor de locuit, conform schițelor alăturate, se realizează un spațiu amplu, cu caracter polivalent, deci se creează locuri speciale pentru multiple funcțiuni și perspective interioare largi, deschise, de o valoare incontestabilă.

Însă aceste „minunate" ipoteze se pot adopta numai dacă sistemul constructiv permite sau dacă corespund modului de viață și dorințelor, exigențelor locatarilor săi. Peretele despărțitor dintre cele două camere alăturate (camera de zi și dormitorul respectiv) se poate desființa complet sau poate fi înlocuit prin sisteme moderne, mobile, de separare ocazională (uși glisante, glasvanduri, draperii etc.).

Scanned with OKEN Scanner

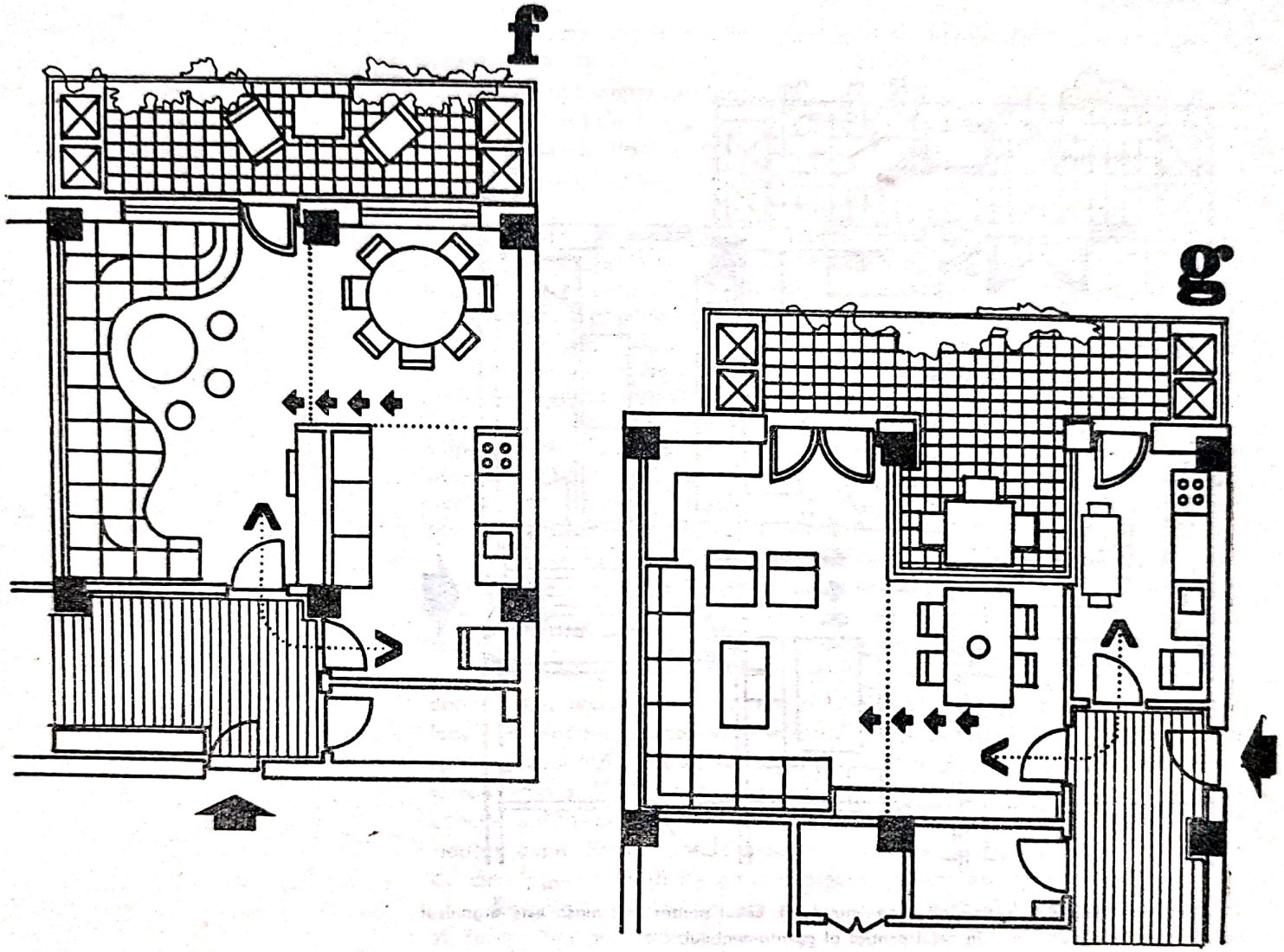

Variante *f*, *g* – majorarea suprafeței camerei de zi cu locul de luat masa.

Scanned with OKEN Scanner

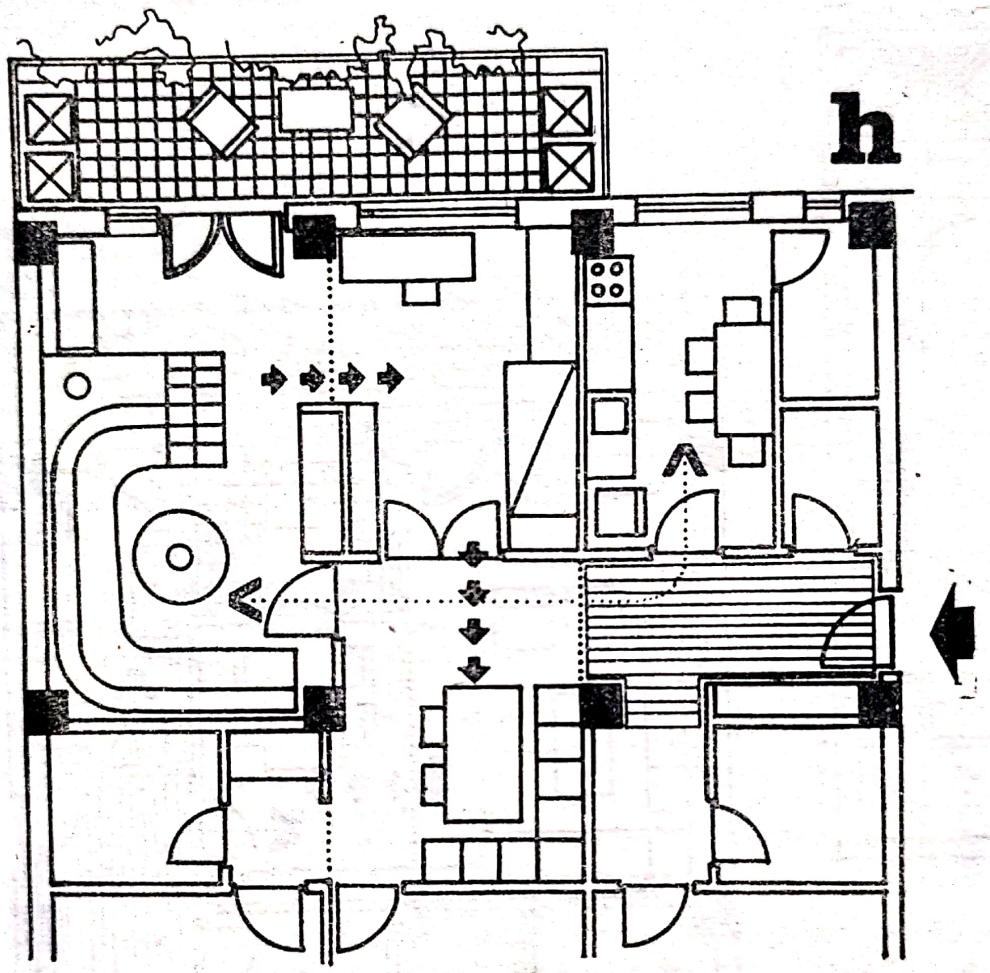

Varianta *h* – bucătăria separată de camera de zi. Locul pentru luat masa este organizat în holul central al apartamentului.

Scanned with OKEN Scanner

Există variante *(f)* în care, prin extinderea camerei de zi spre zonele alăturate, ea se transformă într-o cameră cu comandare. În această situație, spațiul continuu rezultat pentru desfășurarea activităților din timpul zilei compensează din plin modificarea tipului de living; o simplă traversare prin interiorul său nu mai constituie un inconvenient de luat în seamă.

Prin toate aceste multiple prefaceri, camerele de zi pot căpăta următoarele forme:

- variate camere în formă de L;
- cameră de zi – cu suprafață dublă, dar comandată;
- cameră dreptunghiulară alungită, cu dublă orientare;
- un amplu spațiu continuu, cu formă variabilă.

– *Relația camerei de zi cu spațiile exterioare.* Balcoanele sau terasele, cu amenajările lor specifice, creează iluzia continutății spațiului camerei de zi spre exterior, spre natură. Ele îndeplinesc în principal funcția de majorare a sectorului de destindere și loisir din interiorul living-ului. Pentru aceasta, terasa sau balconul, dacă dimensiunile lor permit, sînt mobilate cu piese de mobilier adecvate: grup de fotolii și măsuță din răchită împletită, speciale pentru exterior, mobilier pliant, șezlonguri sau umbrele variat colorate, dulapuri de depozitare, toate agrementate cu multă vegetație, flori plantate în jardiniere sau ghivece de diferite forme. De asemenea, balconul poate fi utilizat și pentru acțiunile gospodărești sau pentru luat masa în timpul verii, atunci cînd este amplasat și în apropierea bucătăriei.

Față de curțile ample care înconjurau locuințele individuale, balcoanele proiectate astăzi pentru apartamente, bineînțeles, sînt insuficiente pentru îndeplinirea tuturor funcțiunilor care ar fi de dorit să se desfășoare în cadrul lor. Dar balconul reprezintă numai o mică unitate, care amplifică de fapt camera de zi și oferă un spațiu minim individual, pentru conversație, recreere sau studiu în aer liber. În cadrul ansamblurilor de locuințe, blocurile beneficiază în jurul lor și de spații verzi ample sau de spații gospodărești, care, funcție de interesul și activitatea locatarilor, pot deveni valoroase ambianțe exterioare: grădini cu plantații deosebite, locuri special organizate pentru întîlnire și conversație, spații agreabile de joacă pentru copii dotate corespunzător și corect delimitate față de traseele de circulație sau față de terenul afectat pentru parcarea mașinilor.

Revenind la mica unitate de exterior integrată de obicei camerei de zi, forma cea mai indicată este logia sau terasa care tinde către o formă pătrată. Adîncimea ei fiind suficient de mare, permite desfășurarea diverselor acțiuni și mobilări enumerate precum și alte amenajări mai deosebite. Balcoanele lungi și înguste, care se întind de-a lungul a două sau trei încăperi, deși în general se proiectează pentru înfrumusețarea fațadelor nu reprezintă nici economic, nici funcțional soluții favorabile.

Balcoanele și logiile de la parterul blocurilor de locuințe pot fi închise cu sticlă montată pe tîmplărie metalică sau numai cu foi de geam

Scanned with OKEN Scanner

glisante, mărindu-se astfel evantaiul de funcţiuni efectuate în interiorul său. De asemenea, în această situaţie extinderea camerei de zi spre exterior este substanţială şi ridică calitatea expresivă a raportului spaţial dintre interior şi exterior.

Acest dialog interior-exterior este esenţial pentru crearea unei ambianţe interesante, de fapt pentru viabilitatea şi multiplicarea tipurilor de activităţi, care conferă farmec întregului cîmp polivalent al camerelor de zi.

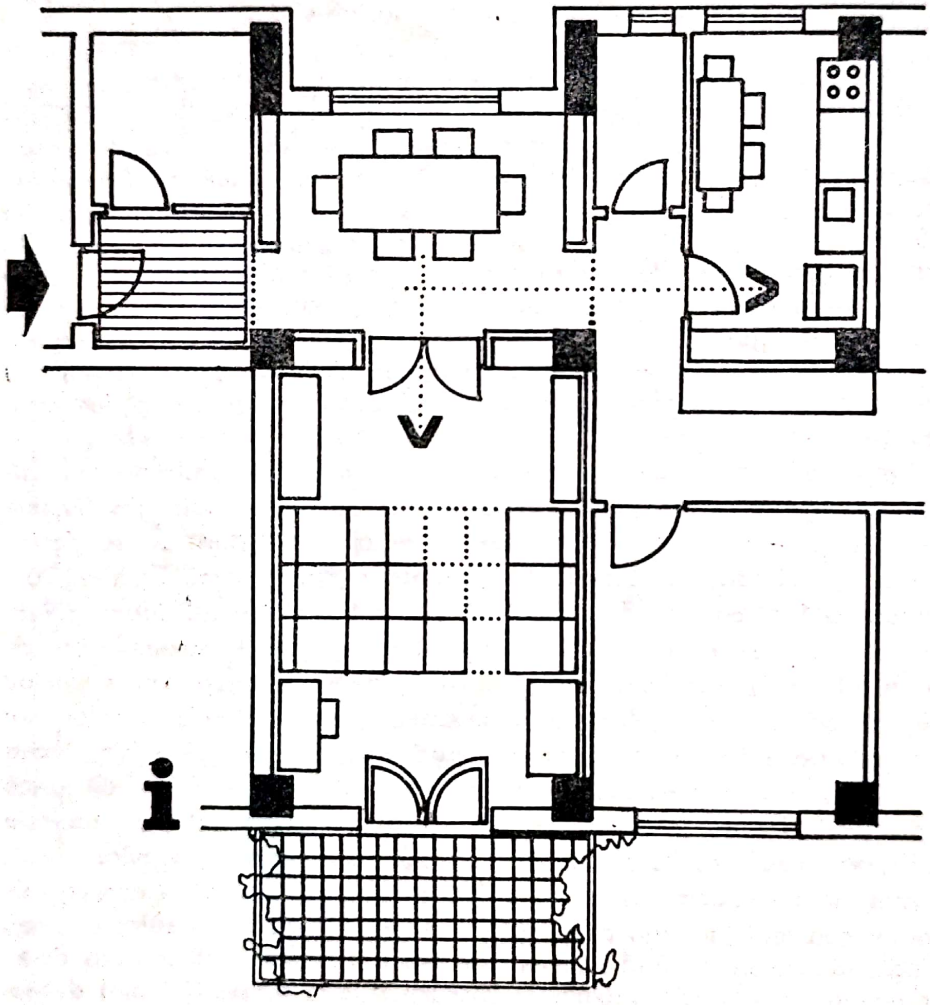

Varianta i – loc de masă amenajat într-un hol luminat, în relaţie şi cu bucătăria şi cu camera de zi – secţiune unicat de locuinţe, rezultată din condiţiile de amplasament pe teren.

Scanned with OKEN Scanner

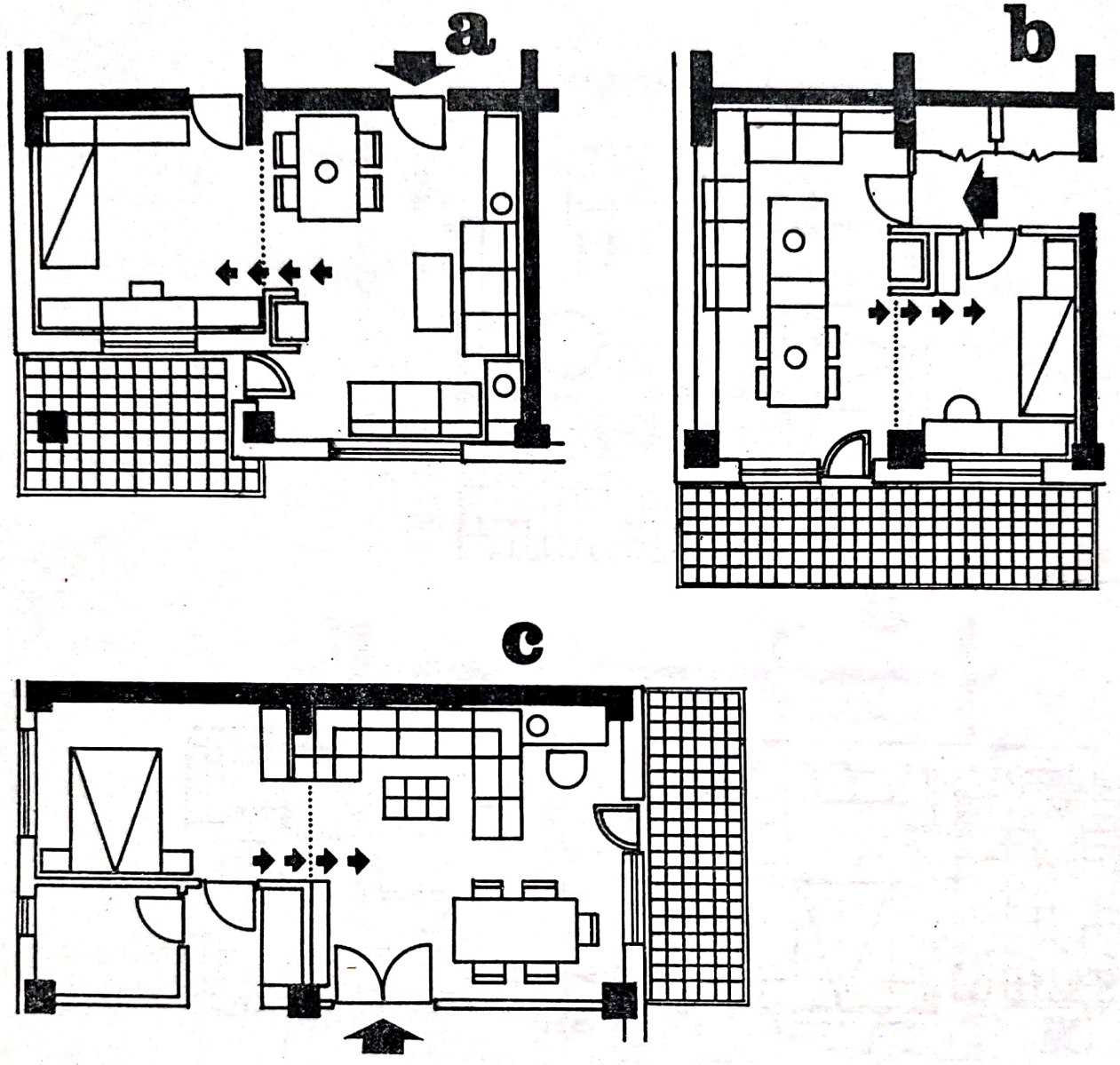

Relația camerei de zi cu dormitoarele alăturate. Posibilități de majorare a suprafeței camerei de zi

(variante: *a, b, c, d, e, f, g*). *a, b* – comunicare între camera de zi și un dormitor organizat cu un birou și cu loc de dormit pentru o persoană; *c* – comunicare între camera de zi și un dormitor matrimonial

Scanned with OKEN Scanner

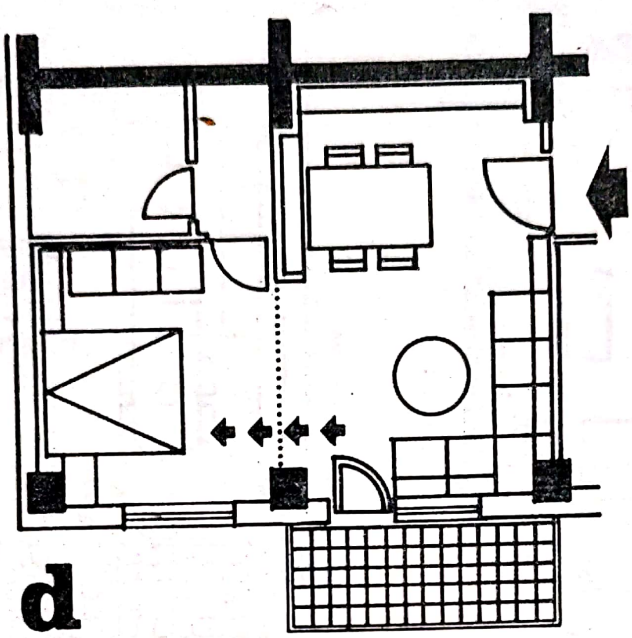

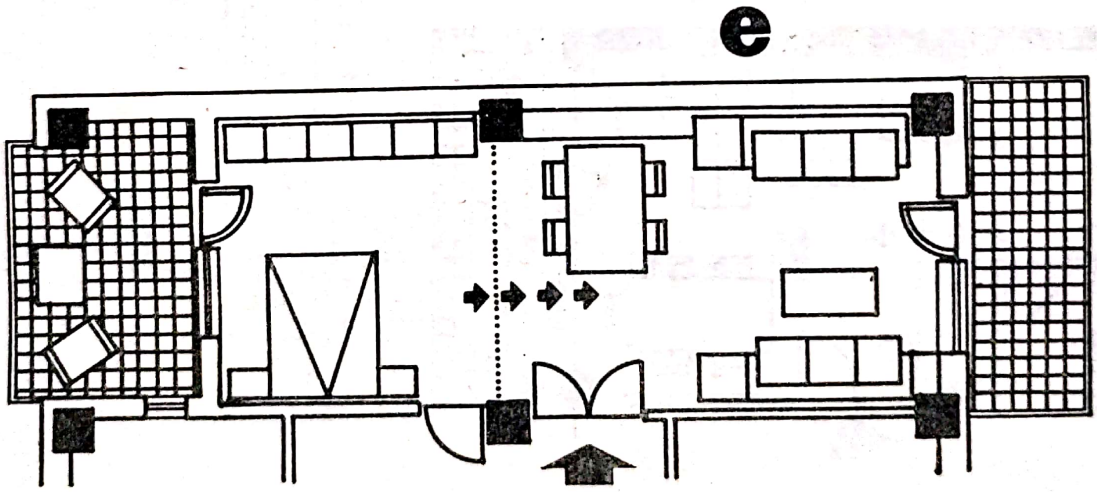

Variante *d*, *e* – comunicare între camera de zi și un dormitor matrimonial.

Scanned with OKEN Scanner

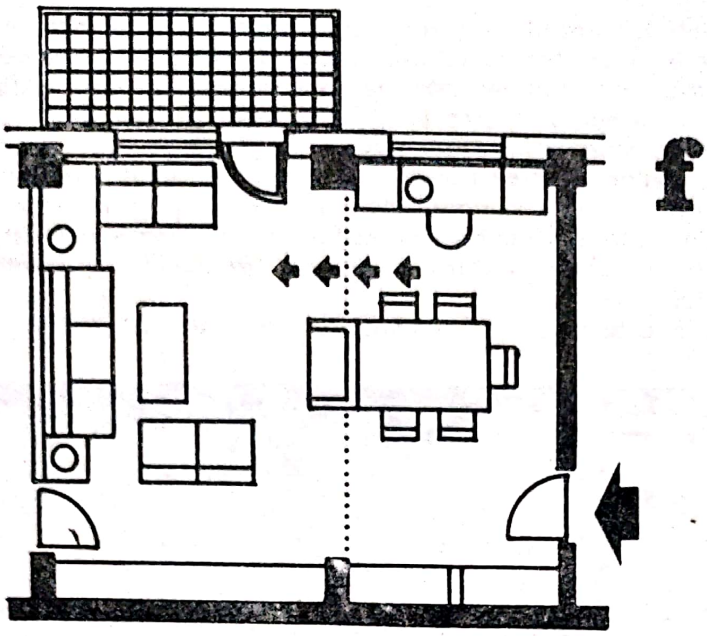

Varianta *f* – majorarea camerei de zi cu suprafața unui dormitor organizat fără loc de dormit.

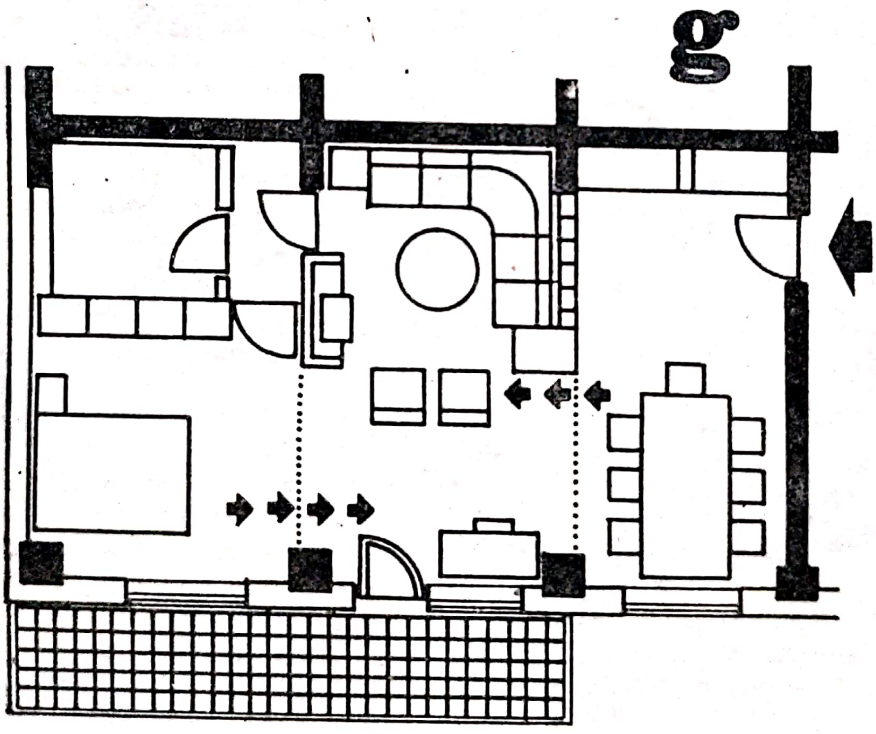

Varianta *g* – comunicarea și majorarea camerei de zi cu suprafața a două dormitoare.

Scanned with OKEN Scanner

În finalul acestei scurte analize spațiale și funcționale, specifice variatelor tipuri de camere de zi, doresc să precizez o observație importantă.

Fiecare colț dintr-un apartament este de fapt un mic univers, astfel încît puținele gînduri menționate în acest studiu nu pot acoperi multitudinea ideilor, inspirațiilor, soluțiilor de amenajări interioare pe care experiența unui arhitect le deține și le-ar putea comunica. Variabilitatea tipologică a rezolvărilor concrete este totodată dependentă de personalitatea, concepția și modul de viață al locatarilor. Astfel, dacă fiecare om este în esență considerat un unicat al naturii, și spațiul său locuit reprezintă un unicat al artificialului.

Această observație este valabilă și pentru ultima parte a lucrării.

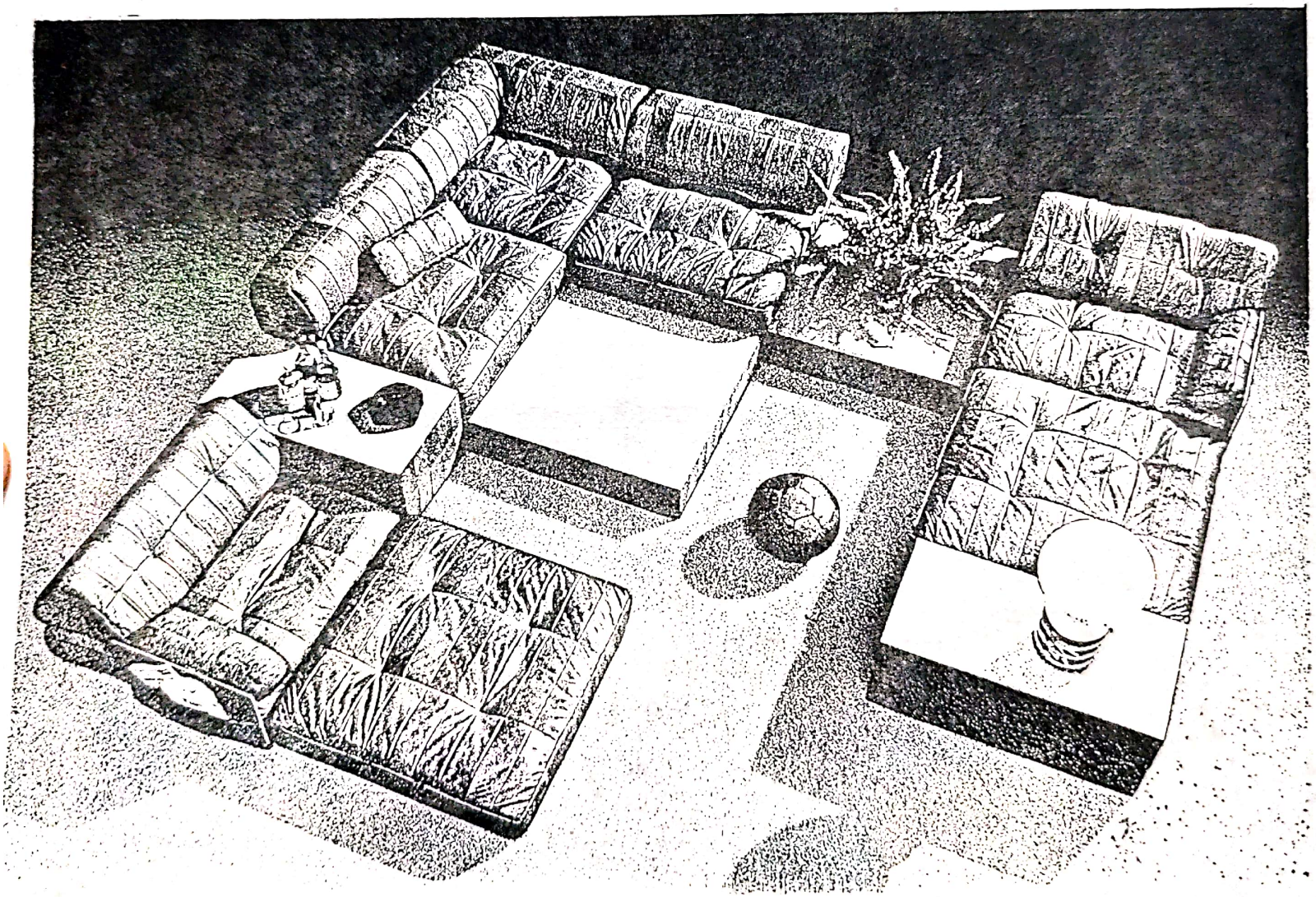

Ansamblu de mobilier pentru sectorul de destindere al camerei de zi.

Scanned with OKEN Scanner

În finalul acestei scurte analize spațiale și funcționale, specifice variatelor tipuri de camere de zi, doresc să precizez o observație importantă.

Fiecare colț dintr-un apartament este de fapt un mic univers, astfel încît puținele gînduri menționate în acest studiu nu pot acoperi multitudinea ideilor, inspirațiilor, soluțiilor de amenajări interioare pe care experiența unui arhitect le deține și le-ar putea comunica. Variabilitatea tipologică a rezolvărilor concrete este totodată dependentă de personalitatea, concepția și modul de viață al locatarilor. Astfel, dacă fiecare om este în esență considerat un unicat al naturii, și spațiul său locuit reprezintă un unicat al artificialului.

Această observație este valabilă și pentru ultima parte a lucrării.

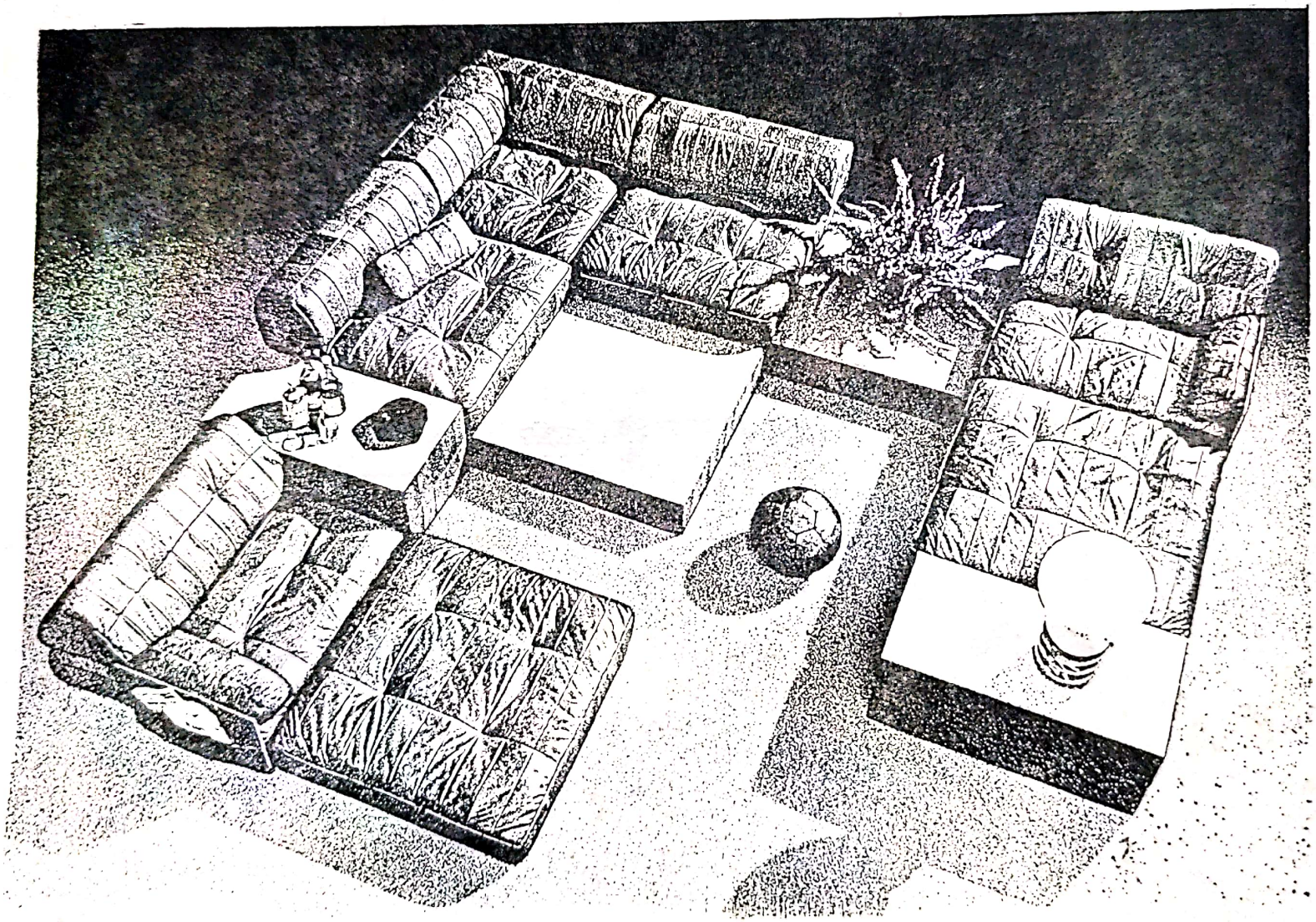

Ansamblu de mobilier pentru sectorul de destindere al camerei de zi.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Mobilier și decorație

In studiul de detaliu al subansamblurilor, al elementelor și factorilor esențiali pentru organizarea unei ambianțe de interior este cuprins: studiul mobilierului, studiul elementelor auxiliare (covoare, perdele, tapiserii), studiul elementelor decorative (corpuri de iluminat, statuete, tablouri, oglinzi, vase etc.), studiul de lumină și culoare.

Vom încerca să pătrundem, să păşim treptat în diferite interioare, spații și locuri, fiecare cu semnificația sa, conturată de fapt de personalitatea celui care a modelat-o.

In acest sens, vom concretiza în primul rînd ansamblurile de mobilier corespunzătoare celor trei funcțiuni reprezentative ale camerei de zi.

Locul de destindere, odihnă activă, relaxare și conversație, care reprezintă sectorul principal de petrecere a timpului liber, ocupă în interiorul camerei de zi un spațiu destul de amplu. El este mobilat cu un grup unitar aranjat, alcătuit din canapele, fotolii confortabile și o măsuță adecvată, de joasă înălțime, grup completat cu corpuri de iluminat, cu vase de flori și diferite obiecte decorative. De asemenea, canapelele sînt agrementate cu numeroase perne de dimensiuni mici, variat tapisate, care au și rol funcțional, prin mărirea gradului de confort, și rol decorativ. Gama lor coloristică poate să corespundă tonalității materialului cu care sînt îmbrăcate canapelele sau poate să constituie elemente de contrast în ambianța întregului ansamblu.

Acest colț al recepției se organizează diferit, în funcție de necesități sau de posibilități. Am exemplificat cîteva variante:

- două canapele față în față;
- o canapea și două fotolii;
- o canapea simplă cu elemente de mobilier de colț;
- o canapea cuplată cu un birou;
- o rotondă special proiectată.

Alegerea poziției acestui loc de loisir depinde de datele concrete, care definesc tipul de cameră de zi. In general, amplasarea ansamblului cu deschiderea către fereastră este avantajoasă, datorită animației și tonurilor agreabile ale vegetației, oferite de perspectivele exteriorului, și iluminării optime.

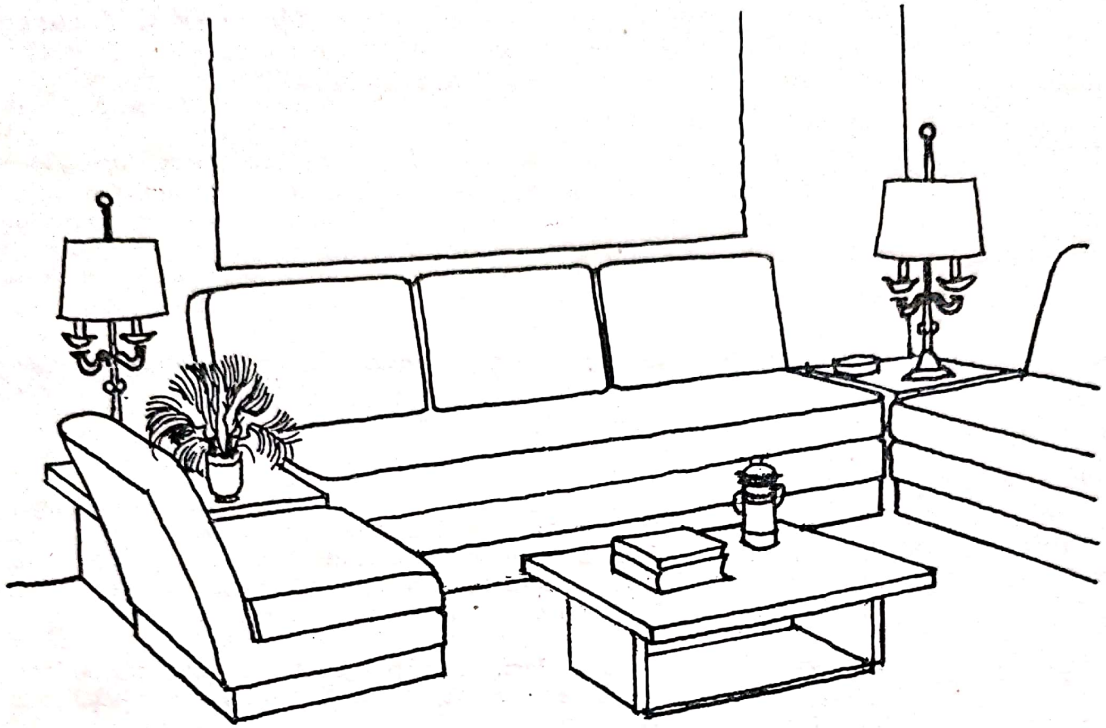

Loc de recepție: canapea, două fotolii și elemente de mobilier de colț.

Tipuri de fotolii.

Scanned with OKEN Scanner

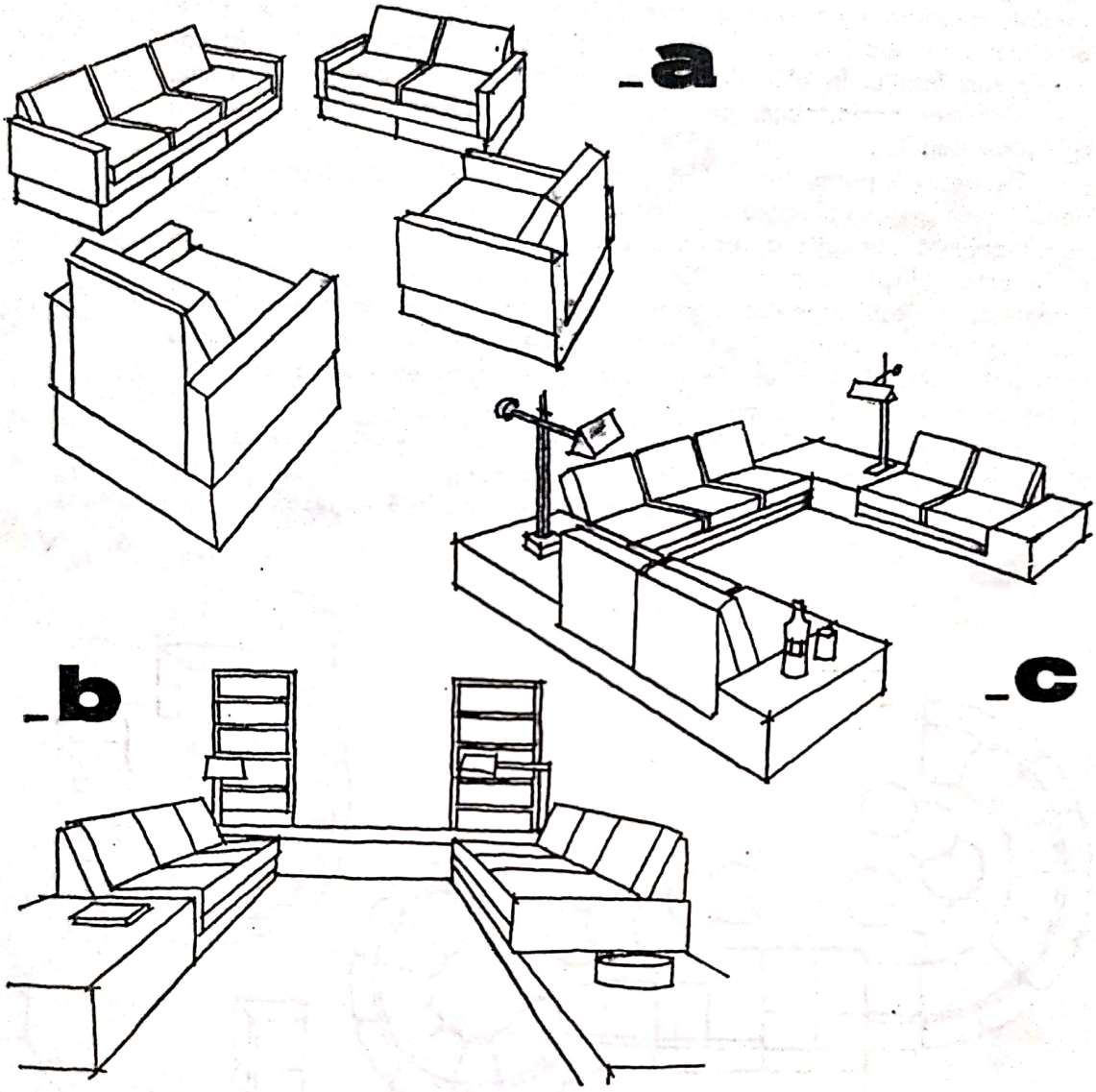

Variante de organizare a canapelelor și fotoliilor pentru spațiul de primire și relaxare: *a* – canapea și două fotolii; *b* – două canapele vizavi; *c* – trei canapele cu elemente de colț.

Scanned with OKEN Scanner

Modelele de proiectare ale canapelelor în sine sînt numeroase. Din punct de vedere al înălțimii spătarului, sînt concepute în general două tipuri: mai joase și mai înalte. Foarte multă vreme au fost realizate numai canapele joase ca înălțime, deoarece adepții modernismului apreciau favorabil proporția care rezulta între înălțimea interiorului locuinței (care bineînțeles nu era nici ea prea mare) și înălțimea spătarului de la canapea sau fotoliu. În ultimul timp, au apărut din nou canapelele înalte, care sînt mai confortabile, construcția lor oferind și o porțiune pentru sprijinirea capului.

Pe de altă parte, trebuie să precizăm și funcțiunea de dormit ocazională pe care o îndeplinește canapeaua în cadrul camerei de zi. Cînd facem această afirmație apreciem că, în majoritatea cazurilor, camera de zi nu este utilizată și pentru dormit. Totuși, există situații speciale, cînd întregul spațiu este organizat corespunzător unei camere de dormit. Atunci apar în interiorul său: un pat de o persoană, un divan sau o canapea extensibilă. Restul pieselor de mobilier, care completează camera, sînt subordonate locului de dormit.

În camera de zi obișnuită este prevăzut numai ocazional un spațiu pentru dormit, pentru care se folosește canapeaua ca atare sau posibilitățile ei de extindere, funcție de sistemul de concepție tehnică.

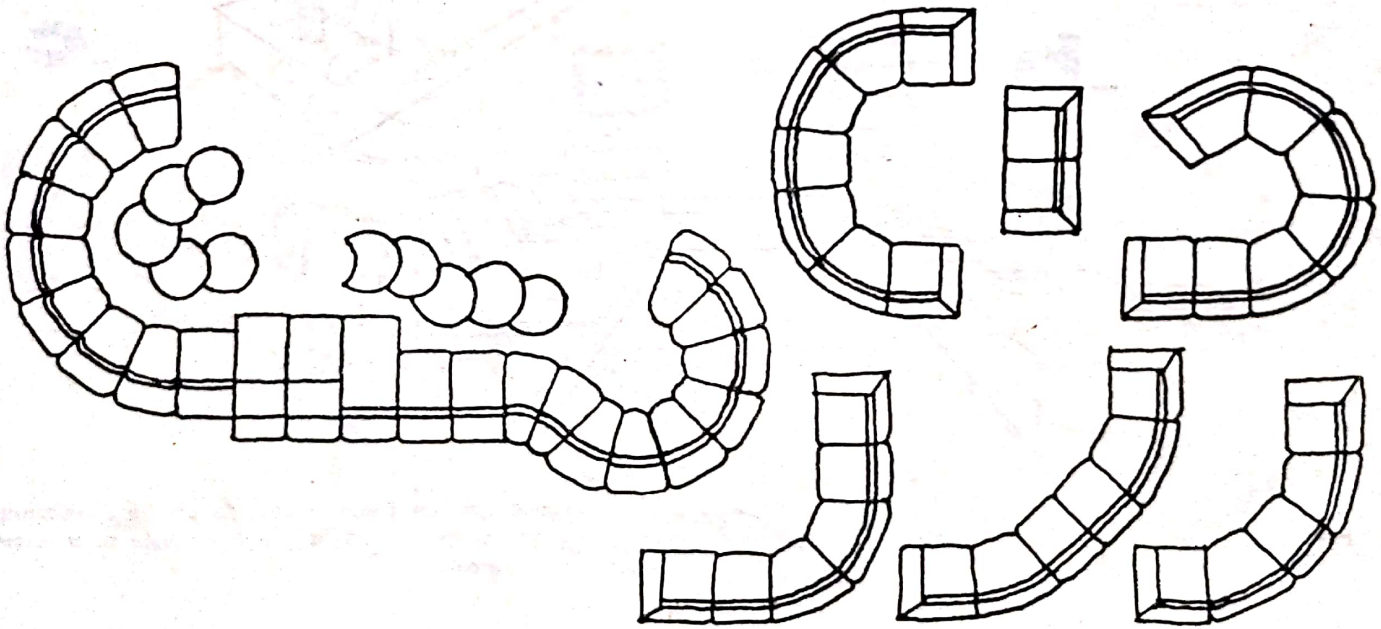

Variante de proiectare a rotondelor.

Scanned with OKEN Scanner

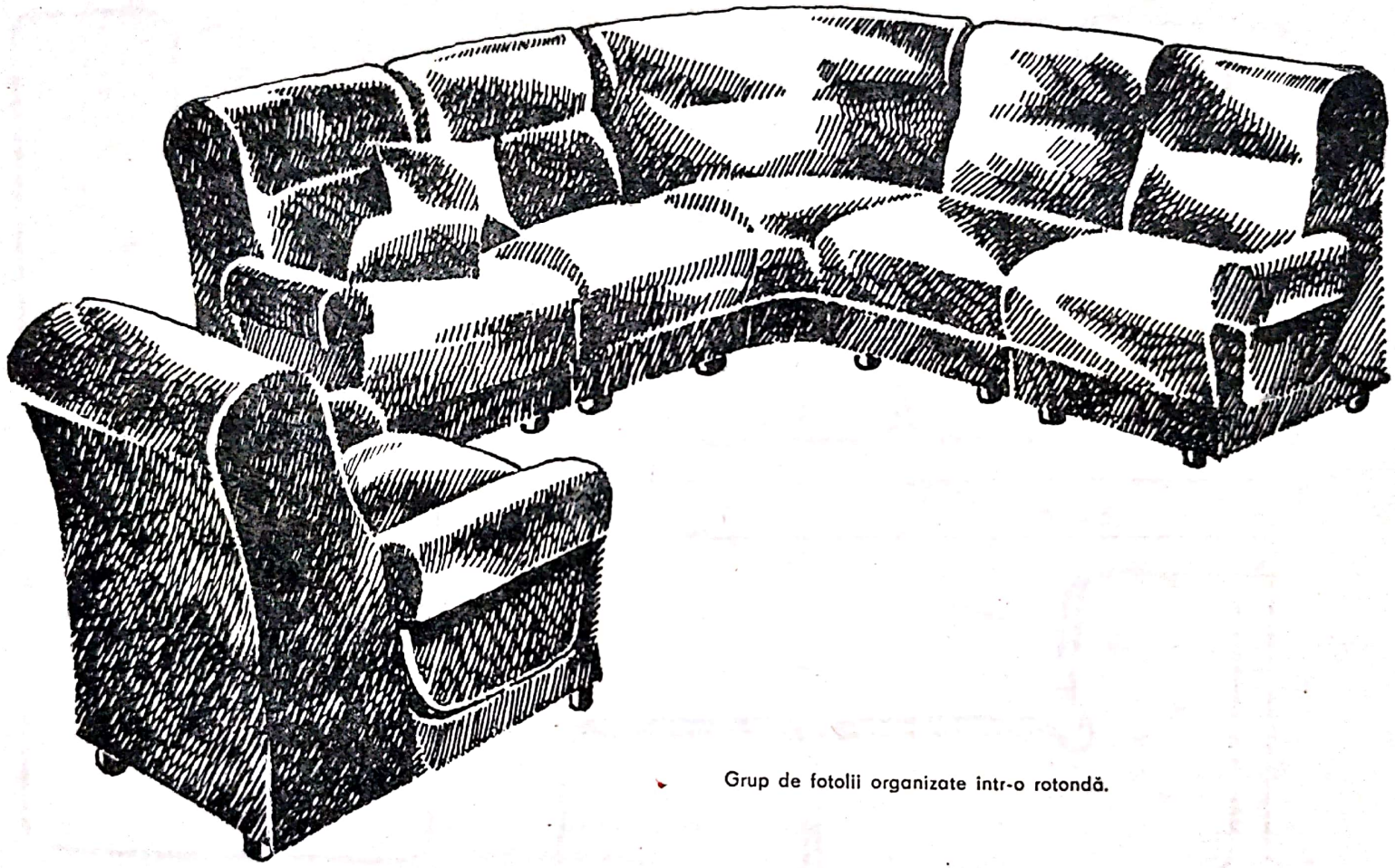

Grup de fotolii organizate intr-o rotondă.

Scanned with OKEN Scanner

Module transformabile pentru realizarea locului de conversație și destindere.

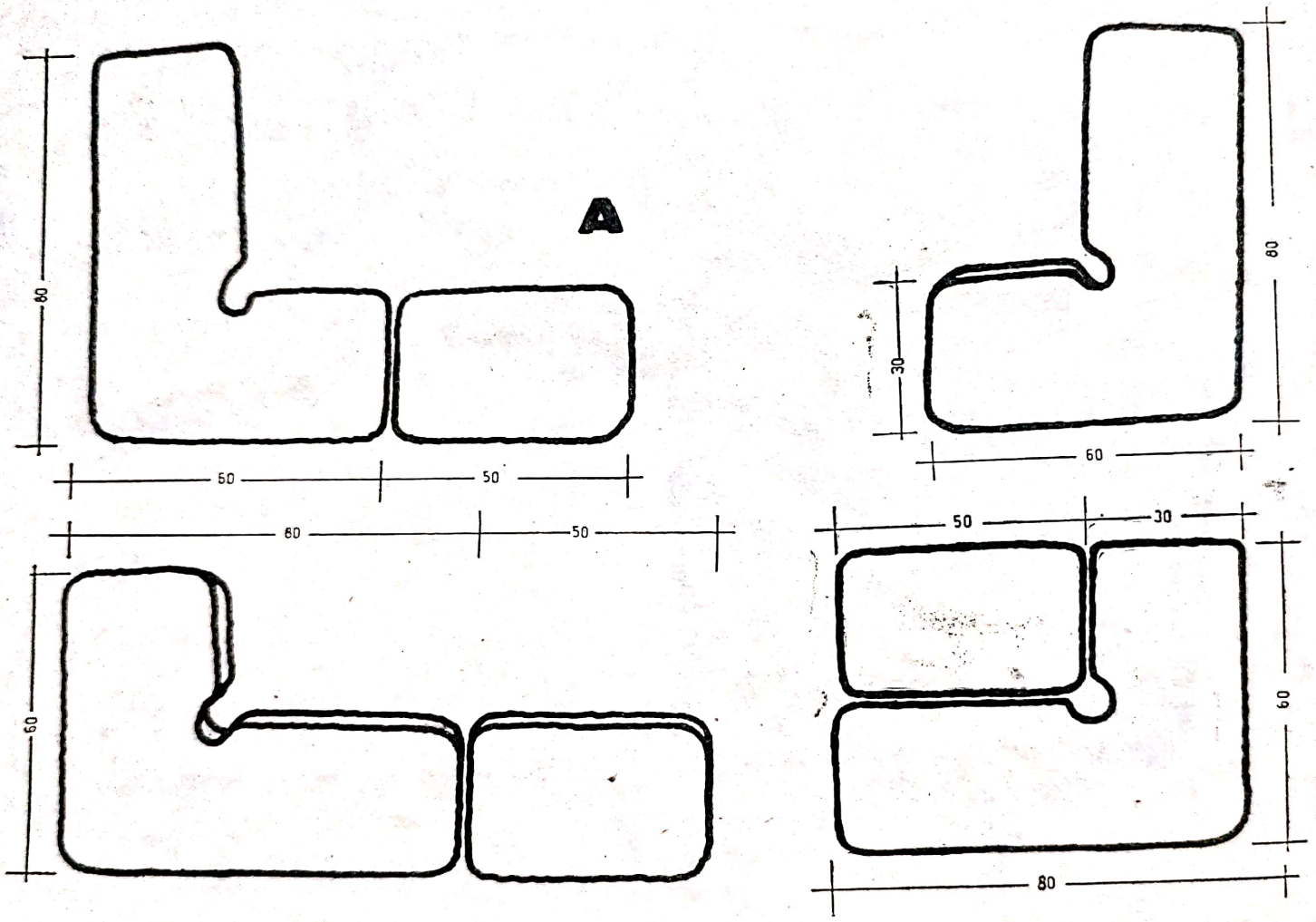

Scanned with OKEN Scanner

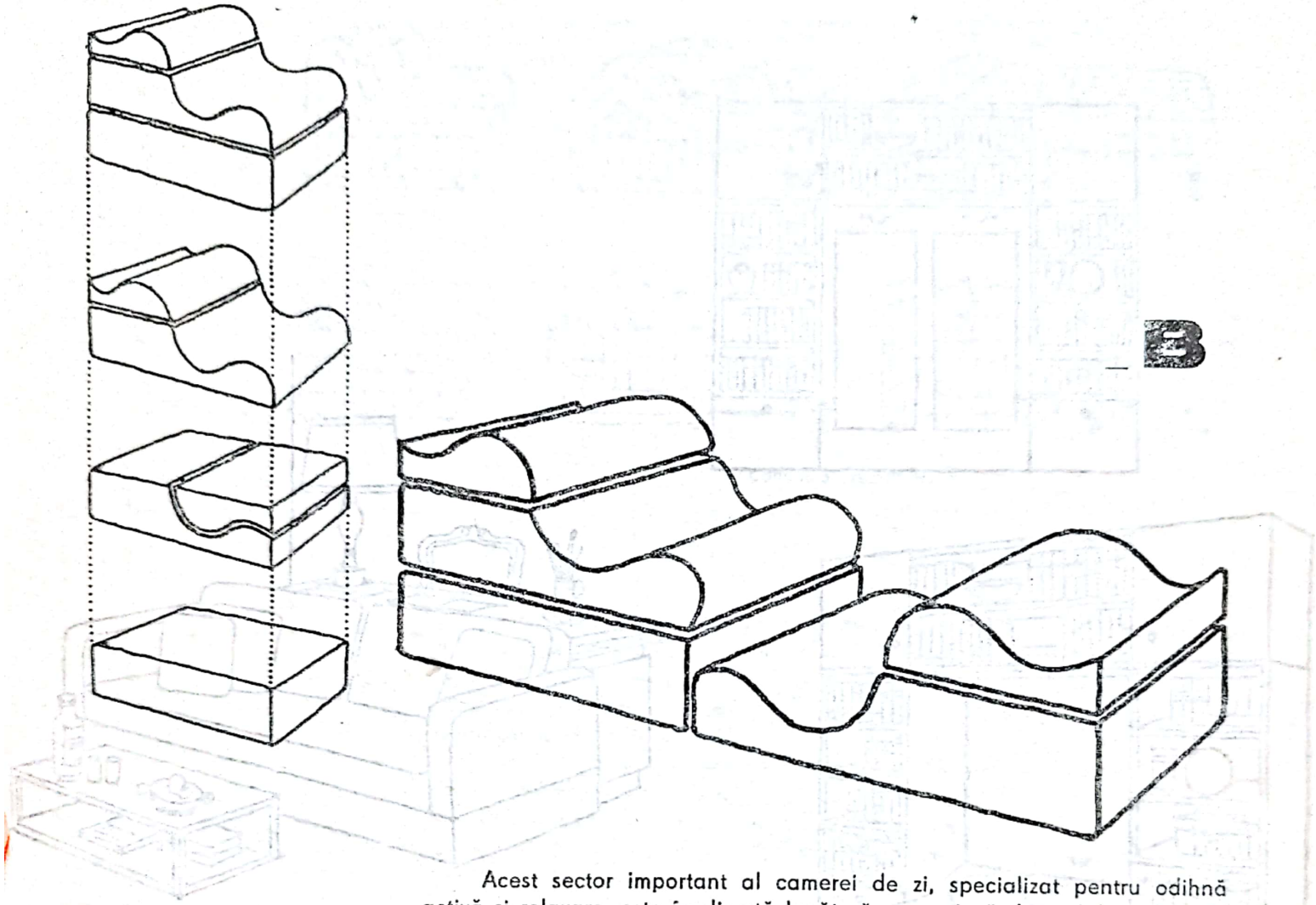

B

Acest sector important al camerei de zi, specializat pentru odihnă activă și relaxare, este în directă legătură cu o piesă de mobilier, de cele mai multe ori biblioteca, care trebuie să cuprindă toată aparatura audio și video. Principalul este televizorul. Elementul de mobilier în care este inclus televizorul poate fi de mai multe tipuri, funcție de spațiul pe care îl avem la dispoziție:

– strict o comodă muzicală, care cuprinde toată dotarea modernă: radio, televizor, picup, magnetofon, radiocasetofon sau videocasetofon, inclusiv locurile de păstrare a discurilor, casetelor muzicale sau casetelor de film. Complexitatea acestei comode muzicale este dependentă de gradul de dotare al locatarului. Poate porni deci de la un corp foarte simplu, chiar o măsuță dublu etajată, pentru televizor și radio, și poate ajunge pînă la cele mai complicate compoziții de mobilier, utilate corespunzător;

Scanned with OKEN Scanner

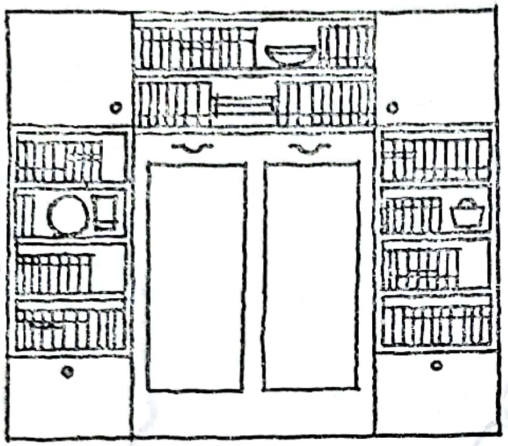

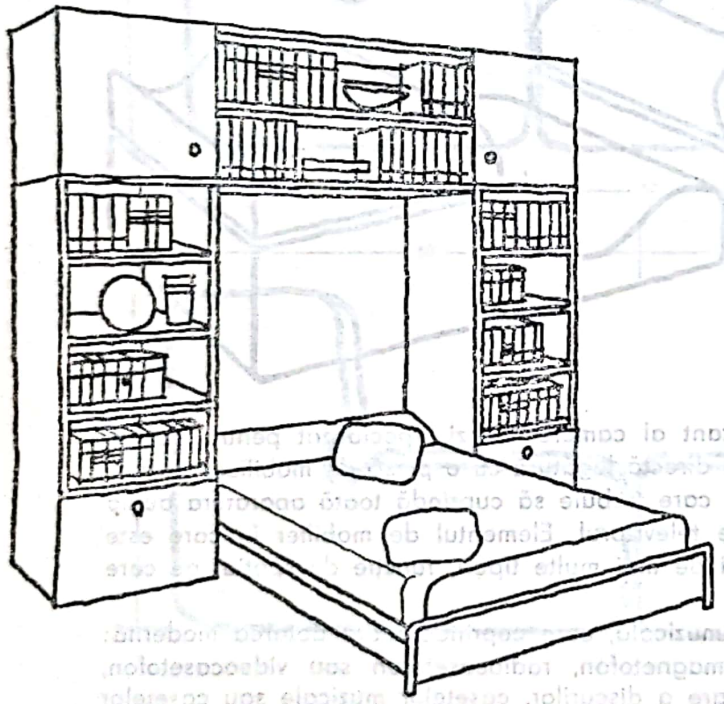

Pat rabatabil in cadrul unei bibliotecl.

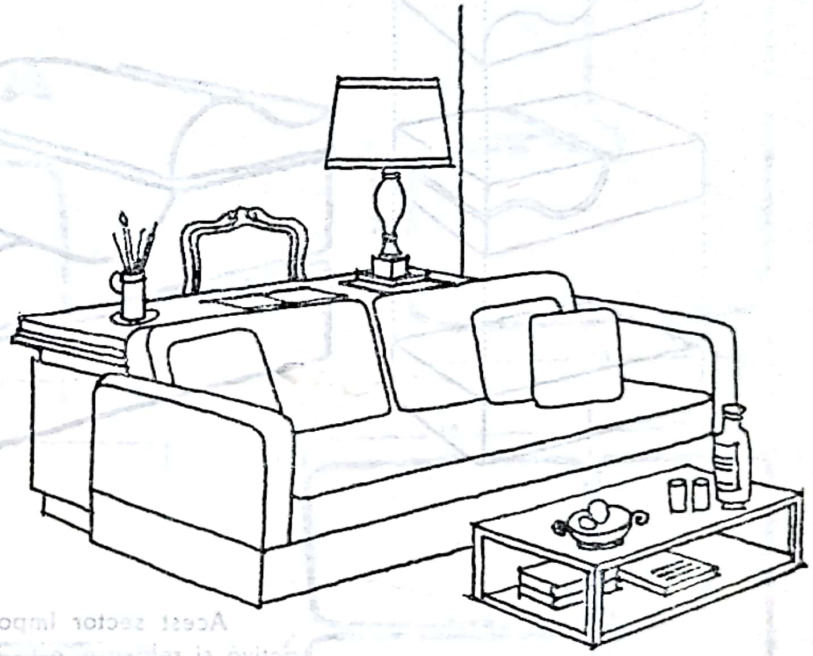

Canapea cuplată cu un loc de studiu.

Scanned with OKEN Scanner

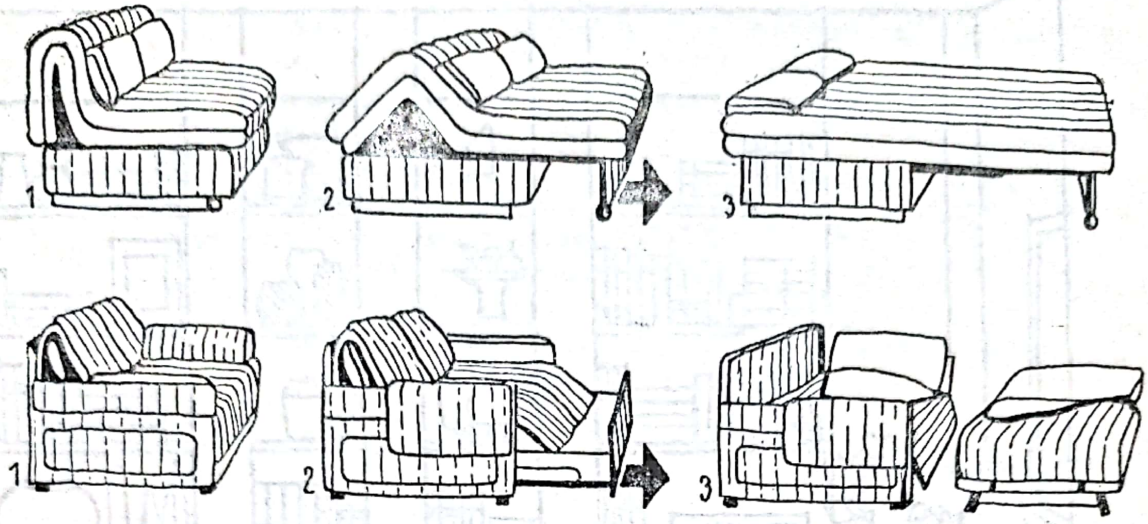

Canapele extensibile.

– o piesă de mobilier joasă și lungă, practic un bufet, în care televizorul este amplasat în interior sau deasupra. Această rezolvare este impusă cu predilecție în cazul camerelor de zi înguste (o bibliotecă înaltă, modulată, cu corpuri desfășurate pe o suprafață mare ar micșora mult senzația spațială interioară);

– în nișe divers amenajate, funcție de imaginația locatarului;

– unele variante de disimulare a televizorului;

– biblioteca multifuncțională, care se organizează în general pe un perete întreg, vizavi de ansamblul fotoliilor. Această bibliotecă, compusă din diferite module, pe lîngă rolul ei clasic de depozitare a cărților, astăzi mai poate cumula și alte sarcini: amplasarea aparaturii audio și video existente în dotarea apartamentului și preluarea rolului bufetului sau al vitrinei din garnitura obișnuită de sufragerie.

Astfel, în mobilarea modernă a camerelor de zi, biblioteca reprezintă una dintre piesele principale de mobilier, care unifică cele trei activități de bază, respectiv unește zona de studiu cu zona de loisir, prin spațiul de păstrare a cărților, documentelor, și zona de luat masa cu zona de loisir, prin atribuția ei de depozitare a veselei, paharelor, tacîmurilor, fețelor de masă etc.

De asemenea, această bibliotecă modernă, concepută multifuncțional, constituie o unitate importantă, care se impune cu prestanță în interiorul camerei de zi.

Scanned with OKEN Scanner

Imagine de interior – bibliotecă, canapea, lampă, fotoliu, măsuță, vază, carte, pahar, sticlă, tablou, fereastră, ușă, covor, perete, podea, tavan, plafon, lumină, umbră, culoare, formă, mobilă, obiect, spațiu, locuință, casă, apartament, cameră, sufragerie, living, relaxare, lectură, muzică, pictură, artă, design, stil, modern, clasic, confort, ambient, atmosferă, decor, amenajare, mobilier, accesoriu, detaliu, ansamblu, compoziție, perspectivă, desen, creion, hârtie, alb, negru, gri, contrast, umbrire, hașură, linie, contur, volum, proporție, scară, model, schiță, proiect, arhitectură, construcție, material, lemn, sticlă, metal, textil, piele, plastic, ceramică, porțelan, cristal, oglindă, rafturi, cărți, reviste, ziare, jurnale, manuale, dicționare, enciclopedii, romane, poezii, nuvele, basme, povești, legende, mituri, istorie, geografie, biologie, chimie, fizică, matematică, informatică, tehnologie, economie, filosofie, psihologie, sociologie, pedagogie, religie, teologie, drept, medicină, farmacie, agricultură, silvicultură, zootehnie, veterinară, inginerie, arhitectură, urbanism, peisagistică, grădinărit, floricultură, pomicultură, viticultură, apicultură, piscicultură, cinegetică, pescuit, vânătoare, sport, fotbal, baschet, volei, handbal, tenis, înot, atletism, gimnastică, box, lupte, judo, karate, taekwondo, scrimă, călărie, schi, patinaj, hochei, rugby, cricket, golf, polo, yachting, canotaj, kayak, rafting, alpinism, escaladă, speologie, parașutism, zbor, aviație, navigație, marină, armată, poliție, pompieri, salvare, ambulanță, spital, clinică, cabinet, laborator, farmacie, magazin, piață, târg, bâlci, festival, concert, spectacol, teatru, operă, balet, circ, cinematograf, muzeu, galerie, expoziție, bibliotecă, arhivă, școală, liceu, universitate, facultate, colegiu, seminar, academie, institut, centru, cercetare, dezvoltare, inovare, creație, invenție, descoperire, progres, civilizație, cultură, tradiție, obicei, sărbătoare, eveniment, aniversare, nuntă, botez, înmormântare, pomenire, comemorare, omagiu, recunoștință, mulțumire, felicitare, urare, salut, bun venit, la revedere, adio, noroc, succes, fericire, bucurie, tristețe, durere, suferință, boală, vindecare, sănătate, viață, moarte, eternitate, infinit, finit, timp, spațiu, mișcare, repaus, viteză, accelerație, forță, energie, putere, lucru, muncă, efort, rezultat, scop, țel, ideal, vis, dorință, speranță, credință, iubire, prietenie, dușmănie, ură, invidie, gelozie, mândrie, modestie, umilință, curaj, frică, laș, erou, victorie, înfrângere, pace, război, conflict, negociere, tratat, alianță, uniune, federație, confederație, republică, monarhie, democrație, dictatură, totalitarism, anarhie, revoluție, reformă, progres, regres, stagnare, criză, prosperitate, sărăcie, bogăție, avere, proprietate, moștenire, testament, donație, vânzare, cumpărare, schimb, comerț, export, import, tranzacție, bancă, bursă, acțiune, obligațiune, dividend, profit, pierdere, buget, impozit, taxă, vamă, tarif, contract, lege, decret, ordonanță, hotărâre, regulament, normă, standard, calitate, cantitate, măsură, unitate, sistem, metric, internațional, kilogram, metru, secundă, amper, kelvin, mol, candelă, grad, minut, oră, zi, săptămână, lună, an, deceniu, secol, mileniu, era, epocă, perioadă, moment, clipă, instant, trecut, prezent, viitor, memorie, amintire, uitare, învățare, educație, formare, instruire, antrenament, exercițiu, repetiție, performanță, record, competiție, concurs, examen, test, evaluare, notă, diplomă, certificat, atestat, titlu, grad, funcție, post, carieră, profesie, meserie, ocupație, activitate, hobby, pasiune, talent, aptitudine, abilitate, deprindere, obișnuință, rutină, viață, zi, de, zi, normală, obișnuită, banală, plictisitoare, interesantă, palpitantă, aventuroasă, periculoasă, sigură, liniștită, pașnică, armonioasă, echilibrată, sănătoasă, fericită, împlinită, reușită, ratată, eșuată, abandonată, uitată, regretată, dorită, visată, imaginată, creată, construită, distrusă, reconstruită, restaurată, conservată, protejată, ocrotită, salvată, pierdută, găsită, descoperită, explorată, cercetată, studiată, analizată, sintetizată, evaluată, apreciată, criticată, lăudată, premiată, recompensată, pedepsită, iertată, uitată, amintită, comemorată, sărbătorită, celebrată, omagiată, respectată, admirată, iubită, urâtă, disprețuită, ignorată, ocolită, evitată, căutată, dorită, visată, imaginată, creată, construită, distrusă, reconstruită, restaurată, conservată, protejată, ocrotită, salvată, pierdută, găsită, descoperită, explorată, cercetată, studiată, analizată, sintetizată, evaluată, apreciată, criticată, lăudată, premiată, recompensată, pedepsită, iertată, uitată, amintită, comemorată, sărbătorită, celebrată, omagiată, respectată, admirată, iubită, urâtă, disprețuită, ignorată, ocolită, evitată, căutată

Scanned with OKEN Scanner

Ilustrațiile schițate prezintă multiple modalități de rezolvare a bibliotecilor:

– bibliotecă proiectată din variate forme modulate, distribuite de-a lungul unui perete;
– bibliotecă de colț;
– bibliotecă care separă living-ul de dormitor. În această variantă, televizorul poate fi folosit din ambele camere;
– bibliotecă care încadrează o ușă (sau o fereastră);
– bibliotecă care încadrează o canapea;
– bibliotecă redusă, aranjată în dreptul parapetului ferestrei;
– biblioteci amenajate în diferite nișe.

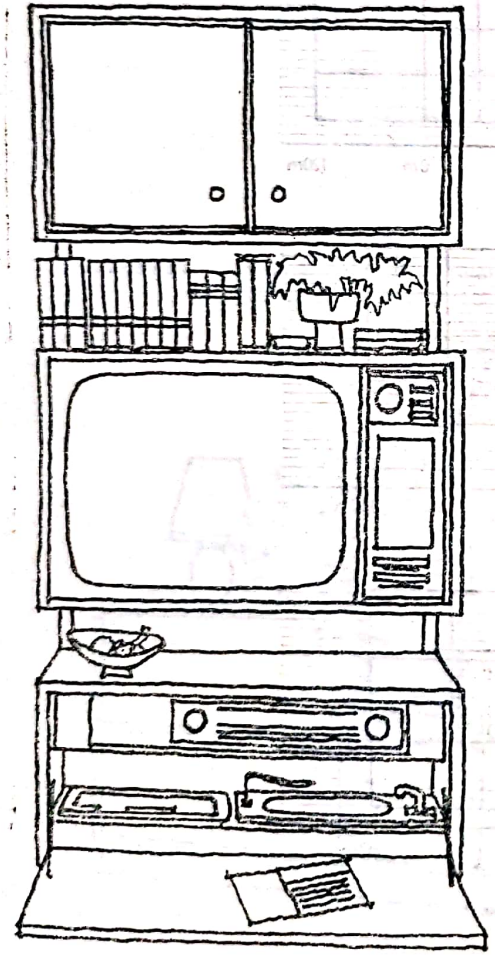

Comodă muzicală.

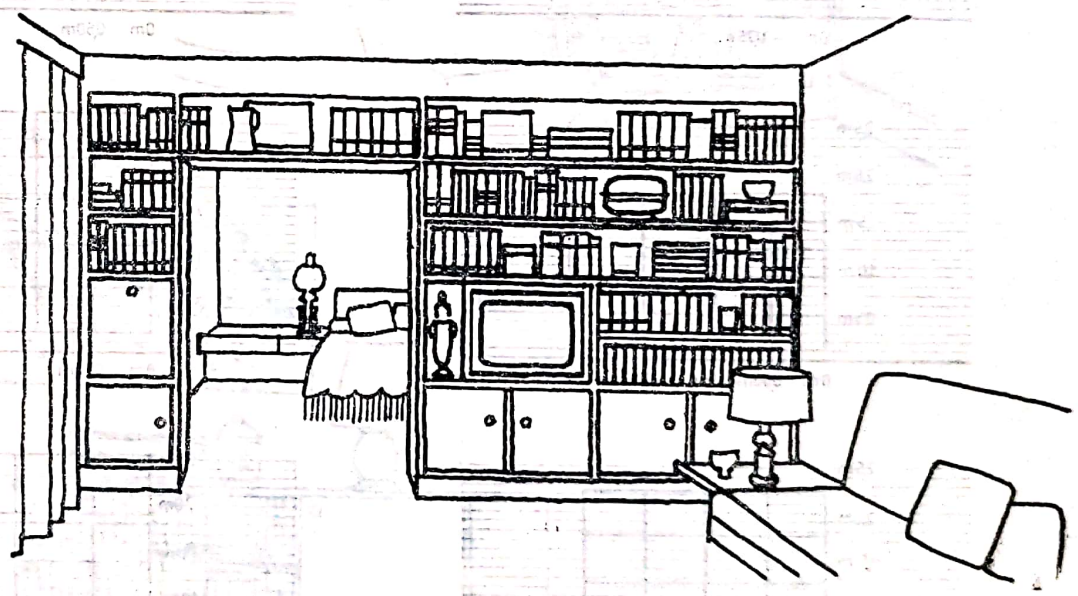

Bibliotecă care separă livingul de dormitor.

Scanned with OKEN Scanner

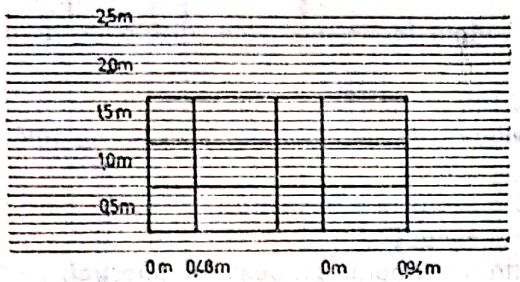

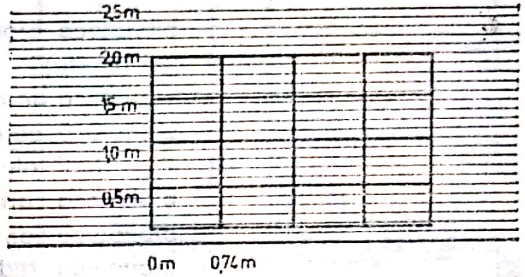

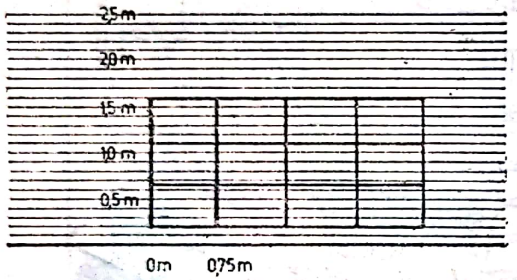

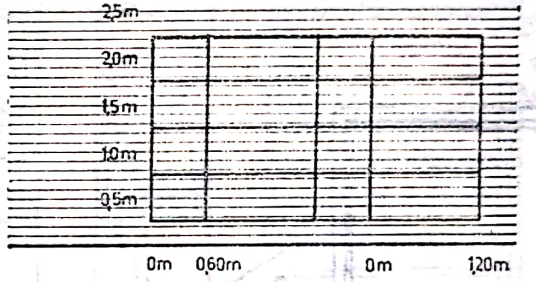

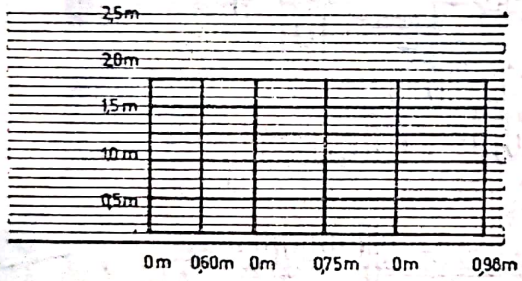

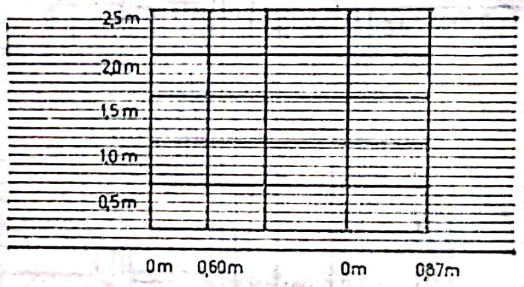

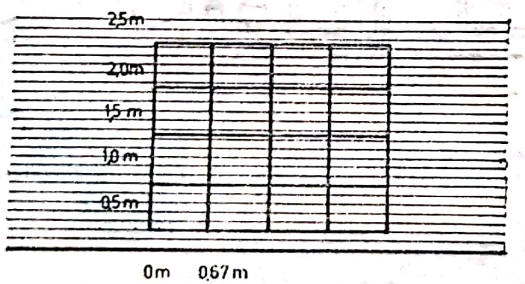

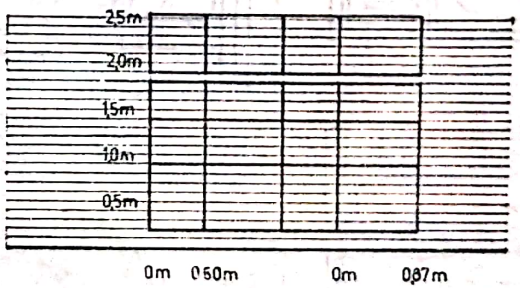

Variate dimensiuni de proiectare a bibliotecilor modulate, multifuncționale.

Scanned with OKEN Scanner

Nișă amenajată pentru televizor și bibliotecă. Posibilitatea de acoperire a televizorului funcție de ambianța interioară specifică.

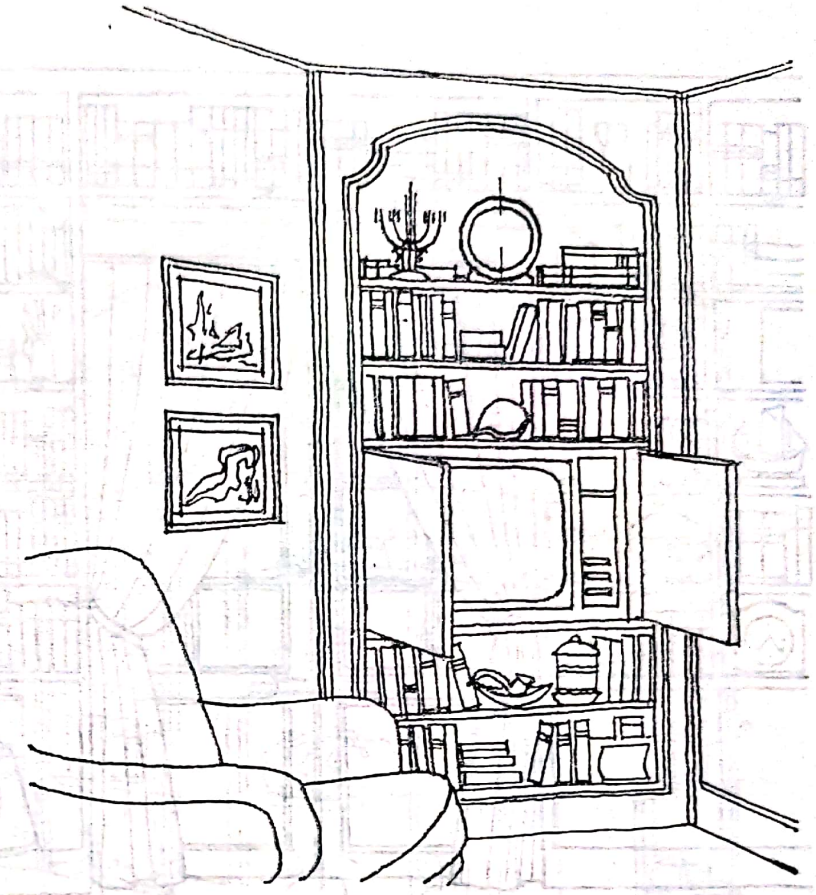

Bibliotecă multifuncțională (bar-bufet, bibliotecă, televizor) de joasă înălțime.

Scanned with OKEN Scanner

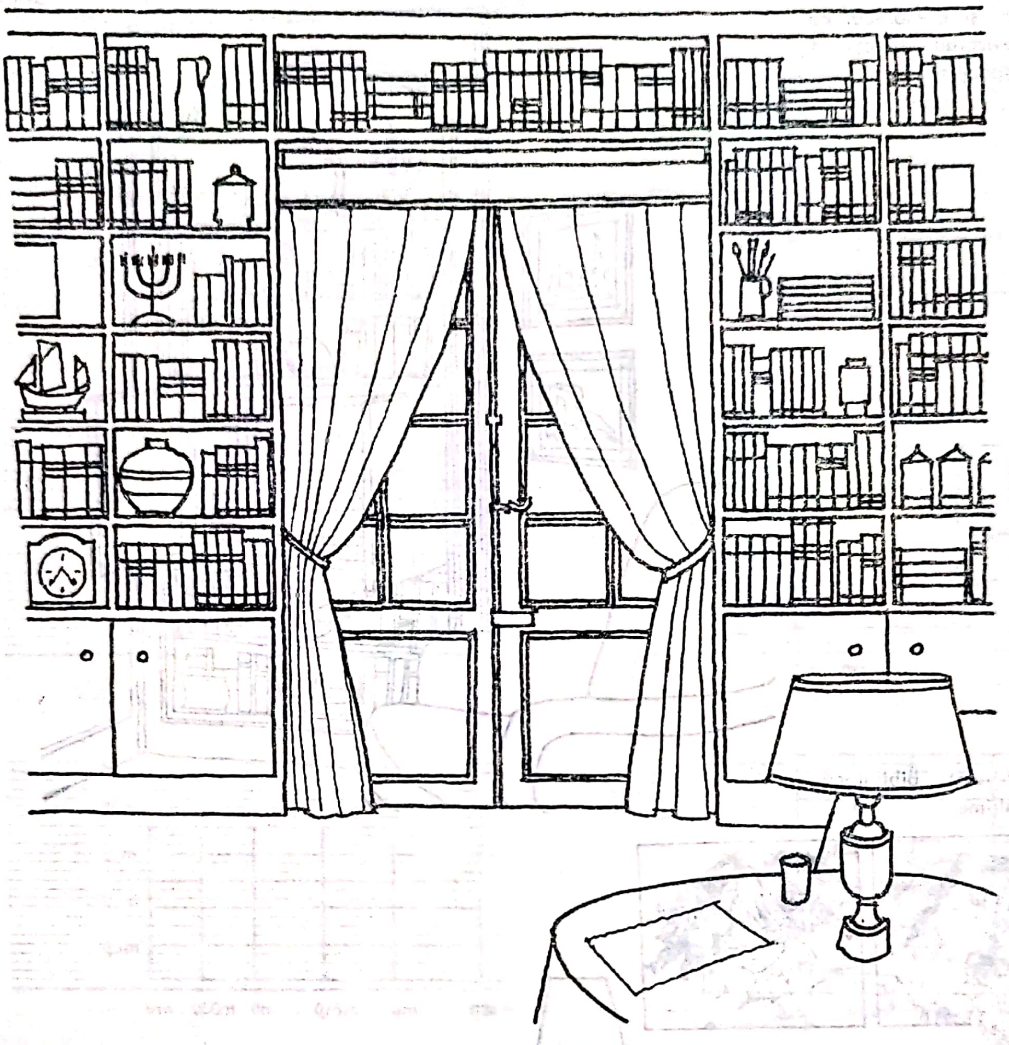

Bibliotecă care încadrează o ușă.

Arta de compunere a unei biblioteci, ca și depozitarea optimă a cărților sau revistelor se fundamentează pe anumite reguli de ordine și compoziție. Toate lucrările existente se sortează pe etajere diferite, după specificul sau apartenența lor literară. De asemenea, este bine ca rafturile bibliotecii să fie închise cu sticlă, pentru a se putea feri cărțile de praf și a se păstra deci în bune condiții. În interior, volumele existente să fie aranjate cît mai strîns, iar în eventualele locuri rămase libere se intercalează obiecte de artă sau decorative, care creează efecte interesante, pline de expresivitate. În general, este indcat să se elibereze etajerele și să se curețe de praf de două ori pe an, atît rafturile cît și fiecare carte în parte (eventual folosind aspiratorul).

Scanned with OKEN Scanner

Bibliotecă de colț.

Scanned with OKEN Scanner

Am precizat că biblioteca reprezintă piesa de mobilier principală din așa-numitul „spațiu de contact", spațiu care unifică cele trei funcțiuni ale camerei de zi. Biblioteca constituie, împreună cu un eventual birou, locul și funcțiunea de studiu pentru activități profesionale sau extraprofesionale. Însă biroul nu este prezent în toate variantele de amenajare: sînt cazuri în care poate să lipsească complet sau să fie amplasat în altă cameră. Dacă totuși necesitățile familiei impun prezența unui loc de studiu sau de lucru și în camera de zi, atunci el trebuie să fie organizat în apropierea ferestrei, pentru a beneficia de cît mai multă lumină naturală.

Formele elementului respectiv de mobilier variază în funcție de stilul general al interiorului. În anumite condiții particulare piesa masivă a biroului poate fi înlocuită cu un corp simplu, ușor, mobil, anexat bibliotecii; se poate folosi un secretaire, o planșetă de desen sau alte soluții improvizate ocazional.

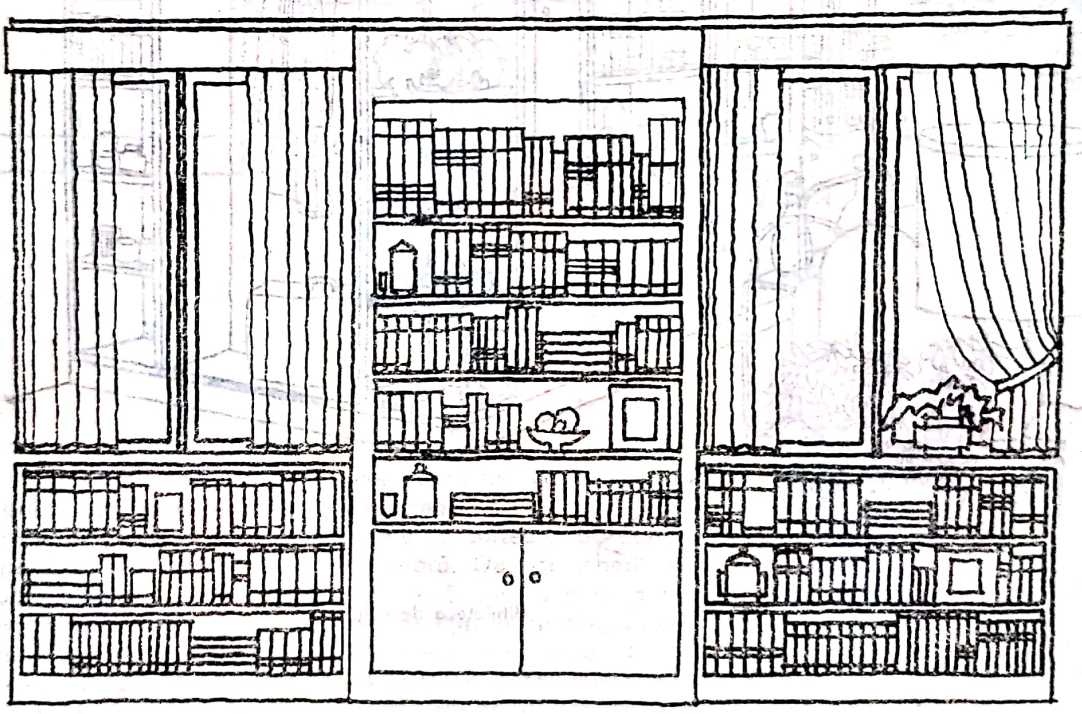

Bibliotecă amenajată între două ferestre și pe înălțimea parapetului ferestrelor.

Scanned with OKEN Scanner

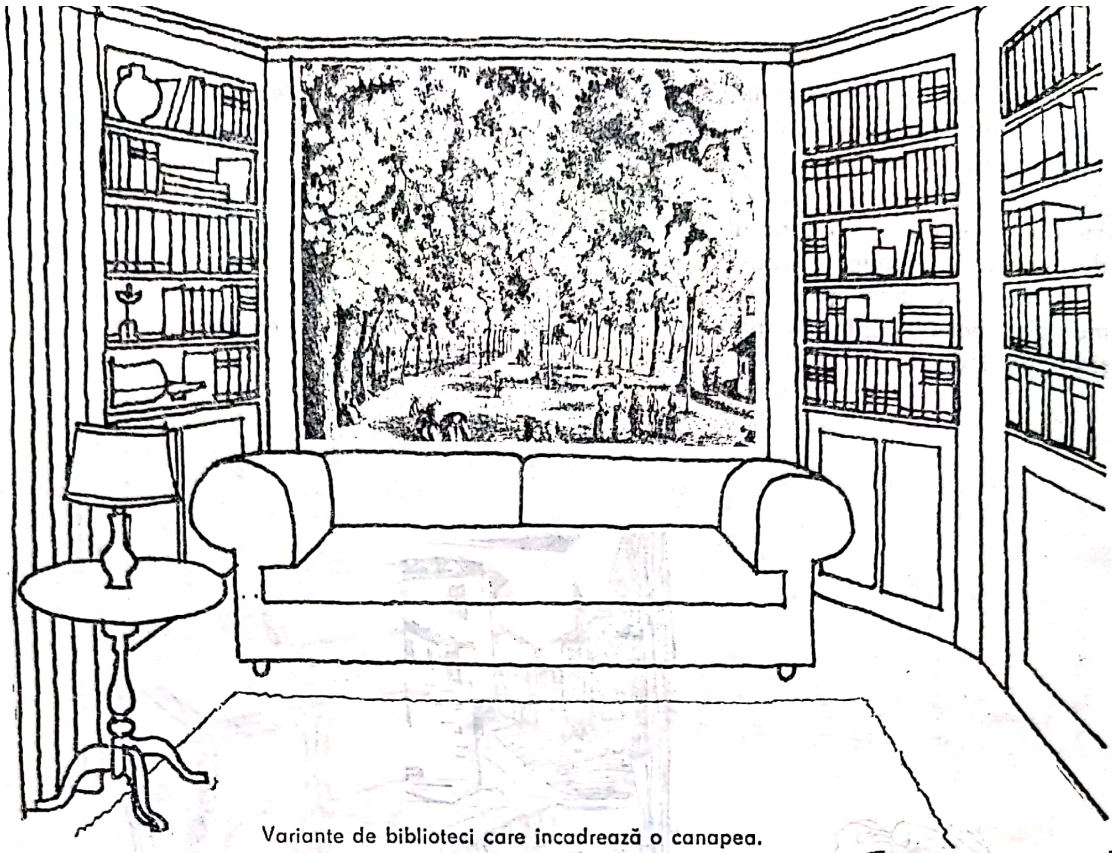

Variante de biblioteci care incadrează o canapea.

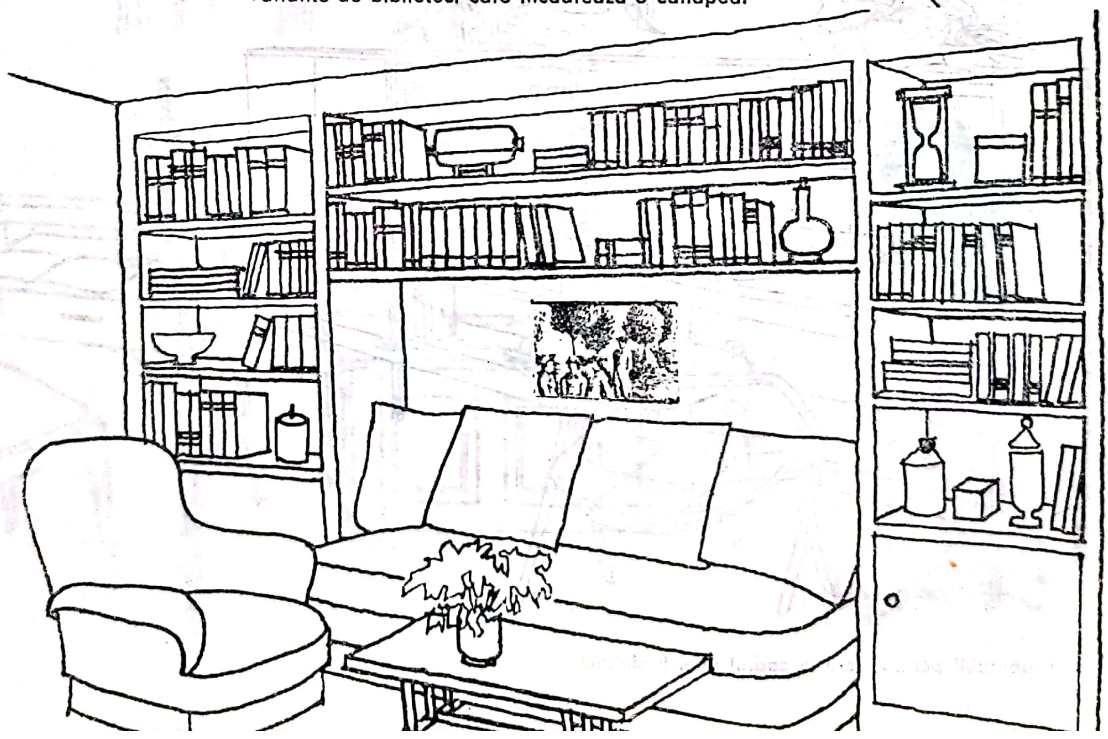

Scanned with OKEN Scanner

Funcție de preocupările locatarilor, in așa-numita zonă de studiu apar și alte piese de mobilier, mai puțin frecvente (un pian, o pianină etc.). Dacă membrii familiei sînt muzicieni sau dacă copiii lor au înclinații deosebite pentru muzică și învață acest instrument, el devine elementul care domină interiorul și organizarea generală a camerei de zi, devine centrul atenției, centrul compoziției.

Imaginile alese și desenate pentru susținerea acestor observații sînt multiple, tocmai pentru acoperirea unui eventai cît mai larg de necesități și opțiuni individuale.

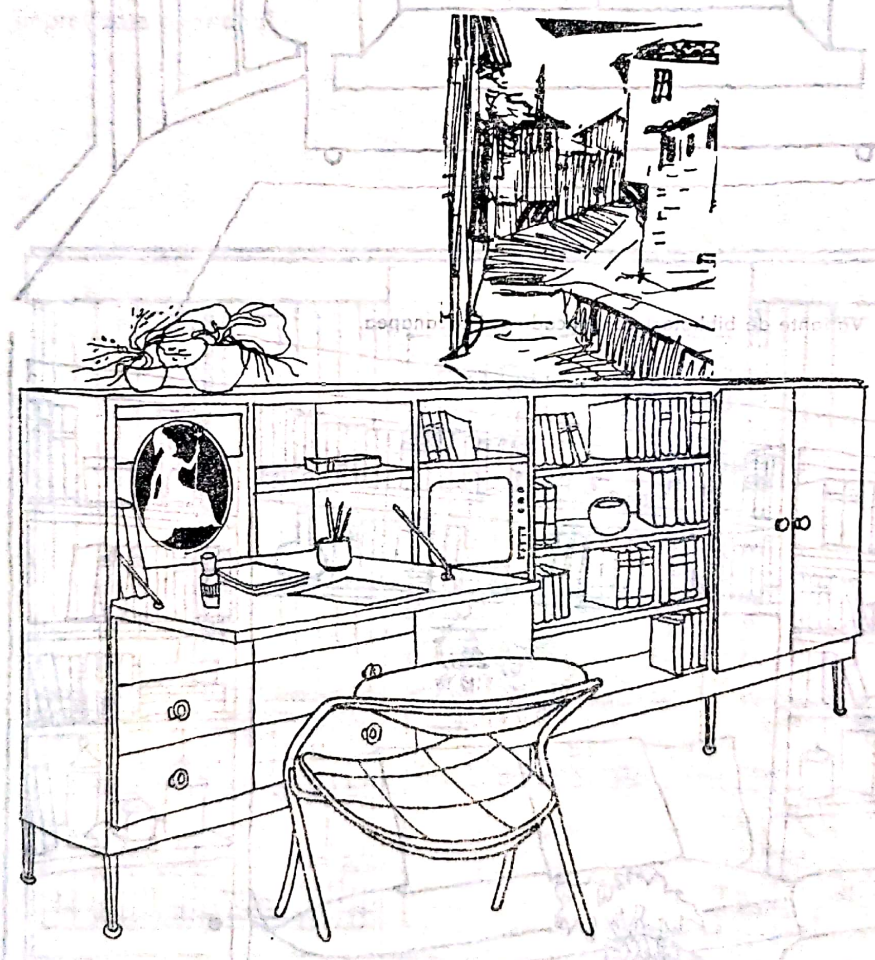

Blat rabatabil pentru lucru în cadrul unei biblioteci.

Scanned with OKEN Scanner

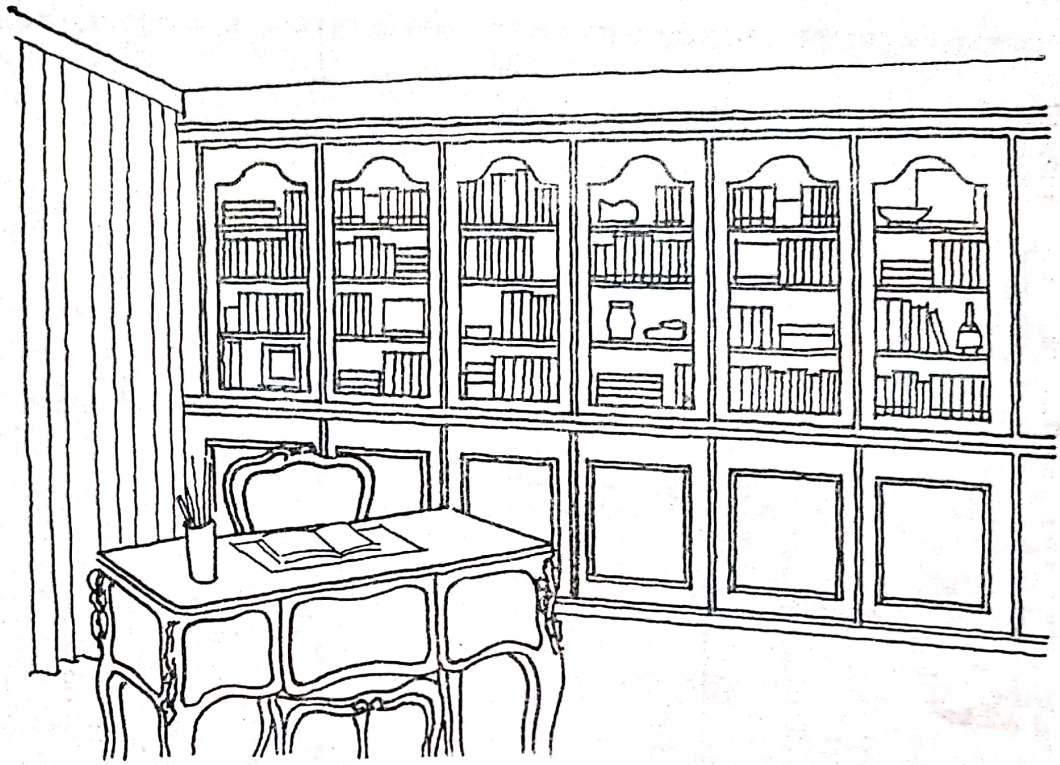

Loc de studiu amplu, mobilier stil.

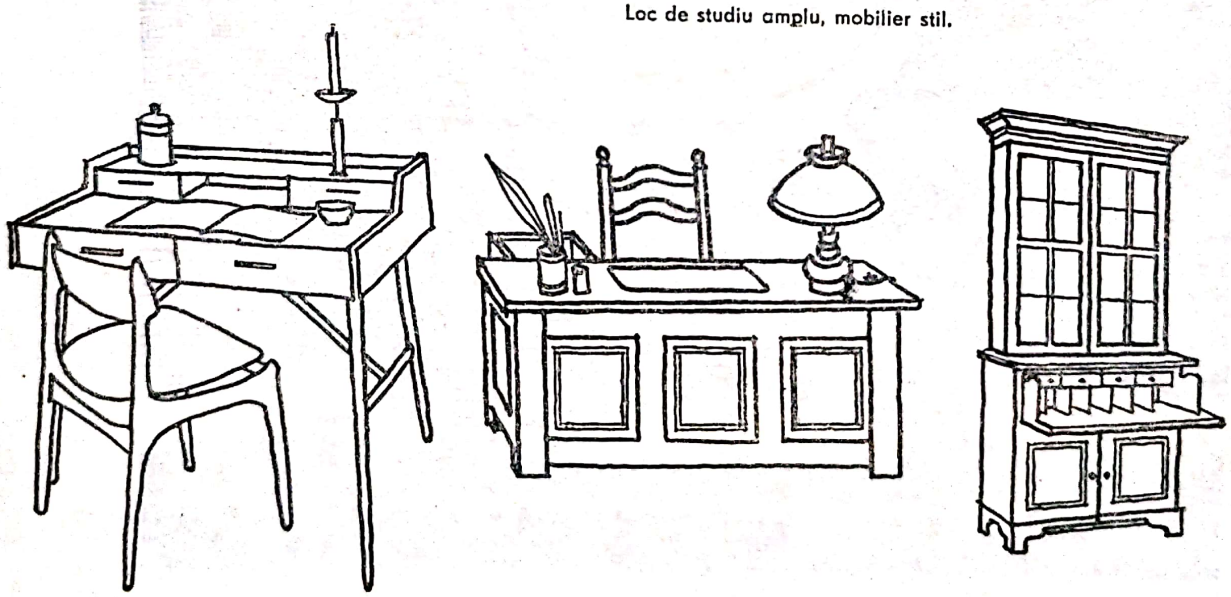

Tipuri de birouri.

Scanned with OKEN Scanner

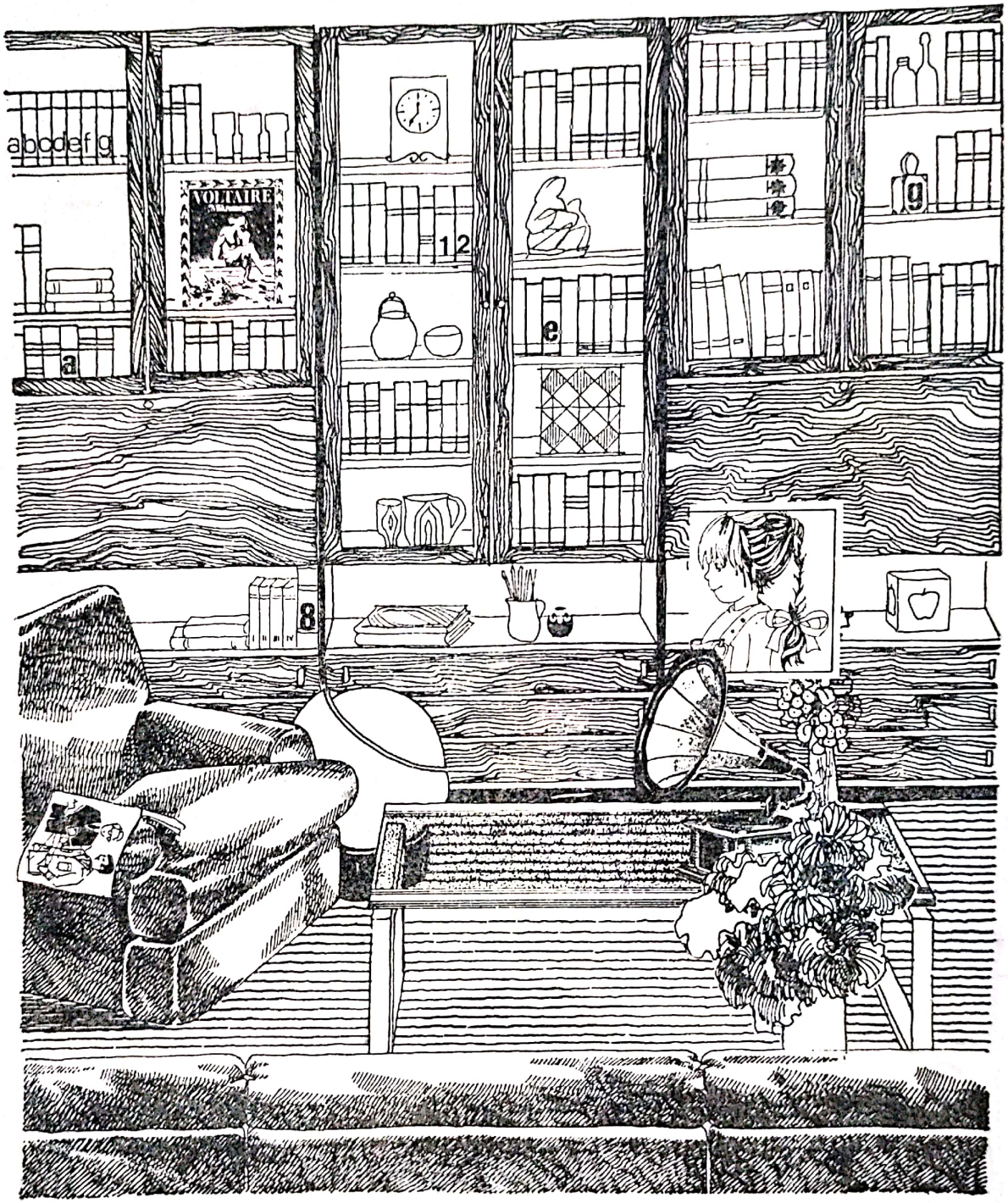

Imagine de interior.

Scanned with OKEN Scanner

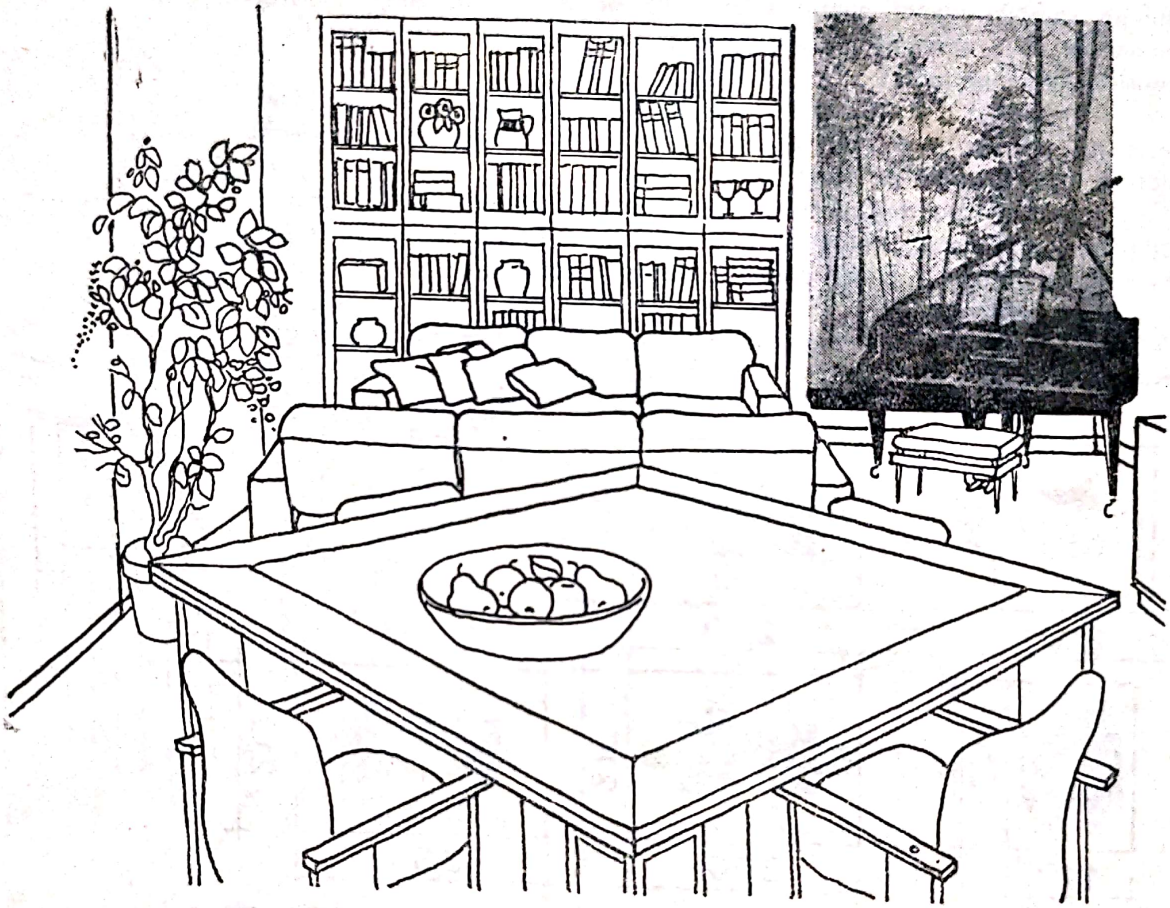

Perspectivă de interior cu loc de masă, spaţiu de recepţie şi destindere, bibliotecă şi pian.

Scanned with OKEN Scanner

Locul rezervat servirii mesei în camera de zi cuprinde piesele de mobilier obișnuite: masă cu 4, 6, 8, 10 sau 12 scaune (numărul de scaune este funcție de numărul membrilor familiei sau de spațiul pe care îl avem la dispoziție) precum și elementele necesare pentru depozitarea tuturor obiectelor anexe (servicii complete pentru masă, servicii de cafea, ceai, seturi de pahare, de tacîmuri etc.).

Față de sistemul clasic de amplasare a mesei în mijlocul încăperii, soluție valabilă numai pentru sufrageriile de sine stătătoare, în cazul camerelor de zi moderne masa nu mai poate fi așezată central din două considerente importante:

– în primul rînd, locul de masă nu mai reprezintă singura funcțiune existentă, camera de zi avînd un caracter polivalent. Dominant în această situație rămîne spațiul de primire și destindere;

– în al doilea rînd, camerele de zi organizate cu o masă în mijloc își pierd spațialitatea, sînt sufocate practic de mobilier, spațiul liber rămîne numai de trecere printre diversele elemente interioare.

Vom amenaja astfel un loc de luat masa într-o poziție laterală, lăsînd, în funcție de datele existente, sectorul central liber sau pentru activitatea de loisir.

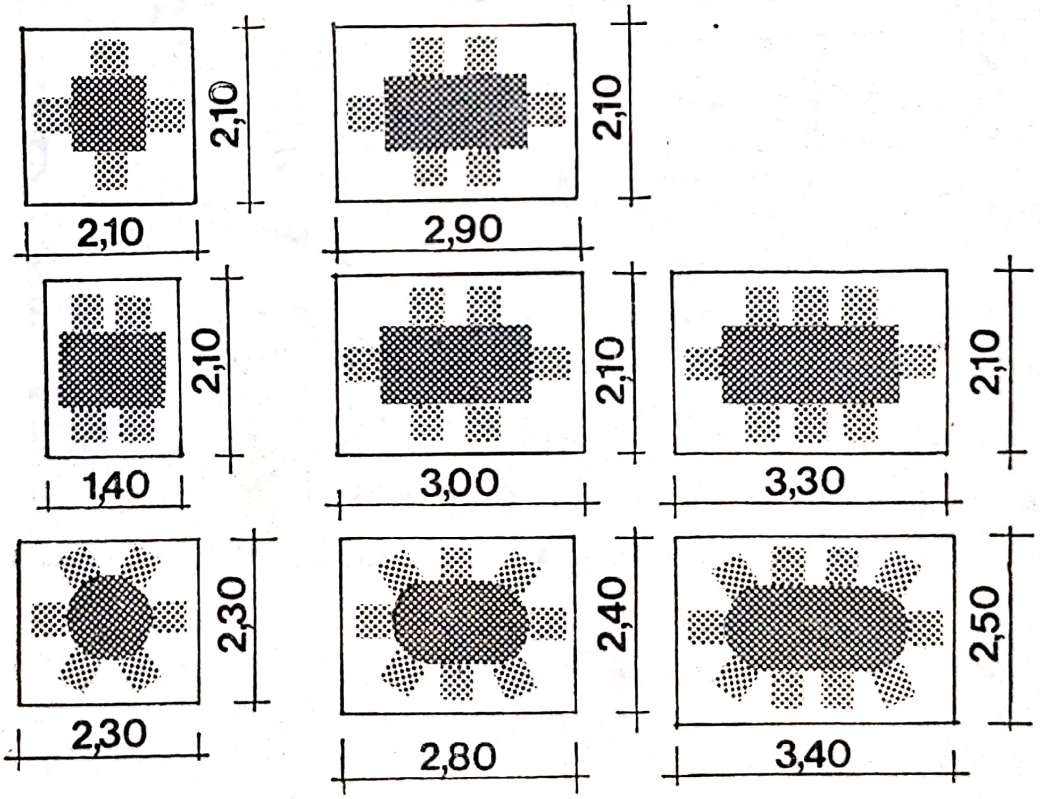

Dimensiuni ale locului de masă.

Scanned with OKEN Scanner

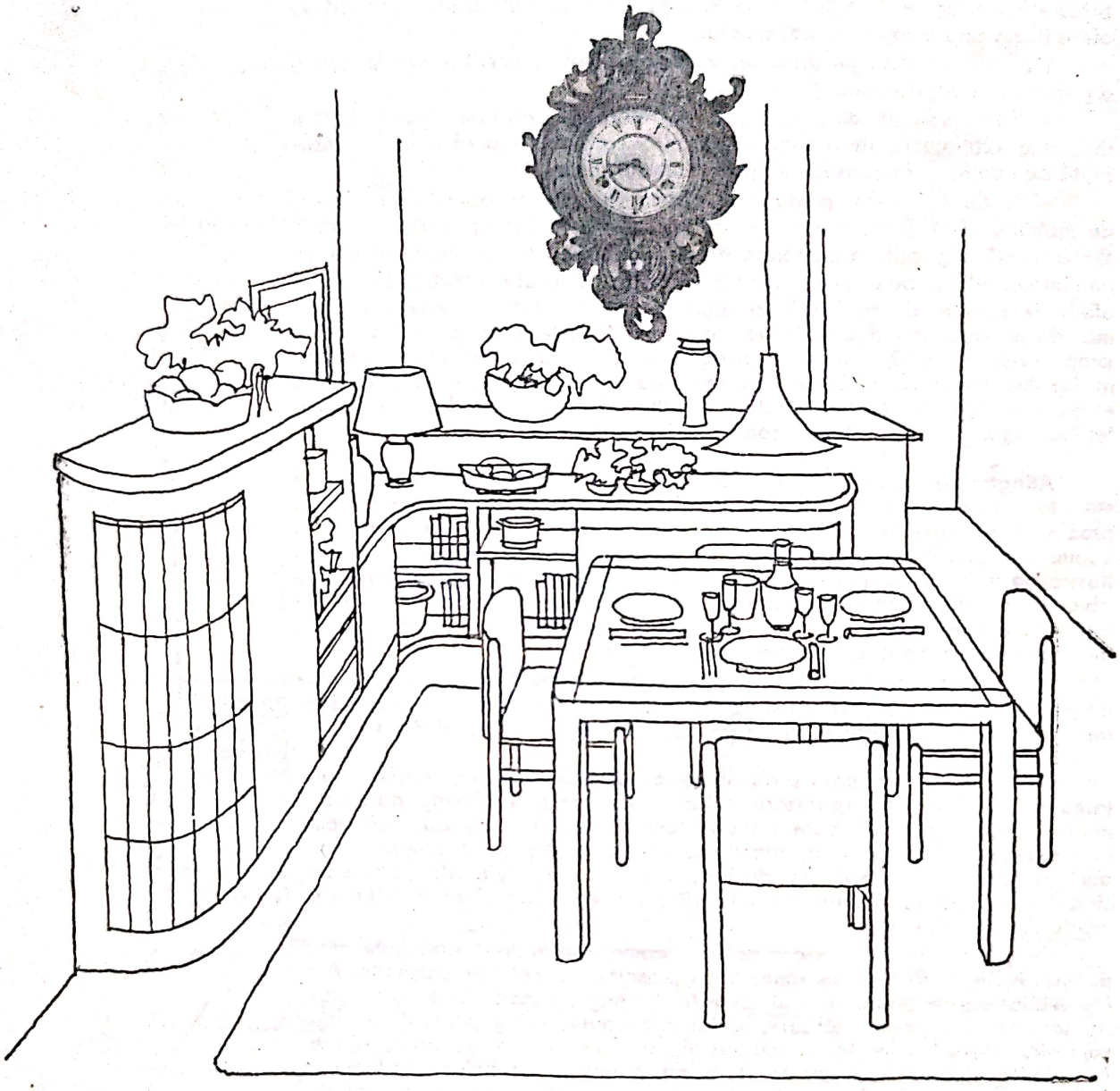

Imagine de interior cu spațiul pentru servit masa.

Scanned with OKEN Scanner

De fapt, principala condiție care se impune studiilor de ambient este organizarea mobilierului astfel încît să se creeze cît mai multă posibilitate de mișcare în interior, să rezulte cît mai mult cîmp liber, să se ofere iluzia unui spațiu cît mai amplu.

Depozitarea tuturor anexelor necesare pentru servit masa poate fi organizată în diferite moduri:

– Prima soluție, deja amintită, se referă la aranjarea lor în partea de jos a bibliotecii; reprezintă o variantă care oferă o economie importantă de spațiu și, în consecință, este mult utilizată.

– A doua soluție presupune păstrarea acestor obiecte în piesele de mobilier clasice reprezentative, de sufragerie: bufet, servantă și vitrină. Dacă există o garnitură completă de sufragerie, cu toate aceste elemente, bineînțeles ele trebuie să-și găsească poziția adecvată, funcție de spațiul oferit de camera de zi. Sînt însă situații în care locatarul beneficiază numai de o piesă sau două din aceste anexe caracteristice ale ansamblului propriu-zis, o piesă stingheră, rămasă dintr-un mobilier vechi, existent în familie. Dacă acest bufet sau servantă reprezintă un obiect de artă, el trebuie încadrat în stilul modern specific al organizării de interior, astfel încît să fie pus în evidență, corespunzător valorii sale.

Atingînd această problemă delicată a modalității de coexistență a stilurilor mobilierului întrebuințat pentru amenajarea unei camere de zi, problemă pe care o voi analiza detaliat în partea finală a lucrării, în capitolul rezervat unității stilistice, voi face o succintă trecere în revistă, ilustrativă și nu descriptivă, a tradiționalelor stiluri de mobilier. Nu face obiectul acestui studiu prezentarea unui istoric al mobilierui și al stilurilor sale caracteristice, acesta constituind o problemă mult prea amplă, de aceea ne-am oprit la o ilustrare comparativă.

Imaginile informative ale diferitelor stiluri de mobilier sînt oferite cititorilor, în speranța că vor însemna totuși repere, etaloane pentru o selectare corectă a elementelor necesare spațiului de care beneficiază.

La antipodul discutării problemelor de artă de mobilier, se află enunțarea modalităților de organizare a unor interioare pentru perioade scurte, pentru familiile tinerilor care primesc locuință nouă și nu au încă posibilitatea să-și amenajeze apartamentul cu toate piesele necesare. Există deci perioade tranzitorii de dispunere interioară, perioade temporare, cînd se pot utiliza numeroase improvizații ingenioase, formate din elemente ușoare, pliabile.

Cu puțină fantezie se amenajează camere agreabile, ambiațe pline de expresivitate, fără să se simtă lipsa pieselor de mobilier obișnuite. Astfel, biblioteca se poate înlocui cu rafturi simple, vopsite în tonuri calde, agățate sau de sine stătătoare, variat concepute; masa poate fi o planșetă sau poate fi o masă cu scaune pliante; depozitarea se poate realiza în diferite sisteme improvizate, folosind numai un schelet de lemn și restul pînză, rolul fotoliilor poate fi preluat de către o banchetă, tot din piese ușoare etc.

Important este ca printre toate aceste elemente simple, culoarea, lumina și multă vegetație să constituie factorii esențiali pentru închegarea unei atmosfere atrăgătoare, savuroase.

Scanned with OKEN Scanner

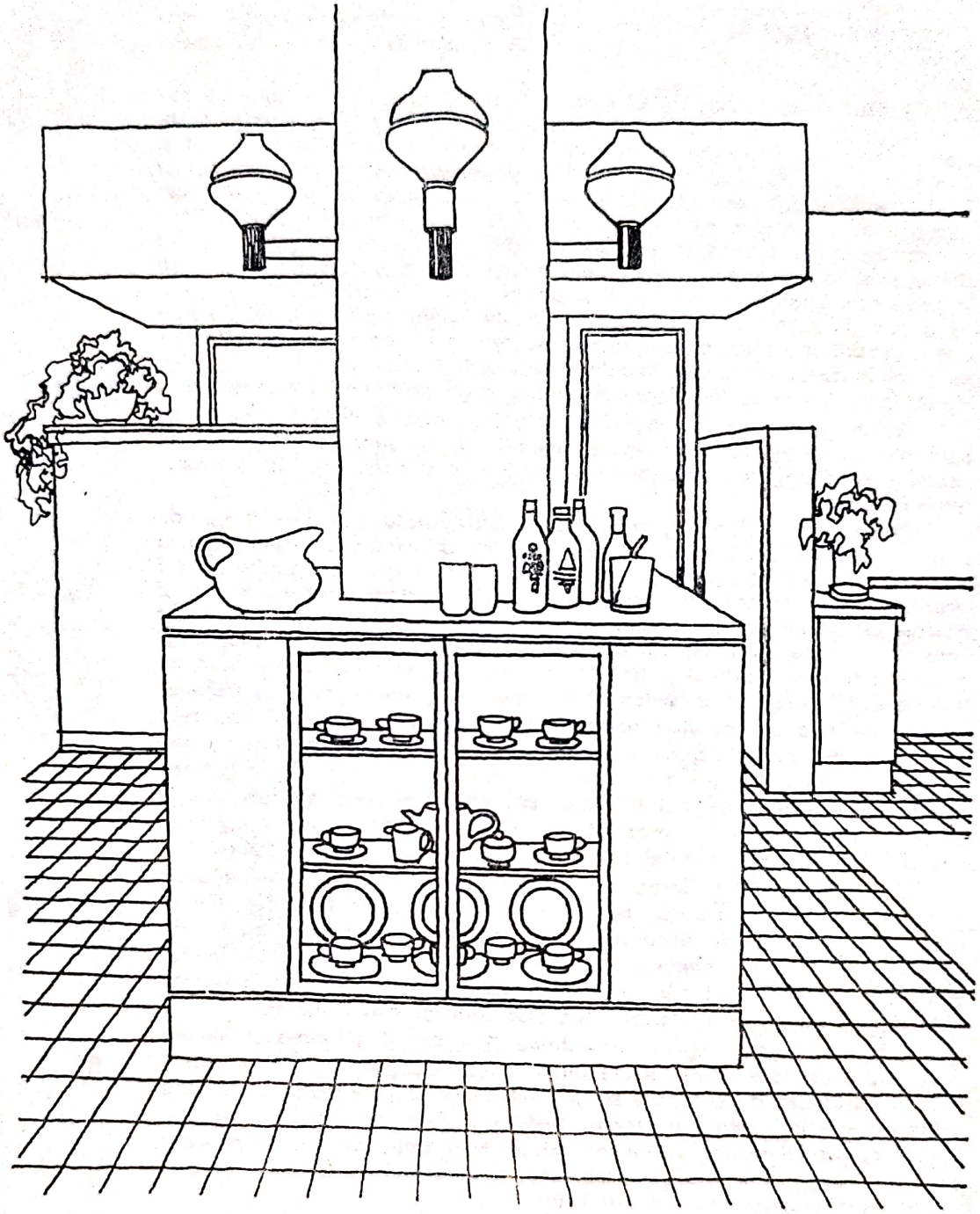

Amenajarea peretelui despărţitor dintre camera de zi şi bucătărie, în situaţia comunicării directe a celor două spaţii şi funcţiuni.

Scanned with OKEN Scanner

Acelaşi sistem de concepere ambientală este practicat şi pentru amenajarea teraselor sau balcoanelor, care sînt în directă legătură cu camera de zi.

Terasa – acest colţ viu al apartamentului, nu trebuie să ajungă numai un spaţiu de depozitare al lucrurilor nefolositoare, o cămară exterioară sau locul de uscare al rufelor. Bineînţeles, balconul este utilizat şi pentru diverse treburi gospodăreşti. Dar depozitarea se poate face corect în dulapuri, finisate corespunzător, pentru a rezista la umiditate, şi înalte numai cît pemite dimensiunea parapetului. De asemenea, rufele întinse pentru uscat nu reprezintă imaginea cea mai adecvată, nici pentru cei din interior şi nici pentru persoanele de pe stradă, care sînt obligate să le privească. Există în comerţ sau îşi poate construi fiecare locatar o grilă, un sistem de uscat rufele, conform modelului sugerat pe elemenţi de susţinere proprii sau fără, grila spriiinită pe cele două parapete: al balconului şi al ferestrei. Principala condiţie deci care trebuie respectată este ca sfoara pentru rufe să nu depăşească înălţimea parapetului balconului.

Am sugerat această posibilitate de improvizaţie pentru prezent, cu speranţa că, totuşi, în viitor, toate blocurile de locuinţe vor beneficia de uscătorii speciale, mult mai corect dimensionate şi aerisite decît cele existente în prezent.

Dacă toate acţiunile gospodăreşti sînt asigurate prin diverse metode mai civilizate, balconul poate rămîne unitatea principală de destindere în aer liber, cu care comunică şi prin care respiră living-ul, obligîndu-ne să-i acordăm toată atenţia. În primul rînd, legătura dintre camera de zi şi balcon este bine să fie cît mai amplu rezolvată. Sînt indicate în acest sens uşile duble către terasă, aşa cum putem urmări la numeroase construcţii mai vechi, şi mai puţin modelul de uşă-fereastră STAS, care se utilizează în prezent. Iar balconul în sine se agrementează cu mobilier special de exterior: mobilier pliant (măsuţă, scaune, şezlonguri, umbrelă de soare etc.), din pînză viu colorată sau mobilier din răchită şi cu numeroase jardiniere, ghivece de flori. Această bogată plantaţie înviorează rigiditatea detaliilor de beton armat şi realizează mica grădină, colţul verde al apartamentului, deosebit de important pentru asigurarea unui mod de viaţă adecvat dorinţelor de recreere şi relaxare ale locatarilor.

In continuare, totalitatea elementelor auxiliare mobilierului de bază şi anume: perdele, covoare, materiale pentru tapisarea fotoliilor, lămpi, tablouri şi alte obiecte decorative sînt strict dependente, de studiul de culoare şi de lumină interioară. In general, aceste trei noţiuni – formă, culoare şi lumină – sînt atît de intim legate, încît analizarea lor separată este impusă numai de imposibilitatea discutării lor concomitente.

De fapt, noi percepem instantaneu şi forma şi culoarea şi lumina unui spaţiu sau ale unor obiecte din interiorul său. Altfel spus, o formă este impresionată de culoarea sa şi de lumina de care beneficiază, sau culoarea este influenţată de forma, textura şi de lumina care se revarsă asupra obiectului privit, sau lumina, respectiv senzaţia de lumină pe care ne-o oferă un spaţiu este, de asemenea, dependentă de forma şi de culoarea pieselor existente în interiorul său.

Stiluri de mobilier: Renaştere Italia, Spania, Anglia; Stilul William şi Mary (1660–1702).

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Nu se poate deci continua analiza subansamblurilor componente ale interiorului, fără să apreciem rolul culorii, calitate esențială a tuturor lucrurilor, calitate care contribuie la realizarea unui mediu ambiant echilibrat.

Gusturile personale în aprecierea culorilor nu întotdeauna se bazează pe o cunoaștere atentă a domeniului culorii. Este necesară enunțarea unor observații generale, a unor reguli universal valabile de combinare coloristică și mai puțin unele impresii strict subiective, apreciind că teoria culorilor nu poate fi înțeleasă fără includerea problemei mecanismului de percepție.

Percepțiile sînt diferite de la persoană la persoană. Deși cercetările moderne progresează fantastic, funcția vizuală este insuficient cunoscută. Nu avem nici un mijloc de a ști exact dacă impresia de culoare pe care o are fiecare este identică. Întrebuințăm același cuvînt pentru desemnarea culorii unui obiect, dar se poate întîmpla ca adevărata gamă de culori, pe care o percepe fiecare individ, să fie diferită.

Rezultă deci că percepția culorilor este o cunoaștere individuală și nu o cunoaștere în general sau dacă se admite că unele persoane văd culori, nuanțe și lucruri, pe care alții nu le văd, se poate face distingerea între sectorul perspectivelor individuale și cel al semnificațiilor intersubiective.

Astfel, tot ce intră în cîmpul nostru vizual este influențat de culoare, care contribuie la variația luminilor și umbrelor, însuflețește sau uniformizează spațiul interior, diversifică nuanțele și precizează sau estompează contururile.

Culoarea este de fapt o senzație și anume impresia produsă asupra ochiului de către diferite radiații luminoase. Această senzație este funcție de constituția obiectului, de posibilitățile materialului său de absorbție și de reflectare a radiațiilor spectrului luminos, de calitatea acestor raze și de ochiul care percepe mesajul coloristic și îl transmite creierului.

In general, lungimea de undă a acestor raze luminoase stabilește culoarea, lungimea de undă explică diferențierile capacităților de radiație ale culorilor și determină numeroase fenomene cromatice. Aceasta explică de ce culorile cu unde lungi dau senzația de căldură (roșu, galben, portocaliu), au o capacitate mai mare de iradiere și acționează cu mai multă intensitate asupra tonurilor alăturate, iar prin contrast, culorile cu unde scurte (verde, albastru, violet) creează o impresie de răceală.

Aceste caracteristici fizice explică și faptul că unele culori par că avansează (roșu), iar altele par că se depărtează (albastru), proprietăți speculate în pictură pentru cîștigarea iluziei spațiale.

Intrînd în lumea culorilor distingem, așa cum se știe, trei culori de bază, inițiale (roșu, albastru și galben), prin combinarea cărora rezultă toate celelalte culori și nuanțe. Dacă amestecăm roșu cu galben apare portocaliul, din roșu și albastru apare violetul, iar din albastru și galben apare verdele. Din aceste culori derivate, prin multiplicarea combinațiilor lor în continuare, se amplifică permanent gama de culori și nuanțe existente.

Stiluri de mobilier: stilul „Queen Anne" (1702–1714); stilul Thomas Chippendale (1718–1779); Stilul Louis XIV (baroc – 1661–1715).

Scanned with OKEN Scanner

QUEEN ANNE

CHIPPENDALE

LOUIS XIV

Scanned with OKEN Scanner

Pe de altă parte, funcție de intensitatea culorii, mai rezultă un număr impresionant de tonuri. Albastru, de exemplu, prin diferențierile sale de tonalități, poate fi închis sau deschis, senin sau sumbru. Această variabilă, care influențează culoarea, este definită de puritatea, de claritatea sau de saturația sa, ceea ce constituie gradul de intensitate și strălucire, apreciat în comparație cu culoarea pură. Prin multiple variații de nuanțe și tonuri, culorile primordiale își pierd treptat puritatea, dar aceste combinații care rezultă sînt în general culori pe care ochiul le recepționează și le suportă în timp mai ușor.

Și variația luminozității are o mare însemnătate asupra valorii cromatice a mediului ambiant. Astfel, se pot obține numeroase efecte:

– o suprafață colorată așezată lîngă una mai închisă, ne apare mai deschisă și invers;

– tonurile închise sporesc luminozitatea unei culori pe care o înconjoară (o pată de portocaliu pare mai luminoasă pe un fond negru decît pe un fond alb);

– un corp întunecat pare mai mic ca dimensiune, decît unul identic, dar luminat.

In cadrul unui interior pe care dorim să-l amenajăm, apar diferite armonii: armonii bazate pe culori contrastante și armonii bazate pe culori similare. In general, armoniile bazate pe similitudine sînt mai ușor de realizat și stăpînit, cu condiția să existe și accente, efecte de contrast, pentru ca ansamblul să nu devină monoton. Pe de altă parte, perechile de culori contrastante (o culoare primară și una secundară, respectiv: albastru cu portocaliu, roșu cu verde, galben cu violet) pentru a crea un echilibru cromatic în cîmpul vizual, nu trebuie asociate în proporții egale.

De fapt, legile fundamentale ale artei și creației coloristice au definit mai multe tipuri de contraste cromatice:

– contrast realizat cu aceeași culoare (prezentă pe suprafețe mari, în opoziție cu pete mici de culoare);

– contrast tip clar-obscur;

– contrast între culori reci și culori calde;

– contrastul culorilor complementare;

– contrastul dintre lucios și mat;

– contrastul între proporții de culoare (mult și puțin);

– contrastul dintre culoare și nonculoare (definiția de nonculoare este convențională, deoarece chiar și tonurile cele mai cenușii, chiar și în alb și negru există culoare).

Toate aceste contraste sînt omniprezente în mediul ambiant înconjurător, natural sau artificial, în multiple combinații. Modalitățile lor de asamblare pot varia la nesfîrșit, funcție de proporția lor cantitativă, de luminozitate, de diviziunea, de repetiția sau de ritmul apariției lor.

Stiluri de mobilier: stilul Louis XV (rococo 1715–1774); stilul Louis XVI (neoclasic 1774–1789); stilul „Directoire" (1795–1804) și „Empire" (1805–1815).

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

In general, crearea unui echilibru cromatic într-un interior presupune studiul atent al formei și culorii tuturor elementelor constituente; este o problemă complexă, delicată, determinată de numeroși factori. Proiectarea cromatică adecvată unei anumite ambianțe necesită o mare sensibilitate față de culori și nuanțe, cunoașterea materialelor și a texturii lor, aprecierea corectă a proporțiilor între diferite suprafețe cromatice etc.

Un număr prea mare de culori într-o încăpere creează impresii dezagreabile, obositoare. Evitarea interioarelor pestrițe presupune, pe de o parte, alegerea unei game coloristice mai reduse, conform preferințelor, opțiunii locatarului, și apoi selectarea unei culori dominante.

Dominanta poate constitui cîmpul de fond, respectiv culoarea pereților și a plafonului, sau o culoare aleasă drept principală, față de celelalte, care îi sînt subordonate și cu care trebuie să intre în relații de armonie.

Mobilier ușor, pliant, pentru amenajări în spații mai mici — mese și scaune.

Scanned with OKEN Scanner

Rafturi din elemente ușoare.

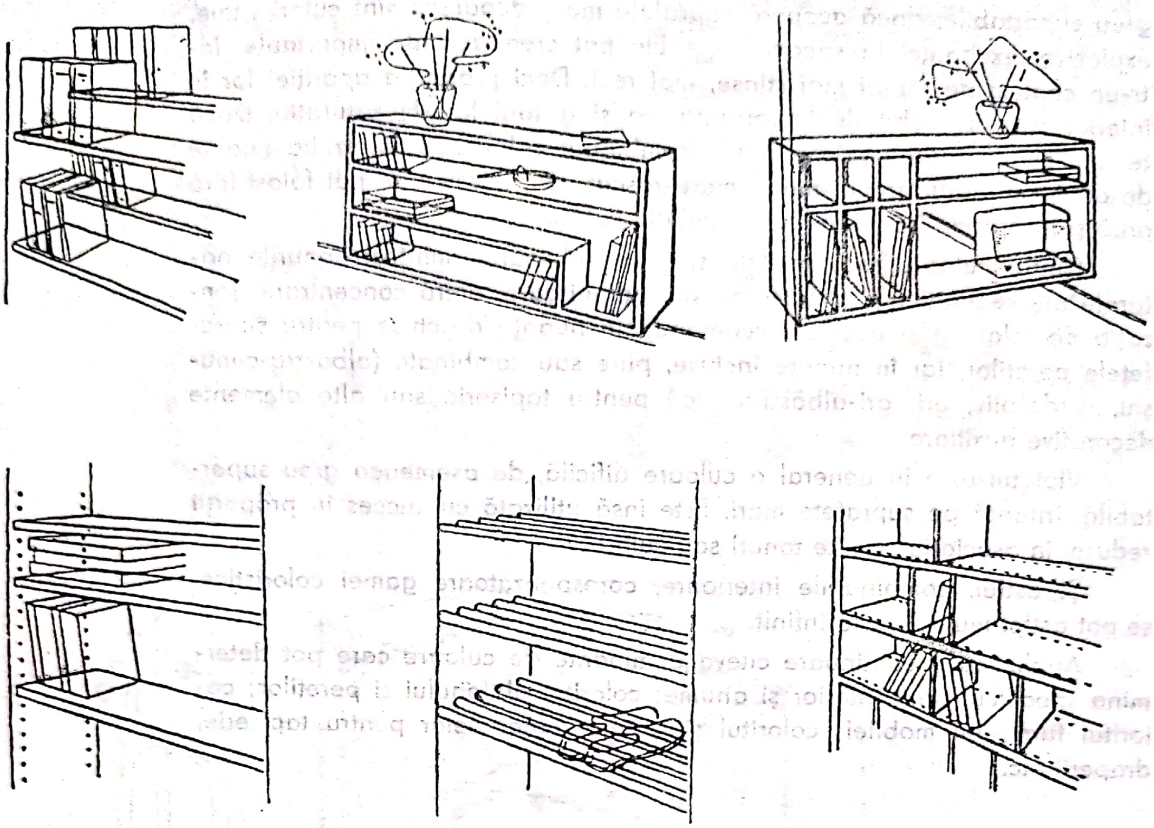

Pentru selectarea acestei dominante trebuie în primul rînd să cunoaștem aspectele principale legate de semnificația culorilor, care se bazează pe înțelegerea percepției vizuale a culorilor și presupune impresii specifice, solicită senzații sau trăiri de moment, variate subiectiv. În general, efectul culorii asupra noastră este însemnat; o tonalitate ne deranjează sau ne incită, ne comunică un mesaj interior cu valabilitate proprie și cu rezonanțe diferite.

În acest sens, culorile recomandate pentru camera de zi, spațiul principal pentru destindere și primire, sînt culorile calde, intime, luminoase, ospitaliere, care se bucură de valori active, stimulatoare. Aceste culori calde, despre care am mai vorbit, se pot utiliza pe anumite suprafețe și materiale, în funcție de diverse tonalități sau proporții. Astfel, culoarea galben, în nuanțe foarte deschise, este indicată pentru culoarea de fond a pereților, oferind perspective interioare de o plăcută luminozitate, strălucire sau iluzia unui spațiu mci mare, fiind în special întrebuințată pentru camerele întunecoase, orientate spre nord.

Scanned with OKEN Scanner

Însă culorile intense și pure, atît galben cît și portocaliu și roșu, sînt greu suportabile, dacă acoperă suprafețe mari, deoarece sînt culori vitale, explozive, excitante, în special roșu. Ele pot crea accente importante, într-un context de tonuri mai stinse, mai reci. Deci proporția apariției lor în interior este deosebit de importantă, ca și gradul lor de saturație. Dacă tentele sînt atenuate prin multiple combinații coloristice și rezultă nuanțe de ocru, purpuriu, grena, maro, maro-roșcat etc., acestea se pot folosi fără grijă și în proporții mai mari, cu rezultate valoroase.

Dintre culorile reci, verdele și albastrul, care amintesc tonurile naturale ale vegetației și atmosferei, sînt odihnitoare, oferă concentrare, senzația de relaxare și deci se recomandă în nuanțe deschise pentru suprafețele pereților, iar în nuanțe închise, pure sau combinate (albastru-cenușiu, verde-oliv, gri, gri-albăstrui etc.) pentru tapiserie sau alte elemente decorative auxiliare.

Violetul este în general o culoare dificilă, de asemenea greu suportabilă, iritantă pe suprafețe mari. Este însă utilizată cu succes în proporții reduse, în asociație cu alte tonuri sau culori.

Și astfel, combinațiile interioare, corespunzătoare gamei coloristice, se pot astfel multiplica la infinit.

Analizăm în continuare cîteva dominante de culoare care pot determina specificul unui interior și anume: coloritul plafonului și pereților; coloritul furnirului mobilei; coloritul și textura materialelor pentru tapiserie, draperii etc.

Spații de depozitare, rafturi, mobilier ușor, improvizat.

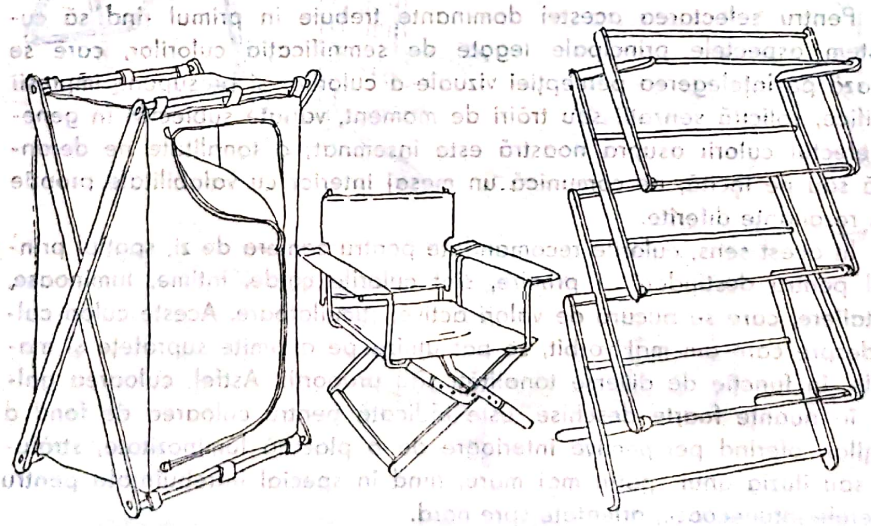

Scanned with OKEN Scanner

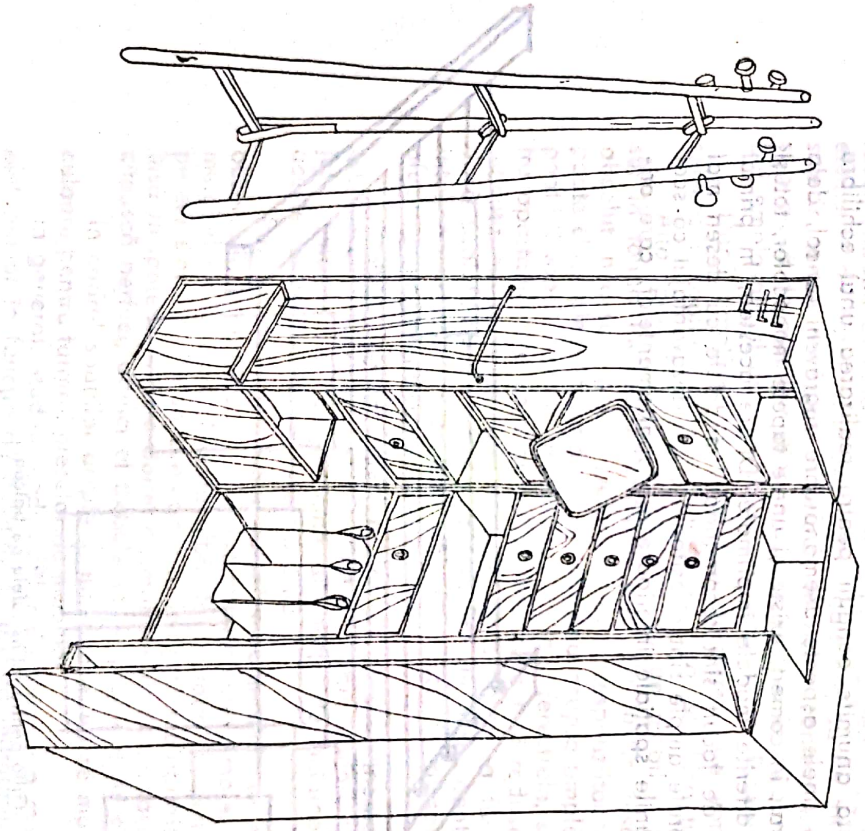

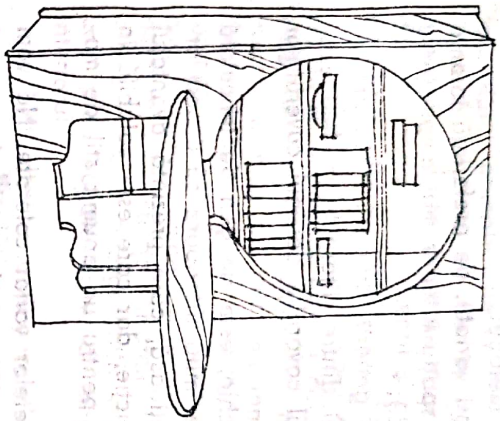

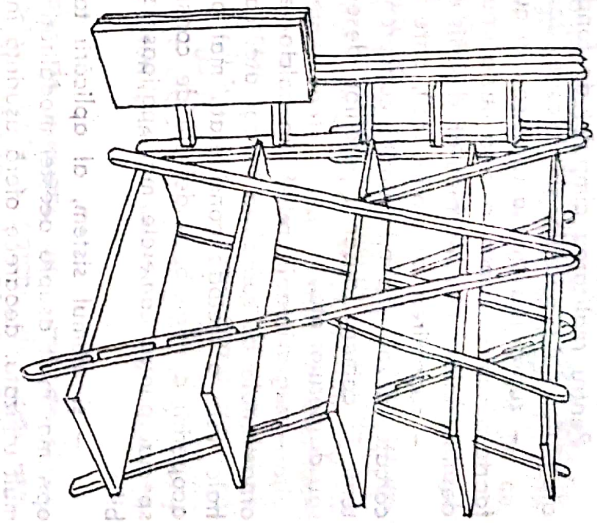

Scanned with OKEN Scanner

Pentru realizarea cîmpului de fond reprezentat de suprafețele mari ale plafonului și pereților sînt folosite cîteva metode:

– zugrăvirea simplă albă sau în culori variate, de preferință nuanțe foarte deschise, pentru a crea iluzia unui spațiu interior mai amplu (ocru deschis, galben deschis, bleu-gri deschis etc.);

– zugrăvirea cu model (rol), care în general creează interioare încărcate, dezagreabile, datorită concurenței dintre diferitele modele existente în cameră (desenul pereților, desenul covorului desenul cuverturilor sau draperiilor etc.);

– zugrăvirea în relief, tip calcio-vecchio, este un gen de tencuială ornamentală cu suprafața neregulată, care imită interioare cu aspect arhaic. Este o metodă considerată mai prețioasă, care prezintă avantajul acoperirii a numeroase defecte de construcție, dar care este valabilă în special pentru camerele mai spațioase și pentru un anumit stil de mobilier;

– și ultimul sistem, al aplicării tapetelor variat colorate. Ne vom opri mai mult asupra acestei modalități de finisare interioară, în prezent mult utilizată, deoarece oferă ușurință în exploatare și întreținere, dar pe de altă parte solicită anumite condiții pentru realizarea unui echilibru coloristic interior, cu unele aspecte asemănătoare zugrăvelii cu rol, deja menționată. În general, în comerț, există și unele tapete monocolor, totuși majoritatea sînt cu diferite modele imprimate. Dintre acestea, în primul rînd, pentru spațiile de locuit sînt recomandate modelele cu desen mai mărunt. Desenele florale ample sînt obositoare și au dezavantajul că scot „din scară" dimensiunile spațiale interioare ale apartamentelor, care ori-

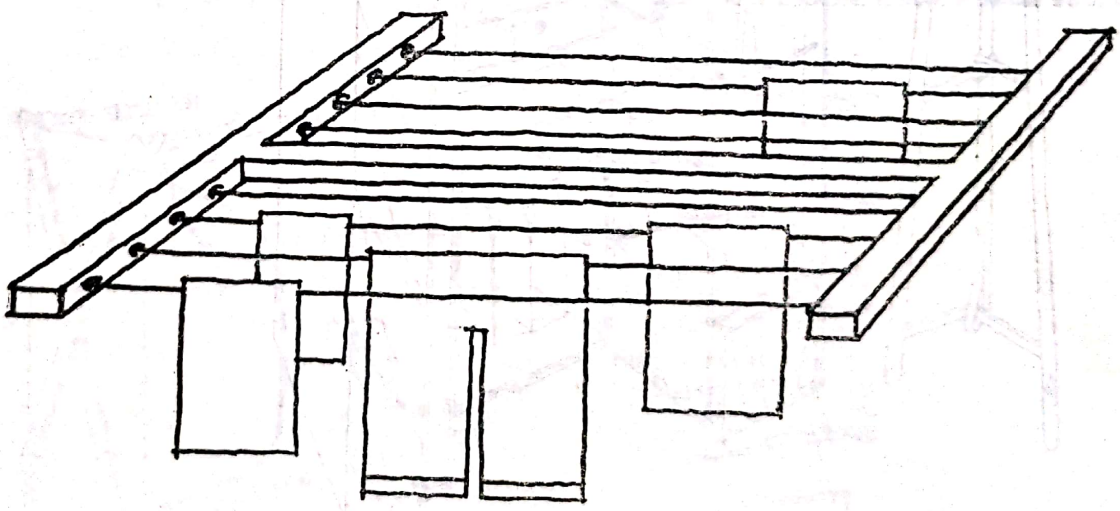

Grilă pentru intins rufele pe balcon.

Scanned with OKEN Scanner

cum nu sînt prea mari. A doua condiţie care se impune în cazul folosirii tapetelor imprimate este ca întreaga tapiţerie, mocheta şi draperiile, care îmbracă locuinţa, să fie în tente monocrome, armonizate coloristic cu acest cîmp de fond. Poate doar covorul să fie imprimat, în unele situaţii, dar cu condiţia ca desenul şi culorile sale să rezoneze, să intre în relaţii de consonanţă cu modelul tapetului.

Printre dominantele care conturează specificul ambiental al camerei de zi, important este şi coloritul furnirului mobilierului, parchetului şi tîmplăriei interioare (furnir cu nuanţe deschise de stejar, paltin, sau cu nuanţe închise de nuc, mahon etc.). Toate aceste tonuri caracteristice diverselor specii de lemn se impun cu foarte mare pregnanţă într-un spaţiu interior. De aceea, selectarea unui mobilier finisat corespunzător locului pe care îl avem la dispoziţie şi luminozităţii sale este de asemenea o problemă delicată. Coexistenţa variatelor tipuri de furnir pentru mobilier şi tîmplărie este tot atît de dezagreabilă, distruge unitatec coloristică, ca şi utilizarea unei prea bogate game de imprimeuri pentru materialele care îmbracă interiorul.

Apar cîteva situaţii g :nerale:

Dacă tîmplăria existentă este, de exemplu, din furnir de stejar, poate apartamentul are şi pardoseala finisată cu parchet de stejar, este recomandabil ca mobilierul care se procură pentru amenajare, ca şi unele elemente de detaliu (de exemplu – galeriile) să fie tot furniruite cu stejar, sau în tonuri apropiate. Desigur, în acest context uniform, poate exista şi o piesă de mobilier stingheră, mai închisă la culoare, dar care va trebui amplasată şi pusă în valoare corespunzător funcţiei şi calităţii ei.

Dacă tîmplăria existentă (uşi, ferestre) este vopsită alb, problema selectării mobilierului este bineînţeles larg deschisă tuturor posibilităţilor.

Altă ipoteză: dacă beneficiem de un mobilier preţios, o garnitură stil în tonuri închise şi tîmplăria este din furnir deschis de stejar, este absolut necesar, pentru valorificarea corespunzătoare a acestor piese, poate chiar piese de artă, să se intervină asupra tîmplăriei. Astfel, aceasta poate fi vopsită alb, în întregime, şi uşile şi ferestrele, soluţie indicată pentru apartamentele care au spaţii interioare mai reduse, sau poate fi modificată culoarea sa, prin metode de simulare a furnirelor mai închise, dacă suprafeţele locuibile sînt suficient de mari, pentru ca aceste tonuri întunecoase, ccre în general creează efecte de micşorare spaţială, să nu afecteze imaginea vizuală de ansamblu.

Desigur, aceste aprecieri pot să pară rafinamente. În majoritatea interioarelor coexistă specii vcriate de lemn, uneori chiar fără să deranjeze. Totuşi, cine doreşte, cine are forţă de acţiune, poate remedia şi aceste contradicţii de materiale şi culori.

Funcţie de intensitatea culorii mobilierului, se mai pot nota cîteva observaţii: în spaţiile mici sînt indicate formele simple, deschise la culoare, mergînd pînă la alb. Mobila albă dă senzaţia de dematerializare şi dacă pereţii sînt tot albi se contopesc în imagini sculpturale foarte interesante. Însă în ipoteza în care dorim ca mobilierul alb să iasă în evidenţă, să se citească perfect, atunci el trebuie să se profileze pe cîmpuri colorate.

In cadrul spaţiilor ample şi luminoase, nu se mai impun restricţii de culoare pentru furnirul pieselor de mobilier.

In general, studiul modalităţilor de finisare a mobilierului este complet numai în funcţie de coloritul şi textura materialelor selectate pentru

Scanned with OKEN Scanner

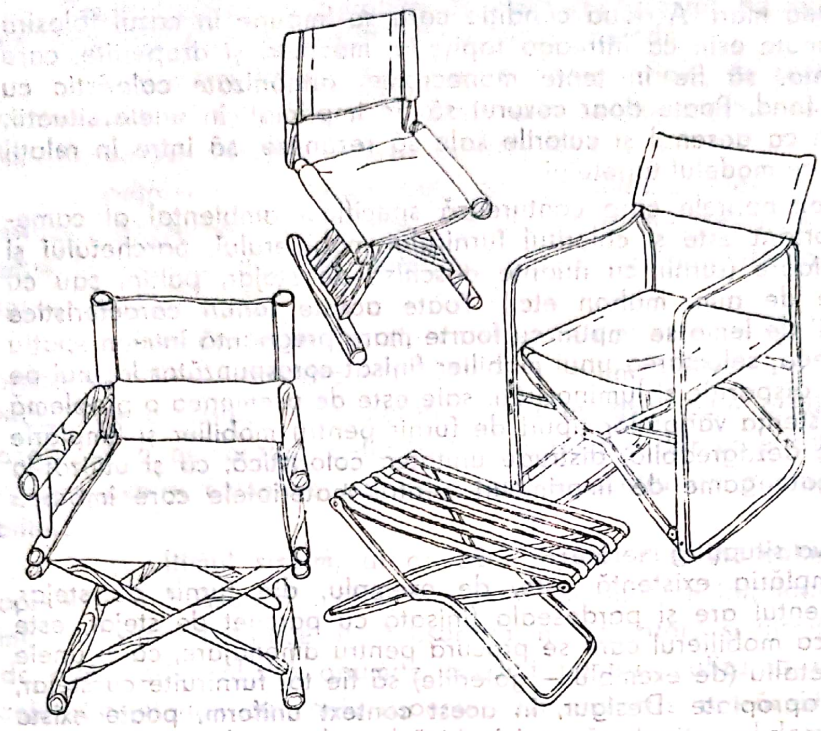

Mobilier pliant pentru amenajarea teraselor sau balcoanelor.

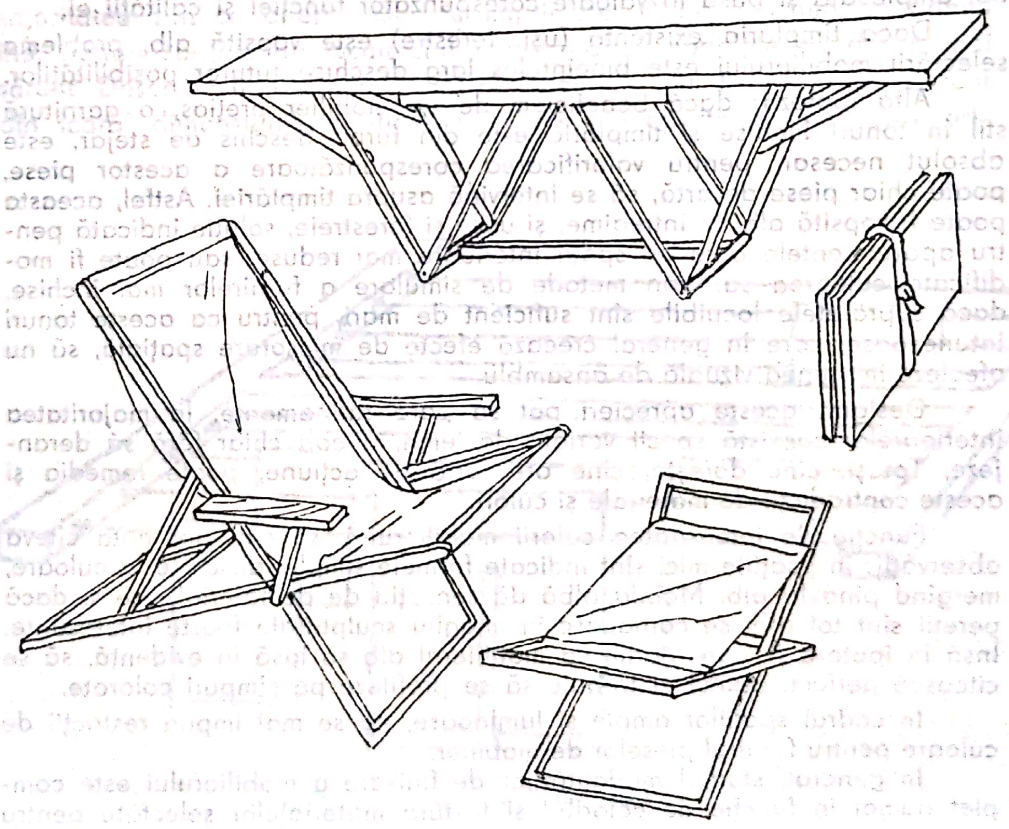

Scanned with OKEN Scanner

tapisare. Indiferent de sortimentul lor (catifea, mătase, diverse țesături) sau de valoarea lor, stofele de mobilă, ca și toate elementele textile interioare: covoare, cuverturi, draperii, perdele pot constitui la rîndul lor dominante în amenajările camerelor de locuit.

Aceste elemente auxiliare mobilierului de bază se bucură atît de calități funcționale cît și de calități expresive. Astfel, tapisarea fotoliilor și a scaunelor mărește gradul lor de comoditate, covoarele amortizează sunetele, atenuează frigul, oferind impresii confortabile de căldură și intimitate, perdelele au rolul de difuzare a luminii, de îmbrăcare a ferestrei, pentru a împiedica vederea directă spre exterior, iar draperiile protejează față de lumina prea strălucitoare sau față de căldura insuportabilă din timpul verii, toate contribuind la crearea unei atmosfere agreabile, relaxante, absolut necesară unui spațiu de locuit.

Pe de altă parte, și rolul decorativ al acestor materiale este esențial pentru amenajarea camerelor de zi. În acest sens, selectarea lor trebuie realizată cu aceeași atenție ca și în cazul pieselor principale de mobilier sau al suprafețelor mari de finisare interioară. Sînt complet neindicate materialele cu modele mari, complicate, încărcate cu multiple elemente florale intens colorate, care pot constitui surse de stridență, de impresii obositoare. Alegerea lor cu mult discernămînt reprezintă o obligație pentru locatarul care își propune să-și modeleze o ambianță reconfortantă, corespunzătoare stilului de viață modern. Vom urmări cu grijă atît rezistența,

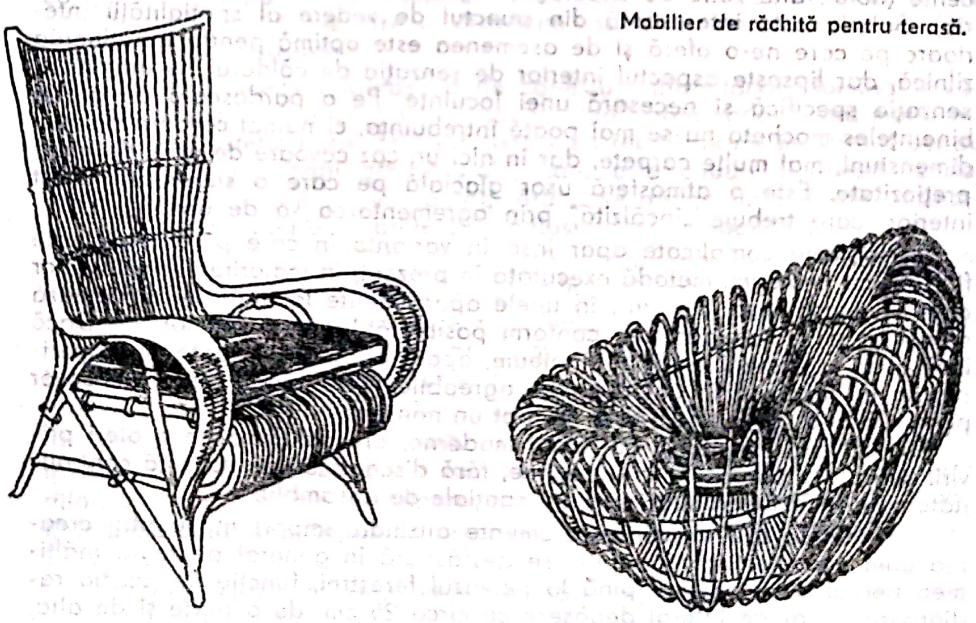

Mobilier de răchită pentru terasă.

Scanned with OKEN Scanner

cît şi textura, culoarea sau desenul materialului, indiferent de elementul textil la care ne referim (stofe penru mobilă, covoare, perdele, draperii etc.)

În general, materialele speciale cele mai indicate pentru tapisarea componentelor camerei de zi sînt pluşurile, diferite ţesături de lînă sau înlocuitori sintetici şi mătasea.

Posibilităţile decorative ale texturilor monocrome, variat nuanţate, ne oferă succesul cu mai multă siguranţă, aceasta bineînţeles şi funcţie de context. Canapelele în tonuri uniforme pot fi agrementate cu perne decorative variat şi intens colorate sau cu alte obiecte, care să reprezinte accente expresive absolut necesare.

Stofele mobilierului sînt în relaţie vizuală directă cu draperiile, deci pot fi din acelaşi material sau în orice caz din materiale care să formeze împreună o armonie de similitudine. Utilizarea mătăsii este interesantă prin diferenţierile contrastante de textură (între lucios şi mat), care se evidenţiază în relaţiile de corespondenţă cu celelalte textile din spaţiul interior.

Covorul este, de asemenea, o unitate reprezentativă a ambientului camerei de zi. Amplasarea sa poate să accentueze zonele de interes funcţional, respectiv sectorul de destindere şi conversaţie sau locul de luat masa.

Problema dificilă este alegerea sa funcţie de modul de finisare al pardoselii. Dacă camera are parchet, avem în faţă un cîmp deschis tuturor modalităţilor de protejare a pardoselii (covor de mari dimensiuni, cîteva carpete sau mochetă continuă).

Mai există însă două variante posibile:

Una este o ipoteză mai modernă şi deocamdată apreciată numai de un număr restrîns de persoane şi anume realizarea unei pardoseli continue din gresie, care încearcă să unifice camera de zi cu spaţiile adiacente (holul, alte zone de circulaţie, logia sau terasa şi eventual bucătăria). Soluţia este interesantă din punctul de vedere al spaţialităţii interioare pe care ne-o oferă şi de asemenea este optimă pentru întreţinerea zilnică, dar lipseşte aspectul interior de senzaţia de căldură, de intimitate, senzaţie specifică şi necesară unei locuinţe. Pe o pardoseală de gresie bineînţeles mocheta nu se mai poate întrebuinţa, ci numai covoare de mici dimensiuni, mai multe carpete, dar în nici un caz covoare de artă, de mare preţiozitate. Este o atmosferă uşor glacială pe care o sugerează acest interior, care trebuie „încălzită" prin agrementarea sa de ansamblu.

Probleme complicate apar însă în varianta în care pardoseala este finisată cu linoleum, metodă executată în prezent, în majoritatea locuinţelor care se construiesc. Desigur, în unele apartamente locatarii îşi refinisează camerele şi le îmbunătăţesc conform posibilităţilor şi dorinţelor lor. Dacă însă avem o cameră de zi cu linoleum, apare aproape obligatoriu acoperirea sa cu mochetă în culori calde, agreabile. Combinaţia dintre un covor persan valoros şi linoleum este de fapt un nonsens.

Mocheta, invenţie a societăţii moderne, are calitatea de a oferi privirii suprafaţa pardoselii în întregime, fără discontinuităţi, această continuitate a sa fiind favorabilă impresiei spaţiale de ansamblu.

Perdelele sau draperiile, elemente auxiliare importante pentru crearea unei atmosfere confortabile, se desfăşoară în general pe toată înălţimea peretului sau numai pînă la pervazul ferestrei, funcţie de poziţia radiatoarelor, iar pe lateral depăşesc cu circa 25 cm, de o parte şi de alta,

Scanned with OKEN Scanner

lățimea ferestrei. Sînt montate în diferite sisteme pe o galerie finisată corespunzător cu tîmplăria sau cu mobilierul existent.

Selectarea materialelor pentru perdele depinde de contextul ambientului respectiv. Sînt preferabile perdelele diafane, amplu drapate, cu modele mărunte, corespunzătoare proporțiilor interioare, iar nuanțele variază funcție de finisarea pereților sau de dominanta coloristică existentă: alb, bleu-gri, ocru, galben deschis, grej etc. În general, culoarea verde este de evitat, deoarece oferă ambianței locuibile o lumină rece și dezavantajoasă prin efectele create pe aspectul natural al pielii.

Draperiile nu sînt absolut necesare. Se folosesc pentru încăperile prea luminoase care nu au în dotarea lor alte dispozitive de oprire a luminii (rulouri, transperante, jaluzele etc.) sau pentru obținerea unor expresii plastice relaxante, reconfortante și intime, specifice cadrului locuibil personal.

Am atins astfel și una dintre problemele esențiale ale arhitecturii de interior și anume lumina. De fapt, lumina este sursa primordială precum și condiția fundamentală a existenței culorii, despre care am făcut numeroase comentarii.

Lumina, care reprezintă pentru arhitectul Louis Kahn[1] „dătătoarea tuturor prezențelor" precum și sanctuarul, „trezoreria umbrelor", este un element spațial nematerializat, dar cu efecte surprinzătoare în cadrul său tridimensional.

Revenind asupra ideii de unitate între formă, lumină și culoare, amintim faptul că fără lumină nu există nici un fel de percepție vizuală, fără lumină nu există culoare. Deci, de pe o parte, gama coloristică depinde de calitățile luminii (intensitatea, direcția și unghiul de fincidență dintre razele luminoase și suprafața pe care cad, caracteristicile luminii directe sau indirecte, precise sau difuze), iar, pe de altă parte, complexele probleme ale iluminării interioare sînt direct dependente de culorile ambientului, pe care se distribuie razele luminoase, de valorile lor reflectante sau absorbante.

Țesătura aceasta fantastică de conexiuni între formă, lumină și culoare se descifrează treptat și presupune studii aprofundate, sau multă intuiție și gust estetic nativ. Este un sistem de relații foarte important pentru conceperea unor spații arhitecturale, care este căutat și uneori revelat optim vizual sau este veșnic căutat, fără a se atinge ținta dorită, rezultatele în anumite interioare proiectate nejustificînd deloc efortul depus.

O lumină corespunzătoare creează o stare de confort fiziologic, de bună dispoziție și un randament deosebit în activitate.

În interiorul unei camere de zi, rezolvarea acestor cerințe este funcție de iluminatul natural și artificial. Pentru beneficiarul unei noi locuințe, lumina naturală reprezintă o dată fixă a problemei. El nu poate decît să intervină prin amenajările sale formale și coloristice, reușind să accentueze senzația de spațiu și lumină, într-un interior mic și întunecos, sau să atenueze, să filtreze difuzarea luminii, cu ajutorul perdelelor sau draperiilor, conform discuției anterioare. În general, relația lumină-spațiu poate fi îmbunătățită prin organizări interioare, numai cu suprafețe simple, cu

---

[1] LOUIS KAHN (1901–1974), arhitect american, originar din Estonia.

Scanned with OKEN Scanner

tonuri calde, luminoase, fără colțuri și corpuri multe care umbresc, fără materiale închise, care întunecă și micșorează impresia spațială.

Iluminatul artificial oferă însă multiple posibilități de îmbogățire a ambianței și spațialității locuinței. Proiectarea sa corectă prespune discutarea a două probleme:

– amplasarea corpurilor de iluminat față de distribuția mobilierului;
– selectarea formelor lor optime.

Amplasarea este discutată funcție de cele două tipuri de iluminat: iluminatul general și iluminatul local. Deci, sînt elemente fixate în centrul plafonului, cu tijă sau gen plafonieră, care ne oferă o lumină generală în cameră, și diferite sisteme de iluminat local: lămpi cu picior, aplice, veioze, lămpi speciale pentru zona de studiu sau lămpi de plafon, cu firul lung și poziția deplasată din centru, către un punct de interes utilitar (de exemplu deasupra locului de luat masa).

Distribuirea și plasarea adecvată a acestor variate surse de lumină concretizează o intensitate suficientă luminoasă și o varietate a imaginilor spațiale interioare. Ele sînt elemente deosebit de importante pentru desemnarea specificului, stilului unei camere de zi. De notat că, în spațiul pe care îl avem de amenajat, corpurile luminoase trebuie să facă parte dintr-o singură garnitură, respectiv lampa de plafon împreună cu aplicele sau veiozele, care o completează, poate și un lampadar special pentru zona de loisir.

Modelele, formele acestor surse de lumină sînt alese nu numai funcție de aspectul lor decorctiv, expresiv sau de integrare stilistică în ambianța concretă dată, ci și analizînd sistemul de difuzare a luminii, direcția și culoarea luminii, filtrată prin abajur.

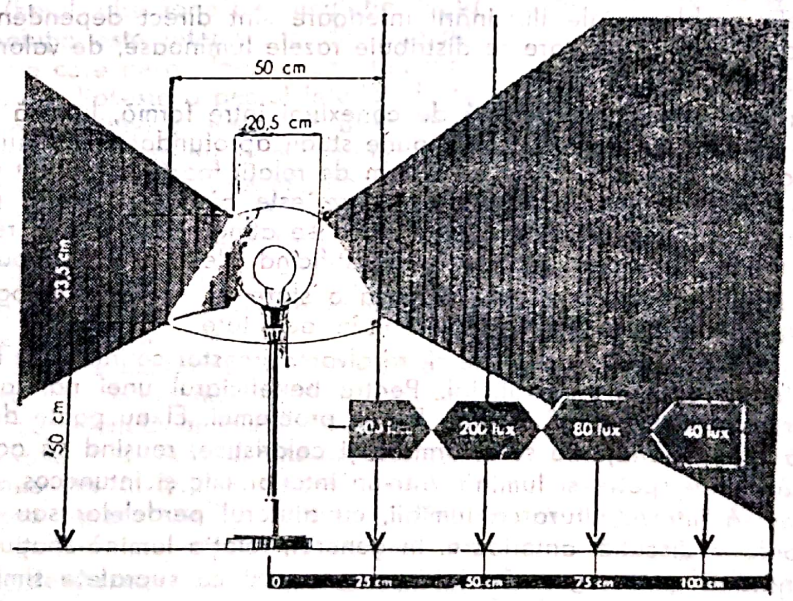

Lampă pentru masa de lucru.

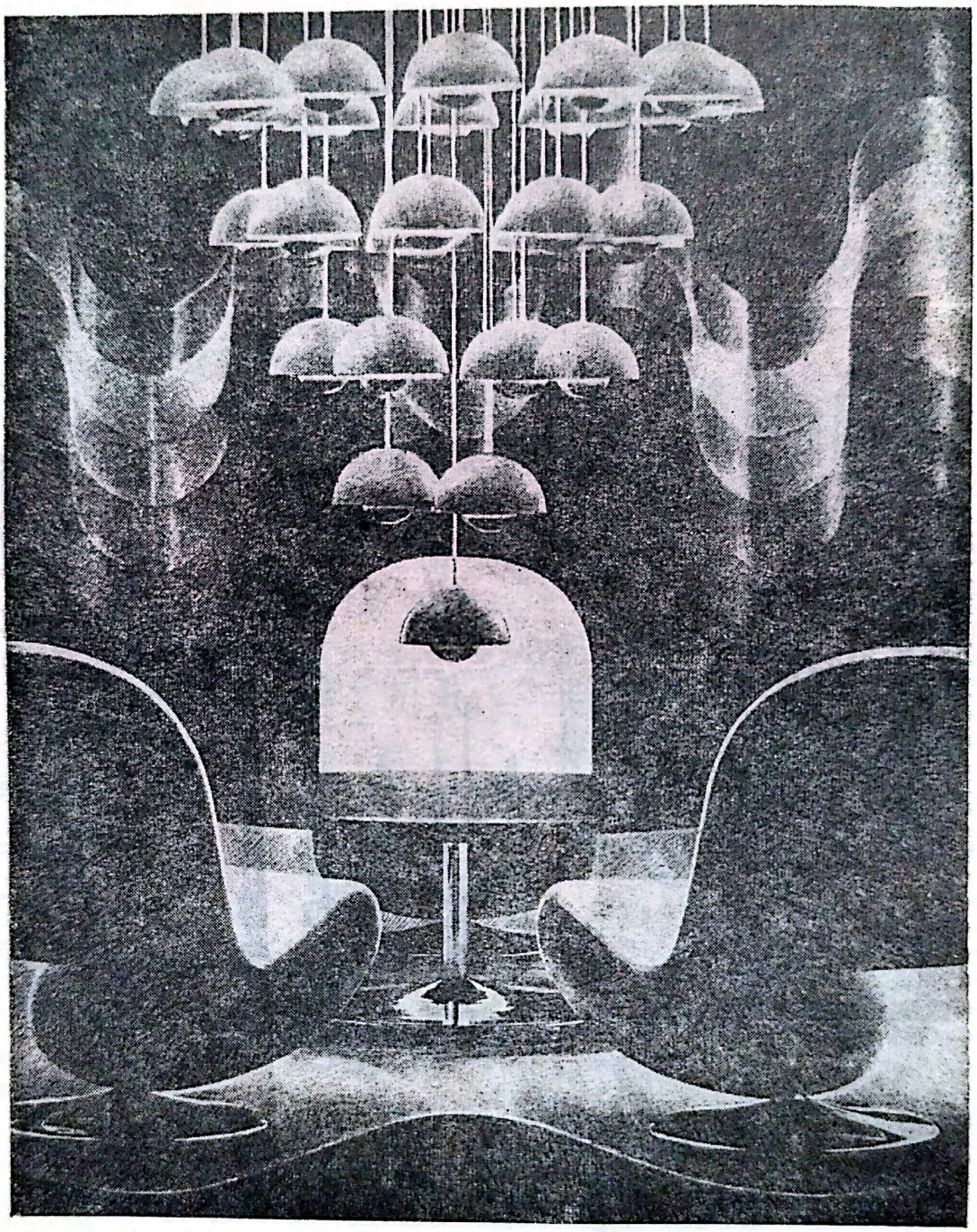

Garnitură specială de corpuri de iluminat pentru sectorul de primire și destindere al camerei de zi.

Scanned with OKEN Scanner

Garnitură de corpuri de iluminat – tip candelabru.

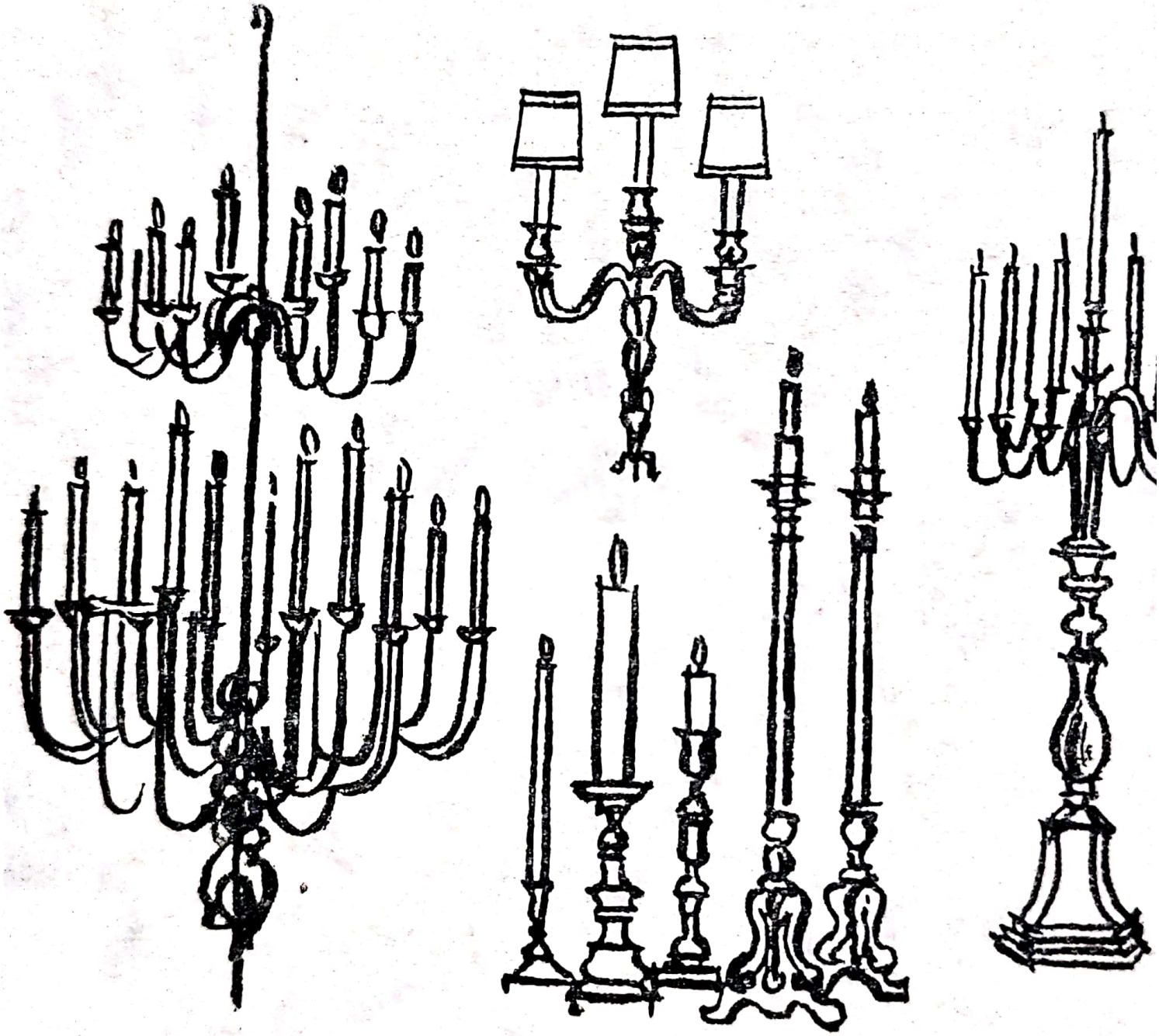

Scanned with OKEN Scanner

Imagini de interior cu iluminat local sau de ansamblu.

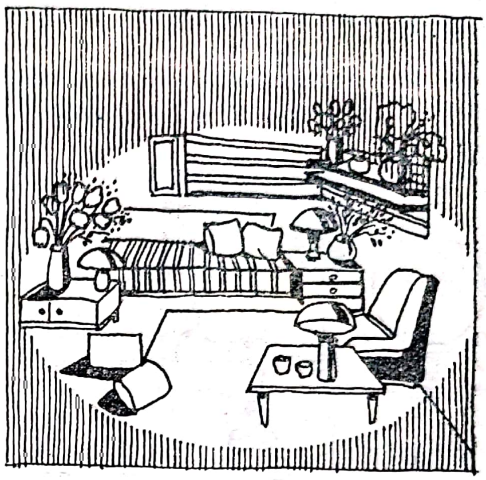

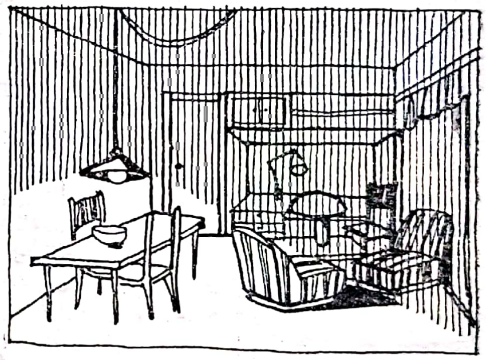

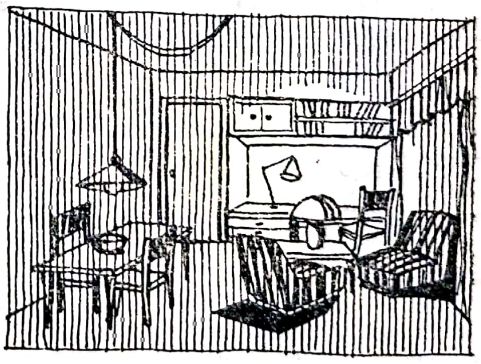

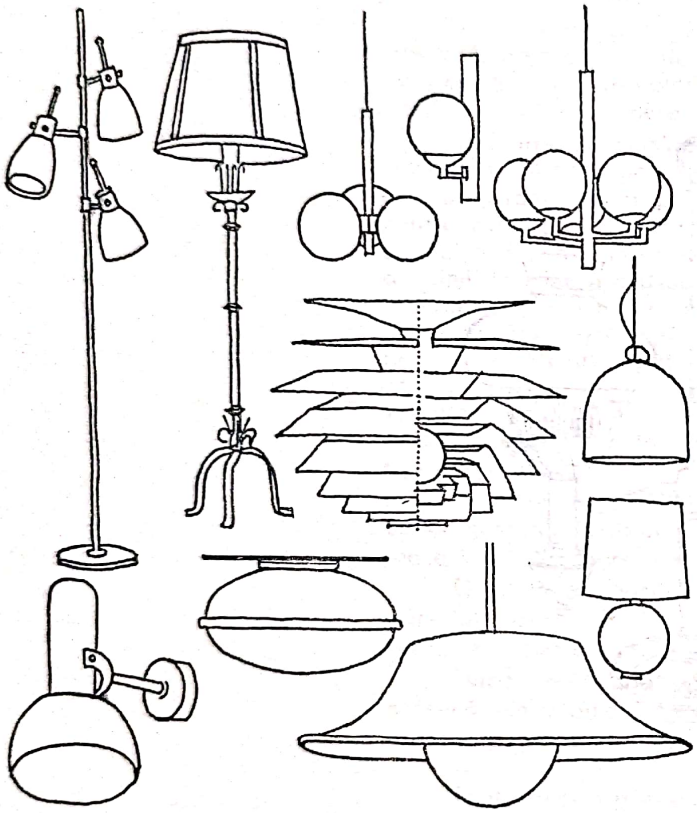

Tipuri moderne de corpuri de luminat (aplice, plafoniere, lămpi cu picior și corpuri suspendate).

Scanned with OKEN Scanner

Tipuri de corpuri de iluminat – veioze – modele vechi.

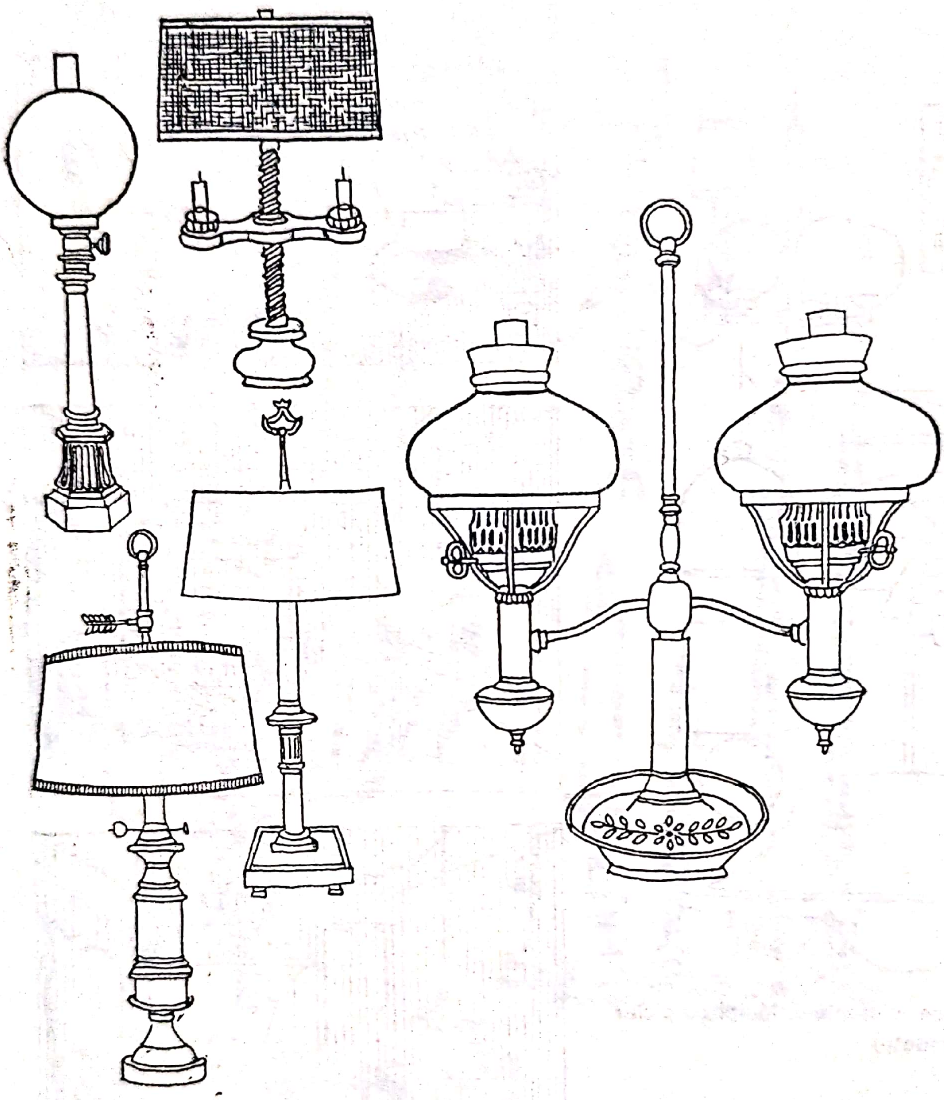

Scanned with OKEN Scanner

Schițele alăturate sugerează cîteva imagini interioare și tipuri caracteristice.

Printre multiplele obiecte decorative, semnificative unei camere pentru primire și recreere, pe lîngă corpurile de iluminat, se mai pot enumera: tablourile, oglinzile, diverse vaze, platouri, statuete, jardiniere speciale pentru interior etc.

Valoarea plastică a tuturor acestor obiecte este reliefată prin imaginea globală rezultată. Subliniem importanța echilibrului cromatic și expresiv în ansamblu, deoarece aceasta presupune alegerea elementelor de decor cu mult discernămînt și împiedică transformcrea locuinței într-o expoziție de piese stilistice diferite, o abundență pestriță de forme kitsch.

O ambianță estetică optimă, rafinată, depinde de modul de aranjare a tuturor elementelor de interior, de sistemul lor relațional, de selectarea tipurilor caracteristice, într-o pondere corespunzătoare locurilor rezervate pentru expunere.

Tablourile îmbogățesc expresivitatea pereților prin calitatea lor intrinsecă, dar și prin ordonarea lor, conform unor reguli simple de echilibru, raporturi și proporții. Înălțimea reprezintă un factor important pentru vizionarea corectă a unui tablou; aceasta solicită poziționarea tabloului astfel încît înălțimea ochilor să corespundă cu linia de demarcație a treimii inferioare a desenului. Există numeroase alte reguli de aranjare a tablourilor, dependente de tematică, de tehnica lor de execuție (în ulei, acuarelă, grafică) de mărimea lor, de înrămarea lor etc. Tablourile în ulei necesită mai mult spațiu liber în jur, celelalte se pretează și la grupări variate. Rama tabloului poate reprezenta și ea un obiect de artă, dacă valoarea tabloului o impune, dar se pot folosi și rame simple, albe, în culoarea peretului, care avantajează, scot în evidență imaginile pictate sau desenate.

Sistemul de aranjare al tablourilor trebuie să se încadreze în contextul general, factorul esențial constituindu-l modul în care se influențează între ele diversele elemente decorative.

O oglindă constituie, de asemenea, un obiect reprezentativ, mult apreciat pentru conturarea specificului camerei de zi. Oglinda mărește spațiul și creează imagini variate, inedite.

Dacă unele obiecte decorative (vase, statuete) au o reală valoare artistică, ele trebuie puse în evidență, degajate de alte prezențe prea apropiate, supărătoare.

Toate aceste accesorii au semnificația și rolul lor în integrarea unei unități stilistice interioare. Sînt „condimentele", care uneori salvează ambianțe monotone, punctează în final originalitatea apartamentului, dar pot și dăuna printr-o cantitate exagerată, un amalgam de forme, colecționate fără discernămînt.

În cîmpul vizual interior, un rol deosebit îl au și plantele, florile, toată vegetația de salon, aranjată în dialog sau în contrast cu ansamblul obiectelor artificiale. Un colț viu, amplasat funcție de lumina pe care o primește și organizat cu fantezie, oferă unul dintre cele mai valoroase tablouri interioare care dă o notă de vitalitate și prospețime, esențială pentru un ambient de calitate.

Scanned with OKEN Scanner

Expunerea acestor observaţii şi propuneri, idei şi sugestii, gînduri şi semne de întrebare, schiţe, imagini şi perspective, pentru organizarea camerelor de zi moderne, nu a putut cuprinde multitudinea aspectelor particulare legate de această tematică. Astfel ea nu se poate închide într-o formă definitivă, rămîne un cîmp larg deschis posibilităţilor inovatoare.

Pentru studiul formelor de interior s-au scris tomuri întregi, de către numeroşi autori şi pe diferite coordonate spaţiale. Multe aspecte universal valabile, în mod inevitabil, sînt reluate. Am încercat totuşi, pe lîngă ele, să oferim şi unele noutăţi, în special pentru problemele esenţiale de concepţie a sistemelor de amenajare interioară, corespunzătoare tipurilor comportamentale moderne.

Se mai poate menţiona un detaliu semnificativ: crearea şi comunicarea acestor propuneri schiţate, detalii de mobilier şi decoraţie este mult mai sugestivă prin formă decît prin cuvînt. Descrierea lor amănunţită pare uneori ineficientă prin scris; numai imaginea, desenul şi culoarea pot oferi adevărata realitate a modelării unui spaţiu interior.

Deci, în loc de concluzii, cîteva imagini.

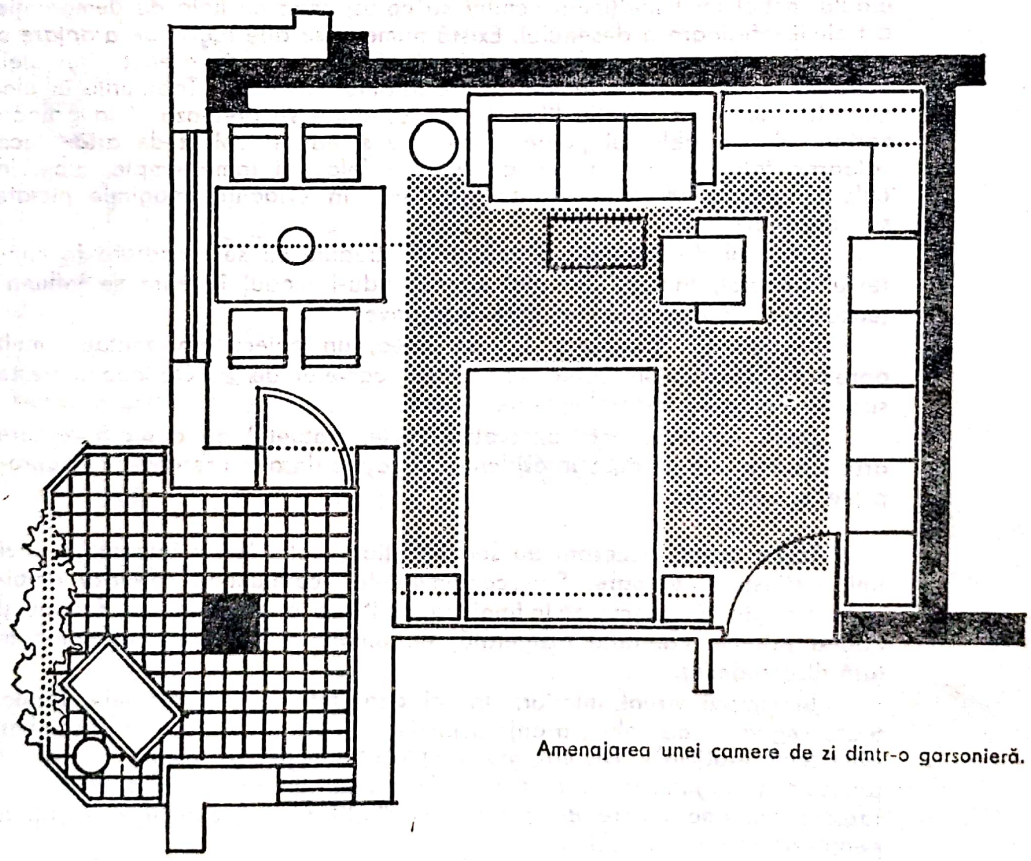

Amenajarea unei camere de zi dintr-o garsonieră.

Scanned with OKEN Scanner

Perspectivă de interior.

Scanned with OKEN Scanner

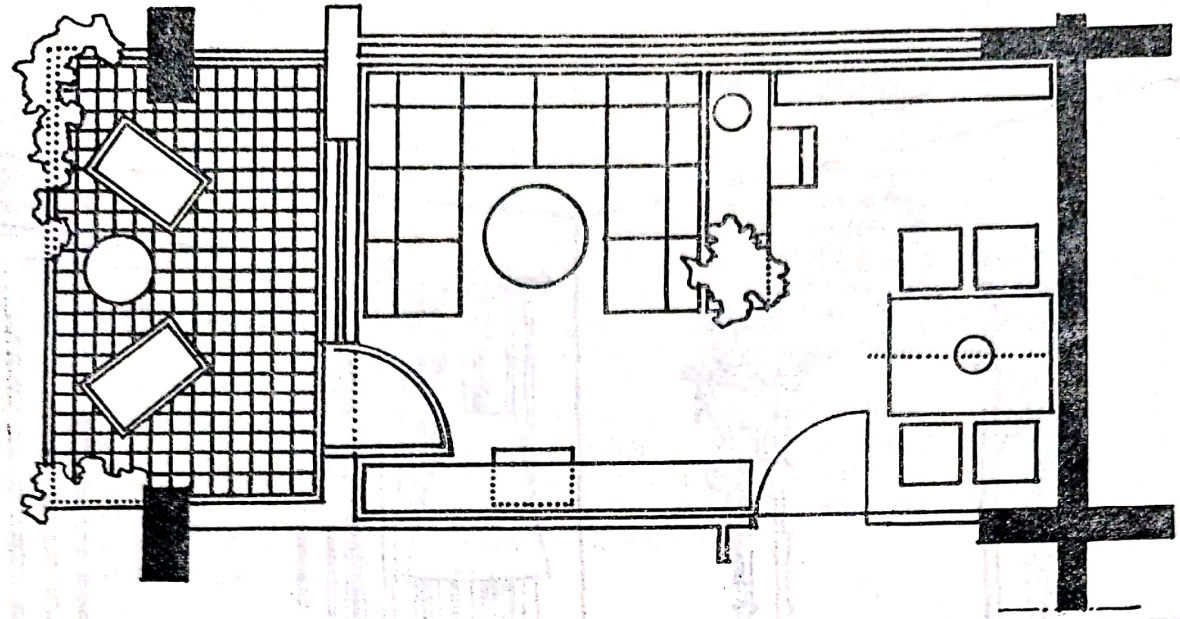

Amenajarea unei camere de zi pentru un apartament de 2 sau 3 camere.

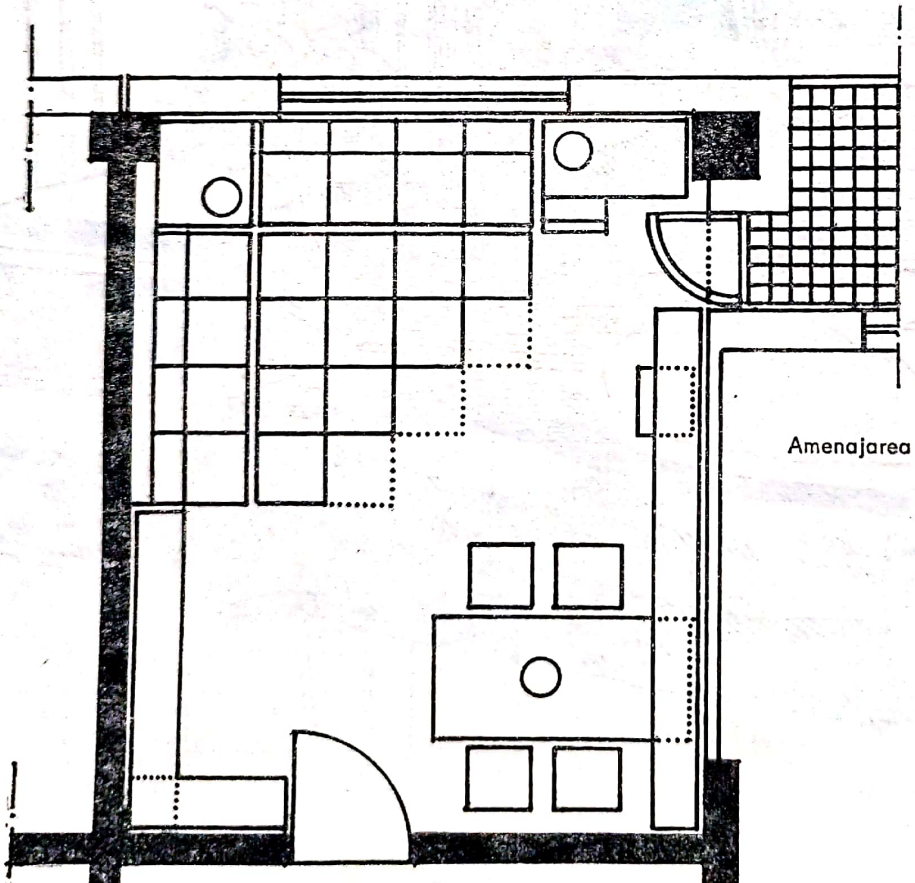

Amenajarea unei camere de zi pentru un apartament de 4 sau 5 camere.

Scanned with OKEN Scanner

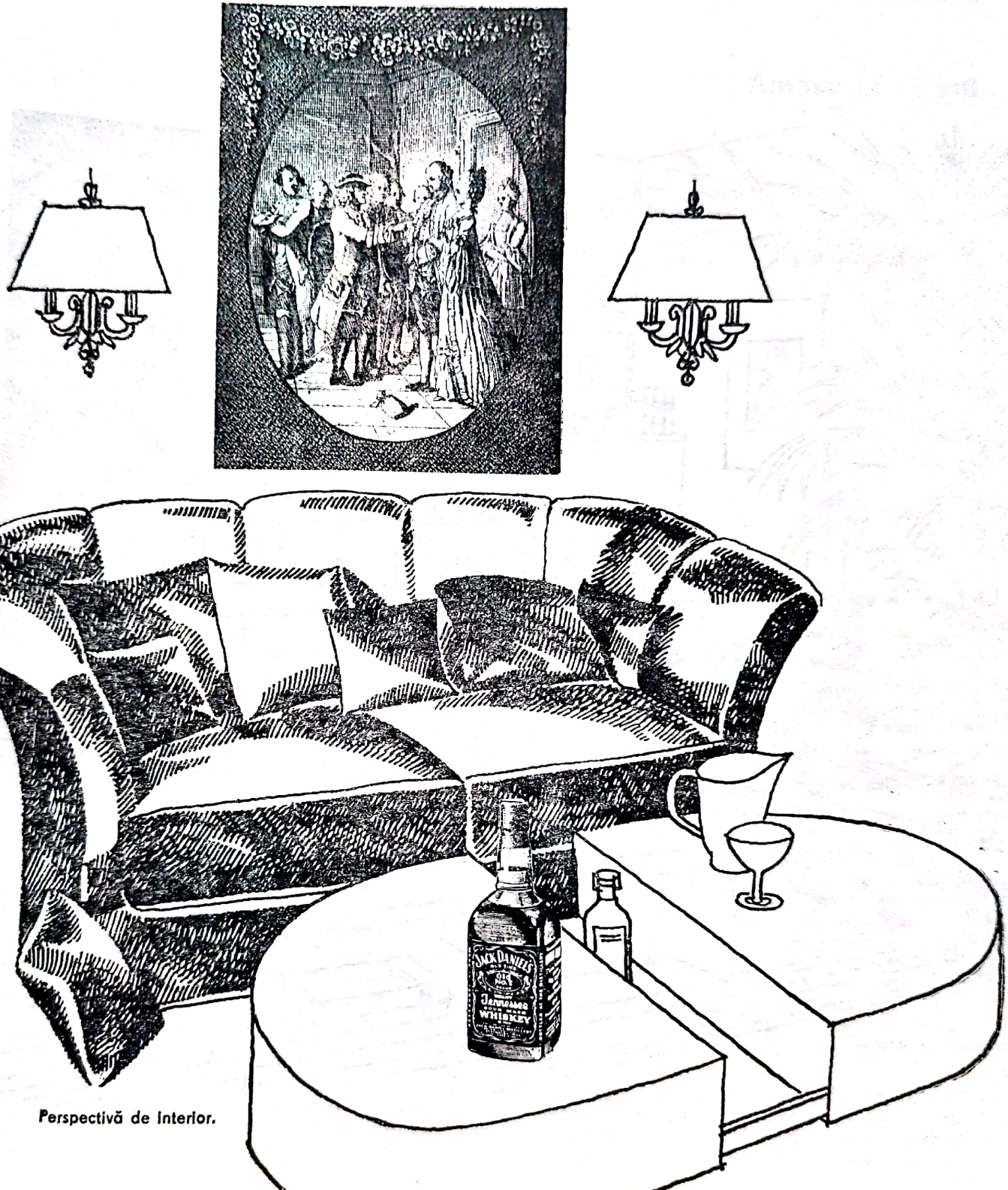

Perspectivă de interior.

Scanned with OKEN Scanner

Perspectivă de interior.

Scanned with OKEN Scanner

Ambianţă şi stil

Unitate stilistică. Continuitatea stil modern — stil postmodern

Modul de concepere a unui ansamblu de interior implică o acumulare treptată socială, este un atribut al educaţiei estetice şi deci se poate forma, poate evolua în timp. Nu este numai o simplă „citire" intuitivă, ci este o acţiune senzorială, dublată de una spirituală.

Astfel, intrînd într-o locuinţă, percepţia globală a spaţiului şi ambianţei, corespunzătoare nivelului teoretic şi experienţei fiecăruia, pune în valoare gustul estetic al beneficiarilor, posibilităţile lor materiale, funcţie de numărul membrilor familiei şi de multitudinea dorinţelor, preocupărilor şi activităţilor lor profesionale sau extraprofesionale.

Indiferent de stilul elementelor de mobilier sau al obiectelor decorative, de gama culorilor adoptate, impresia generală de unitate a ambianţei camerei de zi depinde, pe de o parte, de întreaga compoziţie şi ordine interioară, iar, pe de altă parte, de armonizarea estetică a pieselor şi materialelor combinate pentru îmbrăcarea şi buna funcţionalitate a spaţiului respectiv.

Pentru a fi unitar, inteligibil, cognoscibil şi semnificativ, spaţiul trebuie să capete o măsură raportată la om, să se modeleze pe baza proporţiilor umane. Aceasta presupune că mediile arhitecturale optime create se bazează nu numai pe raporturi dimensionle şi proporţii adecvate, ci şi pe concretizarea sau manifestarea unor valori estetice pe măsura omului contemporan.

In epoca actuală însă, noţiunea de scară umană pare depăşită prin macro şi microcosmos; se manifestă o tendinţă de părăsire a omului, ca măsură a lucrurilor. Aceastc se poate urmări cu uşurinţă în jurul nostru: spaţiile clădirile, circulaţiile sînt toate de proporţii grandioase.

Scanned with OKEN Scanner

De asemenea mediocritatea, unele colecţii banale de expresii urbane sau interioare devin agresive şi traumatizante. Geometria rigidă, masele strivitoare ale blocurilor, traseul ortogonal al străzilor, deci rigoarea şi răceala ansamblurilor nu concretizează întotdeauna peisaje corespunzătoare exigenţelor moderne.

Pe de altă parte, celula repetabilă, apartamentul, creaţie spaţială tipic modernă, care domină actualul mod de locuire colectivă, este realizată la scara stupului, ceea ce contrazice evident modelul clasic de măsură umană.

Şi programele de perspectivă pentru arhitectura secolului XXI cuprind atîtea idei fabuloase („Oraşul comunicaţiilor oceanice", de exemplu), încît cu greu se mai pot întrezări noţiunile „învechite" de scară sau specific uman; par a fi concepute la scară extraterestră.

Mediul interior al locuinţelor, amenajat funcţie de stilurile de locuire particularizate, materializează ecuaţia vieţii colective şi personale, transpusă în noţiunea complexă de confort. Totuşi, numai valoarea confortului material sau facilitarea imperativelor existenţei nu asigură în totală plenitudinea sa satisfacţiile necesare realmente oamenilor. Utilul trebuie depăşit de simbol. In acest sens, Louis Kahn îşi propune prin proiectele sale să realizeze o arhitectură de conexiuni, care să cuprindă locuri de întîlniri, grădini, spaţii nenominalizate, care favorizează dialogul.

Relaţia util-simbol, a luptei şi împăcării lor, reprezintă una dintre principalele idei-dispută din teoria arhitecturală actuală. Răspunsul optim este oferit prin folosirea conjuncţiei adecvate: deci, nu — sau util sau simbol, ci — şi util şi simbol. Pentru înţelegerea mai exactă a cunoştinţelor despre stil, simbol, formă, valori estetice, etc., îmi voi permite o scurtă digresiune, care urmăreşte aprofundarea noţiunii de conştiinţă creatoare, de valori culturale. „Conştiinţa", ne spune Maurice-Merleau Ponty[1], „este un tip particular de comportament, care reprezintă un sediu al ideilor, prin integrare legat de existenţă".

Lumea tuturor valorilor umane existente, a tuturor valorilor create este privită ca o lume de sensuri, iar una dintre trăsăturile esenţiale ale valorilor este solidaritatea lor cu conştiinţa.

Astfel, ilustrarea funcţiunilor principale ale conştiinţei (senzaţia, gîndirea, sentimentul şi intuiţia, conform teoriei lui Carol Gustav Jung[2]) şi importanţa echilibrului lor reprezintă primul pas al examinării activităţii de simbolizare a formelor şi a valorilor arhitecturii de interior.

„Conştiinţa este înainte de toate un organ de orientare într-o lume de fapte interioare şi exterioare. In primul rînd ea stabileşte faptul că ceva există" (Jung). Această facultate se numeşte senzaţie şi reprezintă nu numai activitatea specifică a unuia dintre simţuri, ci şi percepţia în general, respectiv actul de unificare a senzaţiilor.

---

[1] MAURICE MERLEAU-PONTY (1908–1961), filozof francez.

[2] CARL GUSTAV JUNG (1875–1961), psiholog elveţian.

Scanned with OKEN Scanner

A doua facultate a conştiinţei, gîndirea, interpretează obiectul perceput, astfel încît acesta este asimilat şi transformat într-un anumit conţinut psihic.

A treia facultate, sentimentul (funcţia de evaluare), stabileşte valoarea obiectului.

Aceste 3 funcţiuni ar fi suficiente conştiinţei pentru aprecierea şi orientarea printre obiecte, fenomene, volume şi idei, în cazul în care ele ar fi izolate. Dar fiecare fenomen se află într-o infinită conexiune cu alte fenomene în spaţiu şi prezintă, totodată, stări variabile, funcţie de timp.

Numai a 4-a facultate a conştiinţei, intuiţia, face posibilă, într-un anumit grad, determinarea acestor relaţii. Deci facultatea specifică de cunoaştere a mişcării spaţiale şi temporale este intuiţia sensibilităţii în general, iar cunoaşterea şi surprinderea valorilor estetice ale volumelor construite este realizată prin intuiţia sensibilităţii estetice.

Sensibilitatea faţă de artă, de mediul ambiant, sensibilitatea estetică, facultate a spiritului care ţine direct de conştiinţă, este capacitatea selectivă de percepţie şi asimilare a unor complicate asociaţii între afectiv, senzorial şi raţional, care implică şi elemente reflectorii.

Această unitate relaţională dintre structurile componente ale sensibilităţii, bazată pe dedublarea unicului în contrarii (raţional – iraţional, afectiv – lipsa afectivului, senzorial – lipsa senzorialului) şi pe interdependenţa lor, este un sistem de echilibru dinamic, astfel încît diminuarea sau supraestimarea unui termen conduce la potenţializarea progresivă a altui termen.

Istoric deci, capacitatea asociativă dintre structurile sensibilităţii este variabilă, creînd diferite tipuri de sensbilitate, prin dezvoltarea în exces a uneia dintre cele 3 structuri (în romantism – afectivul este dominant, în impresionism – senzorialul, în arta modernă a sec. XX – raţionalul sau iraţionalul).

Fără să intru în studiul detaliat al factorilor care determină într-o anumită perioadă dominarea unuia dintre termenii constituenţi ai sensibilităţii estetice, este important de înţeles faptul că trecerea de la un stil la altul, în decursul istoriei artei, porneşte de la încercarec de restabilire a echilibrului structurilor sensibilităţii, echilibru devenit instabil prin dezvoltarea excesivă a unuia dintre cei 3 termeni (de exemplu – afectivul), determinînd dreptul la evoluţie a altui factor (de exemplu – raţionalul).

Această dezvoltare naturală evolutivă, ciclică, studiată cu multă atenţie de teoreticienii esteticieni, ar putea căpăta valorea unui studiu de prognoză, care, prin nuanţările ştiinţifice, ar putea evidenţia un posibil grafic al modificărilor viitoare ale tipurilor de artă, de „gusturi", modificări care ne apar uneori atît de spectaculoase. Se neglijează în general faptul că fenomenele de aşa-numită „criză" în artă nu reprezintă o ruptură cu valorile trecutului, ci sînt mai degrabă rezultatul acestui proces dinamic, determinat de variaţia tipurilor de sensibilitate estetică.

Astfel, funcţionalismul, raţionalismul arhitecturii moderne, s-a născut din opoziţia postulatului său de bază (adaptarea la funcţiune produce frumuseţe) faţă de supraestimarea formalistă a eclectismului sec. XIX.

Scanned with OKEN Scanner

In 1908, Adolf Loos[1], prin celebrul său articol „Ornament și crimă", anunța declinul unui tip de sensibilitate artistică, bazată pe decorație, pe ornament, pe afectiv și promova dezvoltcrea raționalului, utilului, funcționalului – „. . . pentru că ornamentul nu este organic în acord cu cultura noastră, el nu este expresia culturii noastre".

Iar Sant'Elia[2] enunță succint noutățile tipice sensibilității artei moderne: „Noi am pierdut sensul monumentalului, greoiului, staticului și am îmbogățit sensibilitatea noastră cu gustul ușurinței, practicului, efemerului și rapidului".

In general, problema formei în relație cu funcțiunea a fost înțeleasă diferit de teoreticienii funcționalismului:

– Pentru Corbusier – „originea frumuseții formelor de întrebuințare rezidă din figurile geometrice elementare".

– Pentru Walter Gropius[3] – „forma este produsul unui proces de dezvoltare".

– Pentru Hugo Häring[4] – „forma este astfel, în sensul lui Darwin, rezultatul unui proces de selecție . . . Nu este vorba de o redare de formă, ci de căutare de formă. Trebuie să se evidențieze forma ascunsă chiar în obiectul însuși".

– Pentru Sullivan[5] „forma este întotdeauna funcțiunea și aceasta este legea".

In cadrul acestei arhitecturi raționale, problema esteticului – afectivului nu a fost tratată decît marginal.

S-a creat o confuzie între noțiunile estetice și noțiunile morale: „Adevărul a înlocuit frumusețea" (Jürgen Joedicke[6]). Astfel, insatisfacția generală în fața sărăciei codurilor arhitecturii moderne a condus la apariția unor experiențe inovatoare.

Multiplicarea de coduri sau tendințe arhitecturale din arhitectura postmodernă actuală este semnificativă acestei noi schimbări de sensibilitate estetică, schimbare care se traduce printr-o perioadă de criză și de confuzie în cultura artistică.

Din punct de vedere istoric, perioada actuală este asemănătoare perioadei eclectice 1870–1910, născută și ea dintr-o suprasaturare de formule academice.

Louis Kahn se numără printre primii arhitecți care au anunțat criza actuală a arhitecturii ca limbaj universal. El se apropie în mod surprinzător spre o definire a procesului creator asemănătoare cu Sullivan: „Intelectul este de dată recentă, el este neutru și instabil în sine. Instinctul, în schimb, este primordial și genitiv: el este dotat cu o putere atît de vastă, atît de necuprinsă, atît de omniprezentă, încît ajungem să o ignorăm . . .". Ceea ce pentru Sullivan însemna instinctul, pentru Kahn este sentimentul.

---

1 ADOLF LOOS (1870–1933), arhitect, urbanist și teoretician austriac.
2 ANTONIO SANT'ELIA (1888–1916), arhitect italian.
3 WALTER GROPIUS (1883–1969), arhitect american de origine germană.
4 HUGO HÄRING (1882–1958), arhitect german.
5 LOUIS HENRY SULLIVAN (1856–1924), arhitect american.
6 JÜRGEN JOEDICKE (n. 1925), arhitect și istoric german.

Scanned with OKEN Scanner

Locuință postmodernistă, Casa Erne, Austria, arh. Gert-Michael Mayr – Kleber, 1976.

Scanned with OKEN Scanner

Astfel, Kahn anunță modificarea ulterioară a sensibilității artistice, care va cobori raționalul de pe treapta superioară și îl vc înlocui cu sentimentul, cu afectivul. El înțelege că nevoile sînt de ordin material, iar dorințele de ordin spiritual. Nevoile pot fi satisfăcute de planurile strict funcționale, dorințele, afectele însă nu.

Postmodernismul reprezintă de fapt totalitatec opiniilor și valorilor stilistice, care urmează după modernism. Termenul este foarte larg, cuprinzînd un număr mare de tabere, de adepți, un amestec pestriț de concepții și de forme. În cadrul acestui amalgam de stiluri, pentru a face distincție între valorile reale și impostură este necesar un mare bagaj de cunoștințe, experiență și o judecată de valoare echilibrată.

Pincipala tendință este respingerea integrală a modernismului, a formelor simple și a funcționalismului.

Această nouă „revoluție" în arhitectură constituie, astăzi, tema a numeroase dezbateri și dispute între teoreticieni, critici, istorici și arhitecți, care deja influențează aspectul exterior și interior al locuințelor și de aceea apreciem că prezintă interes pentru întreaga masă a populației, nu numai pentru specialiști.

Astfel, arhitectura postmodernă începe să-și construiască propria sa istorie, opunîndu-se arhitecturii moderne, prin complexitate și contradicție, prin ambiguitate și tensiune bogată de sensuri, prin ambivalență, pluridimensionalitate și prin vitalitatea formelor sale spațiale.

În concluzie, formele arhitectuii postmoderne pot fi exident funcționale, funcție de concepția autorului, ca și funcție de importanța fundamentală a conceptului că arhitectura este, așa cum am definit-o, expresia tridimensională a comportamentului uman, dar în momentul în care aspiră la noțiunea de artă, ea trebuie să asigure o orgcnizare, o structurare a formei, a cărei contemplare să fie eliberată de timpul creației sale.

In general, realizarea unei unități stilistice, a unui echilibrat mediu ambiant, pornește de la năzuința de c da măsură formelor realității interioare, corespunzătoare opiniei și aptitudinilor beneficiarului. A da măsură inerentă formelor este totodată un act educativ, deoarece presupune dezvoltarea liberă a calităților creative, sau activitatea latențelor și posibilităților interioare, către valori constructive, esențiale, progresive.

Sistemul organism-ambianță se află în echilibru, numai atîta timp cît și organismul uman reușește să se adapteze ambianței, fără risipirea valențelor sale fiziologice și psihologice.

Prin închegarea atmosferei artificiale din interiorul locuințelor, fiecare locatar își construiește un mediu nou, căruia va trebui în mod normal să i se cdapteze, ființa sa devenind o plămădire a acestui mediu. Caracterul pe care activitatea sa creatoare l-a imprimat acestui climat hotărăște asupra dezvoltării sale viitoare. În acest sens, arhitectura în general și arhitecturc de interior în special participă la procesul educațional modern, contribuind la evoluția multilaterală a individului, care devine o personalitate socială, formată de gradul de civilizație al spațiilor construite înconjurătoare.

Vom păși acum în diferite ambianțe, specifice concepțiilor estetice actuale, pentru a sesiza care sînt trăsăturile lor semnificative, corespunzătoare modului curent de viață și contextului comportamentelor, definit de multiplii factorii (economici, sociali, culturali etc.) și care sînt de fapt

Scanned with OKEN Scanner

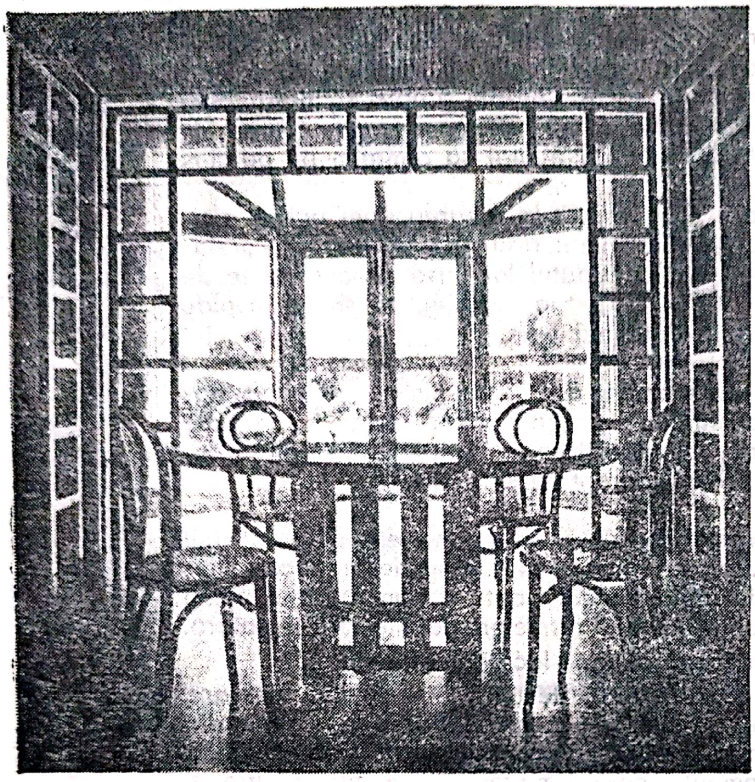

a

b

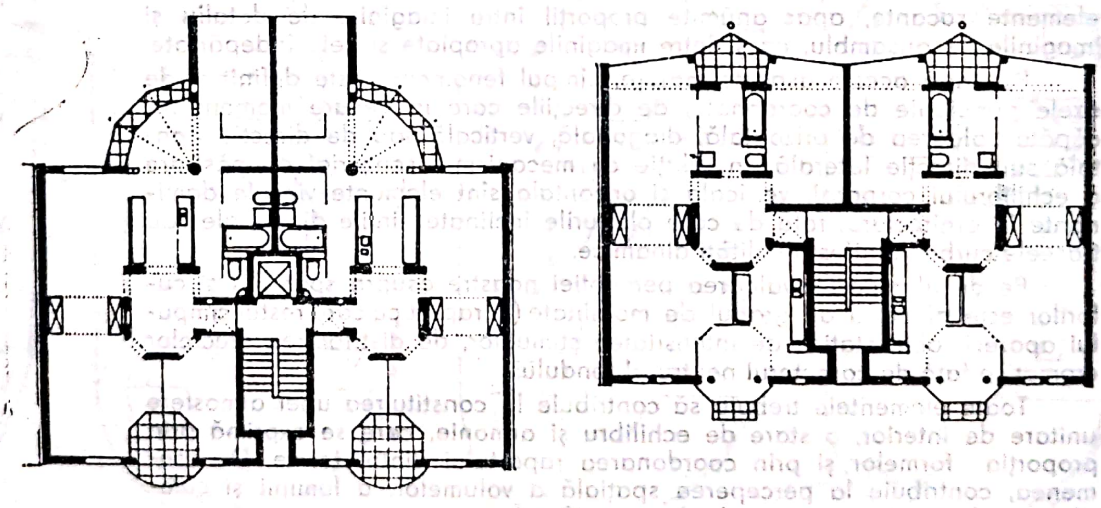

Imagine de interior din locuința Sagaponch, New York, arh. Brillembourg și Laumann *(a)*.

Tipuri de apartamente din ansamblul Berlin–Kreuzberg, arh. „Gruppe 67" și Planungskolektiv, nr. 1, Berlin *(b)*.

Scanned with OKEN Scanner

sursele, izvoarele îmbogăţirii noii sensibilităţi estetice, ulterioare modernismului.

Cîmpul vizual asupra căruia ne îndreptăm atenţia constituie o dialectică între imagine şi ceea ce ne relevează această imagine, deci între spaţiul interior modelat şi semnificaţia sa. Nu ne-am propus să pătrundem în profunzimea ccestor noţiuni esenţiale, lucru care ar necesita tomuri întregi scrise şi poate fără concluzii ferme, ci numai să amintim pe parcurs unele observaţii importante.

Astfel, elementele interioare care aspiră la crearea unei unităţi simbolice sînt înţelese ca semnificative în primul rînd prin poziţia lor corelativă, prin conexiunile lor şi apoi prin conţinutul lor. Însă această lume de semnificanţi, corespunzătoare vieţii în perpetuă mişcare, nu se va închide niciodată într-o semnificaţie definitivă, ultimă.

Noi o vom surprinde într-un moment dat şi anume semnificaţia momentului prezent, corespunzător stilului şi concepţiilor vitale şi spirituale „la modă", moment care include, în relativitatea vclorii sale, bogăţia acumulărilor trecute şi fascinaţia privirii îndreptate spre viitor.

In general, mediul ambiant reprezintă un permanent discurs. Unii specialişti apreciază că este uşor să vorbeşti metaforic despre acest limbaj cl formelor interioare. Adevărul ştiinţific poate îl vom atinge numai cînd vom putea descifra şi enunţa limbajul formelor spaţiale fără metaforă.

Deocamdată ne vom opri asupra unor lucruri mai palpabile.

Pentru descrierea unui cadru vizual, decupat din mediul ambiant, vom urmări principalele elemente, care realizează intrarea şi ieşirea din limitele sale şi care concură la concretizarea cîmpului vizual respectiv. Sînt elemente care anunţă şi elemente care amintesc, elemente neutre şi elemente şocante, apar anumite proporţii între imaginile de detaliu şi imaginile de ansamblu, ca şi între imaginile apropiate şi cele îndepărtate.

Pe lîngă aceste aspecte majore, cîmpul fenomenal este definit şi de axele principale de coordonate, de direcţiile care în fiecare moment vor căpăta valoarea de orizontală, diagonală, verticală sau de direcţie frontală sau direcţie laterală. În relaţie cu mecanismul senzorial de păstrare a echilibrului corporal, verticala şi orizontala sînt elemente vizuale dominante în arhitectură, faţă de ccre planurile înclinate, liniile diagonale sau traseele curbe manifestă calităţi dinamice.

Pe de altă parte, valoarea percepţiei noastre asupra spaţiului şi culorilor este afectată de gradul de mobilitate (în raport cu care restul cîmpului apare imobil, static), de intensitatea stimulilor, de distribuirea efectelor cromatice faţă de caracterul neutru al fondului.

Toate elementele trebuie să contribuie la constituirea unei atmosfere unitare de interior, o stare de echilibru şi armonie, care se exprimă prin proporţia formelor şi prin coordonarea raportului dintre forme. De asemenea, contribuie la perceperea spaţială a volumelor, a luminii şi culorilor, sau la intuirea conţinutului lor semnificativ.

Însă noţiunile de echilibru, armonie, unitate sînt modificate cstăzi faţă de înţelegerea lor clasică modernă. În general mediul stilistic contemporan este mult diferit faţă de cel reprezentativ pentru modernismul specific anilor '50–60, dar care este încă persistent în gîndire. Avangarda totuşi îşi spune cuvîntul.

Scanned with OKEN Scanner

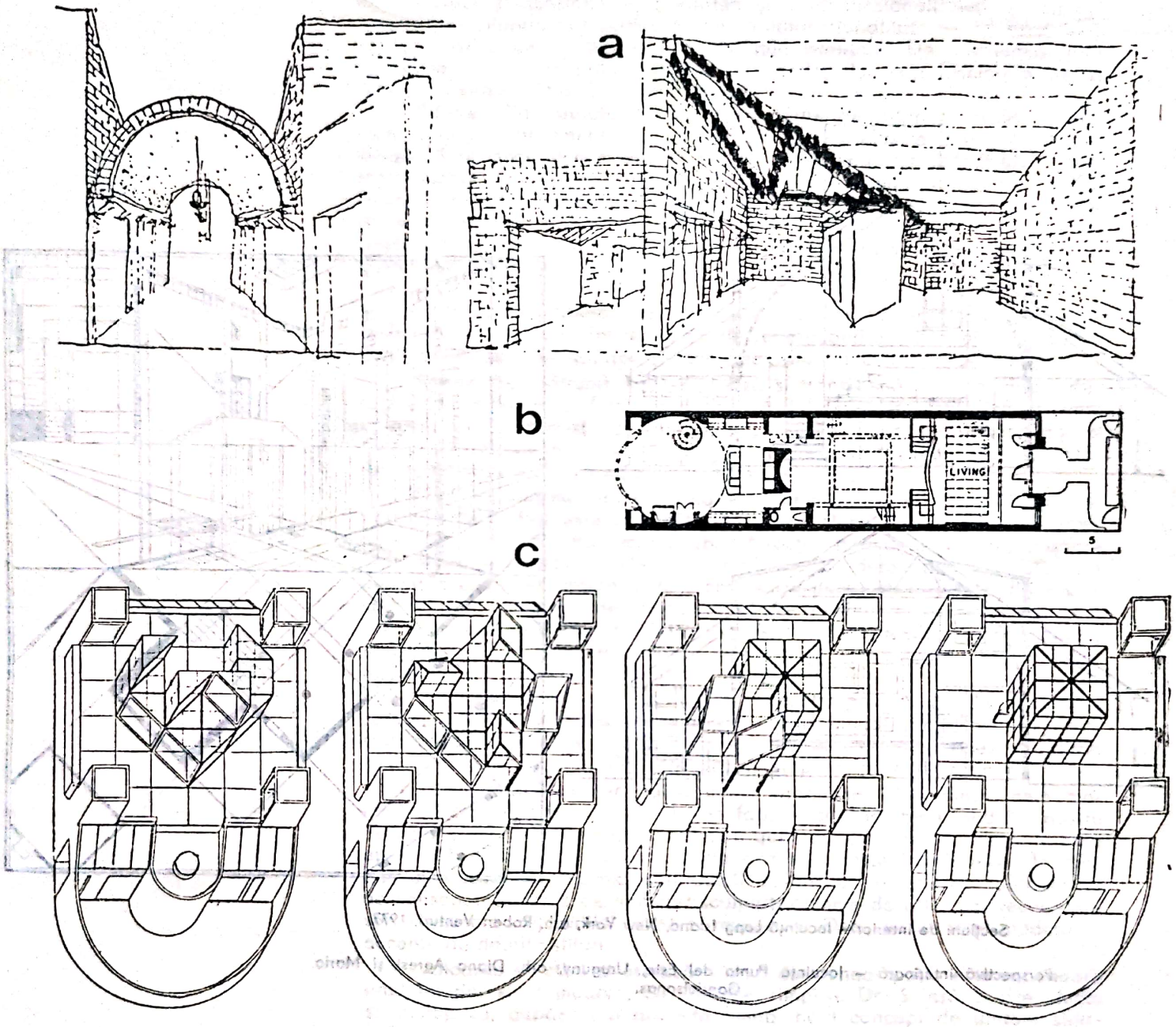

Studii şi proiecte de locuinţe postmoderniste:
a – interioare din Casa B, Olleggio, Italia, arh. Vittorio Gregotti; *b* – Casa „Luminii", Chicago, arh. Booth–Hansen; *c* – „Roo Atelier Indigo", manipulări pe aceeaşi bază structurală a componentelor spaţiale în decursul timpului, arh. Minoru Takeyama.

Scanned with OKEN Scanner

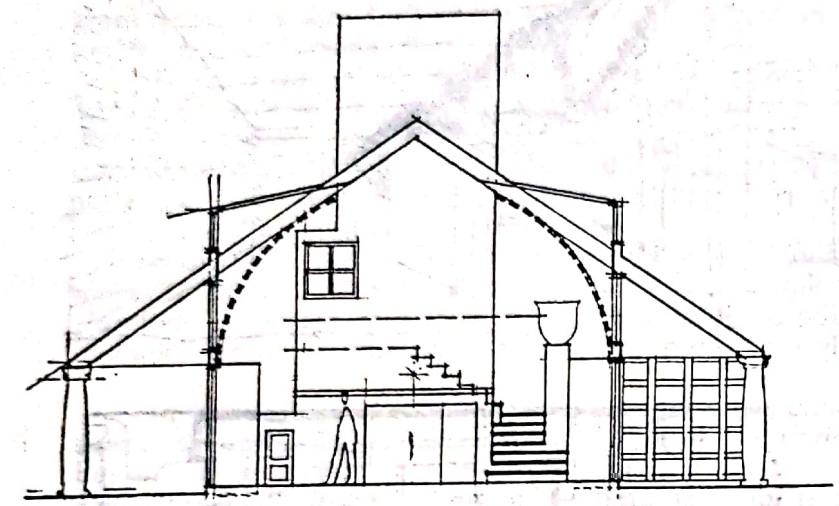

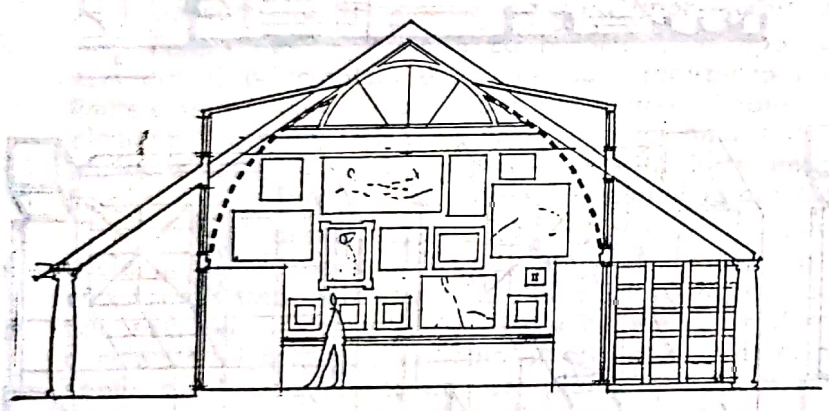

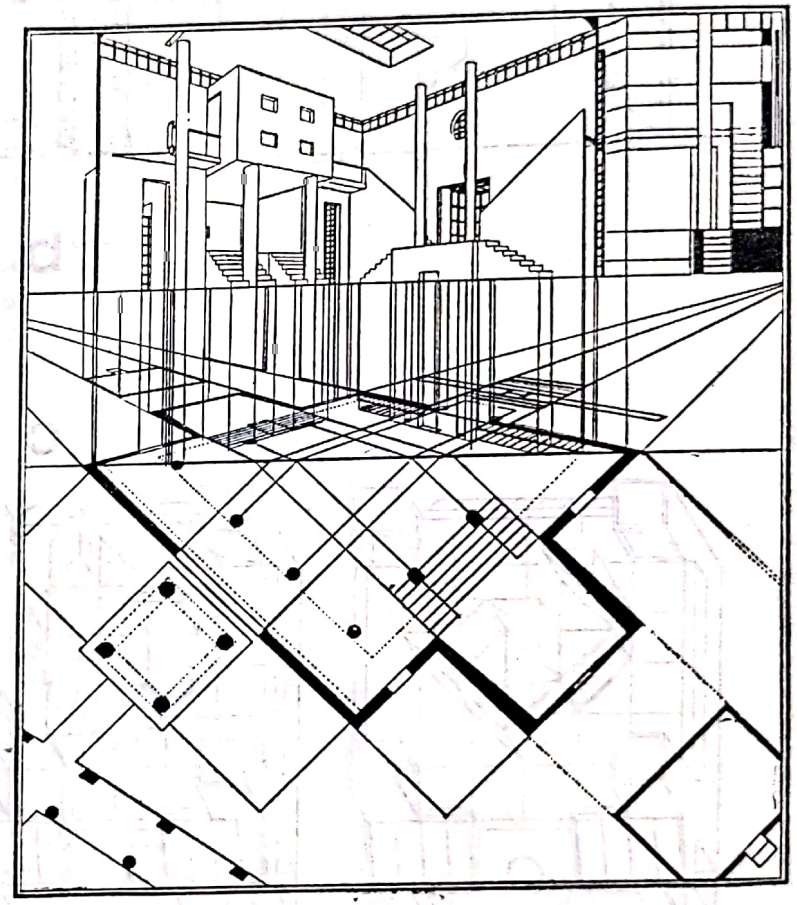

Secţiuni de interior – locuinţă Long Island, New York, arh. Robert Venturi, 1977.

Perspectivă interioară – locuinţă Punta del Este, Uruguay, arh. Diana Agrest şi Mario Gandelsonas.

Scanned with OKEN Scanner

Gustul pentru formele simple, uşoare, a fost înlocuit de gustul pentru complexitate şi contradicţie, puritatea şi unidimensionalitatea a fost înlocuită de pluridimensionalitate, de multifuncţionalitate – în final unitatea stilistică se va bucura de calităţile vitalităţii. De asemenea, noii teoreticieni se opun progresului şi pragmatismului prin fascinaţia trecutului, prin surprinzătoare metafore mixte.

Printre alte noutăţi, pentru amenajările de interior revine în discuţie folosirea ornamentului; tradiţia şi stilurile clasice sînt din nou la modă, chiar dacă uneori copiile nu au decît valoarea „kitsch-ului". Formele simple, acurateţea liniilor mobilierului strict modern nu mai mulţumesc sensibilitatea estetică actuală. Îmbogăţirea formelor expresive interioare, aprecierea mobilierului vechi, somptuos, mult sculptat, revin în amenajările locuinţelor, înlocuindu-se gustul pentru purism şi funcţionalism cu gustul pentru manierism şi electism.

În principal, eliberaţi de restricţiile formelor moderne, adepţii noului curent din arhitectură sînt fermecaţi de redescoperirea istoriei, de posibilităţile sale, de continuitatea şi revenirea valorilor culturale adevărate.

Aceste idei pătrund, impresionează şi transformă toate mediile arhitecturale, inclusiv mediile interioare. Astfel, unitatea stilistică a unui ambient postmodernist se realizează pe baza unor coordonate noi şi anume: pluralitate de stiluri, forme contradictorii, ambiguitate, chiar „ironie" sau numeroase artificii spaţiale şi coloristice.

Dacă spaţiul modern era omogen, static, unitar, prin opoziţie spaţiul postmodernist, deşi este îmbogăţit de istorie şi se inspiră din surse tradiţioncle, pare irațional, modificabil. Atracţia permanentă către mişcare se traduce prin folosirea elementelor oblice sau deformate, realizate prin utilizarea unghiului ascuţit, care accentuează perspectiva, trasee diagonale sau bruşte schimbări de proporţii, scară, lumină şi culoare. Alte noi trasee conceptuale propun: ilustrarea prin formă a relativităţii adevărului, fascinaţia pentru cuplurile dialectice (regulat – neregulat, formal – informal etc.) şi căutarea efectelor de magie a luminii.

Vom găsi astfel într-un interior această polivalenţă de stiluri, de coduri, plină de complexitate şi bogăţie de conţinut, care solicită şi mai mult calităţile estetice şi organizatorice ale proiectatului. Acest pluralism trebuie atacat cu mult discernămînt şi stăpînit cu mult rafinament.

Coexistenţa stilurilor ridică multe probleme. Una dintre cele mai indicate soluţii, care corespunde de fapt şi cel mai bine modului nostru de viaţă actual, propune un ansamblu general cu specific modern, în care apar, sub forma unor accente bine dozate, aceste interferenţe de planuri cu trasee diferite, mici contradicţii coloristice, funcţie de calităţile lor de consonanţă, piese de mobilier sculptat, obiecte de artă mai vechi, care vor reprezenta „bijuteriile" camerei respective. Deci, pe un fond modern, – accente de diferite stiluri.

Valoarea afectivă şi estetică a unui asemenea spaţiu este superioară unui interior strict modern, cu caracter simplist. Dacă însă aceste efecte se multiplică, depăşind o anumită limită, noul concept de unitate stilistică nu mai este realizat.

În acest joc de conexiuni, se impune utilizarea punctelor de accent şi surpriză într-un mod rezonabil, ceea ce va împiedica transformarea interiorului într-un bazar de elemente şi culori.

Scanned with OKEN Scanner

De fapt, se mai profilează două ipoteze, posibil de discutat, dar care se adresează mai mult specialiştilor; nu corespund încă opţiunilor unanime ale publicului larg:

– pe un fond postmodernist, accente moderne, care formează zone simple, de linişte;

– un interior complet postmodernist.

Enunţarea acestei schimbări estetice, schimbări de afectivitate, pe care o trăim este semnificativă pentru sfîrşitul secolului XX; ea îşi are rădăcinile puternic ancorate în stilul modern, pe care îl continuă şi evident îl îmbogăţeşte. Numeroasele ei efecte se vor putea urmări în perspectivă.

In general un nou stil porneşte din profunzimea concepţiilor existente, trecute sau reluate, din necesitatea modificării sensibilităţii estetice şi se împlineşte numai într-un context favorabil, într-un mediu de cultură şi civilizaţie corespunzător.

Valabilitatea tuturor acestor observaţii este limitată în timp şi variabilă, funcţie de coordonatele spaţiale în care se aplică. Important este ca, prin asimilarea unor probleme generale de ambient, să se formeze o nouă concepţie şi o nouă atitudine faţă de datele oferite de sistemele civilizate de viaţă.

In ansamblu, modul de existenţă al omului se bazează pe cunoaşterea şi acţiunea sa, prin care transformă lumea în sine în lume pentru sine. Acţiunea constituie tocmai modelul de sudare a energiei cu informaţia.

Energia, informaţia, valoarea şi forma, recuceriri ale gîndirii recente, se vor solidariza pentru împlinirile de perspectivă.

Astfel, interioarele locuinţelor viitorului, mult mai spaţioase, vor fi prevăzute cu toate facilităţile tehnologice, vor fi decorate cu multă fantezie, individualizate după preferinţele fiecărui locatar. Se preconizează, pentru realizarea acestor deziderate, necesitatea stimulării imaginaţiei, instrucţiei ştiinţifico-artistice şi unei pregătiri complexe a specialiştilor care vor lucra la înfăptuirea acestor grandioase proiecte. Din materiile de studiu ale viitorilor constructori de util şi frumos nu vor lipsi ştiinţe ca: bioarhitectura, estetica, informatica, teoria sistemelor etc.

Arhitectura de perspectivă trebuie să rezolve problema acordului logic dintre formă şi comportament, în funcţie de o serie de noi parametri socio-economici, tehnici şi estetici, să îmbine funcţionalismul cu limbajul artistic, în vederea creării unui nou profil moral al omului viitorului, astfel încît structura tabloului urbanistic să corespundă marilor salturi din civilizaţia societăţii umane.

Arhitecţii de viziune modernă vor manifesta fără îndoială tendinţe de fuziune artistică a diferitelor perioade stilistice, influenţate, conştient sau nu, de impactul bionic, cu tendinţele funcţionaliste progresiste, specifice prezentei ere tehnologice, ca opţiune a civilizaţiei planetare.

Scanned with OKEN Scanner

Bibliografie

1. * * * *ABBITARE OGGI, Guida all'arredamento della casa ambiente per ambiente*, Görlich editore, Milano, 1967.
2. AUZELLE ROBERT, *Plaidoyer pour une organisation consciente de l'espace*, Paris, 1962.
3. CONSTANTIN, PAUL, *Culoare, artă, ambient*, Editura Meridiane, București, 1979.
4. DAMIAN, ASCANIO, *Le Corbusier*, Editura Meridiane, București, 1969.
5. DIMBOIANU, ANTON, *Amenajarea locuinței*, Editura Tehnică, București, 1962.
6. * * * *INTERIOR DECORATION, seventh edition by the editors of house and garden*, Simon and Schuster, New York, 1970.
7. JUROV, ELENA, JUROV, COSMA, *Amenajarea apartamentelor*, Editura Tehnică, București, 1984.
8. * * * *L'ART MÉNAJER* (sub coordonarea lui Paul Breton), Flammarion, Paris, 1963.
9. LE CORBUSIER, *Vers une architecture*, Éditions Vincent, Fréal, Paris, 1958.
10. * * * *L'ENCYCLOPÉDIE DE LA DÉCORATION*, Editions Denoël, Paris, 1966.
11. MARCU, DUILIU, *ARHITECTURA 1912–1960*, Editura Tehnică, București, 1960.
12. MC CALL'S, *Decorations book*, Random House, Ed. Mc Call's, 1964.
13. MERLEAU–PONTY, MAURICE, *La structure du comportement*, Presses universitaires de France, 1967.
14. PATRULIUS, RADU, *Locuința în timp și spațiu*, Editura Tehnică, București, 1975.
15. PATRULIUS, RADU, *Horia Creangă*, Editura Tehnică, București, 1980.
16. SMEU, GRIGORE, *Sensibilitatea estetică românească*, Editura Academiei R.S.R., București, 1984.
17. STĂNCULESCU, FLOREA, *Case și gospodării la țară*, București, 1927.

Scanned with OKEN Scanner

Redactor: Arh. **Ileana Nacu**
Tehnoredactor: **Maria Trăsnea**
Coperta: Arh. **Daniela Rădulescu**

Bun de tipar: 31.08.1988; Coli de tipar: 11;
C.Z. 645.6

Tiparul executat sub comanda nr. 017277
la I.P. Sibiu

Scanned with OKEN Scanner

EDITURA TEHNICĂ

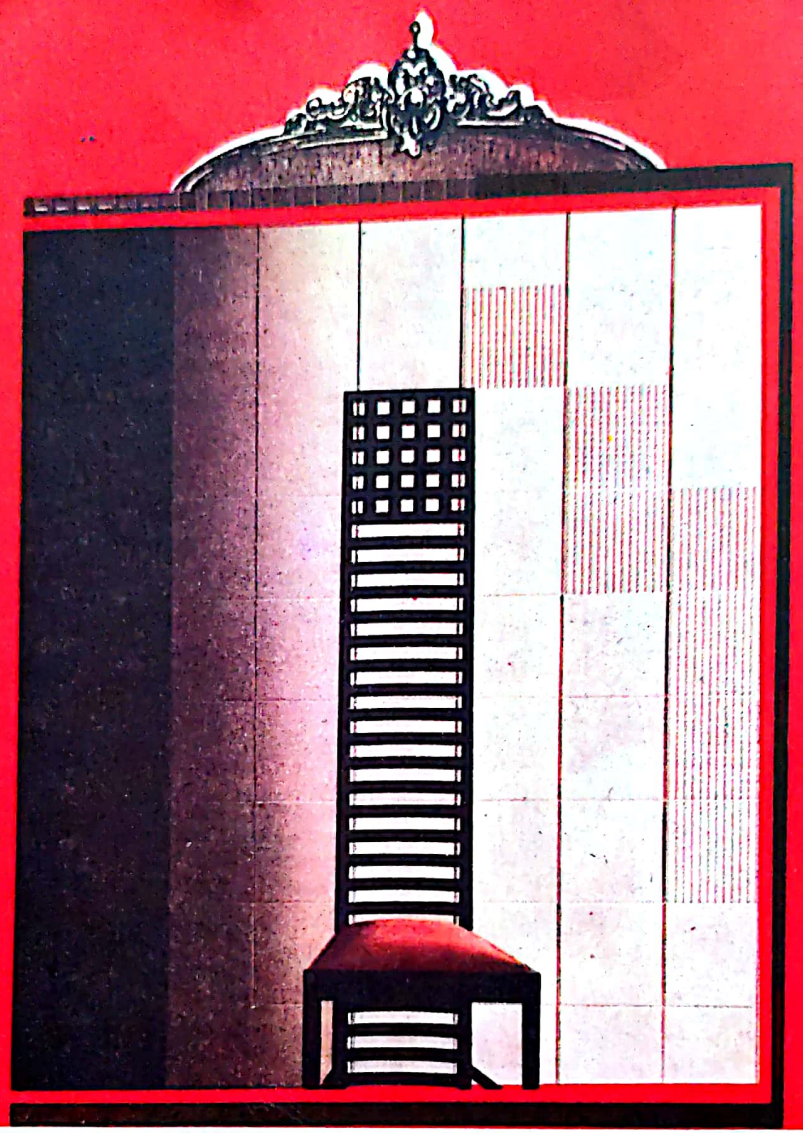

• AMENAJĂRI INTERIOARE • AMENAJĂRI INTERIOARE •

Lei 20

Scanned with OKEN Scanner